

Iluarsiissut

Nassuiaatit nalinginnaasut 19. marts 2024-meersut taarserlugit
(Nassuiaatit kalaallisut oqaasertaanni naqqiisoqarlunilu erseqqissaasoqarpoq)

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Aalisarneq pillugu inatsisissamut siunnersuutip ineriartortinnera sivisusimavoq. Inatsisip annertuumik kingullermik allannguutaa 1996-imi atulersinneqarpoq, kingornalu annertuumik oqallisigineqartarsimalluni. 2009-imi ataatsimiititaliarsuaq isumaliutissiisummik tunniussivoq, 2017-imi inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunut saqqummiunneqarpoq, taamaattorli utertinneqarluni, februar 2019-milu ataatsimiititaliarsuarmik nutaamik pilersitsisoqarluni, september 2021-mi isumaliutissiisumminik saqqummiussisoq.

Aalisarneq pillugu inatsisissatut siunnersuut ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiisutaa aamma Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisup, Inatsisartuni partiit, soqutigisaqatigiinnilu kattuffiit innuttaasullu akornanni oqaloqatigiinnerit tunngavigalugit suliarineqarpoq.

Siunnersuut imarisamigut tunngaviit uku malippai:

- Aalisakkanik pisuussutit inuiaqatigiit pigisaraat
- Umassusilinnik piujuartitsineq
- Aningaasaqarnikkut piujuartitsineq
- Inuuniarnikkut attanneqarsinnaasumik ingerlatsineq
- Ingerlatsivimmi sunniuteqarluni akuliutinnginnissaq
- Paasissutissanik katersineq ingerlatsivimmilu ammasumik pissuseqarneq

Inuiaqatigiit kalaallit aalisarneq pinngitsoorsinnaanngilaat, aningaasarsiornikkut suliffeqarnikkut aammalu kulturikkut. Taamaalilluni aalisarnermiit akitsuutit 480 mio. kr.-inik 2022-mi amerlassuseqarput, ukiunilu kingullerni 2.500-it aamma 3.000-it akornanni sulisuniit akissarsiat 1,6 mia. kr.-inik amerlassuseqarmata isertitat nalinginnaasumik kaaviiartitanut annertuumik sunniuteqarsimapput, soorlu aamma kommunit nunattalu karsiata aalisarnermiit akileraarutitigut isertitaat nunami atugarissaarnermut annertooujussuarmik iluaqutaasimallutik.

Aalisarnerup pingaaruteqarnera inatsisissatut siunnersuummi arlalitsigut takussutissaqarpoq.

Taamaalilluni Naalakkersuisut isumaat tassaalluni pisuussutit taamatut innuttaasunut pingaaruteqartigisut inunntu ingerlatseqatigiiffinnulluunniit ataavartussamik

tunniunneqartariaqanngitsut. Pisuussutit tassaapput, siunnersuummi siunertatut aalajangersakkami takuneqarsinnaasutut, inuiaqatigiinnit pigineqartut, piffissami aalisarnermi ingerlatsisunit iluaqutissatut atugassanngortinneqartut.

Malitsigisaanik Naalakkersuisunut pingaaruteqarsimavoq aalisarnerup sapinngisamik siunissami ungasinnerusumi inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut inatsit iluaqutaassasoq.

Anguniakkap taassuma anguneqarnissaanut tunngavik siullemq tassaavoq isumalluutit uumassuseqarnikkut piujuartinneqarsinnaanerit, taamaalilluni aalisagaqatigiinni ataatsini aalisarnerq aalisagaqatigiit kinguaassiorsinnaanerit qaangerlugu ingerlanneqarani. Paarlattuanik pisuussutinik iluaquteqarnissamut periarfissaqarneq aalisapilunneq naapertorlugu annikilliarussalluni. Taamaattumik peqassutsinut pingaaruteqartunut tamanut aqutsinissamut pilersaarutinik pilersitsisoqassaaq, pilersaarutini taakkunani uumassuseqarnikkut piujuartitsinissaq pingaaruteqartutut ilaassalluni.

Tunngaviusup aappaa tassaavoq atuinerup sapinngisamik aningaasarsiornikkut annertunerpaamik iluaqutaanissaa. Naalakkersuisut isumaqarput pisassiissutinik niuerutigineqarsinnaasunik nammineq pigisanik (PNNP) aalisarnerq tunngavimmut tassunga pitsaanerpaamik naapertuuttoq. "Paggatassiissutinik aalisarnerq" (pisassanik ataatsimoorussanik) aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik siunissami aalisarnerq pajataannerulerpat PNNP-nik taarserneqassapput. Raajarniarnermi, qaleralinniarnermi assagiarsunniarnermilu Inatsisip atuutilerneratigut piumasaqaatit naammassineqarsinnaappata aalisagaqatigiinnut allanut aamma Naalakkersuisut aaqquissuussinnaalissapput. Siunissaq qaninnerusooq eqqarsaatigalugu aalisarnerit ilai aaqquissuussamut tassunga ilaatinneqassanngillat. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq PNNP-mik aaqquissuussineq umiatsiaararsorluni qaleralinniarneq eqqarsaatigalugu kajumissuseq tunngavigalugu eqqunneqassasoq siunnersuutigineqarmat.

Aalisarnermik aqutsinerup manna tikillugu kingunerisimavaa aalisagaqatigiinni ataatsini aqutsinerup iluani aqutseriaatsit assigiinngitsut atorneqarsimanerinek. Taamaalilluni Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarneq sinerissamut qanittumi aalisarnermik aqutsineq avataasiortunut atuuttumit allaaneruvoq. Pissutsit taamaannerat siullermik oqaluttuarisaanermik tunngaveqarpoq. Naalakkersuisut isumaat tassaavoq piujuartitsisumik tunngaveqartumik sapinngisamik siunissami ungasinnerusumi inuiaqatigiinnut annertunerpaamik iluaqutaanissaat anguniarlugu pitsaanermik tunngaveqarnissamut siunissami aqutsinissamut oqaluttuarisaanermi pissutsit akornusiissanngitsut.

Tamanna tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuummut ilaavoq aalisagaqatigiinni ataatsini aqutseriaatsinut arlalinnut agguarsimanerit atorunnaarsinneqassasut, taamaalilluni TAC tamarmiusooq pitsaanerpaamik iluaqutigineqarluni. Tassungali atatillugu oqaatigineqassaaq agguarsimaneq allannngortinneqanngimmat imatut paasillugu maannakkut avataasiuutit sulii

annertunerusumik eqiterutinnginnissaat qulakkeerneqassammat. Tassani aamma sinerissamut qanittumi aalisarnermut angallatit angisuut periarfissaqarnerannik killilersuinerit ilanngunneqassapput.

Peqatigisaanik Naalakkersuisut kissaatigaat aalisarnermi piginnittut eqiterussimanerat killeqartinneqassasoq. Eqiterussimanerup kingunerisimavaa isumalluutinit erniat, aalisarnerup ilaani namminersortunit pigineqartut ilaanni annertuujusut, allanut naleqqiullugu inunnit ikittuinnarnit naggataatigut pissarsiarineqarluni. ((isumalluutinit erniat aalisarnermi aningaasartuutit akilereeraangata ingerlatsisullu iluanaarutit nalinginnaasut pissarsiareeraangatigut isumalluutinit ernianit pissarsiat sinneqartoorutitut paasinineqassapput). Tamanna inuiaqatigiinni kalaallini naligiinnginnermut tapertaasimavoq, Naalakkersuisunullu pingaaruteqarsimalluni naligiinnginnerup taassuma pinngitsoortinnissaanut suliniutit aallartinneqarnissaat. Tassungali atatillugu Naalakkersuisut arajutsisimannngilaat suliniutit taamatut ittut isumalluutinit ernianut ajortumik sunniuteqannginnissaat, tassa allanneqartutut nunami atugarissaarnermut pinngitsoorneqarsinnaanngitsutut iluaqutaammata.

Aalisarnerni pissarsilluarnerpaaffiusuni isumalluutit erniaannik agguaassinerup allanngortinnissaanut pissutissaqartitsisoqarpoq, taamaalilluni annertunerusut inuiaqatigiinnut tutsinneqarlutik - allatigut atukkat taamaalilluni isumalluutit erniaannit tamarmiusut taamaaliornikkut ajornerulersinnagit. Allatut oqaatigalugu: Naalakkersuisut naliliipput maannakkut aalisarnerni taakkunani atuuttuni tunngavigineqartuni akitsuutit qaffasissusiat annertusineqarsinnaasoq.

Pingaarnertut anguniagaasimavoq inuussutissarsiutitsinni pingaaruteqarnerpaajusumik aqutsineq ammasumik pissasoq aamma patajaatsumik ilisimasatigut tunngavinnik tunngaveqassasoq. Taamaattumik aqutsinermi, nakkutilliinermi, misissueqqissaarinerni ilisimatusarnermilu siunertani atugassanik paasissutissanik pisariaqartunik katersisoqassaaq, paasissutissallu katersorneqartut, tamanna ingerlatsinermut imaluunniit allatigut illersorneqartariaqartunik eqqarsaatigisassanut akerliunngippat, tamanut saqqummiunneqassallutik.

Maannakkut inatsimmut naleqqiullugu inatsisissatut siunnersuut allaanerulaartumik aaqqissuunneqarpoq. Inatsimmi atuuttumi akuersissutinut naleqqiullugu angallat aallaavigineqarpoq, akuersissullu angallammut tunniunneqartarluni. Tamatuma kingorna Kalaallit Nunaannut atassuteqarnermut ilaanullu naleqqiullugu angallammik piginnittumut piumasaaqateqarluni.

Inatsit nutaaq malillugu ingerlatsisoq aallaavigineqarpoq. Taamaalilluni ingerlatsisoq akuersissummik tunineqartassaaq, ingerlatsisorlu atassuteqarnermut pissutsit il.il. pillugit piumasaaqateqarfigineqarluni.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit tunngaviillu

2.1. Aalisakkanik pisuussutit inuiaqatigiit pigisaraat

Tunngaviup saniatigut inatsisissatut siunnersuummi siunertami aalajangersakkami aalajangiunneqarpoq ingerlatsisumut tunniunneqartut pisuussutit iluaqutiginissaanut pisussaaffik eqqunneqassasoq. Naalakkersuisut isumaqarput pisuussutit iluaqutiginissaanut pisussaataaffimmut ilaasoq taassuma ilumut iluaqutiginissaanut pisussaaffik. Pisuussutinit pissarsiarineqarsinnaasunit atugarissaarnermut akiliuteqarnissamik inuiaqatigiit pisariaqartitsippot, taamaattumillu pingaarluni tassunga periarfissaqartup periarfissamik taassuminnga ilumut atuinissaa - nammineq pilluni, minnerunngitsumillu aamma ataatsimoornermut.

Tamatuma saniatigut qulaani eqqaaneqartut tunngaviup malitsigisaanik pisuussutiniq iluaquteqarnissamut piffissamut killeqanngitsumut periarfissaqarnissani ingerlatsisup kialluunniit naatsorsuutigisinnaanngikkaa. Periarfissaq anguneqartoq taamaalilluni piffissamut sivitsorneqarsinnaasumut tunniunneqarpoq, sivisussusaali apeqqutaatinnagu tulluurtumik kalerriisoqarneratigut utertinneqarsinnaalluni.

2.2. Akuliutinnginnissamik tunngaveqarneq

Siunnersuutigineqarpoq akuliutinnginnissamik tunngavik taassuminnga aqutsinermut aalajangersimasumik tunngavittut aalisarneq pillugu inatsimmut ilanngunneqassasoq.

Siunnersuummut tunuliaqutaasoq tassaavoq pingaartumik aalisarnermut piniarnermullu tunngasut iluanni sullivanik ataasiakkaanik politikikkikut ukkassinerit aamma politikikkikut/allaffissornikkut aaqqissuussinermi inatsisitigut tunngaviit eqqortinneqarneri inuit akornanni annertuumik isiginiarneqartarmata, soorlu pissaanermik killormut saatitsinerit naligiimmillu tunngaveqarneq.

Inatsisissatut siunnersuut tassaavoq inatsisitigut sinaakkutissaq, inatsimmilu piginnaatitsinissamut aalajangersakkanik annertuumik amerlassusilinnit pisariaqartitsisoqarluni - aamma aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannit 1996-imeersumit amerlanerusunik piginnaatitsinissamut aalajangersagaqarluni. Piginnaatitsinissamut aalajangersakkat amerlagaluarput, peqatigisaanillu piginnaatitsinerit tunngavilersorluakkat, tamatumalu sunniuteqarnissamut akuliutinnginnissaq isiginiarlugu.

2.3 Paasissutissanik katersineq ammasumillu pissuseqarneq

Paasissutissanik katersineq pingaarnertigut eqqarsaatigisassat marluk aallaavigalugit pivoq. Siullertut paasissutissat pitsaasut aalisarnermik aqutsinernut tunngaviupput, aamma aalisarnerup annertussusianik paasisaqarnissamut taassumalu inuiaqatigiinnut naleqartitsineranut pingaaruteqarlutik. Aappaatut paasissutissanik katersineq tamanullu

saqqummiussineq aalisarnermi piviusut pillugit isertuannginnermik pilersitsivoq taamaalillunilu aalisarnerit annertuutigit inatsisitigit akuerisaanerinit taakkuninngalu aqutsinermut tunngaviullutik.

Katersineq sapinngisamik annertuutigit ingerlaannartumik elektroniskiusumillu pisariaqarpoq, taamaalilluni kukkusumik allattuisoqarsinnaanera annikillisillugu, aamma pisortat allaffissorneranni allaffissorinikkut isumalluutit allanut atorneqarsinnaallutik.

Inatsisissatut siunnersuutikkut Naalakkersuisut kissaatigaat paasissutissanik katersinermut aamma atortussat katersorneqartut tamanut saqqummiunneqartarnerinit erseqqissunik tunngavinnik periutsinillu pissarsisoqassasoq, taamaalilluni pingaarnertigit eqqarsaatigisassat isumagineqarlutik.

2.4. Uumassusilinnik piujuartitsineq

Aalisarnek pillugu ataatsimiititaliarsuaq nassuiaatit aallarniutaanni ilaatigit ima allappoq: "Eqqarsaatigisassat taakku akornanni pingaarnerpaaq" (ataatsimiititaliarsuarmit qulakkeerneqartussaq tassaasimavoq inassuteqaasiornermut atasimasoq) *"tassaavoq piujuartitsineq tunngavigalugu sapinngisamik annertunerpaamik siunissami ungasinnerusumi aalisarnermit inuiaqatigiit iluanaaruteqarnissaasa qulakkeerneqarnissaanik piumasaqarnek."*

Inatsisissatut siunnersuummut tunngavik tamanna tunngavigalugu tassaavoq,

- siunissami ungasinnerusumi aalisagaqatigiit kinguaassioqqinnissaannik qulakkeerinnittussanik amerlassutsinik TAC-it sipporneqannginnisaa;
- sumiiffiit pisassiiffiunngitsut aalisagaqatigiinnik pisassiiffiusunik aqutsinermi atorneqassanngitsut;
- ilisimatuussutsikkut siunnersuineq sapinngisamik qaffasinnerpaamiissasoq;
- siunnersuineq aalisagaqatigiinnik aallaaveqassasoq;
- nunani tamalaani malitassat naapertorlugit aalisagaqatigiinnut pingaarutilinnut tamanut aqutsinissamut pilersaarutit ineriartortinnisat inatsimmit takuneqarsinnaassasoq;
- aqutsinissamut pilersaarutit taamatut ineriartortinneri ilisimatuut, atuisut aqutsisullu akornanni suleqatigiinnerisigut pissasoq, aamma
- aqutsinissamut pilersaarutit aalisarnermik pineqartunik aqutsinermut tunngaviussasut.

2.5. Aningaasaqarnikut piujuartitsineq

Aalisarnek pillugu Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaanit qulaani eqqaaneqartooq issuaanermi inernilunneqarsinnaavoq uumassuseqarnikkut piujuartitsinissamut tunngavik peqatigalugu alla atuutissasoq, tassa aalisakkanit pisuussutit iluaqutigineqassasut, taamaalilluni inuiaqatigiinnut aningaasarsiorinikkut iluaqutaallutik, aalajangersimanerusumilli nunami atugarissaarnissamut.

Aningaasarsiornermi misissueqqissaarinerit, tassunga ilanngullugu "aalisarnermi politikikkut annertunerpaamik pissarsisinnaaneq" taaneqartup atornerqarnerata, takutippaa sapinngisamik annertunerpaamik pisuussutinit iluanaarutit annertunerpaamik pissarsiffiusoq aqutseriaaseq tassaasoq pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat (PNNP). Naalakkersuisut isumaat tassaavoq taamatut ingerlatsineq aalisakkanik aqutsinermi tunngaviumik aallaaviussasoq. Aalisarnermi aalajangersimasuni PNNP-mik aalisarneq suli siunertaqanngilaq, patajaatsumik aalisarneq eqqartorneqanngimmat. Tamanna assersuutigalugu saarullinniarnermi atuuppoq:

Kalaallit Nunaata Kitaani, 68°30N-p aamma 75°00N-p akornanni, sumiiffimmi (aqutsiveqarfik 47) sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi siunnersuutigineqarpoq PNNP atorlugu aqutsineq eqqunneqassasoq, peqatigisaanillu, tamanna tulluurtut takuneqarpat, aalisarnermi allani PNNP-p eqqunneqarnissaanut Naalakkersuisunut periarfissiisumik piginnaatitsineq pillugu aalajangersagaq ikkunneqassasoq siunnersuutigineqarluni, imaluunniit aqutsiveqarfimmik killiliineq allanngortinneqassagaluarpat.

Aqutsiveqarfimmi 47-mi siunnersuutigineqarpoq umiatsiaararsortut angallatillu ataatsimuulersinneqassasut, umiatsiaararsortulli eqqarsaatigalugit tamanna PNNP-mik aaqiissuussinermit ilaasunut taamaallaat atuulluni.

Aalisarnermut pisinnaatitaaffinnik piginnittuunermi eqiterunnerup annikillisinnissaa Naalakkersuisut kissaatigaat. Aningaasarsiornermi misissueqqissaarinerit aamma uppersarparaat aalisarneq, atugarissaarnermut annertuumik iluaqutaasoq, aalisarneq tassaasoq angallatitigut annertunerpaamik eqiteruffiusimasoq, angallatinullu amerlanerusunut aalisarnerup siaruarneqarnera iluaqusiinerup taassuma ajornerulerneranik kinguneqassasoq. Pissutsit taakku raajarniarnermi pingaartumik atuupput, aammali aalisarnermut allanut nuunneqarsinnaallutik.

Misissueqqissaarinerit tunuliaqutaralugit piginnittuunerup siaruarnissaata qulakkeerneqarnissaanut periarfissanik allanik nassaarnissaq Naalakkersuisunit toqqarneqarpoq.

Raajarniarnermi - kingumullu ilaatigut aalisarnermut allanut nuunneqarsinnaasumik - aaqiineq tassaasimavoq suliniutit arlallit ataqatigiissinneri, tassunga ilanngullugu pingaartumik

- pisassiissutitut annertunerpaaffissaasa appartinnera, maannakkut qaffasissusermut naleqqiullugu pisassiissutitut pigisanut ingerlataqartut periarfissaqarnerannik killiliisoq;
- toqqaannangitsumik piginnittuuneq pillugu malittarisassap eqqunneqarnera pisassiissutitut pigisat naatsorsorneritut ilaalarluni, piginnittuunerup taassuma annertussusaa apequtaatinnagu;

- piginnittuunermut atatillugu taaguut "inuttut ataasiakkaanut" pillugu malittarisassamik eqqussineq imatut paasineqassaaq angut/arnaq taassumalu qanigisai;
- aalisarnissamut pisinnaatitaaffimmumt periarfissami piffissamik killiliineq;
- agguaasseqqinnissaq siunertaralugu pisassiissutinik pigisanik utertitsinissamut tulluurtumik nalunaaruteqarnissamut Naalakkersuisut periarfissaqarnerat;
- soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit aalisarnermi piginneqataalernissaannut periarfissamik ammaassineq, aamma
- Kalaallit Nunaata kitaani aalisagaqatigiinni raajarniarnermut ataatsimoorussamik tunngavissanik eqqussineq.

Pisassiissutit annertunerpaaffissaannik killiliinerit siunnersuutaasut taamaalillutik pisassiissutinik pigisat assanni ikittuni eqiterussinnaanerinut pinngitsoortinnissaanut qulakkeerinnippoq, qularnanngilluinnartumilli tamanna namminermi inuit ataasiakkaat aalisarneranni maannakkut agguaassinermut naleqqiullugu pisassiissutinik pigisanik agguaasseqqinnermik kinguneqartussaananani. Akerlianilli Royal Greenland A/S-imut pisassiisutit ilai ingerlataqartumut allamut tunniunneqartussaassallutik. Maluginiarneqarpoq Aalisarneq pillugu ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaata kingorna piffissami pisassiissutinik pigisanik tunniussisoqarnikummat, taamaalilluni ingerlatseqatigiiffiit namminersortut tamarmik toqqaannartumik piginnittuunermut naleqqiullutik pisassiissutinut annertunerpaaffissaannut killiliussat pillugit aalajangersakkanik maannakkut naammassinnillutik.

Inunnut ataasiakkaanut pisassiissutinut annertunerpaaffissamut killiliussaq 12,5%-imut aalajangersarneqarpoq. Tamanna isumaqarpoq inuit ataasiakkaat 12,5%-inik sippuisumik pisassiissutinik pigisanik peqarsinnaanngitsut, pisassiissutinik pigisanut inuup toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu piginnittuunera aallaavigalugu naatsorsuisoqarpat. Tassunga atatillugu pingaaruteqarpoq isiginiassallugu taamatut naatsorsuineq inummut ataatsimut tunngasuummat.

Umiarsuaatileqatigiiffiit ilai inuillu ataasiakkaat pisassiissutinik pigisat tamarmiusut 20 %-ii sinnerlugit, toqqaannanngitsumik piginnittuuneeq ilanngullugu naatsorsorneqarpat pisassiissutinik pigisat tamarmiusut 10 %-iinik pigisaqarput. Tamanna isumaqarpoq umiarsuaatileqatigiiffiit inuillu ataasiakkaat ingerlatseqatigiiffinni piginneqataaffigisaminni pisassiissutinik pigisat imaluunniit piginneqataassutit tunisariaqassagaat. Suliniutip taassuma annertunera pissutigalugu ikaarsarnermi aqqiussuussinermut naleqqiullugu pilersitsisoqassaaq, tamanna pillugu immikkoortoq takuuk.

Pisuussutit inuiaqatigiinnit pigineqarnerat pillugu tunngaviup, aamma pisuussutinik iluaquteqarnissamut periarfissap inuiaqatigiinnit tiguneqarsinnaanerata malitsigisaanik ingerlatsisut ilaasa aalisarnermut periarfissaqarnerinik Naalakkersuisut aamma utertitsinnaassapput agguaateqqinneqarlutillu, taamaalilluni taanna aqutugalugu

piginnittuuneq siaruarneqarluni. Qulaani eqqaaneqartutulli naatsorsuutigineqartariaqarpoq taamatut agguasseqqinneq umiarsuaatileqatigiit aningaasarsiornerannut aamma isumalluutinit ernianit iluanaarutinit annertuumik kingunerlutsitsissasoq, kingumullu inuiaqatigiit aalisarnermit iluanaaruteqarnerat annikillisillugu. Pisassiissutinit pigisanik utertitsinissamut tunngavik qanorluunniit pisoqaraluarpat ingerlatsinikkut tunngaviit nalinginnaasut isiginiarlugit pisussaassaaq, tassunga ilanngullugu naligiit naligiimmik pineqarnissaat pillugu malittarisassaaq, tulluurtumillu nalunaaruteqartoqarluni, taamaalilluni ingerlataqartoq tamatuma kingorna tulluarsarnissamut periarfissaqassalluni.

Inatsisissatut siunnersuutikkut soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit aalisarnermi aningaasaliinissamut periarfissinneqassapput. Taamatut pisoqarpat tamanna qularnanngilluinnartumik piginnittuunerup ilumut siaruarneranik kinguneqassaaq. Umiarsuaatileqatigiiffiup imaluunniit inuup ataatsip pisassiissutinit qummut killiliussatigit piunasaqaatinik naammassinninneranik naatsorsuineq pillugu aalajangersakkamut toqqaannangitsumik piginnittuuneq ilaavoq, (tassa imaappoq ingerlatseqatigiiffik/umiarsuaatileqatigiiffik pineqartoq pisassiissutinit pigisanik umiarsuaatileqatigiiffiup alla pigisaasa ilaanik piginnippat), piginneqataassutinit tunniussisoqartussaassaaq. Piginneqataassutit taakku niuerfimmi ammasumi tuniniarneqarsinnaassapput, aalajangersakkat nutaat malillugit aamma soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit tassani ilaallutik.

Raajarniarnermi inatsisissatut siunnersuutip aamma siunertaraa maannakkut sinerissamut qanittumi angallatit maannakkut avataasiorlutik angallatinut atuuttunut piunasaqaatinut periarfissaqalissapput. Tamanna tunuliaqutaralugu malittarisassat eqqunneqassasut siunnersuutigineqarpoq, taakku malillugit Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarneq tamarmi sinaakkutissatigit piunasaqaatit assigiit aallaavigalugit aqunneqalerluni. Tamannali isumaqanngilaq angallatit angissusaannut il.il. naleqqiullugu assigiinngitsunik aalajangersimasumik malittarisassaaqassanngitsoq. Taamaalilluni angallatit mikinerusut aalisarfiillu piujuartitsiniarluni teknikikkut aaqqinerit illersorneqarnissaat siunertaralugu aalisarnermut nunap ilaani periarfissat aamma sinerissamut qanittumi sumiiffinni aalajangersimasuni angallatit angisuut aalisarneranni piujuartitsinikkut killilersuineq pillugu malittarisassat eqqunneqassasut, soorlu aamma pisassiissutinit pigisat tunniunniissaannut killilersuisoqassasoq, taamaalilluni maannakkut sinerissamut qanittumi umiarsuaatileqatigiinniit maannakkut avataasiorluni umiarsuaatileqatigiinnut tunniussinermut taanna atuunnani.

2.6 Inuiaqatigiinni piujuartitsineq

Eqqarsaatigisassat allat aalisarneq pillugu killiliussanik politikikkut aqqissuussinermut akuttunngitsumik pingaaruteqassapput. Assersuutigalugu suliffissaqartitsineq aamma nunap immikkoortuani politikikkut eqqarsaatigisassat pineqarsinnaapput aamma aalisarnissamut periarfissaqarnermut piginnittuunerup siammartinnissaata eqqarsaatiginera.

Eqqarsaatigisassat taakku inatsisissatut siunnersuummi ilaatigut pisassiissutitut qummut annertunerpaaffissaannik killiliussatigut, toqqaannangitsumik piginnittuunerup pisassiissutituk pigisanut piginnittuunerup annertussusianik naatsorsuinermit ilaatinneratigut, ingerlatseqatigiiffinni aalisarnermit ingerlatsisunik aningaasalersuinissamut periarfissap siammartinneratigut kiisalu nunami suliffissuarnut pisat tulaanneqarnissaanut pisussaaffiliinikkut piviusunnngortinneqassapput.

2.7 Immikkoortut pingaarnertit allat

2.7.1 Aalisarnermit uumassuseqarnikkut misissuinerit kiisalu inuussutissarsiorluni misileraalluni aalisarneq

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnermit siunertaq inatsisissatut siunnersuummi erseqqissarneqassaaq. Peqatigisaanik misileraalluni aalisarnissamut kajumissaatinut assigiinngitsunut ammaassisoqarpoq.

2.7.2 Sunniuteqarluartumik aalisarnermit nakkutilliineq

Aalisarnermit nakkutilliineq eqqarsaatigalugu siunnersuummi siunertaq tassaavoq unioqqutitsisumik, nalunaarutigineqanngitsumik imaluunniit malittarisassaqqanngitsumik aalisarnermit ingerlatsisoqarnersoq nakkutiginiarlugu sapinngisamik pitsaanerpaamik oqartussat sakkussanik atortoqarnissaat, tassunga ilanngullugu eqqartuussivimmi aalajangiinertaqqanngitsumik suliffeqarfimmut angallatinullu isersinnaanermut, angallammik alapernaarsuutituk ikkussuinermit kiisalu allaffissornikkut akiliisitsiniarnerit eqqartuussivimmilu aalajangiinertaqqanngitsumik arsaarinninnerit atulersinnissaannut periarfissanut tunngasut.

2.7.3 Allaffissornikkut akiligassiisarnertit

Allaffissornikkut akiligassiisarnissamut arsaarinninnissamullu periarfissaq atuutilersinneqarpoq, tassunga ilanngullugu nalilinnik arsaarinninneq. Periarfissaq siunnersuutikkut inatsisip atuuffiini tamani atuutilersinneqarpoq, taamaalilluni nalunaaruteqartarneq pisanillu tunisineq pillugu inatsimmi malittarisassanik unioqqutitsineq tunngavigalugu allaffissornikkut aamma akiliisitsisoqarsinnaalluni arsaarinnittoqarsinnaalluniluunniit.

2.7.4 Ikaarsaariarnermit aqqissuussineq

Aalisarneq pillugu inatsimmi allannguutissatut siunnersuutit ingerlataqartunut peqataasunut pingaaruteqassapput, aamma piginnittuunermit malittarisassanik sukaterneqartunik atulersitsinermit naleqqiullugu ikaarsaariarnermit piffissamik pisariaqartitsisoqassalluni.

2.7.5. Ingerlatseqatigiiffiit pisortanit pigineqartut

Ingerlatseqatigiiffinnut pisortanit pigineqartunut pisassiissutitut qummut amerlanerpaaffissaannut immikkut killiliussat eqqunneqassapput. Royal Greenlandip ingerlatseqatigiiffinnut namminersortunut sanilliullugu assigiinngissutigaa inuiaqatigiinni, suliffeqarnermi, isumaginnikkullu pisussaaffilersugaanera, ingerlatseqatigiiffiit namminersortut taamatut pisussaaffilersugaanatik.

Tamatuma kingunerisaanik Royal Greenland aningaasarsiornikkut pinngitsoorani imminut akilersinnaanngitsunik iliuseqartariaqarpoq, kisianni inuiaqatigiinnut kalaallinut pingaartumillu nunaqarfimmiunut annertuumik pingaaruteqartut.

Kinaassusersiortumik assigiinngisitsineq amigartooruteqarfiusunilu ikiorsiisarneq pillugu ernumassuteqarnerup pitsaaliornissaa pinngitsoorniarlugu unammilleqatigiinnermi inatsisini isiginninnerit atuuttut inatsisip piareersarnerani isiginiarneqarsimapput. Tamakku piviusunngortinneqarput siunnersuummi pisortanit pigineqartut ingerlatseqatigiiffiit aamma suliffeqarfiit namminersortut inuussutissarsiornermik ingerlataqartut akornanni kinaassusersiortumik unammilleqatigiinnermik equngalersitsisumik pissutsit ikkunneqarsimangillat.

Tassunga atatillugu oqaatigineqarpoq Royal Greenland A/S ingerlatseqatigiiffiit namminersortunit pigineqartut assigalugit ingerlatsinerne atukkat asseqqissaanik atugaqartinneqarmat.

Siunnersuummi ilaatigut siunertaq tassaavoq sinaakkutit aalisarnerullu ingerlanneqarnerata qulakkeerneqarnissaa ilaatigullu inuiaqatigiit kalaallit sapinngisamik annertunerpaamik aningaasarsiornikkut iluanaaruteqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa peqatigisaanillu aalisarnerup siammarternissaa qulakkeerlugu.

Naak Royal Greenland inuiaqatigiinni eqqarsaatiginninnernik arlalissuarnik isumagisaqaraluartoq ingerlatseqatigiiffimmiit sinneqartoorutit inuiaqatigiinnut kalaallinut iluaqutaapput, tassa iluanaarutit ingerlatseqatigiiffiup piginnittuinit toqqaannartumik tutsinneqartarmata tassaasut Kalaallit Nunaanni tamarmi innuttaasut. Pisassiissutitut qummut qaffasinnerpaamik killiliussat appasinnerusut Royal Greenland pisassiissutitut pigisanik tunisinissaanik kinguneqartussa qulakkeerneqarpoq aalisarnerup siammartinneqarnera annikinnerulissasoq, tamannalu siunnersuummi siunertamut akerliulluni.

2.8 Suliniutitut attuumassuteqartut allat

2.8.1 Ilinniartitaanermut sulisoqarnermullu suliniutit

2023-mi aalisarnermik ingerlatsinerne sulisoqarneq ilinniartitaanerlu pillugu nalunaarussiaq naalakkersuisoqarfiit, ilinniarfeqarfiit aalisarnermillu inuussutissarsiortut attuumassuteqartut suleqatigiinnerisigut suliarineqarpoq. Nalunaarussiaq Kalaallit Nunaanni aalisarnermut attuumassuteqartuni ilinniartitaanernut sinaakkutit pitsaanerulersinnissaat pillugu arlalinnik

inassuteqarpoq, ilinniartunik kajumilersitsinissamik pitsaanerulersitsisussaq kiisalu pisariaqartitsineq tunngavigalugu ilinniartitaanernik pilersaarusiortoqassasoq, taamaalilluni tamanna aalisarnermi pisariaqartitsinermik tunngaveqalerluni. Inassutigineqartut ilaat tassaavoq ilaatigut aalisarnermik inuussutissarsiortunit ilinniarfeqarfinniillu inuttaqartumik siunnersuisartussanik pilersitsisoqassasoq. Aalisarnermi ilinniarsimasut sulisinnaasullu piukkunnaateqartut annertuumik pisariaqartinneqarput pisariaqartitsinerlu taanna ukiuni aggersuni annertuseriaannartussalluni, taamaattumik neriutigineqarpoq aalisartut ilai inuussutissarsiutinut allanut nuunnissamik kissaateqartut aalisarnermi allani ilinniarnissamut sulilernissamullu kajumitsinneqalersinnaassaasut. Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik inassuteqaatit atulersinnissai 2024-p aallartinnerani aallartissaaq.

2.8.2 Aalisarnermi aningaasarsiornermi Institutti

Kalaallit Nunaat innuttakitsunnguuvooq, aalisarnerli eqqarsaatigalugu annertuumik ingerlataqarluni. Aalisarnerq pingaarnertut inuussutissarsiutigaarput. Naak pissutsit taamaakkaluartut nunanullu sanilliuttakkatsinnut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni aalisarnermi aningaasaqarnermut tunngassuteqartunik ilinniarfeqaranilu ilisimatusarfeqanngilaq. Aalisarnermut Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutimini inerniliilluni oqariartuutigaa aalisarnermi aningaasaqarnerq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnissamut periarfissaqanngitsoq taamaasillunilu aalisarnermi aningaasarsiornerq pillugu immikkut piginnaasaqarfiusumik pituttorsimanngitsumik suliamik sammisaqarfiusumik peqanngitsoq: Aalisarnerq pillugu Ataatsimiititaliarsuup oqaatigaa qitiusumik allaffeqarfiup avataani aalisarnermi aningaasarsiornikkut tunngassuteqartunik suliaqarlutillu ilisimatusartunik naammattuugassaqaanngitsoq aamma Ilisimatusarfimmi Pinngortitaleriffimmi. Pissutsit taamaanneri imminnut assortuuttutut isikkoqarsinnaavoq naalagaaffimmit tapiissutit saniatigut isertitagut amerlanersaat aalisarnermeersuummata. Aalisarnerq taassumalu inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut pingaaruteqarnera ineriartorteqqinneqassappata taava Kalaallit Nunaanni sulianut tunngasuni avatangiisinut nukittunerusut pilersittariaqarpagut, ilisimatusarnikkut ilinniartitaanikkullu, inuussutissarsiummut politikikkullu aaqqissuussinernut ilaqaataasinnaasut.

Naalackersuisut Kalaallit Nunaanni aalisarnermi aningaasaqarnerq pillugu Institut-imik pilersitsinissamut suleqatigiissitamik pilersitsisimapput, taakku pilersitsinissamut siunnersuummik suliaqassallutik. Suleqatigiissitaq naalackersuisoqarfinit attuumassuteqartunit ilinniarfeqarfinniillu kiisalu aalisarnermik inuussutissarsiornermiit inuttaqassaaq. Siunnersuut Inatsisartut 2025-mi Ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqassaaq.

3. Aningaasatigut allaffissornikkullu pisortanut inuussutissarsiortunullu kingunissai

Siunnersuut pitsaasumik aningaasaqarnikkut kinguneqartitsisunik allannguinerneq imaqarpoq, aamma allannguinerit aningaasaqarnikkut aalisarnermut pitsaanngitsumik kinguneqartussatut

naatsorsuutigineqartut. Peqatigisaanik pitsaanngitsumik suliniutaasut arlallit siunnersuutip malitsigisaanik pitsaasumik periarfissanik iluaquteqarsinnaanermut periarfissanut kingunerlutitsissallutik. Kingunissai siunnersuummi immikkoortut ilaanni siunnersuummullu tamarmiusumi immikkut naliliiffigineqarput.

3.1 Raajarniarnermi 75 %-imik tunisassiornissamut akuersissut

Raajarniarnermi angallatinut tamanut 75 %-imik nalinginnaasumik tunisassiornissamut akuersissuteqarneq eqqunneqassaaq. Allanguineq raajarniarnermi raajaleriffinnilu isertitanut sulisoqarnermullu pingaaruteqassaaq. Malitsigisaanillu allanguineq aamma raajarniarnermiit akileraarutinut akitsuutinullu pingaaruteqarsinnaavoq.

Taamaattumik angallatini siunissami tunisassiarineqartussat raajartassiissutit qanoq annertutigiumaarnersut nalorninarput, aamma qanoq annertutigisut suli tulaanneqartassanersut. Angallatit tunisassiortut ullumikkut angallatit mikinerusut aalisarfigisaanni aalisaaqusassaangippata ingerlatseqatigiiffiit angallatinut tunisassiortunut nuuinnaannut kajumissusiat annikillisissinnaavaat.

Allanguut siunissami angallatit mikinerusut imminullu akilersinnaangitsut arlallit kilisaatinik tunisassiortunik anginerusunik ikinnerusunik taarserneqarnerinik kinguneqarsinnaavoq. Tamanna ataaniittumi allaaserineqartut isertitat qaffannerinik kiisalu aalisarnermi akileraarutit akitsuutillu qaffannerinik kinguneqassaaq.

Tunngavissaatitaasut

Ataaniittumi tunngaviit isummersornerillu arlalissuit saqqummiunneqarput, ataatsimoorlutik raajarniarnermi tunisassiornikkut piginnaasat annertuseqqinnerisa ilanngunnerisigut aningaasarsiornikkut kingunissaanik misissueqqissaarnissaq ajornarunnaarsillugu. Tunisassiornissamut periarfissaq qanoq annertutigisumik iluaqutigineqarumaarnersaq nalorninarpoq taamaattoqassappallu angallatinut tunisassiortunut ikaarsaarneq qanoq sukkatigissanersaq.

Raajarniarnermiit sinneqartoorutit pillugit aalajangiisuulluinnartussaq tassaavoq pisassiissutit akillu annertussusissaat. Naatsorsuutigineqanngilaq pisassiissutit sunnerneqarsinnaassasut, akilli Kalaallit Nunaanni raajanit qalipalinnit aamma raajanit uutanit raajanillu qalipaajakkanit killeqartumik sunnerneqarnissaat naatsorsuutigineqarluni.

Raajat qaqinneqartut

Ukiut kingulliit 20-it ingerlaneranni Kalaallit Nunaata Kitaani kalaallit akuersissutaannit agguaqatigiissillugu raajat 103 tusind tonsit aalisarneqarsimapput (102.987 tonsiniit akunnaallisaq). Annertussutsit taakku misissueqqissaarnermi aallaavigineqarput. 2024-mi kalaallit angallataannut TAC 99.114 tonsiuvoq, tamannalu misissueqqissaarnermut aallaaviusumiit appasinnerulaarluni.

Maannakkut raajarniutit

2023-mi kalaallit akuersissutaanni katillugit angallatit 27 raajarniarput. Pisassiissutinit annertunerusut tunisassiarineqarnissaannut periarfissaq iluaqutigineqassappat maannakkut angallatinit mikinerusunut taarsiullugit angallatit anginerusut ikinnerusut aalisartinneqassapput. Maannakkut nalorninarpoq maannakkut raajarniartuusut qassit kilisaatinik tunisassiortunut ikaarsaariarnissamik kissaateqarnersut.

Akit

Tunngaviusumik takorluuinermi agguaqatigiissillugu akit uku atorneqarput:

- Raajanut qalipalinnut avammut niuernermi akit kiilumut 33 kr.
- Angallatinut tunisassiortunut tunisinermi akit kiilumut 9,5 kr.
- Angallatinut tunisassiunngitsunut tunisinermi akit kiilumut 8 kr.
- Raajanut uutanut qalipaajakkanullu avammut niuernermi akit kiilumut 54 kr.-it

Raajanut qalipalinnut 2023-mi avammut niuernermi akit agguaqatigiissinnerat kiilumut 35,2 kr.-iusimavoq. Akinik missiliuinernut sisamanut tamanut atuuttoq tassaavoq akit 2022-2023-mut agguaqatigiissitsinermit annikitsumik appasinnerulaarneri. Akit mianersortumik inissinneqaraluartut naliliisoqarpoq maannakkut niuerfiusumut eqqortumik takutitsisuusut.

Erseqqippoq Kalaallit Nunaat immap nillertup raajanut niuerfimmi pingaaruteqartumik inissisimasuunera, raajanullu uutanut qalipaajakkanullu ingerlataqartuni annersaasutut (kisiartaasutut) raajanut qalipalinnut aamma raajanut uutanut qalipaajakkanullu niuerfimmi neqeroortigineqartut annertussusiisa allanngorneri akinut kinguneqartitsisinnaalluni.

Akit nikerarsinnaanerat pillugu siuliuttuutiginninnissaq ajornarpoq, kisianni ataani allassimasuni naatsorsuutigineqarluni raajat qalipallit nunatsinneersut neqeroortigineqartut 6.750 tonsinik qaffappata, raajanut qalipalinnut akit 3 %-imik appassasut peqatigisaanillu suliffissuarniit avammut niuernermi akit 3 %-imik qaffassasut naatsorsuutigineqarluni.

Raajanik tulaassineq

Kalaallit Nunaata Kitaani Nuummi, Aasianni, Ilulissani Sisimiunilu tunisassiorfinnut sisamanut ullumikkut raajanik tulaassisoqartarpoq. Ukiut kingulliit tallimat ingerlaneranni Polar Raajanut agguaqatigiissillugu 43,4 %-it aamma Royal Greenlandimut 56,6 %-it tulaanneqarsimapput.

Naatsorsuutigineqarpoq raajat tamarmik tulaanneqartut uunneqarsimassasut qalipaajarneqarsimallutillu, agguaqatigiissillugulu tunisassiornermi iluanaarutit 34 %-it anguneqarsimassallutik. Tamatuma saniatigut naatsorsuutigineqarpoq tunisassiornermiit sinneqartoorutit 7 %-iusut aamma nalikilliliisoqarsimanngitsorlu. Kiisalu naatsorsuutigineqarluni raajanut uunneqartunut qalipaajarneqartunut tonsi ataaseq avammut niuerutigineqartuni nunami suliffissuarni nalunaaquttap akunneranut akissarsianut 30-it agguaqatigiissillugu atorneqarsimasut.

Ukiut kingulliit tallimat ingerlaneranni kalaallit nunaanni akuersissutini agguaqatigiissillugu 51,3 %-it Kalaallit Nunaanni tunineqarsimapput, 48,7 %-illu avammut niuernissamut agguaqatigiissillugu tunisassiarineqarsimallutik. Tamanna isumaqarpoq tunngaviummik takorluukkami 52.769 tonsit tunineqarsimasut 50.231 tonsillu toqqaannartumik avammut niuerutigineqarsimasut. Tunisassiornermut atatillugu raajat nutaat qeritinneqartullu akornanni immikkoortitsisoqanngilaq.

Pisortat isertitaat

Pisortat isertitaat akileraarutit, akitsuutit aamma Royal Greenlandimiit iluanaarutit katinnerisut naatsorsuutigineqarput. Inuit akileraarutaanni 43 %, ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat ilanngussaq ilanngullugu 26,5 %, avammut niurnermi akitsuut 18,4 % aamma tunisinerniit akitsuut 5 % kiisalu Royal Greenlandip sinneqartoorutaasa allanngornerini iluanaarutit 50 %-it.

Naatsorsuutigisat allat

Naatsorsuutigineqarpoq sinneqartoorutit uku pisariillisarnerinut piffissamut tamarmut allannguisoqassanngitsoq, angallatinit tunisassiorutit 30 % aamma angallatini nutaajutillugit tunisisuni 20 %. Sinneqartoorutaasartut pisassiissutit/ isumalluutini tunngaviit allanngornerini nikittassasut, angallatit ingerlannerinut aningaasartuutit aalajangersimasut arlaliliummata.

Naatsorsuutigineqarpoq kilisaatini tunisassiorutit 400 mio. kr.-it tikillugit aningaasaliisoqassasooq, ukiuni 20-it sinnerlugit akilersorneqartussat. Tamatuma kingunerisaanik ullumikkumut naleqqiullugu nalikilliliinermi ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit ukiumut 20 mio. kr.-inik angallammut ataatsimut nutaamut qaffaanerussasooq.

Naatsorsuutigineqarpoq inuttanut tuttussat kaaviiartitanit 30 %-iussasut.

Angallatit tunisassiorutit aningaasalersorneri

Taamatut saqqummiussinermi naatsorsuutigineqarpoq angallatini angisuuni arlalialunni aningaasalersuinissaq ajornassanngitsoq, raajarniarnermi tunisassiornermut akuersissutit qaffannerinut atorneqarsinnaassasut. Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinnut TAC 103 tonsiutillugu qulaani tunngavigisat aallaavigalugit tamarmik 9.000 tonsinik aalisartunik angallatinut tunisassiorutit anginerusunut sisamanut ikkussinissamut tunngavissaqartoq. Tamanna kalaallit kilisaataannut tunisassiorutit ingerlalluarnerpaanut naapertuuppoq - piffissami 2019-2023-mi agguaqatigiissillugu raajat ukiumut 9.000 tonsit missaanni aalisarsimasut.

Raajarniarnermut angallat angisooq tunisassiorutit ataaseq assigiinngitsunik akeqarsinnaavoq apequtaalluni qanoq ittuunera, pisoqaassusaa aalisarluarsinnaaneralu. Angallat tunisassiorutit angisooq nutaarluinnaq ullumikkut 500 - 600 mio. kr.-it tikillugit akeqarsinnaavoq, kisianni angallammik pisoqaanerumik 150-250 mio. kr.-inut nassaartoqarsinnaavoq. Angallatip pisoqaanerup aserfallatsaaliornera soorunami akisunerussaaq, aalisarluarsinnaanera

appasinnerulluni sinneqartoorsinnaaneralu appasinnerulluni. Aammattaaq angallammik minnerusumik tunisassioortumik aningasaliinissamut periarfissaqarpoq, taassumalu tunisassiarisinnaasai appasinnerussapput.

Raajarniarnermi 75 %-imik tunisassiornissamut akuersissummi periarfissap atorneqarnissaanut pingaaruteqartorujussuaq tassaavoq aalisartunut kattukkusuttunut kilisaatinilu tunisassioortuni anginerusuni aningaasaleerusuttunut aningaaseriviit aningaasanik taarsigassarsitserusunnersut. Taamaattumik ineriartornermi pingaarpoq aningaaseriviit aningaasaatinik periarfissiinermi peqataanissaat. Aningaaseriviit taarsigassarsinissanut taakkununga taarsigassarserusussuseqanngippata tamanna angallatinik aalisarluarnerusinnaasunik aalisarnermut ikaarsaarnissaq unikaallatsissinnaavaa. Misissueqqissaarnermi tassani naatsorsuutigineqarpoq aningaaseriviit ineriartornermut tassunga tapertaarusussasut qularnaveeqqusiinerup appasinnera annertunerusumik annaasaqarsinnaanerup malitsigisaanik qaffasissumik ernialiinatik.

Sinerissamut qanittumik ingerlatseqatigiiffiit, Royal Greenlandimi suleqateqarsimasut, aamma Royal Greenlandimi nammineq, namminneq katillutik ullumikkut 100 %-imik tulaanneqartartup TAC-ip 15 %-iata pisassiissutinit pigisaqarput. Tamanna 15.000 tonsit missaannik annertussutsinut agguaqatigiissillugu pisaasartunut naapertuuppoq. Annertussutsit taakku raajarniarnermi angallammik tunisassioortumut sulii ataatsimut minnerpaamik ikkussinissamut sinneqartumik naammapput. Naatsorsuutigineqarpoq Royal Greenland raajarniarnermi angallatinut tunisassioorfusunut angisuunut ataatsimut-marlunnut aningaasalersuinissamut taarsigassarsinermut atatillugu qularnaveeqqusiinermik peqataasinnaasoq. Qularnarporli allannguinerup taassuma sukkanerpaamik pinissaanut tamanna Royal Greenlandimut qanoq annertutigisumik pitsaatigissanersoq. Tamatumunnga pissutaavoq Royal Greenland nunami suliffissuarni aningaasaliisimanera, aamma ullumikkut angallatit mikinerusut aalisarfigisinnaasaanni sinerissamut qanittumi aalisarsinnaagunarani. Tamatuma saniatigut ilimanarluni sinerissamut qanittumi aalisartut ilai ullumikkumut naleqqiullugu aalisarnerminnik allannguerusussanersut. Qularnanngitsumik taakku kilisaatinik mikinerusunik piffissami sivilisunerusumi aalisarnermik ingerlatiinnassavaat.

Kiisalu oqaatigineqassalluni akuersissut aamma piffissaq ikaarsaariarfissaq pillugit malittarisassat nutaat qularnanngitsumik kingunerissallugu ullumikkut kilisaatit tunisassioorfusut nutaat assigisaannik ingerlalluarfusumik piginnaasani aningaasaliisoqarsinnaassanngitsoq. Taamatullu saqqummiussinermi naatsorsuutigineqarpoq taamatut ingerlalluarsinnaasunik angallatinik aningaasalersuisoqarsinnaasoq. Taamaattumik akuersissutit piffissallu ikaarsaarfiusup sunniutai nalilersuinermi tamarmiusumik aatsaat ilanngunneqarsinnaassasut, aamma immikkoortumi matumani allaaserineqartumi raajarniarnermi 75 %-imik tunisassiornissamut akuersissutip aningaasarsioornikkut kingunissai takuneqarsinnaanatik.

3.1.1. Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit

3.1.1.1 Pisortat aningaasaqarnerat

Aalisarnej piffissami qanittumi allangortinneqanngippat imaluunniit ukiumut 9.000 tonsinik aalisarsinnaassusilimmik angallammik angisuumik tunisassiorsinnaasumik ikkussisoqarsinnaappat pisortat aningaasaqarnerat 0 - 70 mio. kr.-inik ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit qaffannissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Siunissami ungasinnerusumi raajarniarnermi angallatinik tunisassiorfiusunik ikkussisoqassappat ukiumut 18.000 – 36.000 tonsinik aalisarsinnaasunik ukiumut ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit 133 - 238 mio. kr.-inik pisortat isertitaat qaffassinnaassasut naatsorsuutigineqarpoq.

3.1.1.2 Allaffissornikkut kingunissai

Allanguut pisortani allaffissornikut kinguneqassasut naatsorsuutigineqanngilaq.

3.1.2 Inuussutissarsiuteqartunut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit

3.1.2.1 Isertitat

Aalisarnej piffissami qanittumi allangortinneqanngippat imaluunniit ukiumut 9.000 tonsinik aalisarsinnaassusilimmik angallammik angisuumik tunisassiorsinnaasumik ikkussisoqarsinnaappat ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit isertitat 0 - 66 mio. kr.-inik qaffannissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Siunissami ungasinnerusumi raajarniarnermi 18.000 - 36.000 tonsinik ataatsimut aalisarsinnaassuseqartunik angallatinik tunisassiorfiusunik angisuunik ikkussisoqassappat naatsorsuutigineqarpoq ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit isertitat 122 - 204 mio-. kr.-inik ukiumut qaffassasut.

3.1.2.2 Sulisoqarnej

Aalisarnej siunissami qanittumi allangortinnagu ingerlaannassappat imaluunniit ukiumut 9.000 tonsinik aalisarsinnaassuseqartunik angallammik tunisassiorfiusumik angisuumik ikkussisoqassappat naatsorsuutigineqarpoq suliffissuarni ukioq naallugu sulisut 0 - 33-nik appariassasut.

Siunissami ungasinnerusumi raajarniarnermi angallatinik tunisassiorfiusunik angisuunik katillugit 18.000 - 36.000 tonsinik piginnaasaqartunik ikkussisoqassappat naatsorsuutigineqarpoq suliffissuarni ukioq naallugu sulisut 66 - 132-nik ikileriassasut.

3.1.2.3 Allaffissornikkut kingunissai

Suliniutip inuussutissarsiortunut allaffissornikkut kinguneqartitsinissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

3.2 Aqutsiveqarfik 47-mi 6 meterit inorlugit angissusilinnik umiatsiaaqqanik qaleralinniarnermi PNNP-mik nammineq kajumissuseq naapertorlugu atuilerneq

Siunnersuutikkut aqutsivimmi 47-mi (Qeqertarsuup Tunuani, Uummannami aamma Upernavimmi) sinerissamut qanittumi aalisarnermi PNNP-mik ilaannaasumik eqqussisoqarpoq. PNNP-mik aaqqussuussinermut nuussanerlutik imaluunniit pisassiissutini paggatassiissutini aalisarnermi akuersissuteqartutut ingerlaannarusunnerlutik aalisartut nammineq aalajangissagaat.

Angallatini 6 meterimik takinerusunut aqutsiveqarfik 47-mi qaleralinniarnermi ullumikkut pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat (PNNP) atuupput. Aalisartut nuukkusuttut angallataat ilanngullugit PNNP-mut aaqqussuussamut katersorneqassapput. Tamatuma kingorna angallatinut umiatsiaararsortunullu angallatit angissusiini assigiinngitsuni pisassiissutinit pigisanik killilerneqarnatik niueruteqarsinnaalissapput. Peqatigisaanik aalisagaqatigiinni ataatsini paggatassiilluni aalisarnermut aqutsineq PNNP-mik aaqqussuussinermut nuukkusunngitsunut ingerlataqartunut aaljangiussimaneqarluni.

2023-mi aqutsiveqarfimmi 47-mi akuersissutaatillit 1.192-it qaleralinniarsimapput, umiatsiaararsortunut 1.071-inut angallatinut akuersissuteqartunut 121-inut agguarsimasut. Taakku 1.192-it akuersissutillit 2023-mi sinerissamut qanittumi aalisarnermi katillugit 632 mio. kr.-inik kaaviiartitaqarput, taakkunannga aqutsiveqarfik 47-mi qaleralinniit 598 mio. kr.-it aalisakkanillu allaniit 34 mio. kr.-it. Aqutsiveqarfik 47-mi qaleralinniarneq aqutsiveqarfik 47-mi qaleralinniartunut 2023-mi kaaviiartitsisut tamarmiusut 95 %-eraat. Aalisartut affaasa missaat aamma saarullinniarput, 10 %-iisalu missaat aamma nipisat suaannik tunisisarlutik.

PNNP-mik aaqqussuussineq ingerlassappat pisassiissutinik amigaateqartoqassaaq, tamanna pissutigalugu pisassiissutinik pigisanik annertussutsinillu piumasaqartoqalerluni. Aqutsiveqarfik 47-mi angallatini takusimasatsit aaqqussuussineq ingerlanneqarsinnaasimanngilaq, pisassiissutit ima qaffasitsigisumik inissinneqarsimammata pisassiissutinit pigisanik annertussutsinillu piumasaqarneq annikitsuaqqamiilluni. PNNP-mik aaqqussuussinermik eqqussinerup aalisartunut inuiaqatigiinnullu pitsaasumik kinguneqartitsinissaa qulakkeerniarlugu aalisagaqatigiinnut ataasiakkaanut TAC-it isumalluutitigut tunngavigisanut tulluarsarneqarnissaat taamaattumik pisariaqarpoq. Tamatuma saniatigut pingaarpoq paggatassiilluni aalisarnermi aalisartut amerlassusiisa amerlerianninnissaat, aalisartulli nutaat pisassiissutinit pigisanik pisinermikkut aalisarnermut taamaallaat isersinnaassaasut. Tamanna ingerlalluurtumik aaqqussuussinermut iluaqutaassaaq kiisalu aalisartut utoqqaanerit akinut naammaginartunut pigisatik tunisinnaallugit.

Periarfissat marluk takorloorneqarput:

- Takorluugaq 1-imi naatsorsuutigineqarpoq pisassiissutinik tulluarsaasoqassanngitsoq. Naatsorsuutigineqarpoq pisassiissutinik aalajangersaanermi maannakkut periuseq aalajangiussimaneqassasoq, tassa imaappoq pisassiissutit tamakkerlugit qaqinneqaraangata tamatigut ilaqqinneqartarlutik.
- Takorluugaq 2-mi naatsorsuutigineqarpoq pisassiissutit 2023-mi pisat annertussusiinut aalajangiussimaneqassasut, taamaalilluni amigartoornermik misigineqarluni, taamaalillunilu pisassiissutinik ujartuisoqalerluni.

Takorluugaq 1 - pisassiissutinik aalajangersaanermi maannakkut periuseq allanngortinneqarnani

Takorluukkami tassani naatsorsuutigineqarpoq ullumikkumut naleqqiullugu aqutsiveqarfik 47-mi pisassiissutit qaffasissusii annertunerusumik allanngortinneqassanngitsut. Tamatuma kingunerisaanik tamakkerlugit aalisarneqarnerini pisassiissutit qaffanneqartarlutik, soorlu ullumikkut taamaattoqartartoq. Tamatuma malitsigisaanik PNNP-mik aaqqissuussinermi pisassiissutinik pigisanik suli ujartuisoqassanngilaq. Taamaalilluni ilimanarluni pisassiissutinik pigisat taarsigassarsinermut atatillugu qularnaveeqqutitut atorneqarsinnaanatik, soorlu aamma inunnit aalisarnermiit tunuarusuttuniit pisassiissutinik pisinissamik kissaateqartoqassanngitsoq. Taamaattumik nalunarpoq PNNP-mik aaqqissuussinermut aalisartut ilaannut nuunnissaq pilerinartuussanersoq, nuuttullu pigisaminnik tunisinaaneq misiginagu, imaluunniit allanut naleqqiullugu akinut appasissunut taakku tunisinaallugit.

Takorluugaq taanna atorneqassappat taamaalillunilu TAC tamarmiusoq piffissap ingerlanerani biologit siunnersuinerannut tulluarsaasoqarnani naatsorsuutigineqarpoq aqutsiveqarfik 47-mi umiatsiaaqqanut PNNP-p aalisartunut ataasiakkaanut imaluunniit inuiaqatigiinnut aningaasarsiorneq pitsaanerulissasoq. Tamatuma malitsigisaanik pigisamik pisariaqartumik tulluarsaasoqassanngilaq imaluunniit angallatit nutarterneqarlutik aamma qaleralinniarnermiit sulisinnaasut allamut nuunnatik. Aqutsiveqarfik 47-mi angallatinut maannakkut PNNP-mik aaqqissuussineq pisassiissutit qaffasippallaarnerisa malitsigisaanik tulluarsartoqannginneranut assersuutissaavoq.

Pisassiissutinik amigaateqarnani PNNP-p sunniutip assigaa umiatsiaararsortut tamarmik, ullumikkut tamatuminna kissaateqartut angallatinut nuussinnaanerat, pisassiissutilli maannakkutut aalajangersarneqarlutik. Taava aaqqissuussinermi piviusumik ujartuisoqarnissaanut pisassiissutit qaffasippallaassallutik imaluunniit nuunnissamut kajumissuseqartoqarnani. Aqutsiveqarfik 47-mi pisassiissutit ilisimatuussutsikkut siunnersuinermiit qaffasinnerujussuarmik inissinneqartarnerat ingerlaannarpat tamanna naatsorsuutigineqarpoq siunissami peqassutsimik sanngiillisitsissasoq aalisarsinnaanerilu annikillisillugu. Tamanna aningaasarsiornikkut sippuisumik aalisarnerup suli ajornerulerneranut tapertaassaaq, taamaalilluni siunissami ungasinnerusumi ajornerpaaffiani aalisartunut aalisarsinnaaneq ajornarnerulerluni.

Takorluugaq 2 Pisassiissutit 2023-mi pisat annertussusiinut aalajangiunneqarneri

Takorluuinermi tassani naatsorsuutigineqarpoq *pisassiissutit ikilisinneqassasut, taamaalilluni taakku 2023-mi pisat annertussusiinut naapertuutilerlutik*. Pisassiissutit taamatut qaffasinnerini

naatsorsuutigineqarpoq pisassiissutinit pigisanik ujartuisoqassasoq, taamaalilluni PNNP-mik aaqqissuussineq ingerlasinnaalerluni.

Tunnjavissaatitaasut

Misissueqqissaarnermi kiilumut ataatsimut tunisinermi akit agguaqatigiissinnerat atornerarpoq, piffissami 2019-2023-mi uumasutut oqimaassuseqartumut 20,2 kr.-iusoq. Misissueqqissaarnermi atugassanut missiliorneqarpoq umiatsiaararsortut angallatillu qaleralimmik pisariaqartumut kiilumut agguaqatigiissillugu aningaasartuutit 4,8-mut aamma 12,4 kr.-nimut inissinneqarput. Naatsorsuutigineqarpoq pisani agguaqatigiissillugu aningaasartuutit piffissap ingerlanerani appassasut aalisarnerit ingerlallualernerisa malitsigisaanik.

Misissueqqissaarnerq aqutsiveqarfik 47-mi 2023-mi 26.832 tonsinik qaleralinnik pisanik aallaaveqarput. Misissueqqissaarnerup siunertaani naatsorsuutigineqarpoq ingerlataqartoq ataaseq ataasiinnarmik angallateqartoq imaluunniit ataasiinnarmik umiatsiaaraqartoq. Piviusumilli ingerlataqartoq akuersisummi ataatsimi arlalinnik angallateqarsinnaavoq, tassa akuersissuteqartoq aalisarnermi nammineq peqataassalluni, umiatsiaaraq 6 meterinit naanneruppat.

Naatsorsuutigineqarpoq umiatsiaararsortumi akissarsiat akileraarutit sioqqullugit taakku sinneqartoortaat, angallatinilu akissarsiat kaaviiartitaniit 40 %-iusut. Misissueqqissaarnermi missiliorneqarpoq umiatsiaaqqami ataatsimi aalisartoq ataasiinnaq sulisoq angallammilu ataatsimi sulisut pingasuusut. Misissueqqissaarnermut atatillugu ukioq naallugu sulisut amerlassusaat naatsorsorneqarsinnaasimangilaq, tassa umiatsiaararsortut imaluunniit angallatini sulineq ullup ilaannaani imaluunniit ulloq naallugu sulisimanersoq naatsorsorneqarsinnaanngimmat.

Misissueqqissaarnermi tamatuma saniatigut naatsorsuutigineqarpoq nalikilliliinerit umiatsiaararsortunut ukiunut tallimanut angallatinullu ukiunut qulinut assigiimmik agguarneqarput. Umiatsiaaqqap ataatsip nalinga 350.000 kr.-inik naatsorsuutigineqarpoq, tassa umiatsiaaqqap nutaap motoreqarluni aalisarnermilu atortoqarluni akianut naapertuuttoq, angallatillu ataatsip nalinga aalisarnermi atortoqarluni angallatip nutaap atornerqarsimasullu naliisa agguaqatigiissinneri, tassa 5.000.000 kr.it.

PNNP-mik aaqqissuussineq ingerlassappat pisassiissutinik amigaateqartoqassaaq, tamanna pissutigalugu pisassiissutinik pigisanik annertussutsinillu piumasaqartoqalerluni. Aqutsiveqarfik 47-mi angallatini takusimasatsit aaqqissuussineq ingerlanneqarsinnaasimangilaq, pisassiissutit ima qaffasitsigisumik inissinneqarsimmamata pisassiissutinit pigisanik annertussutsinillu piumasaqarneq annikitsuaqqamiilluni.

Peqatigisaanik naatsorsuutigineqarpoq angallatinut umiatsiaararsortunullu kajumissutsimik PNNP-mik aaqqissuussinnermut tamarmiusunut eqqussinerup kingunerissagaa umiatsiaararsorneq tamarmi siunissami ungasinnerusumi PNNP-mik aaqqissuussinnermut ilaalissasut. Aammattaaq naatsorsuutigineqarpoq pisassiissutinut qummut qaffasinnerpaaffissaq 2,5 %-mut killiliussat pisassiissutinik piginnittut naleqqutinngitsumik annertuumik eqiterutinnginnerinut iluaqutaassasoq, pisassiissutinut qummut killiliussat aalisarnerup ingerlalluartup angunissaa killiliinngikkaluarlugu. Nunat allamiut aalisarnermi akuerisaannginnerat pillugu piumasaqaat naatsorsuutigineqanngilaq sinerissamut qanittumi

qaleralinniarnermut sunniuteqassasoq. Aalisarneq immikkut annertuumik aningaasartuuteqarfiunngilaq, taamaattumik naatsorsuutigineqarluni aalisartut umiatsiaaqqani angallatiniluunniit mikisuni nutaanik annertunerusumik ajornartorsiutitaqanngitsumik aningaasalersuisinnaassasut.

Aalisartut ataasiakkaat aalisarnermik nammineq unitsitserusunnersut pisassiissutinillu pigisanik tunisinissaannut aalajangiisuusut assigiinngitsorujussuusinnaapput taamaattoqarpallu taanna qaqugu pisinnaanera.

Aalisartut misissueqqissaarnermi PNNP-mik aaqqissuussinermit nuuttut utoqqalinersialittullu ukioqalersimasut tassani naatsorsuutigineqarpoq aalisarneq qimassagaat pisassiissutinillu pigisatik tunisimassagaat. Pisassiissutinik pigisat takorluuinermit tassani soraarninngornissamut ileqqaakkatut isigineqarsinnaapput, aaqqissuussineq eqqortumik aquneqarpat. Aammattaarlu naatsorsuutigineqarluni aalisartut ingerlalluannginnerpaat pisassiissutinik pigisatik aalisartunut ingerlalluarnerusunut tunisassagaat.

Ingerlataqartut PNNP-mik aaqqissuussinermit nuullutik ineriartorneq annerusumik sammiveqarpat taava PNNP-mik aaqqissuussinermit iluaqutit amerlanerit erseqqinnerulissapput, tassunga ilanngullugu aalisartunut ataasiakkaanut kiisalu inuiaqatigiinnut iluanaarutit annertunerulissallutik.

Erseqqissarneqarpoq PNNP-mik aaqqissuussinerup pitsaasumik sunniuteqalernissaanut tunngaviulluni siunertaammat ingerlataqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik aalajangersimasunik tunngaveqarnissaat, tassunga ilanngullugit ingerlataqartunut ataasiakkaanut ukiumut pisassiissutit aalajangersimasuulerlutik aammalu pisassiissutinik niuerutigineqarsinnaasunik nammineq pigisanik piserusuttoqarnissaa.

Aningaasarsiornikkut kingunissaanik misissueqqissaarineq pisariitsuutinniarlugu 2023-mi pisat annertussusii 26.832 tonsit piffissami misissueqqissaarfiusumi allanngortinneqanngillat.

Misissueqqissaarineq suli pisariitsuutinniarlugu tassani naatsorsuutigineqarpoq umiatsiaararsortuni angallatinilu piginnaasat 2023-mi pisat annertussusiinut naleqqiullugit immikkoortinneqarput. Taamaalilluni misissueqqissaarnermi naatsorsuutigineqarluni umiatsiaararsortuniit angallatinut illuatungaannullu pisassiissutinik pigisanik tunisisoqarsimangitsoq.

TAC-mut tulluarsarnermi umiatsiaararsortut angallatiniit paarlattuanillu pisassiissutinik pigisanik sinneruttuni pisinissamut periarfissaqassapput. Naatsorsuinikkut pisariillisaanermi naatsorsuinermit naatsorsuutigineqarpoq aatsaat 2035-ip kingorna ingerlataqartut nutaat ilanngussinnaalissasut, umiatsiaararsortut inuusuttut utoqqarnik taarsiissallutik. Taamaattorli naatsorsuutigineqarluni umiatsiaararsortut inuusuttut siunissami qaninnerusumi ungasinnerusumilu aalisarnermit isernissamut pisissasut.

Misissueqqissaarinermit aamma naatsorsuutigineqarpoq PNNP-mik aaqqissuussinermit pisassiissutinik pigisanik pisinissamut tunisinissamullu niuerluartoqassasoq. Niuerfik ingerlalluortoq maannakkut takorluuinermit pisassiissutinik pigisat annikippallaarneri pillugit qulaani naatsorsuutigisamit qulakkeerseqassaaq.

Kiisalu naatsorsuutigineqarluni aalisartut PNNP-mik aaqqissuussinermut nuuppata PNNP-mik aaqqissuussinermut TAC tamarmiusup ilaanik qaffanneqassasoq kiisalu paggatassiinermi TAC taamaaqataanik annikillineqarluni.

Aningaasaqarnikkut kingunerisassai - takorluugaq 2

Tunngavigisat naatsorsuutigisallu qulaani allassimasut tunuliaqutaralugit pisassiissutinit pigisat patajaallisarnerat aamma aalisarnermi pigisap piffissap ingerlanerani tulluarsarnerata aningaasarsiornikkut kingunissai misissoqqissaarneqarput. Takorluuinermi tassani aningaasarsiornikkut kingunissaanik misissueqqissaarneq PNNP-mik aaqqissuussinerup eqqunneqarnerata kingorna aalisarnerup ineriartorsinnaanerani tunngaveqarpoq, tassa naatsorsuutigineqarluni umiatsiaararsortut tamarmik piffissap ingerlanerani PNNP-mik aaqqissuussinermut nuukkumaartut.

PNNP-mik aaqqissuussinerit eqqunneqarnerini aningaasarsiornikkut kingunissaanik naatsorsuinerini aalisartut aalisarnermik qimatsineranni nutaamillu suliffittaarnerini isertitanut pisortanilu isertitanut sunniutissatut naatsorsuutigineqartut ilanngullugit naatsorsorneqanngillat. Soorlu aamma taakku kingunerisaannik sunniutit naatsorsorneqanngitsut, tassunga ilanngullugu aalisarnermi isertitat qaffannerinik imaluunniit sulisinnaasut allamiilernerisa inuussutissarsiutini allani imaluunniit aalisarnermi allani nalilinnik pilersitsinerat. Aningaasarsiornikkut iluanaarutinik naatsorsuineq taamaalilluni mianersortumik missiliorneqarpoq.

Takorluukkanik eqikkaaneq

Takorluugaq 1-imi naatsorsuutigineqarpoq PNNP-mik aaqqissuussineq aalisartunut ataasiakkaanut imaluunniit inuiaqatigiinnut aningaassiorneq pitsaanerulissasoq, akerlianilli siunissami ungasinnerusumi ajornerulersinnaasoq. *Takorluugaq 2-mi* naatsorsuutigineqarpoq pitsannguutit annertuujussasut aalisartut ataasiakkaat aningaasaqarnerat kiisalu inuiaqatigiit aningaasaqarnerat. Takorluugaq 2-mi pisassiissutinik amigaateqarfiusumi, piginnaasatigut pisariaqartumik tulluarsaasoqassaaq aalisartullu piginnaasamat nutaamut aningaasalersuinerit atattillugu pisassiissutinit pigisat qularnaveeqqutitut atorsinnaassallugit.

Qulaani arlaleriarluni allanneqartut PNNP-mik aaqqissuussinerup iluatsinnissaanut pingaaruteqarluinnartoq tassaavoq malittarisassaliornikkut pisassiissutit killeqartuunerisa qulakkeerneqarnissaat. Pisassiissutit tulluarsarneqanngippata tamanna PNNP-mik aaqqissuussinermik eqqussinermut kinguneqartitsissanngilaq. Paarlattuanik PNNP-mik aaqqissuussineq ingerlalluortoq, pisassiissutinit pigisanik piviusumik ujartuisoqarluni, qulakkiissavaa:

- Aalisarnerup nutarterneqarnera pitsanngorsarneralu
- Aalisartut isertitaat qaffallutik
- Aalisartut pitsaanerpaamik iluaquteqarnissaq aallaavigalugu aalisarnissamik pilersarusiorsinnaallutik
- Sulisinnaasut inuussutissarsiutini allani imaluunniit aalisarnermik inuussutissarsiutip ilaani allani sulisinnaalissapput
- Pisortat isertitaat qaffassapput

3.2.1 Pisortanut aningaasaqarnikkut kinguneqarnissaa immikkut pillugu

3.2.1.1 Pisortat aningaasaqarnerat

Siunissami qaninnerusumi aqutsiveqarfik 47-mi qaleralinniarnermi PNNP-mik aaqqissuussinermik kajumissutsimi peqataaffiusussamik eqqussineq pilersitsinermut, agguaassinermut, naammagittaalliuutinik suliaqarnermut il.il. atatillugu 1 mio. kr.-init missaannik ataasiarluni pisortat aningaasartuuteqarnerannik kinguneqarumaarpoq. Tamatuma saniatigut PNNP-mik aalisarnermik aqutsinermut aningaasartuutit aalajangersimasumik qaffannissaat naatsorsuutigineqarluni pingaartumillu pisassiissutinit pigisanik niuernermit ukioq naallugu sulisumut ataatsimut naapertuuttumik, ukiumut 0,5 mio. kr.-it missaannik.

Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissaanut apeqqaapput qulaani allaaserineqartut pisassiissutinik amigaateqartoqalissanersoq amigaateqartoqalissannginnersorluunniit . Pisassiissutinik amigaateqartoqalissanersoq nalunarmat kinguneqartitsisinnaanerit allanngorartut allanneqarput, takorluukkap 1-p aamma 2-p kingunissaatut allanneqartut, taamaalilluni allanngorarnerit (Takorluugaq 1 -Takorluugaq 2)-tut atuarneqarsinnaallutik.

Siunissami qaninnerusumi naatsorsuutigineqarpoq pisortat isertitaat 2023-mut sanilliullugit 0 - 20 mio. kr.-inik qaffassasut.

Siunissami ungasinnerusumi pisortat isertitaat 2023-mut assersuukkaanni 0 - 30 mio. kr.-inik qaffassasut naatsorsuutigineqarpoq.

3.2.1.2 Allaffissornikkut kingunissai

Kajumissutsimik peqataaffiusinnaasumi PNNP-mik aaqqissuussinermik eqqussineq naatsorsuutigineqarpoq PNNP-mik pilersitsinermut, naammagittaalliuutit suliarinerinut, pisassiissutit agguarnerinut maannakkullu aaqqissuussinerup atulersinneranut pisortat allaffissornerannut 1 mio. kr.-it missaannik ataasiarluni aningaasartuuteqarnermik kinguneqarumaartoq. Taakku saniatigut ikaarsarneq aamma PNNP-mik aaqqissuussinermi kajumissutsimut nuunnermi pisassiissutinik niueruteqartunik aqutsinermi suliaqarneq annertusissasoq. Nammineq aalajangiisinnaanerup kingunerissagaa pisortani suliasat ukioq naallugu sulisumut 0,5 mio kr.-it missannut qaffassasut naatsorsuutigineqarpoq.

3.2.2 Inuussutissarsiuteqartunut aningaasaqarnikkut kinguneqarnissaa immikkut pillugu

3.2.2.1 Isertitat

Inuussutissarsiortunut aningaasarsiornikkut kingunissaanut apeqqaavoq qulaani allaaserineqartut pisassiissutinik amigaateqassanersoq amigaateqassannginnersorluunniit .

Pisassiissutunik amigaateqartoqalissanersoq nalunarmat kinguneqartitsisinnaanerit allanngorartutut allanneqarput, takorluukkap 1-p aamma 2-p kingunissaatut allanneqartut, taamaalilluni allanngorarnerit (Takorluuaq 1 -Takorluuaq 2)-tut atuarneqarsinnaallutik.

- Siunissami qaninnermi naatsorsuutigineqarpoq aqutsiveqarfik 47-mi qaleralinniarnermi isertitat (sinneqartoorutit akissarsiallu) ukiumut 0 - 54 mio. kr.-inik qaffassasut.
- Siunissami ungasinnerusumi naatsorsuutigineqarpoq aqutsiveqarfik 47-mi aalisarnermi isertitat (sinneqartoorutit akissarsiallu) 2023-mut assersuukkaanni ukiumut 0 - 90 mio. kr.-inik qaffassasut.

3.2.2.2 *Sulisoqarneq*

Aqutsiveqarfik 47-imi qaleralinniarnermi umiatsiaararsortunut IOK-mik aaqquissuussinermut nuunnissamik periarfissamik qanoq amerlatigisut atuissanersut nammineq piumassutsimik nuuttoqarnissaa tunngavigalugu siumut oqaatigineqarsinnaanngilaq. Taamaalilluni umiatsiaararsorlutik aalisartut nammineerlutik tamanna aalajangissavaat inuussutissarsiummullu allamut nuussanerlutik aamma nammineq aalajangissallugu.

2023-mi aalisartut katillugit 268-it ukiuni tulluuttuni qulini 67-inik ukioqalerunik aalisarunnaarnissaat aalisarnerminnulluunniit annikillisitsinissaat ilimagineqarsinnaavoq. Taamaammatt PNNP-mik aaqquissuussineq tassunga atatillugu ilaqqat qaninnerit akornanni kinguaariit paarlaannissaannut tapersiisnaavoq. Taamaangippat aalisartut utoqqaanersut aalisarunnaarunik pisassiissutinit pigisatik tunisnaavaat, tamannalu ullumikkumut aalisarunnaaraanni aningaasanik pisannginnerannut sanilliullugu annertuumik pitsanngoriaataavoq.

3.2.2.3 *Allaffissornikkut kingunissai*

Suliniut piffissami ikaarsaarfiusumi umiatsiaararsortunut allaffissornikkut suliasat annikitsumik qaffannerinik kinguneqassaaq, tassa umiatsiaararsortut, tamatuminnga kissaateqartut, PNNP-p qanoq atornissaanut ilinniassammata, taamaalillutik pisassiissutunik pigisatik annertussusaallu, pisassiissutinit qaqqissimasat nammineerlutik takusinnaalerlugit aammalu pigisanik qanoq pisisinnaanerlutik tunisisinnaanerlutillu il.il.

3.3 **Kalaallit Nunaata Kitaani Tunumilu avataasiorluni qaleralinniarnermi PNNP**

Siunnersuutikkut Kalaallit Nunaata Kitaani Tunumilu avataasiorluni qaleralinniarnermi pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat (PNNP) eqqunneqarput.

Avataasiorluni qaleralinniarniq, saarullinniarniq, suluppaagarniarniq, misaqqarnarniarniq saarulliusaarnarniarnierlu 2023-mi kalaallit avataasiutaannit arfineq marluusunit ingerlanneqarpoq. Taakkunannga angallatit tallimat Kalaallit Nunaata Kitaani 2023-mi qaleralinniarnermi ingerlatseqatigiiffinnut sisamanut agguarsimapput. Angallatillu arfinillit Tunumi qaleralinniarnermi ingerlatseqatigiiffinnut tallimanut agguarsimallutik. Piffissami maannakkut taamaallaat qaleralinniarnermi aalisartunik angallateqanngilaq, tassa angallatit tamarmik annerusumik minnerusumilluunniit qaleralinniarnertik saarullinniarnermik, suluppaagarniarnermik misaqqarnanik, sarulliusaanik ilaatigullu avaleraasartuunik aalisarnermik ataqatigiississimmammassuk. Maannakkut aalisariutit aalisarnikkut piginnaasaat maannakkut pisassiissutinit tunngavigineqartunit qaffasinnerusutut nalilerneqarpoq.

PNNP-mik eqqussinnermut atatillugu Kalaallit Nunaata Kitaani qaleralinnut pisassiissutit ilaanut ingerlataqartumut nutaamut atugassiisoqarnissaanik periarfissiisoqarpoq. Tamatuma maannakkut angallatinut pisassiissutit tunngaviusut ikilisissavai. Aalisariutini sulii annertunerusumik piginnaasanik ikkussinerup aalisariutit tamarmiusut aningaasarsiornerat ajornerulersissavaat, tassa maannakkut piginnaasap pisassiissutit aalisarsinnaammagit. Tamatuma angallatit ataasiakkaat siunissamilu qaninnermi aaliarnermi tamarmit sinneqartoorutit annikillisissavai.

Ingerlataqartut nutaat pisassiissutinit pigisanik piseqqaarnatik aalisarnermi ilaalerpata tamatuma PNNP-mik aaqquissuussinerup ingerlalluarnera annikillisissavaa, tassa aaqquissuussinnermut ingerlalluqartumut tunngaviit ilaat tassaammatt pisassiissutinit pigisanik tuniserusuttuniit pisassiissutinit pigisanik piserusuttoqartarmat. Taamaattumik pingaarpoq ingerlataqartut nutaat aalisarnermi ilanngunnissaq kissaatigigunikkut ingerlataqareersuniit pisassiissutinit pigisanik pisisinnaanissaat, aaqquissuussinerlu pitsaasunik kinguneqartitsinnaalluni.

Pisassiissutit ukiuni kingullerni tallimani aalisarsimaneq tunuliaqutaralugu agguanneqassappata ingerlatseqatigiiffiit katillugit tallimat pisassiissutinit pigisanik pissarsissapput. Takussutissiap ataaniittup 2019-2023-mi aalisarsimaneq tunuliaqutaralugu pisassiissutinit pigisat ingerlatseqatigiiffinnut agguarnissaannut naatsorsuutigisat takutippai. Tassanngaanniit ingerlataqartunut nutaanut pigisassat ilanngaatineqassapput, kisianni ingerlatseqatigiiffiit akornanni agguaneq naatsorsuutigineqarluni takussutissiaq ataaniittumi takuneqarsinnaavoq.

Ingerlatseqatigiiffik	Pisassiissutinit pigisat	
	KITAA	Tunu
Polar Seafood	17,1 %	19,7%
Qaleralik	25,0 %	23,9%
Sigguk	22,1 %	21,8%

Royal Greenland	35,8%	14,6%
Arctic Prime Fisheries		20,0 %

Aalisarneq piffissami maannakkut imminut akilersinnaavoq aamma isumalluutininik iluanaarutinit akitsuutitigut akileraarutitigullu pisortat karsiinut annertuumik iluanaaruteqartitsillutik. Siunissami qaninnermi imminut akilersinnaassuseq naatsorsuutigineqarpoq appassasoq, sulii piginnaasamik allamik ikkussisoqassappat.

Aalisarneq annertuumik imminut iluanaarfiugaluartoq maannakkut aqutsineq pissutigalugu angallatiminnik allatigullu pisariaqartutigut aningaasalersuinissat pilersaarusiornissaannut aningaasaliiffiginissaallu ingerlatseqatigiiffinnut ajornartorujussuuvoq, annertoorujussuarnik nammineq aningaasaateqanngikkunik. Taama annertutigisumik nalorninartoqartillugu piffissaq sivikinnerusoq sivilisunerusorlu tunaartaralugit ingerlatseqatigiiffiit pisassanut atatillugu periarfissaqarnerat aqutseriaaseq maanna atuuttoq atorlugu aningaasalersuisussanik pissarsiniarnerat ajornakusoortorujussuuvoq, taamaammallu ingerlatseqatigiiffinnut atuuttunut nutaanullu taamatut aalisarnermut pulanissamat pilersaarusiornissamat aqutsisut periarfissanik pitsaasunik pilersitsisanngillat. Maannakkut ingerlatseqatigiiffiit avataasiorluni qaleralinniarnermi kiisalu aalisakkani eqqaaneqartuni allani aningaasalersuinissaannut pissutaasuni pingaarnepaat ilaat tassaavoq amerlanerit aamma raajartassiissutinik niuerutigineqarsinnaasunik peqarnerat, qularnaveeqqutaasinnaasut imaluunniit ingerlatseqatigiiffinnit aningaasaatilissuarnit allanit ilaatigut pigineqarlutik.

PNNP-mik aqqissuussinermik eqqussineq siunissami ungasinnerusumi aalisarnerup imminut akilersinnaalerneranut iluaqutaassaaq, tassa ingerlatseqatigiiffiit siunissamat ungasinnerusumut aalisarnissamat periarfissamik qulakkeerneqassammata taamaattumillu isumannaannerusumik aalisarneq aningaasaqarnikkut pilersaarusiorsinnaalissallugu. Aammattaaq pisassiissutinik pigisat pigisatut naliliummata appasinnerusumik erniaqartitsinermik kinguneqarsinnaallutik, taamaalilluni qaffasinnerusumik sinneqartoorsinnaallutik. Tamatuma saniatigut PNNP-mik aqqissuussineq umiarsuaatileqatigiit nutaamik aningaasalersuisinnaalersissallugit, raajartassiissutinik niuerutigineqarsinnaasunik peqarnersut apeqqutaatinnagu.

3.3.1 Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit

3.3.1.1 Pisortat aningaasaqarnerat

Siunissami qaninnerusumi naatsorsuutigineqarpoq avataasiorluni qaleralinniarnermi PNNP-ip eqqunneqarnera ingerlataqartut nutaat piginnaasaasa qaffannissaasa malitsigisaanik pisortat isertitaat 0,9 – 2,2 mio. kr.-nik ukiumut appassasut.

Kalaallit Nunaata Kitaani Tunumilu avataasiorluni qaleralinniarnermi PNNP-mik eqqussineq siunissami ungasinnerusumi pisortat aningaasaqarnerannut 3,3 – 8,3 mio. kr.-nik pitsaanerulersitsinermik kinguneqarumaartoq naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaata Kitaani qaleralinniarnermut pisassiissutitut qummut killiliussat allaaserineqarnerinut innersuussisoqarpoq.

3.3.1.2 Allaffissornikkut kingunissai

PNNP-mik eqqussinermut atatillugu naatsorsuutigineqarpoq aaqqissuussinermi tulluusaanermut, agguassinnermut, naammagittaalliutunik suliarinninnermut aningaasartuutit 0,5 mio. kr.-iussasut.

3.3.2 Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit

3.3.2.1 Isertitat

Siunissami qaninnerusumi naatsorsuutigineqarpoq Kalaallit Nunaata Kitaani Tunumilu avataasiorluni qaleralinnut PNNP-mik eqqussineq, ingerlataqartut nutaat aaqqissuussineq avaqqullugu pisassiissutit ilaanik pissarsinissamik periarfissaqarlutik, aalisarnermiit sinneqartoorutit ukiumut 2,6 – 6,4 mio. kr.-nik apparnerinik kinguneqassasoq.

Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarnermi PNNP-p eqqunneqarnera siunissami ungasinnerusumi isertitat ukiumut 10 – 25 mio. kr.-nik qaffannerinik malitseqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

3.3.2.2 Sulisoqarneq

Siunissami qaninnerusumi aalisarnikkut pisaqarnerulersinnaaneq sulisoqarnikkut qaffarialaarnissaanik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Siunissami ungasinnerusumi Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarnermi PNNP-p eqqunneqarnera sulisoqarnikkut annikitsumik appariarnermik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

3.4 Saattuarniarnermi PNNP

Siunnersuutikkut Kalaallit Nunaata Kitaani saattuarniarnermi pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat (PNNP) eqqunneqassapput.

Saattuarniarnermi amerlanersaat angallatit 6 meterinik takinerusut atornerqarput. Angallatit pisoqaanerullutillu nutaajunerupput, ilai aamma qaleralinniarlutik, saarullinniarlutik nipisanniarlutillu, allat taamaallaat saattuarniarlutik. 2023-mi angallatit saattuarniutit katillugit angallatit 25-iupput 21 kiilut aamma 520 tonsit akornanni pisaqarsimasut. Katillugit 2023-mi saattuut 2.846 tonsit pisaqarput. Angallatit amerlanerit aamma saarullinniarput, qaleralinniarput nipisanniarlutillu. Ingerlatseqatigiiffiit/aalisartut arfinillit taamaallaat 2023-mi saattuarniarput, tassunga ilanngullugit pingasut qaffasinnerpaanik pisaqarlutik. Angallatit 25-it 2023-mi katillugit 84 mio. kr.-inik kaaviiartaqarput, taakkunanga saattuarnermiit 60,8 mio. kr.-it.

Saattuarniarnermi PNNP-mik aqqissuussinerup eqqunneqarneratigut angallatini ataasiakkaani aningaasaqarneq annertuumik pitsaanerulissasoq naatsorsuutigineqarpoq, tassa aalisarneq naatsorsuutigisatut ineriartorpat. Sinerissamut qanittumi saattuarniarnermi PNNP-mik aqqissuussinermik eqqussineq naatsorsuutigineqarpoq, imminut akilersinnaanerup isumalluutinillu iluanaarutit malunnaatilimmik qaffannerisa saniatigut, aalisartut aalajangersimasunik siumullu nalunangereersunik tunngaveqalissasut, kiisalu nutaamik aningaasalersuinernut taarsigassarsinikkut aningaasalersuinissamut periarfissaqalissallutik. Tassungali atatillugu pingaarpoq aalisarnerup uumassuseqarnikkut illersorneqarsinnaasumik aqunneqalernissaa, tassa imaappoq TAC aamma pisassiissutit ilisimatuussutsikkut siunnersuinnermit qaffasinnerutinneqannginnissaat..

Peqatigisaanik naatsorsuutigineqarpoq aalisarneq suli annertunerusumik aningaasaliiffigineqarnermigut iluaquserneqarsinnaasoq, taamaalilluni PNNP-mik aqqissuussinermi aningaasalersuinissamut periarfissat pitsaanerulernerinut periarfissaqarluni. Taamaalilluni qaffasinnerusumik ingerlalluarfiusumik sinneqartoorfiusumillu annertunerusumik aningaasaliiffiusarnissaa naatsorsuutigineqarluni, kiisalu angallammut ataatsimut inuttamullu ataatsimut pisat qaffasinnerullutik.

Aalisartut ingerlalluarnerit aalisartunit ingerlalluannginnerusuniit pisassiissutinit pigisanik pisinissaat naatsorsuutigineqarpoq, taamaalilluni ingerlataqartut amerlassusii ikilillutik, pisassiissutiniillu iluaquteqarnermiit sinneqartoorutit tamarmiusut qaffallutik.

Pisassiissutinit qummut killiliussat 17 %-imut aalajangersarneqarput, naatsorsuutigineqarnani ullumimut naleqqiullugu aalisarneq killilersuiffigineqassasoq. Siunissami ungasinnerusumi tamanna angallatit arfinilinnik amerlassuseqalerlutik ikilinerinik kinguneqassaaq.

Qularnarpoq saattuarniarnermi PNNP-mik aqqissuussinerup eqqunneqarnera angallatini taamaallaat saattuarniutini katersorneqassasoq. Qularnanngitsumik angallatit ilai ataqatigiissitsilluni aalisarnermik ingerlatsiinnassapput, taamaalilluni angallatit amerlassusii siunissami qaninnerusumi qulaani missiliorneqartutut ikilinatik.

3.4.1 Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissaa immikkut pillugu

3.4.1.1 Pisortat aningaasaqarnerat

Siunissami qaninnerusumi saattuarniarnermi PNNP-mik eqqussineq aaqquissuussinerup pilersinneranut, pisassiissutit agguarnerinut aamma naammagittaalliutit suliarinerinut atatillugu 0,5 mio. kr.-t missaat tikillugit pisortat ataasiarlutik aningaasartuuteqarnerinik kinguneqassaaq.

Siunissami qaninnerusumi naatsorsuutigineqarpoq saattuarniarnermiit pisortat isertitaat ukiumut 0 – 1,9 mio. kr.-it missaannik qaffassasut.

Siunissami ungasinnerusumi saattuarniarnermiit ukiumut 4,5 mio. kr.-init missaannik pisortat isertitaat qaffassasut naatsorsuutigineqarpoq.

3.4.1.2 Allaffissornikkut kingunissai

Siunissami qaninnerusumi pisassiissutit agguarnerinut aamma naammagittaalliutit suliarinerinut, pikkorissarnernut aamma pilersitsinermut aaqquissuussinermilu pioreersumi ataqatigiissitsinermik ingerlatsinermi suliassat amerlissasut naatsorsuutigineqarpoq. Siunissami ungasinnerusumi saattuarniarnermi PNNP-mik eqqussineq pisortat allaffissornerisa annikillineranik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

3.4.2 Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit

3.4.2.1 Isertitat

Siunissami qaninnermi naatsorsuutigineqarpoq saattuarniarnermi isertitat ukiumut 0 . 7,3 mio. kr.-inik qaffassasut.

Siunissami ungasinnerusumi naatsorsuutigineqarpoq saattuarniarnermiit isertitat ukiumut 17 mio. kr.-it missannik qaffassasut.

3.4.2.2 Sulisoqarneq

Siunissami qaninnermi naatsorsuutigineqarpoq saattuarniarnermi inuttat amerlassusii 0 - 7-inik ikileriassasut.

Siunissami ungasinnerusumi naatsorsuutigineqarpoq saattuarniarnermi inuttat amerlassusii 0 - 19-inik ikileriassasut.

Malugineqassaaq inuttat ukioq naallugu sulisunut assersuunneqarsinnaanngimmata.

3.4.2.3 Allaffissornikkut kingunissaa

Aaqqissuussinerup nutaap pisassiissutillu pillugit nittartakkap saniatigut saattuarniarnermi PNNP inuussutissarsiortunut allaffissornikkut kinguneqartitsinissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

3.5 Piginnittuunerup pisassiissutinullu qummut killiliussat nutaamik naatsorsorneqartaleneri

Pisassiissutinik pigisanik piginnittuunerup siaruartinnissaanik siunertaqartut suliniutit arlallit eqqunneqarput. Immikkoortumi matumani allannguutit taakku arlallit kingunissai allaaserineqarput;

- Pisassiissutinit pigisanik piginnittuunerup naatsorsornissaanut periuseq, taamaalilluni 50 % inorlugu piginnittuuneq aalajangiisumillu sunniuteqarneq ingerlatseqatigiiffiit pisassiissutinik tamakkiisumik piginnittuunerinut siunissami ilaatillugit naatsorsorneqartalertutik.
- Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarnermut tamarmiusumut pisassiissutinit qummut killiliussat 20 %-inut aalajangerneqarlutik.
- Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni raajarniarnermut qaleralinniarnermilu ataqatigiissitsinermi pisassiissutinit qummut killiliussat 20 %-imut aalajangerneqarlutik.
- Inummut pisassiissutinit qummut 12,5 %-inut aalajangerneqarlutik.

Raajarniarnermi piginnittuunermik nutaamik naatsorsuisarneq aamma pisassiissutinit 20 %-imik qummut killiliineq

Raajarniarnermi piginnittuunermik nutaamik naatsorsuisarneq aamma pisassiissutinit 20 %-imik qummut killiliineq peqquataalluni *Polar Seafood Greenland A/S* piginneqataassutinik tunisisariaqarpoq imaluunniit piginneqataasut TAC'ip 8 %-ia (7.929 tons miss.) raajanut TAC malillugu. *Polar Seafood A/S* pisassiissutinit qummut killiliussat 20 %-it sinnerlugit toqqaannartumik pigisaqanngilaq, ingerlatseqatigiiffinnili allani piginneqataassuteqarlutik. *Polar Seafood*ip nammineq aalajangersinnaavaa ingerlatseqatigiiffinni mikinerusuni piginneqataassutini tuserusunnerlugit aalisarnermiluunniit pisassiissutinit nammineq pigisatik tunissanerlugit.

Raajarniarnermi piginnittut kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaat pillugu malittarisassanit killeqartinneqarpoq, tamanna aalisarnermi tassani atuutereerluni. Tamanna isumaqarpoq pisassiissutiniit pigisanik pisisusaqartoq, taakkulu iluaqutiginissaanut angallatit Kalaallit Nunaanniillutik. Qularnarpoq pisassiissutinit pigisanik nalii tamakkerlugit pigisallu iluaqutiginissaanut angallammik pisinissamut ataatsimut aningaasalersuinissamut Kalaallit Nunaanni aningaasaleerususeqartoqarsinnaanersoq. Tamatuma kingunerisinnaavaa pisassiissutinit pigisat piginneqataassutilluunniit akii taakku appasinnerulissasut.

Pisassiissutinit pigisat nalimut naapertuuttumik akimut tunineqarsinnaangippata Polar Seafood A/S-imiit nalinik pisassiissutinik piginnittunut nutaanut nuussisoqarumaarpoq.

Polar Seafood A/S-ip toqqaannartumik piginnittuunermi atorunnaarlugu ingerlatseqatigiiffinni allani piginneqataanerup tunineqarnissaa toqqassappagu taamatut toqqaaneq ingerlatseqatigiiffinnut taakkununga kingunerlutsisisinnaavoq, pingaartumik aningaasalersuinerumut naleqqiullugu.

Inuttut pisassiissutinit qummut killiliussat pillugit immikkoortoq ataaniittoq takuuk.

Ataqatigiissitsinermi pisassiissutini qummut killiliussat

Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarnermut raajarniarnermullu ataqatigiissitsilluni pisassiissutinit qummut killiliussat 20 %-it eqqunneqarput. Qulaani allaaserineqartutut immikkut raajarniarnermut pisassiissutini qummut killiliussat 20 %-it eqqunneqarput, Kalaallillu Nunaata Kitaani Tunumiluunniit avataasiorluni qaleralinniarnermut immikkut pisassiissutinit qummut killiliussat inassutigineqarnatik. Tamatuma kingunerisaanik ingerlatseqatigiiffiit raajartassiissutinik assersuutigalugu 20 %-inik pigisaqartut tamatuma saniatigut avataasiorluni qaleralinniarnermi pisassiissutinik annerpaamik 20 %-imik pigisaqarsinnaallutik. Peqatigisaanik tamanna isumaqarpoq ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat raajarniarnermi aamma pisassiissutinik pigisanik pigisaqanngippata avataasiorluni qaleralinniarnermi pisassiissutinik qanoq annertutigisunik ingerlatseqatigiiffiup ataatsip pigisaqarnissaanut killiliisoqanngitsoq. TAC-mut naleqqiullugu raajani TAC-ip annertussusaa pissutigalugu avataasiorluni qaleralinniarnermi pisassiissutinit pigisanit taamaaqataanit raajarniarnermi pisassiissutinit pigisat maannakkut qaffasinnerujussuarmik naleqarput.

Pisassiissutit avataani qaleralinnut PNNP-mut atatillugu ukiuni kingullerni tallimani aalisarnerit pitsaanerpaat pingasut tunngavigalugit agguanneqarpata Polar Seafood 17,1%-it missaannik pisassinneqassaaq, illuatungaanili Sigguk A/S, Polar Seafood A/S-imit affarmik pigineqartoq 21,1 %-it missaannik pisassinneqassalluni.

Pisassiissutinit qummut killiliussap kingunerisaanik Polar Seafood avataani qaleralinniarnermi pisassani tuniniartariaqarpai taamaangippalluunniit Sigguk A/S-imik piginnittoqataanini ilaannakortumik iperarlugu. Ataatsimut isigalugu Polar Seafood A/S-ip piginneqataassutit pisassalluunniit Kalaallit Nunaata Kitaani qaleralinniarnermut TAC-ip 6%-iatut annertutigisut tuniniassavai.

3.5.2.1 Inummut pisassiissutit killiliussat

PNNP atorlugu aalisarnerni tamani piginnittuunermut 12,5 %-imik pisassiissutinit inummut qummut killiliussat eqqunneqassapput. Inummut pisassiissutini qummut killiliussani ilaqtutat

qanigisat ilaapput, angajoqqaat, meeqqat, aappat qatanngutillu inuttut ataatsitut isigineqarlutik.

Inummut pisassiissutini qummut killiliussat inummut pisassiissutininut qummut killiliussanit annertunerusunik pigisaqartunut ilaqutariinnut marlunnut kinguneqartitsissapput.

- Ilaqutariit ataatsit raajanut TAC-ip 1,2 %-iata missaanik annertussuseqartunik piginneqataassutitik imaluunniit pisassiissutinit pigisatik tunisussaassavaat.
- Saattuarniarnermi ilaqutariit ataatsit akuersissutini arlalinni agguarsimasut saattuarniarnermi TAC-ip 5 %-iata missaannut naapertuuttut piginneqataassutit imaluunniit pisassiissutinit pigisat tuninissaat naatsorsuutigineqarluni.

Ingerlatseqatigiiffiit inuilluunniit ataasiakkaat pisassiissutinit pigisatik imaluunniit piginneqataassutitik ingerlatseqatigiiffinnut ataasiakkaanut pisassiissutinit pigisat nalinginut naapertuuttumik tunisinnaangippatigit tamanna ingerlatseqatigiiffinnit taakkunanga pigisat nalillit pisassiissutinit pigisanik nutaatut piginnittunut agguateqqinnerinik kinguneqassaaq. Ingerlatseqatigiiffiit namminersortut, inatsisissatut siunnersuutikkut annaasaqartut, annaasaqarnermut taarsiiffigitinnissamik piunasaqarsinnaasut aamma eqqartuussivimmi suliame ajugaassappata taarsiissutissat annertussusaannik kiisalu suliassami aningaasartuutit ilanngullugit inatsisissatut siunnersuut pisortat aningaasaqarnerannut artukkiissaaq.

Tamatuma saniatigit 12,5 %-imik inuttut pisassiissutininut qummut killiliussat kingunerisaanik Polar Seafood A/S-imik piginnittut, piginneqataassutit ilaannik imaluunniit pigisat ilaannik tunisinissamut periarfissaqarpoq, toqqaannangitsumik piginnittuuneq pillugu malittarisassap aamma 20 %-imik pisassiissutininut qummut killiliussat malitsigisaanik Polar Seafood A/S-imut piginnittunut, inummut ingerlatseqatigiinniluunniit nutaani allani. Taamaalilluni Polar Seafood A/S qulaani allassimasunut malittarisassanik eqqortitsisinnaavoq peqatigisaanillu raajanut TAC-ip 8 %-ianit 5 %-imut piginnittunut pisassiissutinit pigisanik ataatsimut tunisinissamut ikilisillugit.

Tunumi raajarniarnermi nammineq pisassat qummut killilerneqanngillat. Pisassiissutit kalaallit ingerlatseqatigiiffiutaannut sumiiffimmi matumani nuunneqartut annikitsuararsuupput qummullu killilersuisoqalissappat ingerlatseqatigiiffinni piginnittuunerme naapertuutinnigitsumik killilersuisoqalissalluni.

Ataatsimut sunniutaat

Ataatsimut taamaalilluni naatsorsuutigineqarpoq toqqaannangitsumik piginnittuuneq pillugu malittarisassat, raajarniarnermi pisassiissutininut qummut killiliussat 20%, ataqatigiissitillugu pisassiissutininut qummut killiliussat aamma inummut pisassiissutininut qummut killiliussat kingunerisaanik piginnittunik (ilaqutariinnik) nutaanik ukununga nassaartoqassalluni:

- Kalaallit Nunaata Kitaani raajanut TAC-ip 6 %-ia
- Kalaallit Nunaata Kitaani qaleralinnut TAC-p 8 %-ia
- Kalaallit Nunaata Kitaani saattuanut TAC-p 5 %-ia

Taamaalilluni piginnittunik nutaanik nassarunneqartussanik TAC-p tamarmiusup ilaanut killiliisoqarpoq. Taamaakkaluartoq naliviinut pisassiissutinit pigisanik pisinissap aningaasalersornissaanut ajornartorsiuteqarsinnaavoq, kiisalu pisassiissutinit pigisat iluaqutiginnissaannut angallammik tunisassiorfiusumik pisinissamut. Aalisarnermi nunat allamiut aningaasaliinissamut periarfissaannik killeqartitsisunit maannakkut malittarisassanit nutaanillu tamanna sakkortusineqarpoq. Kiisalu raajarniarnermi piginnittuunerup siaruartinnissaa pillugu malittarisassat kingunerisaanik angallatit tunisassiorfiusut nutaat sisamaasunut ataatsip aningaasalersornissaa sapernarnerulerluni.

3.5.1 Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit

3.5.1.1 Pisortat aningaasaqarnerat

Piginnittuunermi naatsorsuinerit nutaat pisortat aningaasaqarnerannut kinguneqartitsinerinut apequtaavoq pigisanik piginneqataassutinilluunniit tunisisussat ingerlatseqatigiiffiit qanoq iliussanersut kiisalu siunissamut sammisumik aningaasalersuinissamut periarfissat.

- Siunissami qaninnerusumi naatsorsuutigineqarpoq piginnittuunerup siaruartinnissanut qulaani suliniutit pisortat aningaasaqarnerinut kingunerlutsitsissanngitsut.
- Siunissami ungasinnerusumi, tulluusaareernerit kingorna, naatsorsuutigineqarpoq piginnittuunerup siaruartinnera pisortat isertitaatigut ukiumut 0,5 – 1,9 mio. kr.-nik appariarnermik kinguneqassasoq.

3.5.1.2 Allaffissornikkut kingunissaa

Piginneqataassutinik nutaanik naatsorsuisalernerit aamma pisassiissutitut qummut killiliussat nutaat pisortanut allaffissornikkut kinguneqartitsissasut naatsorsuutigineqanngilaq.

3.5.2 Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit

3.5.2.2 Isertitat

- Siunissami qaninnermi naatsorsuutigineqarpoq piginnittuunerup siaruartinneranut suliniutit qulaani allasimasut isertitanut kinguneqartitsissanngitsut.

- Siunissami ungasinnerusumi, tulluarsaareernerit kingorna, piginnittuunerup siaruartinnera isertitani ukiumut 1,8 – 7,3 mio. kr.-nik apparnermik kinguneqassasoq.

Taamaattorli naatsorsuutigineqarluni suliniutit pigisat nalillit maannakkut pisassiissutinit pigisanik piginnittuniit nutaanut agguateqqinnerinik kinguneqarumaartut.

Qulaani allassimasut kinguneqartitsinerit isertitanut sunniutaat sunniutini tamarmiusuni missiliuinnermut ilanngunneqarput.

3.5.2.3 Sulisoqarneq

Siunissami qaninnerusumi allannguutit sulisoqarnermut kinguneqartitsinissaat naatsorsuutigineqanngilaq.

Siunissami ungasinnerusumi aningaasalersuineri killeqartitsinerit malitsigisaannik piginnittuunermik naatsorsuinerit pisassiissutinullu qummut killiliussat nutaat aalisarnermi sulisoqarnikkut piumasaqarfiunerusumik kinguneqarsinnaapput. Taamaattoqassappat sulisut amerlilaarnerinik kinguneqarsinnaassaaq.

3.5.2.4 Allaffissornikkut kingunissai

Piginnittuunermi naatsorsuisarneq pisassiissutinullu qummut killiliussat nutaat naatsorsuutigineqanngillat inuussutissarsiortunut allaffissornikkut kinguneqartitsissasut. Pisassiissutinilli piginnittut nutaat siunissami ungasinnerusumi naatsorsuutigisariaqarpoq piginnaasanik pisariaqartunik pissarsisariaqassasut imaluunniit pisisariaqassasut.

3.6 Aalisarnerni tamani kalaallit 100 %-imik piginnittuuneri

Inatsisikkut aalisarnerni tamani kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaat eqqunneqassaaq, siunissamilu kalaallit aalisartut aningaasaatinut periarfissaqarnerat killeqassalluni, taamaalilluni nunanit allaniit piginneqataasunit aningaasalersuineq aalisarnerni tamani periarfissaajunnaassalluni. Tamanna kalaallit nunaanni aalisarnermut siumut sammisumik aningaasalersuinerit tunngasunik annertuumik ajorseriartitsissaaq. Allannguut annerusumik avataasiorluni aalisarnerit kingunerlutsitsisussaavoq, tassa sinerissamut qanittumi aalisarnermut naleqqiulluni annertooujussuarmik aningaasalersuinessamut pisariaqartitsisoqartarmat.

Suliniutip taassuma piginnittuunani aningaasalersuinessamut periarfissaq allanngortinngilaa, tassa pingaartumik aningaaserivinniit aningaasaliisartuniillu allaniit taarsigassarsinikkut. Taamaattorli nunat allamiut aningaasalersuisartut taarsigassarsisitsinerit atatillugu nammineq aningaasaatinut pisariaqartunut nunat allamiut aningaasaliisartut peqataasinnaanannik killilerneqarpoq.

Kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaat pillugu piumasaqaat raajarniarneq pillugu inatsisini atuuttuni atuutereerpoq, nunanillu allaniit aningaasaatinut periarfissap killeqartinneqarnera siunissami aalisarnernut tamanut atuutilissalluni.

Kalaallit Nunaat annertuumik aningaasaqarfiunngimmat, aalisarnermi ineriartornermut nutarterinermullu naleqqiullugu, nunap iluani aningaasaliisinnaasut amerlassusaat killeqartussaapput. Tamatuma saniatigut aningaasaatinut periarfissanut killeqartitsineq naammassisaqarsinnaassutsikkut ineriartornermik unikaallatsitsissaaq peqatigisaanillu aalisartunut nutaanut aalisarnermut periarfissaqarnerat ajornarnerulersillugu.

Aningaasaatinut periarfissaq suli annertunerusumik killilerneqarpat aningaasaatit akisunerulernerat aalisarnermi misigineqassaaq (erniat imaluunniit iluanaaruteqarnissamut piumasaqaatit qaffasinnerusut), sulisinnaasunut assersuullugit. Tamanna siunissami ungasinnerusumi ima sammiveqalersitsissaaq aalisarneq annertuumik aningaasaliiffiujunnaarluni, tamannalu pissappat, aalisarnermi imminut akilersinnaaneq isumalluutinillu iluanaarutit annikillissallutik. Piviusumik tamatuma kingunerissavaa aningaasaatinut killilersuisoqanginneranut naleqqiullugu siunissami angallatini mikinerusuni pisoqaanerusunilu aningaasaliisoqartalernissaa. Angallatit pisoqqat mikinerusullu annikinnerusumik piginnaasaqarput qaffasinnerusumillu ingerlatsinermi aningaasartuutaasarlutik, sinneqartoorutillu aalisarnermilu inuttaqarneq annikinnerulerlutik.

Aningaasaatinut periarfissat killeqalerneqarpat saniatigut piginnaasanut ilisimasanullu periarfissanut allanngiineq killiissasoq naatsorsuutigineqarpoq aalisarnerup ingerlalluarnissaanut iluaqutaasinnaasunik aammalu tunitsivitsigut attaviit anginerusut aqutugalugit akit qaffasinnerusut angunissaannut piginnaasanut ilisimasanullu periarfissat annikillissasut.

Siunissami qaninnerusumi avataasiornermi aalisarnermik ingerlatseqatigiiffinni pingasuni nunat allamiut piginneqataassutaat ukiut qulit iluanni piginneqataassuteqarnertik tunisussaavaat. Aningaasalersuinerup angallatillu annaaneqarnissaannut ikinnerpaamik pisuni ataatsinut aarlerinarsinnaavoq. Tamanna tunuliaqutaralugu ilimanarluinnarpoq inatsimmi § 11, imm. 2-mi immikkut akuersinissamut periarfissap atorneqarnissaa tulluarsinnaasoq. Aalajangersagaq taanna malillugu kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaannit Naalakkersuisut immikkut akuersisinnaapput, siunertaavorlu ingerlatseqatigiiffiup kalaallit aningaasaataannik nassaarsinnaannginnera nunanilu allani aningaasaatit ingerlatseqatigiiffimmut inuiaqatigiinnullu iluaqutaasinnaasutut nalilerneqarpat aalajangersagaq taanna atorneqassasoq.

Nunat allamiut piginnittuunissaannik killiliinerup kingunerisaanik Arctic Prime Fisheries ApS-ip avataasiornermi pisassiissutaanut ingerlatseqatigiiffimmik nutaamik (imaluunniit taamatut aningaasaliisinnaasumik) nassaartoqartariaqarpoq. Nunat allamiut piginnittuunerannik

killiliinerup malitsigisaanik taamaallaat Polar Seafood A/S aamma Royal Greenland A/S kiisalu qularnanngitsumik Sikuaq/Niisa Trawl A/S tunumi avataasiorluni qaleralinniarnermi pisassiissutinit pigisanik pisinissamut periarfissaqarput aamma angallammik taamaaqataanik angissuseqartumik aningaasalersuisinnaallutik. Taamatut aningaasalersuisinnaasunik Kalaallit Nunaanni allanik peqartoq naliliisoqanngilaq, tamannalu nunat allamiut piginnittuuneri pillugit malittarisassap matuma qanoq kinguneqarsinnaaneranut assersuutaalluarluni avataasiorluni aalisarnermi angallammik pisassiissutinillu aningaasalersuinissamut allanut/ingerlataqartunut nutaanut ajornarluni.

Allanguineq naatsorsuutigineqarpoq siumut sammisumik kalaallit nunaanni aalisarnerup ineriartorneranik nutarterneqarnissaanillu pingaartumik killilersuissasoq, tassa pisariaqartunik aningaasalersuisinnaasumik Kalaallit Nunaanni nammattunik aningaasaateqartunik nassaarnissaq qularnarmat.

3.6.1 Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit

3.6.1.1 Pisortat aningaasaqarnerat

Royal Greenland A/S, Pelagic Greenland A/S-mi annertuumik piginneqataasooq ingerlatseqatigiiffimmu tassunga piginneqataasussanik nutaanik nassaarnissamut pinngitsaalineqassaaq, ullumikkut Islandimit piginneqataaffigineqartoq. Naatsorsuutigineqarpoq Pelagic Greenland A/S-imi sinneqartoortit tamatuma annikillisissagai taamaalillunilu Royal Greenlandimi. Kinguneqartitsinerilli taakku marluullutik § 11, imm. 2-mi immikkut akuersinissap atorineqarneratigut pinngitsoortinneqarsinnaapput, soorlu aamma ikaarsaarnermi aaqqissuussineq ingerlataqartut piumasaqaatinut nutaanut aaqqissuussinissaannut periarfissiissasoq.

Siunissami qaninnermi aningaasaatinut periarfissap killeqartinnera naatsorsuutigineqarpoq pisortat isertitaasigut annikinnerusumik apparnermik kinguneqassasoq.

Siunissami ungasinnerusumi aalisarnerup aningaasaatinut periarfissanut killeqartinnera naatsorsuutigineqarpoq, kalaallit 100 %-imik piginnittusaanerat pillugu piumasaqaatikku, pisortat isertitaasa 1,1 – 3,7 mio. kr.-nik apparnerinik kinguneqassammat. Pisortani isertitat apparneri aalisarnermi inuussutissarsiutinilu allani isertitaniit akileraarutitigut iluanaarutit apparnerinut tunngasuupput.

3.6.1.2 Allaffissornikkut kingunissai

Kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaat pillugu piumasaqaatip eqqunneqarnissaanaatsorsuutigineqanngilaq pisortat aningaasaqarnerannut allaffissornikkut

kinguneqartitsissasoq. Taamaattorli naatsorsuutigisariaqarluni akunnermuliuttoqarnermik ingerlatsisoqalersinnaanera malittarisassapallanngorneratigut, pisortanut allaffissornikkut kingunerlutsitsinermik malitseqarsinnaasoq.

3.6.2 *Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugu*

3.6.2.1 *Isertitat*

Aalisarnerni tamani kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaat pillugu piunasaqaatip eqqunneqarnera naatsorsuutigineqanngilaq siunissami qaninnerusumi isertitanut kinguneqartitsissasoq.

Siunissami ungasinnerusumi aalisarnerni tamani kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaat pillugu piunasaqaatip eqqunneqarnerata kingunerissavaa isertitat 4,2 – 13,8 mio. kr.-nik appariassasut, aalisarnerit allanut naleqqiullutik annertuumik aningaasaliiffigineqartarunnaarnerisa malitsigisaanik, nunanit allanit piginnittut atuussinnaanerinut naleqqiullugu.

3.6.2.2 *Sulisoaqarneq*

Kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaat pillugu aalajangersakkap eqqunneqarnerata kingorna, tunitsivimmik ingerlatsinissaq pillugu piunasaqaammut akuersissummut atassuteqarfiusut tunuartitsissappata, umiarsuaatileqatigiiffimmut ataatsimut amerlanernulluunniit naleqqiullugu kinguneqartitsisinnaanerit alaatsinaanneqartariaqarput. Taamatut pisoqassappat siunissami qaninnerusumi Kujataani nunami suliffissuarmi sulisut ikilinerinik kinguneqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut allannguut tunitsivissamut periarfissaaruppat Kujataani sinerissamut qanittumi aalisarnermut siunissami qaninnerusumi kingunerlutsitsisinnaavoq.

Siunissami ungasinnerusumi kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaat pillugu piunasaqaatip eqqunneqarnera, aalisarnerup sulisunik amerlanernik pisariaqartitsilernerata malitsigisaanik (annertuumik aningaasaliiffiujunnaarluni) aalisarnermi sulisut qaffariarnerinik tunngaviatigut kinguneqassaaq.

3.7 *Akuersissut piffissarlu ikaarsaariarfiusoq*

Piffissamut killiligaanngitsumut akuersissutit tassungalu atasut pisassiissutinit pigisat piffissamut killeqartinneqalissapput. Taamatut allannguinerup malitsigisaanik pisassiissutinit pigisat ingerlaannaq atorunnaarsinneqanngillat, avataasiorlunili aalisarnerni

atorunnaarsitsinissamat nalunaaruteqarnissap aalajangernissaanut ukiut quliussallutik. Akuersissut ukiut tamaasa ukiumik ataatsimik nutarterneqartarpoq, ukiullu qulit kingorna piunasaqaatini allannguisoqarsinnaalluni. Allatut oqaatigalugu piffissaq akuersissuteqarfiusoq ukiunut qulinut aalajangersarneqarpoq.

Tamatuma saniatigut akuersissuteqarfiusut ukiut qulit kingorna piffissamik ikaarsaariarfissamat aalajangersaasoqarpoq, pisassiissutinit pigisat aallaqqaammut pigisanut naleqqiullugit ukiumut 20 %-inik annerpaamik ilanngarneqarsinnaallutik. Pisassiissutinit pigisanit 60 %-it inorlugit sinneruppata angallatip ingerlannissaanut taakku naammakkunnaassasut naatsorsuutigineqarpoq, tamannalu ajornerpaaffiani ukiut aqqaneq marluk kingorna pisinnaalluni. Pisassiissutinit tunngaviit 20 %-iinik imaluunniit 40 %-iinik angallammik ingerlatsinissaq taava isumaarutissaaq.

	Ukioq	Pisassiissutinit pigisat annertussusai
Piffissaq akuersissuteqarfiusoq	1-10	100 %
Piffissaq ikaarsaariarfik	11	80%
	12	60%
	13	40%
	14	20%
	15	0%
<i>Ukiut pisassiissuteqarfiusup katillugit amerlassusiinut naapertuuttut</i>		12

Takussutissiami qulaaniittumi piffissaq akuersissuteqarfiusoq aamma piffissaq ikaarsaariarfiusoq takutinneqarput, aamma akuersissutinit piginnittut aalisarnissamat pisinnaatitaaffiisa tamarmiusut katinnerisigut aallaaviatigut qulakkeerneqarluni. Takusstissiami takuneqarsinnaasutut avataasiorluni PNNP-mik aalisarfiusuni ingerlatseqatigiiffiit ukiunut aqqaneq marlunnut naapertuuttumik aalisarnissamat pisinnaatitaaffimmik qulakkeerneqassapput. Tamanna avataasiorluni qaleralinniarnermi siumut sammisumik aningaasaliinernut aallaaviussaaq.

Piginnaasani nutaaliaalluinnartuni ullumikkut aningaasalersuisimanerit pisassiissutinit pigisat piffissaligaannginnerisa naatsorsuutigineqarnera aallaavigalugit aningaasaliissutaasimapput. Ukiuni aqqaneq marlunni aalisarnissamat pisinnaatitaaffiit avataasiorluni aalisarnermi pissutsinik annertuumik ajornerulersitsissapput, akuersissutit ullumikkut piffissaligaanatik.

Akuersissutinit piffissaliinerit ikaarsaariarnermilu aqqissuussinerit eqqunnerisa malitsigisaanik ullumikkumut sanilliullugu aningaasaliisimanermennik akilersuinissaminnut

ingerlatseqatigiffiit sivikinnerarsuarmik piffissalerneqarput. Naatsorsuutigineqarpoq piffissaq sivikinnerusoq ullumikkumut naleqqiullugu aalisarnermi aningaasaliisinnaanerup apparneranik kinguneqassasoq.

Tamatuma kingunerisaanik ingerlataqartut siumut sammisumik ullumikkutulli piginnaasatigut ingerlalluarsinnaasumik aningaasalersuisinnaajunnaassapput. Taamaalilluni aalisarneq aningaasaliinerunissamik pisariaqartitsiunnaassaaq, tamannalu sinneqartoortit aalisarnermilu akissarsiat annertunerusumik apparnerinik kinguneqassalluni.

Piffissaq aningaasalersuiffiusussaq sivikinnerusoq aamma raajartassiissutit 75 %-ii tikillugit tunisassiornissamut piginnaasat nutaat ikkunnissaannut periarfissanut kingunerlutsitsissapput.

Piginnittuuneq pillugu malittarisassat nutaat – pisassiissutitut qummut killiliussat toqqaannangitsumillu piginnittuunerup ilanngunneqarnera – aningaasalersuinissamut periarfissaqarnermut killiliisut, ingerlataqartut piumasaqaatinut nutaanut tulluursaanissamut periarfissaqarnissaannut sivilissuseqartumik ikaarsarnermi aqqissuussineq eqqunneqarpoq. Taamaattumik naliliisoqarpoq aalisarnermi ingerlalluannginnerusumut siumut sammisumik aningaasaliinissamut piffissaq naammaginartuusoq.

3.7.1 Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissaa immikkut pillugu

3.7.1.1 Pisortat aningaasaqarnerat

Siunissami qaninnerusumi piffissamik killiliinerup malitsigisaanik pisortat aningaasaqarnerannut kinguneqartitsinissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Piffissap akuersissuteqarfiusup kingorna ingerlataqartunut piumasaqaatit Naalakkersuisunit allanngortinneqassappata, allannguinerit akuliunneruallaarpata tamanna taarsiisoqarnissaanik piumasaqarnermik kinguneqarsinnaavoq, tamannalu pisortat aningaasaqarnerannut artukkiinermik kinguneqassalluni. Taamaattumik politikikkut allanngortinneqarusuttut piumasaqaatit allanngortinnerinut tamanut atatillugu taamatut pisoqarsinnaanera sukumiisumik naliliiffigineqarnissaa pingaarluinnarpoq.

Siunissami ungasinnerusumi aningaasaleerusussutsip appasinnerunera tamatumalu malitsigisanik annertuumik aningaasaliiffiunngitsumik aalisarnerup kingunerissavaa inuit ingerlatseqatigiiffiillu akileraarutaannit pisortat isertitaasa 3.3 – 13,3 mio. kr.-nik apparneri.

3.7.1.2 Allaffissornikkut kingunissai

Suliniutip pisortanut allaffissornikkut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

3.7.2 *Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunissaa immikkut pillugu*

3.7.2.1 Isertitat

Akuersissutitut ikaarsaariarnermilu piffissat sivikinnerusut siunissami qaninnerusumi aalisarnermiit sinneqartoorutitut akissarsianullu kingunerlutsitsinissaat naatsorsuutigineqanngilaq. Naatsorsuutigineqarpoq ingerlatseqatigiiffiit aningaasaliiffigisimasartik piginnaasaq atorluassagaat, taamaalilluni siunissami qaninnerusumi isertitani allanngortoqarani.

Siunissami ungasinnerusumi appasinnerusumik aningaasaliisinnaaneq tamatumalu malitsigisaanik aalisarnermi aningaasaliinerunissamik pisariaqartitsiunnaarnerup kingunerisaanik aalisarnerni eqqorneqartuni inuussutissarsiutinilu allani sinneqartoorutit 9- 38 mio. kr.-nik appassasut naatsorsuutigineqarpoq.

3.7.2.2 Sulisoqarneq

Siunissami qaninnerusumi allannguutit sulisoqarnermut kinguneqartitsinissaat naatsorsuutigineqanngilaq.

Siunissami ungasinnerusumi naatsorsuutigineqarpoq aalisarnermi sulisut amerlinerinik suliniut kinguneqassasoq. Tamatumunnga pissutaavoq aalisarnerup piffissap sivikitsup malitsigisaanik sulisoqarnikkut annertunerusumik pisariaqartitsilernissaa.

3.8 Aalisarnermi paasissutissat ingerlateqqittarneri

Aalisarneq pillugu paasissutissat allanngorartuartut tamanut saqqummiuttarnissaannut aaqqissuussinermik pilersitsisoqassaaq. Ullumikkut ingerlatsivik aamma nakkutilliisut, Pinngortitaleriffik aamma Naatsorsueqqissaartarfik LULI-mi paasissutissaasivimmut toqqaannartumik isersinnaapput. Taamaattumik taakkununnga nutaamik aaqqissuussinermik sananissaq pisariaqarani.

Ingerlatitseqqinnermut nittartakkamik pilersitsinerup siullermik kingunerissavaa aalisarneq pillugu paasissutissanik arlalinnik innuttaasut takunnissinnaalernerat. Aalisarneq pillugu paasissutissat katersorneqarsimasut ilaannut naleqquttumik killeqartunut innuttaasut periarfissaqartussaassapput, tassunga ilanngullugit PNNP-mik pisinnermut tunisinermullu atugassamut pisassiissutinik niuerfimmu.

3.8.1 *Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit*

3.8.1.1 *Pisortat aningaasaqarnerat*

Aaqqissuussinermik nutaamik pilersitsineq pisortanut 1-3 mio. kr.-inik ataatsimut aningaasartuutaanissaa naatsorsuutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut paasissutissanik saqqummiussinermut *nittartakkamik* pilersitsineq naatsorsuutigineqarpoq aserfallatsaaliinermut ineriartortitsinermullu pisortat 0,5 mio. kr.-inik ukiumut aningaasartuuteqassasut.

Pilersitsinermut ataasiarluni aningaasartuuteqarnissaaq 1-3 mio. kr.-iussasut aqutsinermullu aningaasartuutit ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit 0,5 mio. kr.-inik qaffassasut naatsorsuutigineqarpoq.

3.8.1.2 Allaffissornikkut kingunissai

Pilersitsineq ingerlatsivimmi killeqartumik isumalluutininik atuinissaa naatsorsuutigineqarpoq, maannakkut sinaakkusiussat iluini aningaasartuutigineqarsinnaasut. Pilersitsinerup kingorna ingerlatsinermut aaqqissuussinerillu aserfallatsaaliornernut ukiup affaani sulisumut naapertuuttumik isumalluutininik pisariaqartitsissasut naatsorsuutigineqarluni.

3.8.2 Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunissai immikkut pillugit

3.8.2.1 Isertitat

Nittartakkatigut aalisarneq pillugu paasissutissanik pilersitsineq inuussutissarsiortuni isertitanut sunniuteqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

3.8.2.2 Sulisoqarneq

Nittartakkatigut aalisarneq pillugu paasissutissanik pilersitsineq sulisoqarnermut sunniuteqartussatut naatsorsuutigineqanngilaq.

3.8.2.3 Allaffissornikkut kingunissai

Aaqqissuussinerit atorneqarnissaasa ilinniarnissaasa sulinerup saniatigut nittartakkatigut aalisarneq pillugu paasissutissanik pilersitsineq inuussutissarsiortunut sunniuteqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

3.9 Soraarnerussutisiagalernissamut aningaasaateqarfinnit aningaasalersuinissamut periarfissaqarneq

Soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit aqutigalugit aalisarnermi ingerlatseqatigiiffinni aningaasalersuinissamut periarfissaqarnermi aalajangersimasumik annertussuseqartumik aalisarnermi aningaasalersuinermit aningaasaatit pissarsiarineqarsinnaasut annertusissasut naatsorsuutigineqarpoq. Aalisarnermi aningaasalersuinissamut soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit periarfissaqarnerat piginnittuunerup nutaamik naatsorsornerata malitsigisaanik piginneqataassutinik pisassiissutinillu pigisanik tunisinermut kingunerlutsitsinernut illuatungiliisinnaapput.

3.10 Ataatsimut naliliineq

Siunnersuut suliniutinik arlalinnik imaqarpoq inuussutissarsiortunut kiisalu pisortanut annertuutigit pitsaasunik kinguneqartitsisinnaasunik. Tamatuma saniatigit siunnersuummiippat aalisarnermut pisortanullu aningaasarsiornikkut ajortumik kingunerlutsitsisinnaasutut naatsorsuutigineqartut suliniutit arlallit. Suliniutit arlallit suliniutinut allanut sunniuteqarsinnaapput.

Siullermik sinerissamut qanittumi maannakkut raajarniutinut angallatini 75 %-imik tunisassiorsinnaaneq ingerlatseqatigiiffiit aalisartullu isertitai kiisalu pisortat isertitaasa annertuumik qaffannerinut iluaqutaasinnaassapput, peqatigisaanillu sulisut annertuumik amerlassusillit inuussutissarsiutini allani naleqalersitsillutik sulilersinnaallutik. Tamatuma ingerlassinnaaneranut angallatini aningaasaliinissamut aningaasaatit aammalu pisassiissutinit pigisat pissarsiarineqassapput.

Kalaallit Nunaata Kitaani Tunumilu avataasiarluni aalisarnermi aamma saattuarniarnermi PNNP-mik eqqussineq aalisarneq pillugu pilersarusiornissamut periarfissat pitsaanagerusut qulakkeerneqassapput aammalu nutaanik aningaasaliinernut aningaasalersuinissamut periarfissat pitsaanagerulerlutik. Tamanna aalisarnerni taakkunani sinneqartoorutit inuttanullu akissarsiat qaffannerinik kinguneqassaaq, kiisalu sulisinnaasut ikinnerusut allanik sulisinnaalernerinut iluaqutaassalluni. Taamaattorli PNNP-mik aaqquissuussinerup eqqunneqarnerata peqatigisaanik pisassiissutinit pigisanik taakkuninnga pisinnigikkaluarlutik ingerlataqartut nutaat ilaalersinnaaneri pillugit malittarisassat aalajangersarneqarput. Tamatuma siunissami qaninnermi aalisarnermiit sinneqartoorutit appartissavai aamma aalisarnermiit pisortat isertitaat appartillugit. Kiisalu suliniut PNNP-mik aaqquissuussinermit kimeerutsitsisumik sunniuteqartussaalluni, tassa aaqquissuussinermit tunngaviit ilaat tassaamat pisassiissutinit pigisanik piumasaqartoqarnissaa. Piumasaqarneq taanna aalisartuniissaaq, pisassiissutinit pigisanik pisinikkut aaqquissuussinermit iserusuttut, aalisartut aalajangersimasut pigisanik akeqanngitsunik pissarsisinnaagunik pisassiissutinit pigisanik pisinissamut kajumissuseerutissapput. Ullumikkut Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiarluni qaleralinniarnermi aalisarnissamut piginnaasaqareermat piginnaasanik suli allamik ikkussinerup aningaasartuutit tamarmiusut pisariaqanngitsumik qaffatsiinnassavai. Peqatigisaanik ingerlataqartut pioreersut pisassiissutinit tunngavigisami ilai

annaasussaassavaat, tamatuma ullumikkut angallatinut sinneqartoorutaasartut annikillisissallugit.

Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi PNNP-mik eqqussineq aningaasalersuinissamut aalisartunut pitsaaneruseqarpoq, aamma aalisartut sinneqartoorutaasa qaffannerinut iluaqutaassalluni. Tamatuma saniatigut PNNP-mik aqqissuussinerup kingunerissallugu sulisinnaasut arlaqartut allani sulisinnaalernissaat. Tamatumunnga tunngavisoq tassaavoq piserusuttoqarnissaa. Taamatut pisoqanngippat aqqissuussinerup ingerlalluarnissaanut pisassiissutit amigaatigilernissaat naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq.

Aammattaq piffissamut killiligaanngitsumut PNNP-mik avataasiorluni aalisarnermiit piffissamut killeqartumut akuersissutinut nuuttoqassalluni. Akuersissutinut ikaarsaariarnermilu piffissaq, ukiuni aqqaneq marlunni aalisarnissamut pisinnaatitaaffinnik qulakkeerisussaq aamma inassutigineqarpoq. Avataasiorluni raajarniarnermi maannakkut aningaasalersuinerit pisinnaatitaaffiit piffissamik killiligaannginnera tunngavigalugit aningaasaliiffiusimapput. Naatsorsuutigineqanngilaq ukiunut aqqaneq marlunnut naapertuuttut aalisarnissamut pisinnaatitaaffiit taakku annertoqataannik siumut sammisumik aningaasalersuinissamut naammassasut taamaalillunilu ullumikkutut assinganik sunniuteqarsinnaasunik. Taamaattumik naatsorsuutigisariaqarpoq angallatini pisoqaaneruseqarpoq aningaasaliisoqassasooq, appasinneruseqarpoq piginnaasallit siumullu sammisumik ingerlalluannnginnerusut, tamannalu siunissami ungasinneruseqarpoq aalisarnermiit sinneqartoorutit akissarsiallu apparnerinik kinguneqassalluni.

Tamatuma saniatigut aalisarnerni tamani kalaallit 100 %-imik piginnittuunissaat pillugu malittarisassat avataasiorluni aalisarnerit ilaanni aningaasalersuinissamut pissutsinik ajorseriartitsissapput, ullumikkut taamatut killilersuiffigineqanngereersut. Kingunerlutsitsinerit siunissami qulaani pisassiissutinut piffissaliussami allaaserineqartutut issapput, tassa avataasiorluni aalisarnerit annikinneruseqarpoq aningaasaliiffigineqartalerlutik, tamannalu aalisarnermi isertitat apparnerinik kinguneqassalluni.

Kiisalu piginnittuunerup naatsorsorneranut pisassiissutinut qummut killiliussat pillugit malittarisassat nutaat kingunerissallugu Kalaallit Nunaata Kitaani raajanut TAC-ip 6 %-ianik aamma avataasiorluni qaleralinniarnermi TAC-ip 8 %-ianut naapertuuttumik piginnittussanik nutaanik nassaartoqassalluni. Malittarisassat pingaartumik Polar Seafoodimut kiisalu ilaqutariinnut marlunnut, malittarisassani nutaanik akuerisaasunit annertuallaanik piginnittuulertussanut eqquissapput.

Suliniutit taakku aningaasarsiornikkut annertunerpaamik kinguneqartussatut naatsorsuutigineqartut suliniutip sunniutaata sammivii malillugit immikkoortiterneqartut ataaniittumi eqikkarneqarput:

Suliniutit uku ingerlalluarnerup pitsaanerulerneranut aamma aalisarnerup sinneqartoortarnerata annertusinissaanik naatsorsuutigineqarput

- Raajarniarnermi 75 %-imik tunisassiornissamut akuersissut
- Saattuarniarnermi PNNP
- Avataasiorluni qaleralinniarnermi PNNP

Suliniutit uku aalisarnermi ingerlallualernerup pitsaanerulerneranik sinneqartoortutillu qaffanneranik naatsorsuutigineqarsinnaapput, apeqqutaallunili aalajangersimasumik aqutsisoqarnerisq

- Aqutsiveqarfik 47-mi qaleralinniarnermi umiatsiaararsortunut kajumissuseq malillugu PNNP

Suliniutit uku aalisarnerup ingerlalluarneranik sinneqartoortarneranillu annikilliliissasut naatsorsuutigineqarput

- Avataasiorluni PNNP-mik aalisarnernut akuersissutitut ikaarsaarnermilu piffissaliussat ukiunut pisassiiffiusunut aqqaneq marlunnut naapertuuttut
- Aalisarnerni tamani kalaallit 100 %-imik piginnittueneri
- Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarnermut TAC-p ilaani tunniussinissamut avataasiortumut nutaamut periarfissaq
- Pisassiissutitut qummut killiliussat piginnittuunermillu naatsorsuinerit

1.10.5 Pisortat aningaasaqarnerat

Immikkoortuni ataasiakkaani qulaaniittuni annertussusilerneqartuni sunniutit saniatigut ataani allassimasut missiliuinerit ilaapput, qulaani allaaserineqartut suliniutit allat sunniutaat kiisalu suliniutit ataasiakkaat kattunnerisa sunniutaat.

Siunissami qaninnerusumi pisortat isertitaat ukiumut 0 - 87 mio. kr.-inik (0 - 1,1 %) qaffariarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Taamatut annertutigisumik nikingasoqarneranut pissutaavoq aqutsiveqarfik 47-mi PNNP-p qanoq aqunneqarnissaa nalorninarmat aamma raajarniarnermi angallatinik tunisassiorfiusunik nutaanik sumi ikkussisoqassanersoq ikkussisoqaassannginnersorluunniit .

Siunissami qaninnerusumi pisortat paasissutissiinerinut qaammarsaanerannullu, aalisarneq pillugu paasissutinik nittartakkamik pilersitsinermut aamma umiatsiaararsortunut PNNP-mik eqqussineq pisortanut 6 mio. kr.-nik ataasiartumik aningaasartuutaassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Siunnersuut tamarmiusoq siunissami ungasinnerusumi 130 - 251 mio. kr.-inik pisortat isertitaqarnerisa qaffannerinik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tamannalu 2020-22-mi pisortat isertitaasa 1,7 % - 3,3 %-iinut naapertuulluni.

1.10.6 Allaffissornikkut kingunissai

Siunnersuut suliniutinik arlalinnik imaqarpoq pisortanut allaffissornikkut kinguneqartitsissusannik. Siullermik aalisarnerni pingasuni PNNP eqqunneqassaaq aalisarnermilu allami ilaannakuusumik. Tassunga atatillugu naatsorsuinernik, agguuassinernik, naammagittaalliutinik suliaqarnermut il.il. suliassat naammassineqassapput. Taakku saniatigut pisassiissutit pillugit nittartakkamik aamma aalisarneq pillugu paasissutissannik, ingerlaavartumik aserfallatsaaliorneqartussannik ineriartortinneqartussannillu pilersitsisoqassaaq. PNNP-mik eqqussineq siunissami naatsorsuutigineqarpoq saattuarniarnermik avataasiorlunilu qaleralinniarnermut aqutsinermut pisortani isumalluutit annikinnerulissasut.

Siunissami ungasinnerusumi nittartakkatigut aaqqiinerit aserfallatsaaliornerninut ingerlanneqarnerinullu kiisalu aqutsiveqarfik 47-mi PNNP-mik kajumissutsimik peqataaffiusinnaasumik aqutsinermi pisortat aningaasartuutaat 1 mio. kr.-it missaannik qaffassasut naatsorsuutigineqarluni. Tamatuma saniatigut inatsisip aamma nalunaarutip malitsigisaanik allannguinerit pillugit aalisartunut sammisumik paasissutissiinermut qaammarsaanermillu aningaasartuutit 0,5-1 mio. kr.-it naatsorsuutigineqarlutik.

1.10.7 Inuussutissarsiortunut aningasatigut kinguneri

Qulaani immikkoortuni ataasiakkaani annertussusilerneqartut sunniutit saniatigut missiliut ataani allassimasoq ilanngutissaaq, suliniutit allat sunniutai nassuiarneqarlutik kiisalu suliniutit ataasiakkaat sunniutaat ataatsimoortinneqarlutik.

Siunissami qaninnerusumi isertitat ukiumut 0 - 113 mio. kr.-inik qaffassasut naatsorsuutigineqarpoq (TUN-ip 0 - 0,6 %-ia) Taamatut annertutigisumik nikinganermut pissutaavoq aqutsiveqarfik 47-mi PNNP-p qanoq aqunneqarnissaa nalornissutigineqarnera, aamma siunissami qaninnermi raajarniarnermi angallat tunisassiorfiusoq nutaaq ataaseq ikkunneqassanersoq ikkunneqassannginnersorluunniit.

Ataatsimut naatsorsuutigineqarpoq siunissami ungasinnerusumi 117 - 246 mio. kr.-t missaat tikillugit isertitat qaffassinnaasut. (TUN-ip 0,6% 1,2%) Taamatut annertutigisumik nikingasoqarneranut pissutaavoq aqutsiveqarfik 47-mi PNNP-p qanoq aqunneqarnissaa nalorninarimat kiisalu raajarniarnermi 75%-inik tunisassiorsinnaaneq qanoq annertutigisumik atorniarneqarnerasoq nalunarmat.

Suliffeqarneq

Siunnersuut taamaalilluni aalisarnermiit suliffissuarniillu sulisinnaasut suliunnaarnerinut iluaqutaasinnaasunik suliniutinik, kiisalu sulisinnaasunut amerlasuunut atorneqartussat suliniutit, taamaalilluni aalisarnermi agguaqatigiissillugu akissarsiat appartillugit.

Suliniutit uku aalisarnermi sulisut amerlinerinik kinguneqassapput

- Avataasiorluni PNNP-mik aalisarnerni akuersissutinut ikaarsaariarnermilu piffissaliussat
- Aalisarnerni tamani kalaallit 100 %-imik piginnittuuneri
- Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarnerni PNNP-mik eqquassinermut atatillugu suli allat ingerlataqalernissaannut periarfissaq.

Suliniutit makku immikkut isigalugit aalisarnermi nunamilu sulisoqarnermi ikileriarititsinnaapput

- Raajarniarnerni 75 %-inik nammineq tunisassiorsinnaanissamut akuersineq
- Saattuarniarnerni PNNP
- Avataasiorluni qaleralinniarnerni PNNP-imik atuilernerq
- Aqutsiveqarfik 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarnerni PNNP-imik nammineerluni atuilersinnaaneq

Piffissaq ungasinngitsoq eqqarsaatigalugu aalisarnermi suliffiit ikilerialaarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Aqutsiveqarfik 47-mi PNNP-imik atuilernerup sunniutissai eqqarsaatigalugit PNNP-imik aqutsineq apeqqutaasussaassaaq aammalu raajarniarnerni tunisassiorsinnaassutsip piffissami qanittumi qaffariaatissaasa annertussusissaat apeqqutaassapput.

Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aalisarnermik suliqaartut amerlinissaat naatsorsuutigineqarpoq aalisarnernut sulisunik pisariaqartitsinerusunut ikaarsaartoqartussaammat. Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu raajaleriffinni sulisut aammalu aqutsiveqarfik 47-mi sinerissap qanittuani qaleralinniat ikileriarnerisigut allani sulisussarsisoqarsinnaalissaaq.

3.10.8 Aalisartunut ataasiakkaanut aningaasaqarnikkut kingunissai

Aningaasatigut sunniutissat pillugit siuliani allaaserisat misissuisimanerillu inatsisissatut siunnersuummi suliniutinit ataasiakkaanit aallaaveqarput. Suliniutinik ataasiakkaanik aallaaveqarunnaarluni inatsisissatut siunnersuutip aningaasatigut sunniutissai naatsorsuutigineqartut tunngavigalugit aalisarnermik ataasiakkaanik taarsiullugu aallaaveqartoqarsinnaavoq.

Aalisarnerit makkua inatsisissatut siunnersuutip imarisaanit eqqorneqartussaannngitsutut naatsorsuutigineqarput

- Sinerissap qanittuani saarullinniarneq
- Sinerissap qanittuani qaleralinniarneq aqutsiveqarfik 47-p avataani (Qaanaaq, Tunu, Sisimiut-Kujataa)
- Sinerissap qanittuani nipisanniarneq
- Aalisakkanik allanik sinerissap qanittuani aalisarneq

Aalisarnerit makkua inatsisissatut siunnersuut aqcutigalugu pitsaasumik sunnerneqassapput

- Aqutsiveqarfik 47-mi sinerissap qanittuani qaleralinniarneq

Aalisarnerit makkua inatsisissatut siunnersuut aqcutigalugu pitsaasumik ajortumillu sunnerneqassapput

- Sinerissamut qanittumi massakut raajarniarneq
- Kalaallit Nunaata Kitaani Tunumilu avataasiorluni qaleralinniarneq

Aalisarnerit makkua inatsisissatut siunnersuut aqcutigalugu pitsaanngitsumik sunnerneqassanganneqarput

- Avataasiorluni raajarniarneq
- Avataasiorluni saarullinniarneq suluppaagarniarnerlu
- Avataani ikinerinnarsiorluni saarullernanik, ammassannik, avaleraasartuunik ammassassuarnillu aalisarnerit

3.10.9 Taarsiivigineqarnissaq pillugu piumasaqaateqartoqarsinnaanera

Namminersortut ingerlatseqatigiiffiit siunnersuut malillugu annaasaqartut annaasaqarneq pillugu taarsiisoqarnissaanik piumasaqarpata eqqartuussivimmilu suliami ajugaallutik siunnersuut pisortat aningaasaqarnerannut taarsiinerup annertussusiatigut suliamilu aningaasartuutitigut artukkiissaaq.

Inatsilli taamatut pisoqarsinnaanera pinngitsoortinniarlugu erseqqissumik siunertaralugu suliarineqarpoq, aamma tunngavigineqarluni piffissaliussat nalunaarutigineqartut naammattumik takissuseqarlutik pinngitsaaliilluni taarsiissutitalimmik piginnikkunnaarsitsineq pineqarunnaarluni taamaalillunilu inuussutissarsiateqartunut taarsiisoqarani. Taamaattorli piffissaliussanut qanorpiaq piumasaqaateqartoqassanersoq nalorninarorujussuulluni, tunngaviatigullu taarsiinissaq pillugu piumasaqaat saqqummiunneqarsinnaalluni Piumasaqaatit taamatut ittut eqqartuussivimmi suliani aalajangersimasuni akuerineqassappata tamanna pisortat aningaasaqarnerannut pingaaruteqartussaassaaq, taarsiinerup malitsigisaanik aamma suliami aningaasartuutit malitsigisaanik. Taarsiinerup annertussusaanik aalajangersaanermut atatillugu pingaaruteqartussaassaaq qanoq annertutigisumik pisassiissutinit pigisanik

pinngitsaalineqarnikkut tunisisoqassanersoq aamma pisassiissutitut qummut killiliussat nutaat inuussutissarsiutip annaasaqarnissaannut sillimasimanersut. Pingaartumik inatsimmi tamanna pillugu piffissaliussamut atatillugu nunat allamiut aningaasaliisartut piginneqataassutiminnik tunisinissaat pillugu piunasaqaat taarsiiffigitinnissamik illuatungilerneqarsinnaasoq.

Taamaattumik pisariaqarluinnarpoq ingerlataqartunut atukkat ajorseriarneri sulluunniit taarsiisoqarsinnaaneranik naliliineq tunngavigalugu pinissaa.

4. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut sunniutaasussat

Siunnersuutip avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusiannut toqqaannartumik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

5. Innuttaasunut sunniutaasussat

Siunnersuut innuttaasunut toqqaannartumik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq, isumalluutiniilli iluanaarutit qaffariataarsinnaanerat soorunami nunatsinni atugarissaarnermut taamaalillunilu innuttaasumut annertuumik sunniuteqassaaq.

6. Sunniutaasussat allat pingaarutillit

Siunnersuut toqqaannartumik annertuumik allanik kingunerluuteqassasoq naatsorsuutigineqanngilaq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit*Kapitali 1-imut**Atuuffia**Siunertaq*

§ 1-imut

Imm. 1-imut.

Inatsimmi tassani tunngavik pingaaruteqarluinnartoq tassaavoq aalisakkanit pisuussutit inuiaqatigiinnit ataatsimut pigineqarmata, siunertarlu pillugu aalajangersakkami tamanna erseqqissarneqarluni. Aalajangersakkami tamatuma saniatigut inatsimmi pingaarnertigut siunertaq aalajangersarneqarpoq, tassa pisuussutinik iluaquteqarnek inuiaqatigiinnut kalaallinut aamma imm. 2 aamma 3-mi allanneqartut eqqarsaatigisassat tunngavigalugit siunissami ungasinnerusumi kalaallit nunaata aningaasaqarneranut iluaqutaasumik pissasoq. Inatsimmi matuminnga aqutsinermi nalornisoqartillugu siunertaq pillugu aalajangersagaq inatsisip sinnerani aalajangersakkat nassuiarnerinut tapertatut atorneqassaaq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami pissutsit marluk pingaartinneqarput, tassa mianersornissamut tunngavik tunngavigalugu aalisakkat iluaqutiginissaat piujuartinnissaallu. Aalisakkanik pisuussutinik atuineq siunissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu piujuartitsinerussaaq, amerlassusaallu piujuartitsisumik iluanaaruteqarnerpaaffiusumik allanngutsaaliorneqassallutik, taamaalilluni siunissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu iluanaaruteqarfiunerpaanissaanut anguniakkamut pingaarnermut tapersiilluni. Anguniakkap ilaa Nunat tamat akorngini Aalisarneq pillugu isumaqatigiissutaanni nalinginnaasumik tunngavinnut naapertuuppoq, tassunga ilanngullugu NP-ip Aalisarneq pillugu isumaqatigiissutaa 1995-imeersumut naapertuulluni (UN agreement on Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks), taanna Kalaallit Nunaat sinnerlugu Danmarkimit ulloq 19. december 2003-imi atortussanngortinneqarluni.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami anguniakkat ilaat alla, inatsimmik aqutsinermi pingaartinneqartussaq aalajangersarneqarpoq. Aalajangersagaq tamakkiisuuvoq, tassalu mianerisassat saqqummiunneqartut tamanut atuutsinneqartussaapput. Taamaattorli isiginiagassat allat aamma pingaartinneqarsinnaapput pingaartitassallu suliat ataasiakkaat apeqquutaallutik allanngorarsinnaapput.

Nr. 1

Sapinngisamik aningaasaqarnikkut annertunerpaamik iluanaaruteqarnissaq pillugu pingaarnertigut anguniagaq naapertorlugu pingaaruteqarpoq aalisarnissamut periarfissat

aalisarnermilu piginnaasat akornanni oqimaaqatigiittoqarnissaa, piginnaasallu kinguneqarluartumik atorluarneqarnissaat. Aalajangersakkap taamaattumik eqqarsaatigisassat taakku erseqqissarpai.

Nr. 2-mut

Imm. 1-imi pingaarnertut anguniakkami aalajangersarneqartut aalisarnermik inuussutissarsiummi ataqatigiinnermik pilersitsisoqarnissaa patajaatsunillu tunngaviusunik piumasqaateqarnerit peqatigisaanik inuiaqatigiit siunissami ungasinnerusumi aalisarnermiit sapinngisamik annertunerpaamik iluaquserneqarnissaat pillugu anguniakkap anguniarneqarneranut piumasqaataavoq ingerlataqarfimmi aningaasaliinissap kajuminnartuunissaa. Aningaasaliinissap kajuminnartuunissaa aamma aalisarnermik inuussutissarsiutip ineriartuinnarnissanut pingaaruteqarpoq peqatigisaanillu pisuussutininik aqutsinerup, nakkutilliinermi oqartussat aamma aalisarnermik inuussutissarsiortut akornanni pitsaasumik tatiginartumillu suleqatigiinnissaq tunngavigineqassalluni. Aalajangersakkami taamaattumik aningaasaliinissap kajuminnartuunissaa anguniakkap ilaatut pingaartitassat aalajangersarneqarpoq, aalisarnermik aqutsinermi pingaartinneqartussaq.

Nr. 3

Pisuussutininik piujuartitsisumik iluaquteqarneq pillugu tunngaviup imm. 2-mi aalajangersarneqarnerata nanginnerani uani siunnersuutigineqarpoq pisuussutininik iluaquteqarnermik aqutsinermi ilisimatuussutsikkut siunnersuineq aallaavigineqassasoq.

Nr. 4

Aalisarnermut tunngavissanik ilusilersuinermit atatillugu sumiiffinni inuuniarnikkullu eqqarsaatigisassanut sunniutit isumaliutiginnissat pisariaqarsinnaavoq, tassunga ilanngullugu sulisoqarneq. Taamatut politikikkut oqimaaqatigiissitsinermi naatsorsuutigineqarpoq tamanna ima pissasoq eqqarsaatigisassat taakku ilanngunneqarnerini paasiuminartuunissaq qulakkeerniarlugu iluaqutit akornutillu allaaserineqassasut, nassuiarneqarlutillu erseqqissarneqarlutik. Tamanna immikkut pingaaruteqartut nalilerneqarpoq tamatuma pisuussutinit iluanaarutit tamarmiusut annikillisinnaammagit imaluunniit eqqarsaatigisassat qulaani taaneqartut allat akerlilerlugit.

Nr. 5

Kalaallit Nunaat aalisarnermut tunngasuni nunanik allanik arlalinnik isumaqatigiissuteqarpoq, soorlu aamma aalisarnermik ingerlataqarfimmut pingaaruteqartunik nunat tamalaat isumaqatigiissutaannik arlalinnik Kalaallit Nunaat atortussanngortitsisimasoq, tassunga ilaatigut ilanngullugit NP imarmi pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissutaat, NP aalisarneq pillugu isumaqatigiissutaat, FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries, aamma NP uumasut assigiinngisitaartuuneri pillugit isumaqatigiissutaat. Tamatuma kingunerisaanik nunat tamalaat isumaqatigiissutaat arlallit aamma isumaqatigiissutit allat naapertorlugit Kalaallit Nunaata aalisarnermik aqutsinermini malittussaavai.

Tamanna amerlasuunik peqquteqarpoq, tassunga ilanngullugit avatangiisitigut uppernaarsaarnissamut periarfissap eqqarsaatiginera, assersuutigalugu kalaallit nunaanni aalisakkanik tunisassianut MSC-mik allagartaliineq, tamannalu aqutigalugu isumaqatigiissutit tamakku eqqortinnissaanni niuerfinnut isersinnaanerit il.il. qulakkeernissaat pingaaruteqarluni.

Nr. 6

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aalisarnerit imaani uumasoaqarnermut ajortumik sunniutai sapinngisamik annikinnerpaaffianiitinneqassasut. Ilaatigut tamanna saniatigut pisat kissaatiginngisat aqqissuunneqarnerisigut aamma suliarineqarnerisigut anguneqassaaq, taamaalillunilu imaani avatangiisip sunnerneqarnera annikinnerpaamiitinneqarluni. Immikkut pingaaruteqarpoq aalisakkanut illersorneqartunut imaanilu uumasoaqarfinnut malussajasunut sunniutit eqqarsaatigineqassasut.

Nr. 7

Aalajangersakkami inuussutissarsiutigalugu pisuussutinik iluaquteqarnerup saniatigut inuiaqatigiit kalaallit sukisaarsaarfeqarnissamik pisariaqartitaat pingartinneqassasut aalajangersarneqarpoq. Tamatuma kinguneraa sunngiffimmi aalisarnermut naleqqiullugu innuttaasut pisariaqartitaasa ilanngunneqarneri.

Nr. 8

Aalajangersakkami inatsimmik aqutsinermi soqutigisaqartut peqataatinneqarnissaat aalajangersarneqarpoq. Aalisarneq pillugu inatsisip 1991-imi allanngortinneqarneranut atatillugu Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit inatsisitigut pilersinneqarput tamannalu pillugu aalajangersakkat suli atuupput, kapitali 12 takuuk. Siunnersuummi matumani soqutigisaqartut peqataatinneqarnissaannut tunngavik siuarlugu nuunneqarpoq, siunertaq pillugu aalajangersakkamut ilaatinneqalerluni. Tassani siunertaq aamma tassaavoq inatsimmik aqutsinermi soqutigisaqartut peqataatinneqarnissaanut tunngaviup pingaaruteqassusaata ersarissaqqinneqarnissaa, taamaattorli naalakkersuinikkut ingerlataqartut akuliut sinnginnissaat isiginiarlugu. Tassa imaappoq pisassiissutit aalajangersaaffigineranni aqunnerannilu aqutsinissamik pilersaarutini qanoq ineriartortoqarnerani, soorlu tamanna § 16, malillugu akuersissuteqarnermi, soqutigisallit ilanngunneqartarnissaat pingaaruteqarpoq.

Nr. 9

Aalisakkanik pisuussutinik iluaquteqarnermut naleqqiullugu paasiuminartuunissaq pingaarpoq, taamaalilluni inatsimmik aqutsineq tunngaveqarluarluni pisinnaassammat. Aalajangersakkami taamaattumik aalajangersarneqarpoq aalisarnermik aqutsineq aalisarnerillu ingerlanneqarnerisa paasiuminartuunissaat pingartinneqassasoq. Tamanna ilaatigut pissaaq aalisarnerit, aalisagaqassuseq pisallu pillugit paasissutissat attuumassuteqartut katersorneqarnerisigut tamanit pissarsiarineqarsinnaasunngortillugit.

Inuiaqatigiit ataatsimut pisuussutaannik iluaquteqarnermi paasiuminartuuneq pillugu tunngavik aatsitassanut tunngasunut naapertuuppoq, tassani massakkut annertunerusumik paasiuminartoqarluni.

§ 2-mut

Inatsit Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiorluni aamma inuussutissarsiuutiginaq aalisarnernut atuuppoq. Inatsit taamaalilluni Kalaallit Nunaanni aalisarnermut suugaluartunulluunniit atuuppoq, aliikkutaralugu sunngiffimmilu aalisarneq, misileraaneq, misissuineq ilinniagaqarnerlu siunertaralugit aalisarnertut ittut kiisalu inuussutissarsiuutigalugu aalisarnerit suugaluartulluunniit pineqaraluarpata.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaa tassaavoq sumiiffik Kalaallit Nunaata aningaasaqarniarnikkut oqartussaaffigisaa pillugu nalunaarummi kiisalu Kalaallit Nunaata imartaasa killilernerit pillugit peqqussummi aalajangersarneqarsimasoq.

Inatsit taamatuttaaq kalaallit nunallu allat angallataasa tulaassisarnerannut aamma Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani usinik nuutsisarnermut atuuppoq.

Inatsit aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiuutigalugu aalisarnermut aamma Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani kalaallit angallataasa tulaassinerinut usinillu nuussisarnerannut atuuppoq. Inuussutissarsiorluni aalisarneq pineqartillugu Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani aalisarnermi inatsit taamaallaat tunngasuummat Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani aliikkutaralugu sunngiffimmilu aalisarneq, misileraaneq, misissuineq ilinniagaqarnerlu siunertaralugit aalisarnertut kiisalu inuussutissarsiuutigalugu aalisarnerit ilaangillat.

Kiisalu nunat tamalaat imartaanni nunat allamiut angallataannik aalisarnermut inatsit atorneqarluni, tamanna nunat marluk imaluunniit nunani tamalaani isumaqatigiissut malillugu ingerlanneqarpat, Kalaallit Nunaat tamanna pillugu inatsisiliorsinnaalluni. Tamanna nunat allamiut angallataasa nunat tamalaat imartaanni kalaallinut pisassiissutinik aalisarpata atuutissaaq, assersuutigalugu taamaassalluni Kalaallit Nunaat nunat tamalaat imartaanni imaluunniit nunap allap imartaanni aalisarsinnaalluni, kisiannili pisinnaatitaaffik taanna nunamut allamut ingerlateqqissimallugu. Tamanna aamma nunat tamalaat isumaqatigiissutaasigut (NEAFC imaluunniit NAFO) aalisarnermik nakkutilliinissamut kalaallit nunaanni nakkutilliinermik oqartussat nakkutilliiffigisaanni imartani aalisarnermut atuuppoq ingerlataqartup pineqartup sumi nunaminngaanneerina apeqqutaatinnagu. Tassunga atatillugu Kalaallit Nunaata nunanik ilaasortaasunik allani inatsisiliornikkut nakkutilliinikkullu oqartussaaffik avitseqatigiffigissavaa.

Inatsimmi § 1-imi siunertaq naapertorlugu aalisarnermik aqutsinissamut tapersiinissamut inatsimmi aamma pineqarput:

1. aqutsinermi aamma ilisimatuussutsikkut misissuinerne siunnersuinissamilu atugassanik nalunaarsukkanik paasissutissanillu katersineq,
2. pisuussutit, aqutsineq, aalisarnerit pisanillu suliarinnineq pillugit paasissutissiisarneq,
3. misileraanissamut aaqqissuussinerit soorlu misileraalluni aalisarnerit § 1, imm. 1-imi siunertaq naapertorlugu aalisarluni inuussutissarsiummik ineriartortitsinissamut siunertaqartut,
4. aalisarnermik nutaanik pilersitsineq,
5. aqutsinermik suliaqartut, inuussutissarsiortut ilisimatusartullu akornanni suleqatigiinneq,
6. inatsisip atuutsinneqarnissaanut ikorfartuinerneq sammisunik nakkutilliinissamut iliutsit.

Nassuiaatit

§ 3-mut

Nr. 1

“Aalisarneq” qanoq paasineqassanersoq inatsisini siusinnerusukkat nassuiarneqarnikuunngilaq. Nassuiaat uani atorneqartoq annertuutigut nunani tamalaani malittarisassani isumaqatigiissutinilu arlalinni atorneqartunut nassuiaatinut naapertuuppoq, tassunga ilanngullugu *"Unioqqutitsisumik, nalunaarsugaanngitsumik malittarisassaqaanngitsumillu aalisarnerup pitsaaliornissaanut, pinngitsoortinnissaanut unitsinneqarnissaanullu naalagaaffiit umiarsualivillit aaqqiineri pillugit isumaqatigiissut"* NP suleqatigiiffianit Food and Agriculture Organization of the United Nations-imeersoq (FAO).

Taaguummumut "aalisarnermut" ilaapput aalisarnerit suulluunniit aamma ingerlatanit allaniit ingerlatanit killilerneqarluni. Taaguut taaguummit "aalisarnermit ataatsimit", takuuk nr. 26, allaaneruvoq, taamaalilluni tassani immikkut aalisarneq pineqarluni.

Nr. 2-mut

"Inuussutissarsiutigalugu aalisarneq" inatsisissatut siunnersuummi nr. 1 naapertorlugu, pisanik tamarmiusunik ilaannilluunniit tunisinissaq siunertaralugu ingerlanneqartutut aalisarnertut nassuiarneqarpoq.

Nr. 3

"Inuussutissarsiutigalugu aalisarneq", nr. 1 naapertorlugu, inatsisissatut siunnersuummi pisat nammineq atorneqarnissaat siunertaralugu ingerlanneqartutut aalisarnertut nassuiarneqarpoq.

Nr. 4

”Sinerissap qanittuani aalisarneq” inatsisissatut siunnersuummi sumiiffimmi sinerissap aamma aalisarnikkut oqartussaaffigisami tunngaviusumik titarnerup avataani 3 sømilimi titarnerup akornanni ingerlanneqartutut aalisarnertut nassuiarneqarpoq.

Nr. 5

"Avataasiorluni aalisarneq" inatsisissatut siunnersuummi, nr. 4-ip paarlattuani, aalisarnikkut oqartussaaffigisami tunngaviusumik 3 sømilisut avasitsigisumi titarnerup avataani aalisarnertut nassuiarneqarpoq.

Nr. 6

”Assigiimmik inuussutissarsiutillit” inuussutissarsiutit pingaarnertut inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik, imaluunniit inuussutissarsiutigiginagu aalisarnermik ingerlatsinersut naapertorlugit inuttut ataatsimoortutut erseqqinnerusumik killilerneqarsimasutut inatsisissami siunnersuummi nassuiarneqarput. Nassuiaatip nr. 2 aamma nr. 3 ataqatigai.

Nr. 7

"Akuerisaasumik ukiumut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut" TAC-mik (Total Allowable Catch) taaneqarnerusartoq, Kalaallit Nunaata oqartussaaffigisaata aalisakkat imaluunniit aalisagaqatigiit aalajangersimasut pingaarnertigut amerlassusaattut inatsisissami siunnersuummi nassuiarneqarput. Taamaalilluni TAC-imut aamma ilaapput nunamut allamut tunniunneqarsinnaasut aalisakkat ilai, aamma tamanna pillugu isumaqatigiissut naapertorlugu kalaallinit aalisarneqarsinnaanngitsut.

Nr. 8

"Pisassiissutit" inatsisissatut siunnersuummi tassaapput akuerisaasumik pisarineqarsinnaasuni tamarmiusuni amerlassusaasut. Taaguut "pisassiissutinit pigisat" ingerlatsisumut atassuteqarsinnaavoq, takuuk nr. 9, imaluunniit "ukiumut pisassiissutit", takuuk nr. 10, assersuutigalugulu aamma aalisariutini immikkoortut TAC-imut periarfissaasa amerlassusaatut imaluunniit aqutsivimmi aalajangersimasumi aalisarneqarsinnaasut TAC-ip ilaatut amerlassusilerneqartut.

Nr. 9

"Pisassiissutinit pigisat" inatsisissatut siunnersuummi nassuiarneqarput tassaasut aalisarnermi pisassiissutit amerlassusaatut PNNP-mi aalisarnermi ingerlataqartup ataatsip oqartussaaffigisai, takuuk kapitali 7. "Pisassiissutinit pigisat" tassaapput "pisassiissutit" ilai piviusumik amerlassusillit.

Nr. 10

"Ukiumut pisassiissutit" inatsisissatut siunnersuummi ukiumi aalajangersimasumi aalisagaqatigiinni ataatsini ingerlatsisumut atugassanngortinneqartutut pisarineqarsinnaasut

amerlassusaatut nassuiarneqarput. PNNP-mik aalisarnej pineqarpat, takuuk kapitali 7, ingerlataqartup ukiumut pisassiissutai aalisarnermut pineqartumut pisassiissutit tamarmiusut ingerlataqartup pisassiissutinit pigisaanik amerlisarnerisigut naatsorsorneqassapput.

Nr. 11

"Akuersissut" inatsisissatut siunnersuummi aalisarnissamut akuersissutitut nassuiarneqarpoq. Akuersissut pisassiissutinit, pisassiissutinit pigisanit, ukiumut pisassiissutinit, pisassiissutinit pigisat amerlassusianniit allaassuteqarpoq imatut; akuersissut aalisakkanik aalajangersimasunik imaluunniit aalisagaqatigiinnut aalisarnissaanut ammaassisarpoq, pisassiissutini, pisassiissutinit pigisani aamma ukiumoortumik pisassiissutini qanoq amerlatigisut aalisartoqarsinnaanersut allassimasarluni.

Nr. 12

Taaguut "angallat" aalisarnermi atornejartarpoq inatsisissatut siunnersuummullu atatillugu aalisarnermut atatillugu immakktunakkullu angallatitut isigineqarluni. Oqaaseqatigiit "aalisarnermut atatillugu" nr. 1-imi nassuiaasernejartumut aalisarnermut innersuussipput.

Nr. 13

"*Aalisariutit ilai immikkoortut*" inatsisissatut siunnersuummi angallatit killilernejarnerinut nassuiarneqarpoq. Taaguut aalisarnikkut oqartussaaffigisami tunngaviusumik titarnerup avataani 3 s̆milip avataani aalisariutini immikkoortut avataasiorluni aalisarnerup aamma sinerissap aamma aalisarnikkut oqartussaaffigisami tunngaviusumik titarnerup avataani 3 s̆milip akornanni sinerissamut qanittumi aalisariutit aalisarnerisa immikkoortinnerinut atatillugu atornejarnerusarpoq. Taaguut aamma allanut atatillugu atornejarsinnaavoq aamma taaguummumut "*assigiimmik inuussutissarsiutillit*" paarlaanneqartussaananani.

Nr. 14

"Usinik nuussineq" inatsisissatut siunnersuummi pisanik taakkunanngaluunniit tunisassianik suugaluartunilluunniit angallammumut allamut nuussinertut nassuiarneqarpoq. Taamaattorli pisat/tunisassiat tunisinissaq sioqqullugu tunineqarsimappata usinik nuussineq pineqassanngilaq. Usinik nuussineq imaani umiarsualivimmiluunniit pisinnaavoq.

Nr. 15

"Piareersaaneq" inatsisissatut siunnersuummi saliinermut, niaquiinermut sikulersuinermullu atanngitsunik pisanik suliarinninnertut paarlattuanik nassuiarneqarpoq. Nassuiaammumut taamaalillutik ilaapput nerpittaajaaneq, poortuineq, asiunaveersaaneq, qerititsineq, pujoorineq, tarajorterineq tarajulimmut inissiineq panersiinerlu, kisianni allatigut piareersaasoqarsinnaavoq. Nassuiaat atornejartoq nunani tamalaani isumaqatigiissutini atornejartumut nassuiaammumut naapertuuppoq, soorlu NAFO Conservation and Enforcement Measures.

Nr.16

Nassuiaat taamaallaat inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi atorneqartunut angallatinut tunngasuvoq, tak. inatsisissatut siunnersuummut § 10-mut innersuussineq.

Nr. 17

"Nunat allamiut angallataat" inatsisissatut siunnersuummi paarlattuanik nassuiarneqarpoq, tassa angallat sunaluunniit, Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartutut nalunaarsorneqarsimangitsoq. Aamma nunat allamiut angallataannut atuuppoq nassuiaammut ilaaniarunik aalisarnermut atorneqartussaallutik. Malugeqquneqarpoq pisuni immikkuullarissuni nunat allamiut angallataanni kalaallit ingerlataqartut attartorsinnaammata.

Nr. 18

"Tulaassineq" inatsisissatut siunnersuummi pisanik taakkunanngaluunniit tunisassianik sunilluunniit angallammiit nunamut nuussinertut nassuiarneqarpoq. Tamanna aamma taamaalilluni tulaassinermut atatillugu tunisoqanngikkaluarpalluunniit atuulluni.

Nr. 19

"Pisat" inatsisissatut siunnersuummi aalisarnikkut qulakkeerneqarlutik qaqqinneqartutut nassuiarneqarpoq, tassa aalisakkat, imaani miluumasut, timmissat, koraalit pupiillu.

Nr. 20

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiata annertussusia matuma kingorna Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffia pillugu nalunaarut nr. 1020, 20. oktober 2001-imeersoq 8. august 2006-imi allanngortinneqarsimasoq naapertorlugu aalajangersarneqarpoq. Imartap killilerneranik suliassaq suli akisussaaffigilerneqarnikuunngilaq, taamaalillunilu Danmarkimi inatsisit naapertorlugit aalajangersarneqarluni. Nalunaarut atuutilersinneqarpoq Inatsit nr. 441, 22. Maaji 1996-imeersoq naapertorlugu, Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffia pillugu, Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqartoq peqqussut nr. 1005, 15. oktober 2004-meersoq naapertorlugu.

Kalaallit Nunaata immikkut aningaasarsiornikkut oqartussaaffigisaanut ilanngilaq Kalaallit Nunaata imartami oqartussaaffigisaa tassaasoq nunamut atasut imartat timaaniittut silarliusullu. Imartamulli oqartussaaffigisamut ilaavoq aalisarnikkut oqartussaaffigisaaq.

Kalaallit Nunaanni imartaq oqartussaaffigisaaq sinerissamiit, immat soorlu umiarsualiviit, umiarsualivimmu pulaffissat, kisaqqasarfiit, kangerliumanerit, kangerluit, ikerasaat aamma kangerlunniit (nunap imartaani timaaniit) tunngaviusumik titarnermiit 3 sòmili tikillugu (nunap imartaa silarleq).

Nr. 21

"Ingerlatsisoq" inatsisissatut siunnersuummi aalisarnermik ingerlatsisoq inatsisitigut pisinnaatitaasoq pisussaaitaasorlu kinaluunniit. Taamaalilluni "aalisartumut", "ingerlatseqatigiiffimmut" il.il. ataatsimut taaguut pineqarpoq, tassa nunat tamalaat imaluunniit nunat marluk isumaqatigiissutaat aalajangersimasumik amerlassuseqartumik kalaallinut pisassiissutinut aalisarnissamut periarfissaqarmata.

Nr. 22

"Tunisineq" inatsisissatut siunnersuummi aalisarneqarsimasunik nuussinertut, ingerlatsinertut nassuiarneqarpoq, tassa tunisinermiit akiliisoqarmat.

Nr. 23

"Pisat tulaanneqartussaasut" inatsisissatut siunnersuummi pisatut angallammi tunisassiarineqartussaangitsutut imaluunniit aalisariummiit toqqaannartumik avammut niuerutigineqarsinnaangitsutut nassuiarneqarpoq, kisianni suliarineqarsimanatik Kalaallit Nunaanni nunami suliffimmi tulaanneqartussaasut.

Nr. 24

"Pisat tulaanneqartussaaitaangitsut" inatsisissatut siunnersuummi pisatut nr. 23-mi aalajangersarneqartumik killilersuiffigineqanngitsutut nassuiarneqarput. Pisat taakku taamaalillutik toqqaannartumik avammut niuerutigineqarsinnaapput aamma/imaluunniit angallammi tunisassiarineqarsinnaallutik.

Nr. 25

"Aalisagaqatigiit" inatsisissatut siunnersuummi sumiiffimmi killeqartumiinnermikkut uumasogatigiinnit allaniit ataatsimoortutut immikkoortutut uumasogatigiittut aamma peqassutsinit allaniit sananeqaatsimikkut annertuutigut atassuteqannginnermikkut immikkoortutut nassuiarneqarput.

Aalisakkanit pisuussutinik aqutsineq aalisagaqatigiinnik aqutsinikkut pimmat aalisagaqatigiit akornanni immikkoortitsineq aaqjissuussinermut aamma aqutsinerup aalisarnerullu piviusumik naammassineranut annertuumik pingaaruteqarpoq.

Nr. 26

"Aalisarnek ataaseq" inatsisissatut siunnersuummi "aalisarnermiit", takuuk normu 1), allaanerusutut nassuiarneqarpoq, taamaalilluni aalisarnek ataaseq assersuutigalugu aalisagaqatigiinni aalajangersimasumi, sumiiffimmi aalajangersimasumi imaluunniit aalajangersimasumik ingerlanneqartumik assigeequtaasumut aalisarnermut tunngasuulluni. "aalisarnerup" aalisarnermik ingerlataqarnermut tunngavissat allaaseralugit.

Nr. 27

§ 5 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik - imaluunniit allat Naalakkersuisunit oqartussatut toqqarneqartut - aalisarneq pillugu inatsisip eqqortinneqarneranik nakkutilliillutillu misissuisuupput. Oqartussat taakku marluusut tamatuma kingorna tassaalerput "nakkutilliinermi oqartussaasut". Tamanna tunngaviatigut maannakkut atuuppoq, aamma Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik taarserneqarsinnaalluni ilaneqarsinnaalluniluunniit.

§ 4-mut

Aalajangersagakkut Namminersorneq pillugu Inatsimmi § 1, issuarneqarpoq, tassani aalajangerneqarluni inatsisunik atortitsineq Naalakkersuisuniittoq. Aalajangersakkami taamaalilluni erseqqissarneqarpoq Naalakkersuisut taakkuusut inatsisip eqqortinneranik nakkutiginnittuusut, matumani nakkutilliinermut ingerlanneqavissumut tunngatillugu aamma nalinginnaasumik oqartussaasut pisinnaatitaanerannut tunngatillugu tamanna atuuppoq.

§ 5-imut

Imm. 1-imut aamma 2-mut.

Imm. 1-imi 2-milu aalajangersarneqarpoq aalisarnermik nakkutilliineq pilersinneqarsimassasoq, taamatullu nakkutilliineq Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmit Issittuni Sakkutuuni Sakkutuut Aalisarnermik Alapernaarsuisui suleqatigalugit ingerlanneqarluni. Oqartussat taakku marluusut tamatuma kingorna inatsimmi "nakkutilliinermi oqartussaasut"-tut taagorneqalerput. Aalajangersakkap taamaalilluni manna tikillugu pissusiusoq ingerlateqqippaa. Nakkutilliinermi oqartussat suliassai inatsisissatut siunnersuummi kapitali 14-imi takuneqarsinnaapput. Naalakkersuisut nakkutilliinermi oqartussanik allanik toqqaasinnaapput, tak. imm. 2.

Imm. 3-mut

Aalisarneq pillugu inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 28, 28. november 2016-imeersoq malillugu Naalakkersuisunut pisinnaatitsinermik aalajangersagaq ilaatigut atuutsippaat. Allanguut taanna malillugu malittarisassanik sukumiinerusunik atuutilersitsinikkut akuersissutinik tunniussisarnermi allaffissornikkut ingerlatsinerup isumaginissaanut kommunimi ingerlatsivinnut Naalakkersuisut peqqusisinnaapput. Pisinnaatitsinerli imatut annertusineqarpoq malittarisassanik aalajangersimasunik atuutilersitsinikkut inatsimmi akisussaaffiit allat kommunini oqartussanut aalajangiisinnaanermik tunniussinissamik Naalakkersuisut piffissami ungasinnerusumi periarfissaqarlutik.

Kapitali 2-mut

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisarsinnaaneq pillugu piimasaqaatit

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisarsinnaanermut ingerlataqartumut piumasarineqartut piumasaqaatit kapitalimi tassani allaaserineqarput.

Kapitalimi taamaalilluni kalaallit nunaata imartaani inuussutissarsiutiginagu kalaallit aalisarsinnaanerat kiisalu kalaallit ingerlatsisut inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanernut aamma nunat allamiut ingerlatsisut inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanerat malittarisassaqaartinneqarpoq. Kalaallit ingerlatsisut Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani aalisarnerat kapitalimut ilaanngilaq, kisianni kapitali 3-imi malittarisassaqaartinneqarluni (§ 14).

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutiginagu aalisarneq

§ 6-imut

Aalajangersakkami § 7 peqatigalugu inuussutissarsiutiginagu aalisarneq malittarisassaqaartinneqarpoq.

Imm. 1-imut.

Innuttaasut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartut aalajangersagaq malillugu Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutiginagu aalisarsinnaapput.

Aalajangersagaq manna tikillugu inatsimmut naleqqiullugu allanngortinneqarpoq, aamma inuit Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartut, danskisut innuttassuseqanngitsut, unioqquutisisumik immikkoortinneqartannginnissaat qulakkeerniarneqarluni. Tassani inuit piginnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiisummi immikkoortortaq 14 Kalaallit Nunaanut inatsisip atuutilerera pillugu peqqussut nr. 814, 18. september 2001-imeersoq aqquutigalugu akuerineqartoq malinneqarpoq.

Imm. 2-mut.

Imm. 2-mit takuneqarsinnaavoq inuit tamarmik, imm. 1-imi aalajangersakkamut ilaanngitsut, inuussutissarsiutiginagu aalisarnissamut akuersissuteqassasut. Tamatuma assersuutigalugu kinguneraa Kalaallit Nunaanersuunngitsut takornariat nunanit allaneersut aalisarnissaminnut aalisarnissamut allagartaqassasut.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq imm. 2 malillugu aalisarnermut akuersissutinik atulersitsineq, pissarsineq annaasaqarnerlu pillugit malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut tunngavissiivoq. Aalajangersagaq taanna malillugu malittarisassanik aalajangersaanermi Inatsisartut inatsisaanni matumani siunertatut aalajangersakkat kiisalu takornariaqarnikkut

inuussutissarsiutip taassumalu ineriartortinneqarnerata eqqarsaatiginissaa Naalakkersuisunit pingaartinneqassaaq.

§ 7-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaasinnaanermut pisinnaatinneqarput, taakkunani aalisakkanik aalajangersimasunik inuussutissarsiutigiginagu aalisarnermik malittarisassanik. Maleruagassanik aalajangersaaneq imm. 2-mi allassimasut naapertorlugit pissaaq.

Malittarisassani taamaattuni, sakkunut il.il. naleqqiullugu, sumiiffinni piffissanilu killilersuinerit ilaasinnaapput, tunngaviatigut inuussutissarsiutigalugu aalisarneq pillugu Naalakkersuisunit aalajangersarneqarsinnaasunut killilersuinernut naapertuuttut.

Imm. 2-mut.

Imm. 1 naapertorlugu maleruagassanik aalajangersaanermi inatsimmi § 1-imi allassimasut naapertorlugit pissaaq. Assersuutigalugu aalisakkanik aalajangersimasunik aalisarneq aalisagaqatigiinnut ajoqutaasumik ineriartorpat imaluunniit aalisakkanut periarfissaqarneq inuussutissarsiortut aalajangersimasut salliutinnissaannut tunngavissiiisumik malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanissamut tunngaviiusumik piimasaqaatit

§ 8-mut

Imm. 1-imut.

Kapitalimi matumani aallarniutigalugu aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanermit akuersissummik peqartoqassasoq, akuersissullu aalisarneq pillugu inatsit naapertorlugu atulersinneqarsimassalluni. Akuersissuteqarnani inuussutissarsiutigalugu aalisarneq inerteqqutaavoq aamma kapitali 15-imi malittarisassani aalajangersakkat malillugit pineqaatissiisutaasinnaalluni.

Inuussutissarsiutigiginagu aalisarneq §§ 6-imi aamma 7-imi malittarisassaqaartinneqarpoq.

Imm. 2-mut.

Inatsisissatut siunnersuummi kapitali 5-imi akuersissutinik atulersitsinermit il.il. tunngasut suleriaatsit allaaserineqarput, aamma § 8, imm. 2-mi aalajangersarneqarluni ingerlatsisup akuersissummik pissarsinissaanut kapitalimi tassani piimasaqaatit naammassineqarsimassasut.

*Kalaallit ingerlatsisut Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani
inuussutissarsiutigalugu aalisarnerat*

Inatsimmi atuuttumi siusinnerusukkullu inatsisini piginnittuunermi pissutsit pillugit aamma Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarneq pillugu piumasaqaatinut naleqqiullugu angallat tassungalu piginnittuunermi pissutsit aallaavigineqarsimapput.

Inatsisikkut akuersissut ingerlatsisorlu aallaavigineqarput, ingerlatsisorlu taannaalluni piumasaqaatinik aalajangersimasunik naammassinnissimassasoq. Aalisarneq ingerlanneqartillugu angallat atorlugu ingerlanneqassalluni, piginnittuunermut naleqqiullugu Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartussaasoq. Angallammut immikkut piumasaqaatit § 10-mi takuneqarsinnaapput.

§§ 9 - 12 § 8-mut atatillugit isigineqassapput, tassa aalajangersagaq taanna inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik ingerlatsinissamut ingerlatsisup akuersissuteqarnissaa pillugu piumasaqaateqarmat, §§ 9-12-milu taamatut akuersissuteqalernissamut ingerlatsisumut piumasaqaatinik aalajangersaalluni.

Inatsisissatut siunnersuummi akuersissut ingerlatsisorlu aallaavigineqarmata tamanna piumasaqaatini piumasaqaatigineqartut allanngortinnerinik kinguneqanngilaq, mannalu tikillugu piviusumik ingerlatsisumut piumasaqaataallutik, taakkulu inatsimmut atuuttumut naapertuullutik.

§ 9-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq manna tikillugu inatsimmi § 6-imi atuuttumut aalajangersimasutigut annertuumik allannguuteqarluni naapertuulluni.

Aalajangersagaq § 3, nr. 12)-mi taaneqartunut angallatinut tamanut atuuppoq. Assersuutigalugu qimussimik inuussutissarsiutigalugu qaleralinnik aalisarneq ilaatinneqarpoq.

Aalajangersakkami piginnittuunermi aaqqissuussinerit suut akuersissummik pissarsisinnaanerinut piumasaqaatit aalajangersarneqarput, soorlu aamma inuup imaluunniit piginnittuunermik aaqqissuussinerup, tassa imaappoq ingerlatsisup, Kalaallit Nunaannut naammattumik atassuteqartutut isigineqarnissaanut piumasaqaatit aalajangersarneqartut.

Aalajangersakkami piginnittuunermi assigiinngitsut pingasut saqqummiunneqarput:

- 1) Inuit ataasiakkaat
- 2) Inatsisitigut inuit pisinnaatitaasut pisussaatitaasullu

- 3) Suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut peqatigiiffiillu pisortanit pigineqartut imaluunniit suliffeqarfiit peqatigiiffiillu Namminersorlutik Oqartussanit peqataaffigineqartut

Nr. 1

Nr. 1-imut ilaapput inuit ataasiakkaat, kisianni inuit ataasiakkaat ataatsimoortuunngitsut. Tamatumunnga pissutaavoq inuit ataasiakkaat ataatsimoortut, inuttut, assignimmik pisussaaffeqarlutik toqqaannartumillu piviusumik tassaammata soqutigisaqatigiit, nr. 2-mut ilaasut, tak. imm. 3, nr. 1. Inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaataasullu tamarmik akuersissummik pissarsiniarlutik imm. 3-mi piumasaqaatit naammassisimassavaat, tassunga ilanngullugit qularnaveeqqut allatigulluunniit sillimmammut tunngasut atuuttut piumasaqaatit. Aalisarnermik ingerlatsisut akuersissummik pissarsisinnaassagunik tamarmik cvr-normoqartussaammata inuit ataasiakkaat aalisarnermik ingerlatsisut inatsit aallaavigalugu pisussaataallunilu pisinnaatitaasutut isigineqassapput. Taakkuli nr.1)-imi ilaapput.

Nr. 2-mut

Inuit inatsisit eqqarsaatigalugit pisussaataallutillu pisinnaatitaasutut isigineqartut imm. 3-mi aalajangersaaffigineqarput. Inuit pisussaataallutillu piginnaatitaasut cvr-normullit pillugit nr. 1-imut oqaasertaliussat takukkit).

Nr. 3

Inuit saniatigut ingerlatseqatigiiffiit tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit pisortanit pigineqartut aalisarnissamut akuersissummik pissarsisinnaapput.

Imm. 2-mut.

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu aalisarnerq nunamut aalajangersimasumik atassuteqartunut ingerlatsisunut aamma nunanit allamiunut ingerlatsisunut § 13 malillugu akuersissummik pissarsisimasunut tunngatinneqarpoq, tak. § 25.

§ 9-mi aalajangersakkat tulliuttut, inuit ataasiakkaat imaluunniit inuk inatsisitigut pisinnaatitaasoq pisussaataasorlu Kalaallit Nunaannut naammattumik qanittumik atassuteqartutut isigineqassappat ingerlatsisumit naammassineqarsimasussat piumasaqaatit aalajangersarneqarput. Pisortanit pigineqartut ingerlatseqatigiiffiit imaluunniit peqatigiiffiit imaluunniit ingerlatseqatigiiffiit peqatigiiffiillu Namminersorlutik Oqartussanit peqataaffigineqartut eqqarsaatigalugit allanik piumasaqaateqarfiunngitsumik taamatut atassuteqartutut isigineqarput.

Nr. 1

Taaguut "aalajangersimasumik atassuteqarnerq" tassunga atatillugu taaguutaavoq nr. 2)-mi aamma 3)-mi piumasaqaatinik naligiissitsisoq, piumasaqaatillu taakku naammassineqarsimappata pisuni qaqutigoortorujussuarni atornerqarsinnaasut, taamatulli

inissisimanissaanut ingerlatsisup Kalaallit Nunaannut atassuteqarnera "aalajangersimasutut" oqaatigineqarsinnaanngitsutut isigineqartariaqarluni.

Nr. 2)-mi aamma 3)-mi piumasaqaatinut naleqqiullugu uniuisoqarnera pillugu pasitsaassisoqarpat "inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik atassuteqarneq" pillugu piumasaqaat immikkoortumut isumaqartinneqassaaq. Inuup inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik atassuteqarneranik aalajangiineq pisuni taamatut ittuni pineqartup inuiaqatigiinnut kalaallinut ilumut ilaasortaaneraniq tunngaveqassaaq. Inuk ataaseq piumasarineqartutut nr. 2)-mi aamma 3)-mi piumasaqaatinik naammassinnittoq, taamaattorli nunami piviusumik najugaqanngitsoq, taamaalilluni aalajangersakkamut ilaasinnaassaaq. Malugineqassaaq kalaallit angallataanni najugaqarneq tassunga atatillugu Kalaallit Nunaanni "najugaqarnertut" isigineqanngimmat.

Taaguut aamma § 11, imm. 1-imut atatillugu immikkut pingaaruteqarpoq, taamaalilluni najugaqarfimmi najugaqarnissaq akileraartartuunerlu pillugit piumasaqaammit immikkut akuersisoqarnissaanut periarfissiisoqarluni - kisianni nunamut tunngaviusumik aalajangersimasumik atassuteqarneq pinnagu. § 11, imm. 1-imut nassuiaatiniittut aamma takukkit.

Nr. 2-mut

Kalaallit Nunaata imartatut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarnissamut akuersissutip pissarsiarinissaanut piumasaqaatit ilaat tassaavoq ingerlatsisup sivikinnerpaamik ukiuni kingullerni tallimani Kalaallit Nunaanni inuit najugaqarlutik nalunaarsimaffianni allattoqqasutut najugaqartuunissaa. Najugaqarsimanissamik piumasaqaat massakkut inatsisaasumut sanilliullugu ukiunik pingasunik ilaneqarpoq, taamaasilluni aatsitassarsiornermi inatsimmi piumasaqaataasunut naapertuutilerluni.

Piumasaqaatip taassuma naammassinissaanut Kalaallit Nunaanni sumi najugaqartutut najugaqarsimanissaq pingaaruteqanngilaq. Sumiiffiit, nunami ima inissisimasut kommunit agguarnerisa avataani inissisimaffiit eqqarsaatigalugit najugaqartut Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsimaffianni najugaqarsimanissaat atuuppoq, taamaattumik apeqqummut tassunga naleqqiullugu immikkut piumasaqaatit atuunnatik.

Nr. 3

Pineqartup Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartussaataitanissaa qaammatsiutillu malillugit ukiuni kingullerni tallimani siuliini akilerartussaataasimanissaa piumasaqaataavoq. Ukioq ataaseq tassaavoq piffissaq 1. januarimiit 31. decembarimut. Assersuutigalugu ulloq 1. november 2025-miit aalisarnermut akuersissut pissarsiariniarlugu piginnittoq Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartartuussaaq, aamma piffissami 1. januar 2020-mit 31. december 2024-mut Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartuusimassalluni.

Najugaqarsimanissamik piumasaqaat massakkut inatsisaasumut sanilliullugu ukiunik pingasunik ilaneqarpoq, taamaasilluni aatsitassarsiornermi inatsimmi piumasaqaataasunut naapertuutilerluni.

Inuit kommunit aggornerisa avataanni najugaqartut Kalaallit Nunaannut akileraartartuussapput taamaalillutillu piumasaqaammik naammassinnillutik.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq taanna inatsisitigut inunnut pisinnaatitaasunut pisussaatitaasunullu tunngasuvoq - paarlattuanik inummut (takuuk imm. 1, nr. 1) aamma "Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffiit peqatigiiffiillu pisortanit pigineqartut imaluunniit suliffeqarfiit peqatigiiffiillu Namminersorlutik Oqartussanit peqataaffigineqartunut" paarlattuanik (takuuk imm. 1, nr. 3).

Nr. 1

Inatsisitigut pisinnaatitaasoq pisussaatitaasorlu tassaasinnaavoq aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffik, piginneqataassuteqarluni ingerlatseqatigiiffik, piginneqatigiiffik, soqutigisaqaqatigiiffik imaluunniit piginneqatigiilluni umiarsuaatileqatigiiffik. Kommanditselskabit taamaalillutik ilaatinneqanngillat. Soqutigisaqaqatigiinni aamma piginneqatigiilluni umiarsuaatileqatigiiffimmi peqataasut, inuttut nammineq, assigiimmik pisussaaffeqarlutik toqqaannartumillu akisussaaffeqarlutik, maannakkut aalajangersakkami tassani ilanngunneqarput. Inatsit atuuttoq malillugu soqutigisaqaqatigiit nr. 1-imi ilaatinneqarput, kisianni aningaasaatit ilaannut qularnaveeqqusiinissaq pillugu malittarisassani aalajangersakkanut tunngasuni imm. 3, nr. 3-mi aalajangersakkamut soqutigisaqaqatigiit ilaasusaaneri immikkut eqqarsaatigalugit immikkoortumi tassani aalajangersagaq iluarsineqarpoq. Tassunga atatillugu malugineqassaaq piginneqatigiilluni umiarsuaatileqatigiiffik tunngaviatigut soqutigisaqaqatigiiffiummat.

Nr. 2-mut

Aalajangersagaq taanna - tassunga ilanngullugu nutaanik - arlalinnik immikkoortoqarpoq aalisarnermi piginnittuunermi annertuumik pingaaruteqartunik:

- inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaatitaasullu inuit assigalugit Kalaallit Nunaannut atassuteqassapput taamaalillutik taakkuninnga piginnittut imm. 2-mi piumasaqaatinik naammassinnissallutik;
- tamanna toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu piginnittuunermut atuuppoq;
- tamanna inatsisitigut pisinnaatitaasumut pisussaatitaasumullu piginnittuunermut taamaallaat atuutinngilaq, kisianni aamma taasisinnaatitaanikkut assigisaatigulluunniit sunniuteqarnermut aamma;
- soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit aalisarnermi piginneqataanissaannik periarfissinneqarput.

Immikkoortoq siulleg Kalaallit Nunaanni atassuteqarnermut pissutsinut naleqqiullugu inuttut aamma inatsisitigut pisinnaatitaasunut pisussaataitaasunullu sanilliunneqarpoq.

Immikkoortut aappaanni aalajangersarneqarpoq piginnittuunermi pissutsinut piumasaqaatit aningaasaatini piginneqataassutinit tamanit naammassineqarsimassasut, piginnittuunermi pissutsini qanoq piginneqatigiissuteqarnermi inissisimaneq apeqqutaatinnagu.

Taaguut "piginninneq", immikkoortut pingajuannit takuneqarsinnaasutut, allassimaneratut paasineqassaaq, kisianni ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsit malillugu aalajangiisumik sunniuteqarnermut ilaalluni.

Immikkoortut sisamaanni soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit aalisarnermi piginneqataalersinnaanerit eqqunneqarpoq. Periarfissaq taanna inatsimmi manna tikillugu atuuttumi atuutinnilaq, aamma aalisarnermi piginnittuunerup annertunerusumik siaruarnissaanut periarfissiinissaq siunertaralugu ilanngunneqarluni. Suliniummut tunuliaqutaasoq "Nalinginnaasumik nassuiaatini" suliarineqarpoq. Uani taamaallaat oqaatigineqassaaq pisassiissutinut qummut killiliussat aamma toqqaannangitsumik piginnittuuneeq qummut killiliussami tassani naatsorsuinermit ilaanissaat pillugit malittarisassat nutaat, § 32 takuuk, pisassiissutinik pigisanik tuniniaanermik kinguneqartitsiffiujumaartussatut naatsorsuutigineqaqqaassammat.

Aningaasaliisartut kattuffii, assersuutigalugu umiatsiaararsorlutik aalisartoqatigiit suli aalisarnermut ataatsimut toqqaannartumik ingerlatseqatigiiffittut soqutigisaqaqatigiilluniluunniit ingerlatseqatigiiffittut aningaasaliisinnaajumaarput akuersissummillu pissarsissallutik, imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmi pioreersumi aningaasaliisutut, aningaasaliisut ataasiakkaarlutik pisassiissutinik pigisaat pisassiissutinut qummut killiliussamik qaangiinnnginnissaat piumasaqaatigalugu, § 32, imm. 2 takuuk.

Aalisarnermut tamanut atuuppoq piviusumik piginnittut tamarmik imm. 2-mi allanneqarsimasunik atassuteqarnissamut piumasaqaatinik naammassinnissammata. Aalajangiisumik sunniuteqarneq piginnittuunermut sanilliunneqarpoq, qulaaniittoq takuuk.

Manna tikillugu malittarisassat atuuttut malillugit 100 %-imik piumasaqaat taamaallaat raajarniarnermut atassuteqarsimavoq. Oqaatigineqareersutut suli atuuppoq.

Imm. 4-mut.

Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartussaaneq soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfinnut aamma atuuppoq. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq taakku Kalaallit Nunaanni ingerlatsisutut najugaqassasut soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfinnut atuutissasoq. Taamaattorli soraarnerussutisiaqalernissamut

anigaasaateqarfinnut ilaasortat ataasiakkaat najugaqarfik akileraartartuunerlu pillugit piunasaqaatinik naammassinninnissaat pillugu piunasaqaateqanngilaq, pineqartup soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfia taamaappat naammalluni.

Imm. 5-imut

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi ingerlataqartut aningaasarsiutigalugu inuussutissarsiortuupput, taakkulu soorunami inuussutissarsiortuuneq pillugu inatsimmut naleqqiullugu piunasaqaatinik naammassinnissallutik, tassunga ilanngullugu Qitiusumik Suliffeqarfiit Nalunaarsorsimaffianni (CVR pillugu inatsit) nalunaarsorsimanissaq pillugu inatsit, tassani aalajangersarneqarluni inuussutissarsiortut tamarmik nalunaarsuiffimmi tassani nalunaarsorsimassasut. Tamanna aamma sinerissamut qanittumi aalisarnermut atuuppoq, tassunga ilanngullugu qaleralinniarnermi saarullinniarnermilu umiatsiaararsorlutik aalisartut, tamannalu inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi akuersissut tunngavigalugu tunisarneq pinersoq apequtaatinnagu atuulluni. Taamaalilluni aalajangersagaq nutaaq pineqanngilaq, ulloq 1. januar 2018-mi inatsisikkut nr. 33, 28. november 2016-imeersukkut atulersinneqartoq.

Aalisarnermut naleqqiullugu nalunaarsorneqarnissaq pillugu piunasaqaat imm. 5-imi erseqqissarneqarpoq, taamaalilluni akuersissuteqarnissamut taanna piunasaqaataalluni. Nalunaarsorneqarnissaq pillugu piunasaqaatip ilaatigut kinguneraa ingerlatsisoq pillugu paasissutissat arlallit tamanit pissarsiarineqarsinnaaneri.

Imm. 6-imut

Naalackersuisut (piviusumik Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik) akuersissummut piunasaqaatit ingerlatseqatigiiffiup ilusaa aamma atassuteqarnermut pissutsit pillugit piunasaqaatit naammassineqarsimanerini uppersaatiniq qaqugukkulluunniit piunasaqarsinnaapput.

§ 10-mut

Imm. 1-imut.

Inatsisit maannakkut atuuttoq angallammik aallaaveqarpoq, taamaalilluni akuersissut angallammut aalajangersimasumut atulersinneqartarluni, piginnittuunermi pissutsit aqqutigalugit Kalaallit Nunaannut atassuteqartoq. Inatsisissatut siunnersuut malillugu qulaani eqqaaneqartunut pullavisoq tassaavoq akuersissut ingerlatsisorlu, akuersissummullu suli tunngaviulluni angallat, ingerlatsisumit atorneqartup, kalaallit nunaanneersuunissaa.

Tamanna ingerlatsisup Kalaallit Nunaannut atassuteqarneranik piunasaqaateqarnikkut qulakkeerneqarpoq, takuuk § 9, aamma angallat, aalisarnermi atorneqartoq, ingerlatsisumit taassuminnga pigineqartoq, kiisalu piginnittuusoq kisimi angallatip aalisarnermi atornissaanut pisinnaatitaaffeqarluni.

Angallatinut 6 meterimit mikinerusunut tunngatillugu akuersissummik pigisaqartup akuersissutit pigisani nammineerluni aalisartassavai taamaasillunilu tunisinermi aamma peqataasartussaalluni.

Imm. 2-mut.

Aalisarsinnaanissamut akuersissummik pissarsisinnaassagaanni angallatit tamarmik nalunaarsorneqarsimanissaat piumasaqaataavoq tassunga ilanngullugit umiatsiaaqqat inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi atorneqartut. Suliassaqarfik danskit inatsisaasigut malittarisassiugaavoq. 2024-imi malittarisassat naapertorlugit tamatuma malitsigisaanik angallatit tamarmik Angallatit nalunaarsorsimaffianni ilisarnaataat ilanngullugit nalunaarsorsimasussaapput.

Qamuteralaat ATV-llu Qamutit Motorillit nalunaarsorsimaffianni nalunaarsorsimassapput, qimussillu nalunaarsorsimanissaat pillugu piumasaqaateqartoqarnaviarani.

§ 11-mut

§§ 9-mi aamma 10-mi piumasaqaatit saqqummiunneqartut ilanngunneqassasut siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni kalaallit aalisarnerat "kalaallinit ingerlanneqarnera" qulakkeerneqarluni, tassungalu atatillugu ingerlatsisup nammineq pigisai angallatit atorneqarlutik. Naalakkersuisulli isumaqarput inatsisit ima aaqqissuunneqartariaqartut aalisarnermi siunissami ungasinnerusumi ineriartornermut taakku killiliissanngitsut, soorlu aamma pisuussutit iluaqutiginerini inuiaqatigiit soqutigisaannut akerliusariaqanngitsut nunamilu suliffissuarnut tunisinerit tamakkiisumik pisariaqartut. Tamanna tunngavigalugu immikkorluinnaq pisuni immikkut akuersisoqartarnissaanut periarfissap ikkunneqarnissaa taamaattumik pisariaqarpoq.

Imm. 1-imut.

Tassunga atasoq tassaavoq kinguaariinni nikittoqarnerani pissutsit. Kinguaariit nikinnerisigut piginnittunngorsinnaanerup mattunneqannginnissaa siunnersuutigineqarpoq aalisarnermik ingerlatsilersussap § 9, imm. 2, nr. 2-3, aamma imm. 3, nr. 2-mi piumasaqaataasut naammassisimangikkaluarpagilluunniit. "Ingerlatsilersulli" § 9-mi piumasaqaataasut piffissap naammaginatup ingerlanerani nalilersussavai, imm. 5 takuguk.

Isiginiagassap aappaa tassaavoq inuit ilinniagaqarnertik, napparsimanertik allalluunniit pissutigalugu nunatsinnik qimatsisariaqarsimasut taamaasillutillu Kalaallit Nunaanni najugaqartutut ukiuni kingullerni tallimani nalunarsimanissamik piumasaqaateqarfigineqartut. Aalisarnermik inuussutissarsiummik ineriartortitsinermik siuariartornermillu inunnilli tamatumunnga immikkut piginnaasaqartunik pilerisutsilernissaq siunertaralugu inuit taakku aalisarnermi namminersortutut ingerlatsilernissaannut periarfissinneqarput, naak taakku

akileraartarnermut pisussaaffimmik aamma ukiuni kingullerni tallimani Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsorsimaffianni najugaqarnissamut piumasaqaammik naammassinninngikkaluartut - aamma kinguaarit nikinnerat pineqanngikkaluartuq.

Tassunga atatillugu "najugaqarallarnermi" pineqartup Kalaallit Nunaata avataani piffissami qanoq sivistigisumik najugaqarsimanera aalajangiisutut pingaartinneqanngilaq, kisiannili pineqartup ilinniagaqarsimanera imaluunniit assingusunik piginnaasaqalernissaq siunertaralugu Kalaallit Nunaannit qimagussimanera pingaartinneqarluni. Pineqartoq taamaattumik aamma ilinniartuusimassaaq, ilinniarnermut atasumik sungiusarfimmiissimassalluni il.il. Aallaavigineqartoq tassaasinnaavoq pineqartoq ilinniarnep kinguninngua Kalaallit Nunaannut utersimanissaa. Taamaattorli peqqutit immikkuullarissut kingunerisaannik pineqartoq immikkut akuersissummik pissarsisimasinnaalluni, naak ilinniarnep, napparsimanerup il.il. kingorna piffissami sivikinnerusumi Kalaallit Nunaata avataani najugaqarsimagaluartuq.

Ilinniakkap aalisarnermut tunngassuteqarnissaa piumasaqaataanngilaq.

Siunnersuutigineqarpoq nunamut aalajangersimasumik atassuteqarneq pillugu nalinginnaanerusumik piumasaqaat qanorluunniit aalajangiussimaneqassasoq.

Imm. 2-mut.

§ 9-mi malittarisassanik immikkut ittuunngitsumik atuineq aalisarnermik inuussutissarsiummut suliffissuarnullu naleqqutinngitsumik kinguneqartitsisinnaavoq, Naalakkersuisullu isumaat tassaalluni taamaattut naleqqutinngitsut, taakku ingasappallaarpata illuatungilerneqarsinnaassasut. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut, inuussutissarsiut pisariaqanngitsumik ajoquserneqartussaappat, § 9-mi atassuteqarnissaq pillugu piumasaqaammit immikkut akuersinermik nalunaaruteqarnissamut periarfissaqassasoq.

Imm. 1-ip paarlattuanik imm. 2 "Kalaallit Nunaannut aalajangersimasumik atassuteqarneq" pillugu piumasaqaammit immikkut akuersisoqarnissaanut periarfissiivoq, aalisarnerup ineriartornera suliffissuarniluunniit suliarinnitarneq tamatuminnga pissutissaqartitsippata.

Assersuutigalugu ingerlatsisussamik taamatut pisinnaasumik aamma piumasaqaatinik naammassinninnissamik imaaliallaannaq nassaartoqarsinnaannginnera pissutigalugu akuersissut atorneqarsinnaanngilaq. Pisuussutit iluaqutigisaannut inuiaqatigiit erseqqissumik soqutiginnippat, inatsillu, uani § 9, tassani akornutaalissagaluarpat, tassanngaanniit immikkut akuersinermi nalunaaruteqartoqassanersoq isumaliutigineqartariaqassalluni. Immikkut akuersineq piffissamut killilimmut nalunaarutigineqarsinnaavoq utertinneqarsinnaallunilu tamatumunnga piumasaqaatit naammassineqarunnaarsimasutut isigineqalerpata. Immikkut akuersinerup nalunaarutigineqarnera sapinngisamik pisussaaffiliisussaajunnaarlugu pissaaq.

Qajassuussineq tamanna, inatsisissatut siunnersuummit takuneqarsinnaasutut, aalisarnermik inuussutissarsiummut kiisalu suliffissuarnut naleqqiullugu pisussaassaaq.

Imm. 3-mut

§ 10-mi ingerlatsisumit, aalisarnermut akuersissuteqartumit, pigineqartunit angallatinit aalisarnej qulakkeerneqarpoq. Aamma tunngavimmut tassunga naleqqiullugu immikkut pissutsit atuussinnaapput, malittarisassanik uteriitsumik atuinissaq naleqqukkunnaarluni.

Imm. 3 nutaajusoq naapertorlugu aalisariummik aamma aalisarsinnaanermut akuersissummik piginnittup akornanni kinaassuseq pillugu piumasaqaammi immikkorluinnaq pisoqartillugu immikkut akuersisoqarsinnaavoq. Tamanna tassaasinnaavoq aalisariutip aserornera, sivisunerusumik siumullu naatsorsuutiginngisamik amutsivimmiinnera aamma pissutsit allat tamatumunnga assingusut. Taamatut immikkut pisuni piffissami aalisariummik allamik utaqqiisaasumik attartortoqarsinnaavoq.

Angallat attartorneqartoq aallaaviatigut kalaallit nunaanni nalunaarsugaasimassaaq aamma Kalaallit Nunaanni najugaqartuulluni. Aalisariummik atorneqarsinnaasumik Kalaallit Nunaanni nassaartoqarsinnaanngippat, tassunga ilanngullugu aalisariut pisariaqartitanut atorneqarsinnaasoq, qinnuteqartup aalisariummik nunamit allameersumik attartorsinnaaneranut akuersisoqarsinnaavoq. Aalisarnermi pineqartumi ilaatigut pisariaqartitsineramik aamma Kalaallit Nunaanni aalisarnermut pineqartumut usitussutsimik pissarsinissamut periarfissanik atuuttunik aalajangersimasumik naliliineramik aalajangiineq tunngaveqassaaq. Taamaattorli Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartumik aalisariummik atorneqarsinnaasumik pissarsinissaq ajornartoq qinnuteqartup uppersarsartussaavaa.

Qinnuteqaammut attartorneq pillugu isumaqatigiissut attuumassuteqartoq ilanngunneqassaaq.

Piffissaq attartorfiusoq pisuni aalajangersimasunik tunngaveqassaaq, soorlu ataavartumik angallatip taartissaanik pissarsinissamut piffissaq qanoq sivisutiginersoq, taannalu ulloq aallartiffiusoq atorunnaarfialu allallugu aalajangersarneqassalluni.

Angallammik akuersissummillu piginnittup akornanni kinaassutsimut piumasaqaammiit immikkut akuersisoqarnera nalunaarutigineqarpat akuersissummik piginnittup §§ 8 aamma 9-imi piumasaqaatit naammassissavai.

Imm. 4-mut.

Aalajangersagaq akiitsoqarfigisap qularnaveeqqusiiffigisamik aalisariummik tiguisariaqarsimanerani immikkut pisunut tunngasuvoq. Tassani Inatsisartut inatsisaanni piumasaqaatinik naammassinnittumik piginnittumik nutaamik nassaartoqarnissaata tungaanut

piffissami killeqartumi aalisarnerup ingerlatiinnarnissaanut akiitsoqarfiusumut immikkut akuersinermik nalunaaruteqarnissaq pisariaqarsinnaavoq.

Aamma taamaappoq akiitsoqarfigisap, taarsigassarsianut qularnaveeqqusiineq tunuliaqutaralugu pisassiissutinik niuerutigineqarsinnaasunik nammineq pigisanik tiguisimappat. Piffissami utaqqiisaagallartumi pisassiissutini pineqartuni aalisarnerup ingerlatiinnarnissaa inuiaqatigiit soqutigisaraat, akiitsoqarfigisap pisassiissutinik nammineq pigisanik tunisinissaata tungaanut.

Immikkut akuersissuteqarneq ukiumik ataatsimik sivisussuseqassaaq ulluata aallartiffia naaffialu allassimassallutik sivitsorneqarsinnaallunili akiligassaqarfigineqartup uppersinisinnaappagu kinguaattoorneq namminermit aallaaveqanngitsoq, soorlu pisassat nammineq pigisat tunniunneqarnissaanut piviusumik piffissaqarlunilu suliniuteqarnikkut.

Imm. 5-imut

"Minnerusutut" immikkut akuersineq Naalakkersuisunit piunasaqaatitaqartinneqarsinnaavoq. Assersuutigalugu eqqaaneqarsinnaavoq immikkut akuersinissaq sioqqullugu naalakkersuisoqarfiup piunasarinnavaa aalisariummik imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmik piginnittup kinguaariit nikinnissaat eqqarsaatigineqartoq tamanut ammasutut tuniniaanertut nalunaarutigissagaa, taamaalillunilu §§ 9-mi aamma 10-imi piunasaqaatinik naammassinnittunik Kalaallit Nunaanni pisisussamut periarfissat qulaajarneqarlutik.

Assersuut alla tassaasinnaavoq Naalakkersuisut immikkut akuersinermut piunasaralugu angallammut ingerlatseqatigiiffimmulluunniit pineqartumut utertitsilluni pisisinnaatitaaneq Naalakkersuisunit anguneqassasoq. Taamatut immikkut akuersinermi utertitsineq pisisinnaatitaanermut piunasaqaatit erseqqinnerusumik allassimasinnaapput.

Aammattaq immikkut akuersinerup nalunaarutiginnissaa sioqqullugu iliuseqarnissamut pilersaaruteqarnissaq pillugu piunasaqaateqarsinnaavoq, piunasaqaatit immikkut akuersissutigineqartut piffissap aalajangersimasup iluani naammassineqarnissaat ilimanarluni.

Immikkut akuersinissamut piunasaqaatinik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanannut periarfissat taaneqartut tamakkiisuunngillat.

§ 12-imut

Aalajangersagaq taamaallaat Kalaallit Nunanni aalisarnermut atuuppoq. Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq pisuussutinut periarfissaasunut naleqqiullugu aalisarsinnaanermut piginnaasanik annertuallaartunik sanaartortoqarnissaata pinngitsoortinnissaa.

Imm. 1-imut.

Angallat pineqartoq Kalaallit Nunaanni aalisarnermi peqataariingippat inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut angallatinik pisinissamut akuersissuteqarnissap piumasaqaataaneramik malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerannut aalajangersagaq tunngavissiivoq. Aalajangersagaq naapertorlugu malittarisassanik aalajangersaaneq aalisarnissamut periarfissanut aalisariutit Kalaallit Nunaanneersut aalisariutaannik aalisarsinnaassutsimik naleqqussaaniisaq siunertaralugu pissaaq. Aalajangersagaq naapertorlugu malittarisassanik aalajangersaaneq taamaalilluni aalisarnermi pineqartumi pisaqarnissamut aalisarsinnaassuseq aamma pisat amerlassusaat periarfissaasut eqqarsaatigineqassaaq. Tamama saniatigut aalisariutit nutaat pillugit aningaasaqarnikkut isiginiagassat, aalisariutit pioreersut aningaasaqarnerat isiginiarlugu kiisalu aalisarnermi isumalluutit allanngutsaaliornissaannik isiginninniarneq ilaatinneqassapput. Tamanna pillugu § 1-imut nassuiaatit takukkit.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq malillugu piumasaqaatit pisariillisaaniisaq siunertaralugu kiisalu aalisarnermi imminut akilersinnaassuseq allanngortinniarnagu imaluunniit annertusiniarlugu aalajangersarneqarput.

Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq aalisariut nutaaq takkuttooq taamaallaat aalisakkanik aalajangersimasuinnarnik aalisarsinnaatinneratigut. Tamanna aamma angallat ataaseq imaluunniit angallatit arlaqartut angallammik anginerusumik aalisarluarnerusinnaasumillu taarserneratigut pisinnaavoq, imaluunniit angallat aalajangersimasumik piginnaasaqartoq aalisarnermit illikartinneratigut pisinnaalluni.

Aalajangersakkap siunertaa aamma tassaavoq aalisarnermi ataatsimi sinneqartumik aalisarsinnaassuseqarnissap pinngitsoortinnissaa. Aalajangersakkami pissutsit taaneqartut piumasaqaatigalugit akuersissutinik atuutilersitsinikkut aalisariummik nutaamik ingerlalluarnerusinnaasumillu atulersitsisoqarneratigut sinneqartumik piginnaasanik ikkussisoqannginnissaa qulakkeerneqassaaq.

Aalisarsinnaassutsip taamaaqataata assinganik illikartitsisoqarsimatinnagu aalisariutinik nutaanik aalisalertitsisoqarnissaanik piumasaqaatinik saqqummiussisoqarnissaanut aalajangersagaq tunngavissanik periarfissiivoq, taamaalilluni aalisarsinnaanermut piginnaasat annertusineqarnani.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani nunat allamiut inuussutissarsiutigalugu aalisarnerat

§ 13-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq taamaallaat aalisariutitut Kalaallit Nunaannit pisuunngitsunut atuuppoq aamma aalisarnissamut periarfissanut erseqqinnerusumik isumaqatigiissutaasunut nunat allamiut aalisariutaasa Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanerannut periarfissiilluni. Aalajangersagaq Kalaallit Nunaata imartani oqartussaaffigisaani taakkulu avataanni aalisarnerni atorpeqassaaq. Ingerlataqartoq nunamit allameersoq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani kalaallinut pisassiissutinik aalisassapat § 14-mi aalajangersagaq atorpeqassaaq.

Pisuni taakkunani ingerlataqartoq tassaasinnaavoq umiarsuaatileqatigiiffik, kisianni aamma tassaasinnaalluni oqartussat imaluunniit naalagaaffik. Taamaalilluni akuersissut maannakkorpiaq Savalimmiuni aamma Norgemi oqartussanut nalunaarutigineqartarpoq, EU-milu akuersissut eqqarsaatigalugu umiarsuaatileqatigiiffimmut pineqartumut nalunaarutigineqartarluni.

Pisassiissutinik aalisariutit aalisarsinnaasaannik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.

Imm. 2-mut.

Tunngaviusumik titarneq aalisarnermi killigititap naatsorsorneranut tunngaviuvoq. Tunngaviusumik killeqarfik Kalaallit Nunaata imartaata killilerneqarnera pillugu 27. maj 1963-imi ileqqoreqqusami aalajangersarneqarpoq, kingusinnerusukkut allannguutilik.

Kapitali 3-mut

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani aalisarneq

§ 14-imut

Imm. 1-imut.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani kalaallit aalisarnerat naalagaaffiit allat imaluunniit naalagaaffiit akornanni aalisarnikkut oqartussaaffigisaanni (Nunarsuup immikkoortuani aalisarnermik aqutsinermi suliniaqatigiiffiit RFMO) imaluunniit nunat tamalaat imartaanni ingerlanneqarnera eqqarsaatigineqarsinnaavoq. Pisumi siullermi aalisarneq naalagaaffiit ataasiakkaat imaluunniit naalagaaffiit akornanni isumaqatigiissuteqarnikkut ingerlanneqassaaq, taakku aalisarnermut malittarisassat annertunersaannik aalajangersaassallutik. Pisup tulliani aalisarneq amerlanertigut nunarsuup ilaani aalisarnikkut suleqatigiiffinnit soorlu NAFO-p aamma NEAFC-ip isumaqatigiissutaannit malittarisassiorneqartarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani, aamma nunat tamalaat isumaqatigiissutaannut ilaasumi aalisarnermik Naalakkersuisut malittarisassaliornissamut periarfissinneqarnissaat.

Kapitali 4-mut

Inuussutissarsiutigalugu aalisarner pillugu malittarisassaliorneq

Inatsimmi anguniakkat naammassineqarnerinik qulakkeerinninnissamut naleqqussaalluni suliniutit qanoq iluaqutaasinnaaneri pillugu sinaakkutinik kapitali manna aalajangersaavoq. Tamanna ilaatigut uumassuseqarnikkut, aningaasarsiornikkut inuiaqatigiinnilu piujuartitsinissaq pillugu anguniakkanut atuuppoq. Kapitalimi taamaalilluni aalisarnermi annertunerusumik malittarisassat allanneqarput, piujuartitsinissamullu aaqqiinerit pillugit kapitali 10-mi pisuussutinik illersuinissaq siunertaralugu pilersinneqarsinnaasut aaqqiinerit allaaserineqarlutik.

Kapitali § 15-imi taamatut malittarisassiornissamut Naalakkersuisunut tunngavissiivoq, § 16-ilu aqutsinissamut pilersaarutinut tunngasuulluni, aalisagaqatigiinnut pingaarutilinnut tamanut akuersinissamut Naalakkersuisunut pisussaaffiliisoq.

Malittarisassatigut aaqqiinerit

§ 15-imut

Aalajangersagaq inuussutissarsiutigalugu aalisarnerup malittarisassiorneranut, taamaalillunilu tamanna pillugu ukiumoortumik nalunaarutit atulersinnerinut tunngaviuvoq. Malittarisassat taakku siullermik kalaallinit aalisartunit periarfissaasunut pisuussutinik iluaquteqarnermut tunngasuupput, tak. nr. 1-7. Aammattaaq aalajangersagaq tunngavigalugu nunat allamiut angallataannut periarfissaasunik pisuussutinik iluaquteqarnissaq pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Nr. 1-7-imi malittarisassat tassaagajupput pisassat amerlassusaat, ukiup nikikkiartornerinut aalisagartassat agguarneri, inunnut aalajangersimasunik ukiulinnut (inuusuttuunerusunut) aalisakkanik pisassiissutit agguarneri assigisaalu. Manna tikillugu pisartut assigalugit malittarisassat sapinngisamik ataatsimoortillugit atuutilersinneqassapput.

Nalinginnaasumik pilersaarusiornissamut periarfissaq pillugu anguniakkap saniatigut aalisarnerup annertussusianut, allanik iluaquteqarnissaq pillugu kissaateqarnermut il.il. naleqqiullugu pissutsinut nutaanut sukkasuumik tulluarsarnissamut malittarisassat periarfissiipput.

Iliuutsit aalisarnermik malittarisassiornermi atorneqarsinnaasut arlallit allaqqapput. Soorlu inatsisip oqaasertaani ersittoq, iliuutsit inatsisini allani aalajangersakkat naapertorlugit

aalajangersarneqartut pisuussutitut aalisarneqarsinnaasunut tunngatillugu inuussutissarsiorluni aalisarnermik naleqquttumik aaqqissuussinissaq siunertaralugu aamma atorneqarsinnaapput. Tamanna assersuutigalugu aalisakkanik piffissani tunineqarsinnaannginneranni eqqissisimatitsinermik atuutilersitsinermi atuuppoq.

Aalisarnerit immikkuullarissut eqqarsaatigalugit pisuussutitut aningaasaqarnikkut oqimaaqatigiissumik atorneqarnissaat isumagineqarpoq aamma naammattumik mianerinnilluni aalisarnissap qulakkeernissaanut sukumiinerusunik malittarisassiorluni, tak § 1.

Tamatuma saniatigut aalisarnermik inerteqquteqarfiusumi pisanik tunisineq Naalackersuisunit inerteqqutigisinnaavaat, tassa pisassiissutit nungunneqarsimmata, aalisagaqassuseq piffissami pineqartumi eqqissisimatinneqarmat allalluunniit pequtaallutik.

Ukiunut arlalinnut aqutsinissamut pilersaarutit

§ 16-imut

Aalajangersagaq nutaajuvoq aamma Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuup inassuteqaataata nanginneraniilluni.

Aalisarnej pillugu politiki isumalluutitut iluaquteqarnissamut pingaarnertigut najoqqutassanik pingaarnersiutinillu imaqartoq aalisarnernut ataasiakkaanut anguniakkat aalajangersimasut aalajangersakkallu aalisarnernut ataasiakkaanut aqutsinissamut pilersaarutini nalinginnaasumik aalajangersarneqartarput. Aqutsinissamut pilersaarutit atorneqarneri, tassunga ilanngullugu taakku qanoq suliarineqarnissai, aamma qanoq imaqarsinnaaneri, ilaatigut uani allaaserineqarput; FAO-p (*Food and Agriculture Organization of the United Nations*) Aalisarnermik aqutsineq pillugu piujuartitsinissamut najoqqutassat (*FAO, 1997: The Technical Guidelines on Fisheries Management*).

Aqutsinissamut pilersaarutit aalisarnej pillugu politikit naammassineqarnissaanut sakkutut pingaaruteqartut nunani ataasiakkaani kiisalu nunani tamalaani atorneqartarput. Marine Stewardship Councilip ataani aalisarnerup akuerisaanissaanut aalajangiisuussaaq aqutsinissamut periusissiaqarsimanissaq, annerpaamik nungusaataannigsumik iluaquteqarneq (MSY) pillugu anguniakkamut naapertuuttumik aalisarnermik aqutsinermik qulakkeerinnittoq.

Naalackersuisut isumaat tassaavoq aalisagaqatigiinnut pingaaruteqartunut tamanut aqutsinissamut pilersaarutit siunissami ungasinnerusumi inuiaqatigiit sapinngisamik annertunerpaamik iluaquteqarnissaat pillugu anguniakkamut naapertuuttumik isumalluutitut aqutsinermik qulakkeerinneqataasinnaasut. Aalajangiisuussaaq pilersaarutit

piumasarineqartutut pituttuisutut isumaqatigiissutitut aamma inatsimmi anguniakkat naapertorlugit suliarineqarnissaat.

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami aalajangerneqarpoq pilersaarutit taamaattut aalisakkanut pingaarutilinnut tamanut akuersissutigineqassasut.

Aqutsinissamut pilersaarut aalisagaqatigiinnut ataatsinut, aalisagaqatigiit ilaannut, aalisagaqatigiinni immikkoortunut aamma/imaluunniit aalisarnermut ataatsimut arlalinnuunniit (aalisariutini immikkoortunut) oqaasertalersorneqarsinnaavoq.

"Aalisagaqatigiit" aamma "aalisarnerit" akornanni immikkoortitsisoqarnissaanut naleqqiullugu § 3-mi nassuiaatinut innersuussisoqarpoq. Aqutsinissamut pilersaarutit aallaaviatigut aalisagaqatigiinnut atassuteqassapput, aalisarnerilli, aalisakkat assigiinngitsut pisarineqartut amerlassusiiniissinnaallutik, tulluassaaq naleqqutissallunilu aqutsineq aalisagaqatigiinnik arlalinnik aalisarnermut tunngassuteqarpat.

Pilersaarutit Kalaallit Nunaata imartaani aalisarnermut taamaallaat tunngasuupput. Sumiiffinni allani Kalaallit aalisarnerat, tassunga ilanngullugit nunani tamalaani imartat, nunat marluk imaluunniit nunat arlallit aqutsinissamut pilersaarutaannut ilaasinnaassapput.

Imm. 2-mut.

Aqutsinissamut pilersaarutitut nalinginnaasunik pingasunik piumasaqaateqarpoq. Taakku imm. 2-mi takuneqarsinnaapput.

Siullermik piareersarnera soqutigisaqaqatigiit suleqatigeqqissaarlugit pissaaq, tamannalu piviusumik isumaqarluni suleqatigiissitamik pilersitsisoqassasooq, ataatsimoorluni aalisagaqatigiinnut pineqartunut/aalisarnermut pineqartunut tunngasumik aqutsinissamut pilersaarutissanik siunnersuusiortoqarluni. Katitigaaneq aalisarnerni tamani assigiissinnaanngilaq, inuussutissarsiornermi kattuffiit attuumassuteqartut, Pinngortitaleriffimmiit ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit, Naalakkersuisut kiisalu Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik nalinginnaasumik ilaasassallutik. Aammattaaq assersuutigalugu suliffeqarfiit tunisassiortut, sulisartut, pisisartut, sunngiffimmi aalisartartut avatangiisitigullu suliniaqatigiiffiit sinniisoqarsinnaallutik, tamanna naleqquppat.

Suleqatigiiffiusooq tassaavoq aqutsinissamut pilersaarummut ataatsimoorluni siunnersuusiorneq, inaarutaasumillu pilersaarut Naalakkersuisunit akuerineqartussaalluni.

Aappaatut piareersarnera nunani tamalaani isumaqatigiissutinut naapertuutissaaq. Qulaani eqqaaneqartut najoqutassiat FAO-mit atorineqartut, nunami maani suliarineqartunut aqutsinissamut pilersaarutinut aallaaviusariaqarput.

Pingajuattut ilisimatuussutsikkut siunnersuineramik eqqarsaatiginninneq ilaassaaq. Pingaaruteqarpoq aalajangiinerit naammattumik ilisimasat tunngavigalugit aalajangiiffigineqarnissaat, taamaalilluni politikikkut aalajangiinerit inatsimmi siunertamut naammassinnillutik, *"aalisakkatigut pisuussutit piujuartitsisumik iluaqutigineqarlutik, aalisagaqatigiillu ima amerlassuseqartillugit siunissami ungasinnerusumi annertunerpaamik piujuartitsilluni iluaqutigineqarsinnaallutik"*, tak. § 1, imm. 2. Tamanna iluatsinngippat uumassuseqarnikkut, aningaasarsiornikkut inuiaqatigiittullu ajortumik annertuumik kingunerlutsitsisoqarsinnaavoq, pingaartumik siunissami ungasinnerusumi.

Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq Pinngortitaleriffimmit saqqummiunneqartarpoq, tak. Pinngortitaleriffik pillugu inatsimmi § 1, tassannga takuneqarsinnaalluni pinngortitaleriffik, namminersorlutik oqartussat pinngortitamik ilisimatusarneranni qitiusoq aamma siunertaqarpoq *"...Kalaallit Nunaanni eqqaanilu pisuussutinik uumassusilinnik nungukkiartuutaanngitsumik atuinissamut ilisimatuussutsikkut tunngavissanik pissarsiniarnermik kiisalu avatangiisinik uumassusillillu amerlalluinnartuunerinik isumannaarinninnissamik."*

Pinngortitaleriffik siunnersuinermi nunani tamalaani ilisimatuussutsikkut suliniaqatigiiffiit (ICES) imaluunniit suliniaqatigiiffiit ilisimatuussutsikkut ataatsimiititai (NAFO, NASCO il.il.) suleqatigeqqissaarlugit.

Pisuni naammattumik ilisimasat pigineqartinnagit, FAO-p najoqutassiai naapertorlugit aalajangiinerit mianersortumik tunngaveqartumik tunngavissiisoqartariaqarpoq.

Annertuumik pingaaruteqarpoq pisuussutit iluaqutigineri taamatullu iluaquteqarnermik aqutsineq oqartussat soqutigisaqatigiillu akornanni peqatigiinnertut pinissaa, aamma uumassuseqarnikkut tunngavissat aamma pingaarnertigut anguniakkat iluanni aqutsinissamut pilersaarutit soqutigisaqatigiit naammaginartumik kissaataannut naapertuuttariaqarput.

Soqutigisaqatigiit naammaginartumik kissaataasa akornanni ataqatigiissinneqarsinnaanngitsut saqqummersinnaapput. Assersuutigalugu aalisagaqassutsinik ataatsinik annertunerpaamik iluaquteqarneq soqutigisaqatigiit allat pinngitsoorsinnaasaannut allamut kingunerlutsitsisinnaavoq, soorlu aamma annertunerpaamik aningaasarsiornikkut iluanaaruteqarnissaq pillugu kissaateqarneq aalisakkerivinni suliffiit sapinngisamik amerlanerpaanissaat pillugu kissaateqarnermut imaluunniit pisuussutinut piginnittuunerup siaruartinnissaa pillugu kissaateqarnermut amerlanertigut ataqatigiissinneqarsinnaanngitsoq.

Taamaattumik pingaarpoq isertuannngitsumik paasiuminartumillu oqallinnikkut siunissami kissaatinut sapinngisamik annertunerpaamik naapertuuttut aalajangiinerit anguneqarsinnaappata.

Tamannali isumaqanngilaq aqutsinissamut pilersaarutini ilisimatuussutsikkut siunnersuinermit allaanerusut eqqarsaatigisassat allat ilanngunneqarsinnaanngitsut. Nalinginnaasumik nassuiaatinit aamma takuneqarsinnaasutut aningaasarsiornikkut - akuttunngitsumillu inuiaqatigiinni eqqarsaatigisassat - ilanngunneqarneri tulluarsinnaapput, taamatullu ilanngussinerup kingunerisinnaallugu aqutsinissamut pilersaarutit tamakkiisumik ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit naapertuuttannginneri. Eqqaaneqartutulli uumassusillit pingaarnertigullu anguniakkat pisariaqartitaasa killiliussat iluanniissallutik.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq taanna pilersaarutinit ilaasussanik immikkoortunik aalajangersimanagerusunik imaqarpoq.

Nr. 1

Eqqaaneqartutut aqutsinermi pilersaarummi pineqarsinnaapput aalisagaqatigiit kiisalu aalisarnerit, pilersaarummilu erseqqissumik tassani sunarpiaq pineqarnerisooq takuneqarsinnaalluni. Tassunga ilanngutissaaq nunap ilaani sunarpiaq pineqarnerisooq allanneqassammat.

Nr. 2-mut

Pilersaarummi pineqartumi aqutsinermut anguniakkat allaaserinerinut naleqqiullugu taanna minnerpaamik aalisarnerup aalisagaqatigiillu siunissami ungasinnerusumik piujuarnissaat pillugu anguniakkanik imaqassaaq. Taannali aamma anguniakkanik allanik imaqarsinnaavoq, tassunga ilanngullugit saniatigut pisat, igitsisarnerit, aalisarnerup pinngortitap ataqatigiinneranut sunniutai aamma ingerlataqartut akornanni pisaqarnissamut periarfissat agguarsinnaaneri pillugit.

Nr. 3

Immikkoortoq aalisagaqassuseq pillugu suliarineqarsinnaasunik, annertussusilerneqarsinnaasunik anguniakkanut tunngasuvoq. Anguniagaq ataaseq assersuutigalugu tassaasinnaavoq aalisagaqassutsip annertunerpaamik piujuartitsilluni iluaqutaasumik amerliartoqqissinnaaffiattut qaffasissusiata ilimanassusiata allanneqarnera. Aalisarnermut ataatsimut anguniagaq tassaasinnaavoq aalisagaqassutsip siunissami aamma MSY-mik qaffasissuseqarnissaanut ataqatigiissinneqarsinnaasumik qaangiinnginnissaq.

Pilersaarut aamma nr. 2)-mi anguniakkatut allanneqartunik anguniakkanik suliarineqarsinnaasunik imaqaassaaq. Taakku annertussuseqartariaqarput, annertussusilernissaali ajornarpat kisitsisit atorlugit uuttuisoqarsinnaavoq.

Nr. 4

Anguniakkat allaaserineqartut anguneqarnissaannut piffissaliusaaq qaqugukkulluunniit pingaaruteqassaaq, pingaartumilli immikkoortoq nr. 3)-mi anguniakkat suliarineqarsinnaasut anguneqarsinnaanngippata.

Nr. 5

TAC-mik aamma imaluunniit pisassiissutinik aalajangersaanermut malittarisassanut assersuutigalugu ukiut akornanni pisassiissutinik iluaquteqarnermi nikerartitsisinaanermut periarfissat ilaasinnaapput, taakkuli kisitsisit atorlugit uuttuuteqarluni anguniakkat anguneqarnissaat pillugu anguniakkanut akerliusinnaanatik, takuuk nr. 3).

Nr. 6

Aqutsinissamut pilersaarutinit piumasaqaatini sunniiniutinut aalajangersimalluinnartunut kisitsisit atorlugit uuttuuteqarluni anguniakkat aqutigalugit pingaarnertigut anguniakkat akornanni toqqaannartumik atassuteqarpoq, tassa piujuartitsinissamut aaqqiissutit. Piujuartitsinissamut aaqqiissutissat taakku kisitsisit atorlugit uuttuuteqarluni anguniakkat anguneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaanut peqataasinnaapput, taamaalillunilu pingaarnertigut anguniakkat anguneqarlutik. Taamaattumik piujuartitsinissamut aaqqiinerni siunertap aqutsinissamut pilersaarummi allaaserineqarnissaa pingaarpoq.

Nr. 7

Aalisagaqatigiit inissisimanerat assersuutigalugu soqutigisaqatigiit kissaataattulli piffissap ingerlanerani allanningsinnaapput, tamatumalu kingunerisaanik aqutsinissamut pilersaarutini anguniakkat allassimasut nikisinneqarsinnaallutik, soorlu aamma pilersaarutini aalajangerneqartut sunniiniutit piffissamut tulluarunnaarsinnaasut.

Taamaattumik pilersaarutit tulluurtumik akuttussuseqartumik nutarterneqartarnissaat pisariaqarpoq. Nalinginnaasumik taamatut akuttussuseq ukiut pingasuniit tallimaasinnaapput, taamaalilluni piffissap naalernerani piffissap taamaaqataanut nutaamik pilersaarusiortoqarluni. Pilersaarutip "ingerlaavartumik" ukiukkaartumik nutarterneqartarnissaanut periarfissamik aalajangersagaq ammaassivoq, taamaalilluni piffissami ukiunut aalajangersimasunut qaqugukkulluunniit atuulluni.

Aqutsinissamut pilersaarutinit nutarterineq qajassuussassatut allaaserineqartut isiginiarlugit pissaaq.

Imm. 4-mut.

Aqutsinissamut pilersaarutini immikkoortut qulaani taaneqartut pinngitsooratik atuuttussaasut imm. 4-mi immikkoortut taaneqartut pinngitsooratik atorneqartussaangillat. Aalajangersagaq tamakkiisuunngilaq.

Nr. 1

Aqutsinissamut pilersaarutit nalinginnaasumik pisassiissutit agguarnerini tunngavigineqartumik aqqissuussinermik allaaserinninnermik imaqaassapput. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq PNNP-mik tunngaveqarneq ilaatigut raajarniarneq, imaluunniit pisassanik ataatsimoorussamik aalisarnermik tunngaveqarsinnaalluni, soorlu aalisarnerit ilai suli taamaattut.

Nr. 2-mut

Paasissutissanik katersineq, suliaqarneq ingerlatitseqqinnerlu pillugit malittarisassat kapitali 12-mit takuneqarsinnaapput. Paasissutissanik suli annertunerusumik katersisoqarnissaa pisariaqassappat imaluunniit kissaatigineqarpat tamanna aqutsinermi pilersaarutini ilanngunneqarsinnaassaaq.

Aalajangersakkap paasissutissanik katersineq kisiat eqqaammagu tamatuma kingunerinngilaa taakkuninnga ingerlatitseqqittoqassanngitsoq. Ingerlatitseqqinneq inatsimmi kapitali 12-mi aalajangersakkat naapertorlugit pisinnaavoq.

Nr. 3

Inatsimmi kapitali 14-mi aalisarnermik nakkutilliineq pillugu aalajangersakkat aqutsinermik pilersaarutit malitsigisaanik nakkutilliinissamik pisariaqartitsinernut naleqqutinngippata pilersaarutit ataasiakkaat tamatuminnga qulakkeerisunik aalajangersakkanik imaqarsinnaassapput.

Imm. 5-imut

Aqutsinermi pilersaarutini siunertaq pingaaruteqartorujussuaq tassaavoq siunissami piffissami inuup sulineranut atuuttussanik piunasaqaatinik ingerlatsisut ilisimasaqarnissamut periarfissaqarnissaat. Ingerlatsisoq inuussutissarsiummini aningaasaliinissaminut periarfissinneqassaaq, tamatumalu pinissaanut tunngavisoq tassaalluni piunasaqaatit piffissap ingerlanerani allanngortinnginnissaannut qularutissaqannginneq.

Tamanna tunngavigalugu pissusissamisoorpoq pisariaqarlunilu aqutsinissamut pilersaarutini allannguinerit aallaaviatigut pilersaarutini nammineq oqaatigineqartut aalajangersakkat malillugit taamaallaat pisarnissaat, qulaani imm. 3, nr. 7)-miitoq takuuk.

Imali sakkortutigisunik allanngortoqarsinnaalluni, tassunga ilanngullugit pisuussutit najuunnerini imaluunniit aalisarnerni, pilersaarutaasumik allannguinissaq sioqqullugu allannguinissaq pisariaqarluni. Taamatut pisoqartillugu imm. 5 malillugu taamatut

allannguisoqarsinnaavoq. Aamma suliniutit taakku eqqarsaatigalugit suleriaatsit nalinginnaasut sapinngisamik annertunerpaamik malinneqassapput.

Pissusissamisuusaaq taamatut allannguineq Inatsisartunut ukiumoortumik nalunaarusiamut ilaatinneqarpat, tak. § 53.

Kapitali 5-imut

Pisarineqarsinnaasut amerlassusissaannik aalajangersaaneq agguaassinerlu

Kapitali 2-mi Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisarnissamut periarfissaqarnissamut ingerlataqartumit piumasaqaatit suut naammassineqassanersut aalajangersarnerisa aamma kapitali 4-mi aalisarnermik malittarisassanut pingaarnertigut tunngavissanik aalajangersaanerup kingorna kapitali 5-mi aalisagaqatigiinnut kiisalu aalisariutitut pisassiissutinik aalajangersimasumik aalajangersaanissamut najoqqutassanik aalajangersaasoqarpoq.

Ingerlatsisunut ataasiakkaanut annikitsuinnarnik amerlassuseqartunik pisassiissutinik taamaallaat agguaasoqarpoq: PNNP-mik aalisarnerni ukiumoortumik pisassiissutit TAC-imik tunngaveqarput (pisassiissutitut pigisat TAC-imik amerleriarlugit) aamma pisassanik ataatsimoorussamik aalisarnermi ingerlatsisunut ataasiakkaanut pisassiissutinik aalajangersaasoqartarnani. Ingerlatsisunut ataasiakkaanut pisassiissutinik aalajangersaasoqarsimappat tamanna kapitali 5-imi aalajangersakkat malillugit pissaaq.

Pisarineqarsinnaasut akuerisat tamarmiusut

§ 17-imut

Imm. 1-imut

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkanik pisarineqarsinnaasut akuerisaasunik (TAC) Naalakkersuisut aalajangersaanerat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Nutaatut Naalakkersuisut taamaattoq § 16-imi aqutsinermi pilersaarutit pillugit aalajangersakkat malillugit taakku atorunnaarsissinnaavaat, taamaalilluni pilersaarutit aamma TAC-tut aalajangersakkat akornanni naapertuuttoqalerluni. Aqutsinermi pilersaarutit amerlassusiliinernik imaqanngimmata "naapertuunneq" eqqaaneqartoq ukiumoortumik TAC-ip amerlassusia pinnagu aalajangersaaneq pillugu tunngavinnut tunngasuusaaq. Inatsisip atulersinnerani aalisarnermut aalajangersimasumut aqutsinermi pilersaarummik suli akuersisoqarsimangippat inatsimmi nalinginnaasumik tunngaviit pingaartumillu §§ 1 aamma 16 tunngavigalugit ukiumoortumik pisarineqarsinnaasut akuerisat aalajangersarneqassapput.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisagaqatigiinnut, nipisat saattuallu minillugit, TAC-mik aalajangersaanermut aallaavik tassaavoq NAFO-miit, ICES-imiit aamma Pinngortitaleriffimmiit ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit. Pinngortitaleriffiup siunnersuutit Naalakkersuisunut saqqummiutissavaat.

Qulaani eqqaaneqartutut aalisakkat pillugit uumassuseqarnermit paasissutissanit allaanerusunut sanilliullugu naleqquttutut mianerisassat allaasinnaapput. Taamaattumik imaanngilaq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani TAC-mik biologit siunnersuinerat tamakkiisumik malinneqassasoq. § 1, imm. 1-imi pingaarnertigut siunertatut aalajangersagaq taamaattoq tamatigut pingaaruteqartutut nalilersuutaasariaqartassaaq.

Aalisagaqassutsimi mianerisassat saniatigut mianerisassat allat eqqaaneqarsinnaasut:

- 1) Aningaasaqarnikkut mianerisassat
- 2) Inuttut atukkat pillugit mianerisassat
- 3) Suliffissaqartitsinermit mianerisassat
- 4) Inuit nammineq pilersorsinnaanerit

Aalisakkani uumasooqarnikkut paasissutissanit allaanerusunut sanilliullugu mianerisassat allat eqqaaneqarsinnaasut pillugit nalunaarsuineq tamakkiisuunngilaq.

Aalisagaqatigiinnut aqutsinermit pilersaarummik akuersiffiusimanngitsut eqqarsaatigalugit TAC-mik aalajangersaaneq inatsimmi anguniakkat naapertorlugit pissaq, tak. § 1.

Oqaatigineqassaaq TAC-mik aalajangersaaneq PNNP-mik aqqissuussinermit ilaasunut aalisarnernut naleqqiullugu immikkut pingaaruteqarmata (takuuk kapitali 7), tassa pisaqarsinnaassuseq sinnerlugu imaluunniit ingerlaavartumik qaffanneqartarluni TAC aalajangersarneqarpat aqqissuussinerup ingerlallualersitsisinaanani annaassammagu.

Imm. 2-mut.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani ukiumoortumik TAC-ip aalajangerneqarnerata saniatigut oqartussaaffigisap taassuma avataani kalaallinit ingerlataqartunit aalisarneqarsinnaasutut pisinneqarsinnaasut amerlassusissaat Naalakkersuisunit aalajangerneqassapput. FN-ip imarmi pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissut (United Nations Convention on the Law of the Sea; UNCLOS) malillugu pisussaaffiuvoq naalagaaffiit sineriallit arlallit iluanniittut aalisagaqatigiit nunat pineqartut akornanni suleqatigiittoqarneratigut aquunneqassasut. Aalajangersimasumik tamanna isumaqarpoq taamatut aalisagaqatigiinnut TAC-p aalajangersarnerani nunat allat soqutigisaat Kalaallit Nunaannit qajassuunneqassasut.

Imm. 3-mut

Aallaaviatigut TAC iluarsiivigineqarsinnaassanngilaq, kisianni imm. 3 immikkorluinnaq pisoqartillugu taamatut iluarsiinissamut Naalakkersuisunut periarfissiivoq. Tamatumunnga assersuut tassaasinnaavoq ilisimatuussutsikkut siunnersuinerup nutaap TAC-p aalajangersarnissaanut tunngavimmik annertuumik allannguina imaluunniit siunnersuinerup nalorninarqarneranik peqquteqartumik. Aalisagaqatigiinnut pisassiissutit ukiumi aalajangersimasumi tamakkerlugit aalisarneqarneri namminer mi TAC-ip qaffannissaanik nammattumik tamanna tunngavissiiingilaq. Aalisarnerni, PNNP-mik aalisarfiusuni, aalisarnissamut tunngaviup allanngornera aaqqissuussinerup siunertaanut akerliussaaq, tassa ingerlataqartup ukiumi pineqartumi qanoq annertutigisunik aalisarsinnaani ilisimallugu aalisarnissamut aningaasalersuinissanilu aaqqissuussinnaannginnamigit. Ingerlataqartup taamaalilluni pisassiissutit pigisat taarsigassarsinermut atatillugu qularnaveeqqutitut atorsinnaanngilai, pisassiissutit sinneqaraangata naleqassutsitik annaasaramikkut taamaalillutillu pisassiissutit/TAC-llu ingerlaavartumik qaffanneqartarlutik.

Allanngortitsisoqarsimatillugu pineqartut Naalakkersuisut ukiumoortumik nalunaarusiarisartagaani ilaatinneqarlunilu patsisilersorneqassaaq, § 53 takuguk.

Imm. 4-mut.

Aalisarnernut nutaarluinnarnut imaluunniit aalisagaqatigiinnut siusinnerusukkut iluaqutigineqarsimanngitsunut TAC-mik aalajangersaanissaq ajornakusuungaatsiarsinnaavoq naleqqunnilu, taamaattumillu inatsit imm. 1-imik saneqqussinissamut Naalakkersuisunut periarfissiilluni. Taamaattorli tamanna qaqtuguinnakkut taamaallaat pisinnaassalluni.

Pisassiissutit

§ 18-imut

§ 18 naapertorlugu suliassaqarfimmut tassunga tunngatillugu Naalakkersuisut allaffissornikkut najoqqutassianik aalajangersaasinnaapput. Inatsimmi aalajangersakkat malinneqartussaapput, tassalu ingerlatsinermi maleruagassat nalinginnaasut aammalu naalakkersuiner mi inatsiseqartitsinermi tunngaviusut malinneqartussaapput.

Imm. 1-imut.

§ 17, naapertorlugu aalisagaqatigiinnut TAC-mik aalajangersaasoqarnerata kingorna taakku angallatinut immikkoortunut agguaneqassapput, aamma imm. 1 taamatut agguassinerup isumaginissaanut Naalakkersuisunut piginnaatitsilluni. Aalajangersagaq aamma agguassinermut tunngavinnik aalajangersaavoq. Ingerlataqartunut ataasiakkaanut pisassiissutinik agguaneq kapitali 6 naapertorlugu ingerlanneqassaaq.

Naalakkersuisut taamaalillutik aqutsinermi pilersaarutinik naleqquttunik aallaaveqassapput, soorlu aamma nunanik allanik isumaqatigiissuteqarsinnaanerit isiginiarneqassasut.

Agguaassinermi aalisagaqatigiinnut ataasiakkaanut TAC Naalakkersuisut aallaavigissavaat. TAC-it taamaalillutik aalisariutinut aalisarnermillu ingerlatsisunut pisassiissutinik ukiumoortumillu pisassiissutinik agguaassinermi tunngavigineqassapput.

Qaleralinniarnermi umiatsiaararsortut eqqarsaatigalugit immikkut atuuppoq ingerlataqartut PNNP-mik aqqissuussinermit ilaasut ingerlataqartullu ilaanngitsut ilaammata. Pisassanik ataatsimoorussanik aalisartut aamma PNNP-mik aqqissuussinermit ilaasut akornanni umiatsiaararsortunut pisassiissutit Naalakkersuisunit agguarneqassapput. Pisassanik ataatsimoorussanik aalisartunut tutsinneqartussat tassaapput sinerissamut qanittumi pisassiissutit ilai, inatsisip atuutilernissaa tikillugu umiatsiaararsortunut tunniunneqartarsimasut, PNNP-mut tunniunneqartut umiatsiaararsortunut nalunaarutigineqartut ilanngaatigalugit. Tassunga atatillugu takuuk siunnersuummi § 28, imm. 3-6, tassungalu nassuiaatit.

Aalisagaqatigiinnut ataasiakkaanut TAC-inik agguaassinermi aalisariutit immikkoortuinut aalisarnermillu ingerlatsisunut assigiinngitsunut agguaassinermi nunanik allanik peqatigisanik isumaqatigiissutit Naalakkersuisut mianerissavaat Aalisagaqatigiinnut ataasiakkaanut TAC-ip iluani amerlanerusunik Naalakkersuisut pisassiissutinik ukiumoortumillu pisassiissutinik agguaassanngillat. Pisassiissutit nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutigineqarsimasut tassunga ilaatinneqarput.

Ingerlataqartunut ataasiakkaanut agguaanneqartut kapitali 6-imi aalajangersakkanik tunngaveqartumik pissapput.

Imm. 2-mut.

Pisassiissutit agguaannerinut piumasaqaatit pillugit Naalakkersuisut erseqqinnerusunik malittarisassiorsinnaanermut pisinnaatinneqarnissaat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Pisassiissutit agguaanneqartarnerinut piumasaqaatinik aalajangersaanermi Naalakkersuisut mianerisinnaasaat pissutsit arlallit aalajangersakkami aamma allaaserineqarput.

Aallaaviatigut tamakkiisumik allattuisoqarpoq, avaqqunneqarsinnaananili Naalakkersuisunit ilanngunneqarusuttunik allanik mianerisassanik peqarsinnaammat, tamatumalu mininneqarnissaa aalajangersakkami siunertaanani. Tamatumunngalu erseqqissumik tunngaviussalluni mianerisassap attuumassuteqarnissaa, atorneqarnissaalu naleqquttuunissaa.

§ 19-imut

Inatsisikkut iluaquteqarnissamut pisussaaffimmik pilersitsisoqarnerata kingunerisaanik aalajangersagaq ikkunneqarpoq aamma takuneqarsinnaappat ingerlatsisoq ukiumoortumik

pisassinneqarsimasup pisassiissutigineqartut tamaasa aalisarsinnaanngippagit, pisassiissutigineqartut utertinneqarsinnaanissaannut taamaattumik tunngavissiisoqarluni. Imaassinnaavoq ingerlataqartoq ukiumoortumik pisassinneqarsimasoq naleqquttumik aalisariuteqanngitsoq imaluunniit aalisariumminik aserortoorsimasoq, assigisaannilluunniit pisoqarsimasoq. Pisuussutit asuliinnartikkumanagit Naalakkersuisut ukiumoortumik pisassiissutigineqartut uterteriarlugit allanut aalisarsinnaasunut pisassiissutigeqqissinnaavaat. Aalajangersagaq aamma atorneqarsinnaavoq ingerlataqartoq ukiumoortumik pisassiissutigineqartunik aalisarusussimanngippat, ingerlataqartoq qularutissaanngitsumik ukiumoortumik pisassiissutigineqartut tamaasa ukioq naatinnagu aalisarsinnaanngippagit.

Tamannali nalilersugassaavoq, ingerlataqartup ukioq naatinnagu, januaarimit decembarimut, ukiumoortumik pisassiissutigineqartut aalisarsinnaannginnerinut:

1. pisinnaatitaaffeqartoq ukiumoortumik pisassiissutigineqartut aalisarlugit aallartissimanerai,
2. ukiumoortumik pisassiissutigineqartunit qanoq amerlatigisut aalisarneqarsimannginnerisut,
3. pisinnaatitaaffeqartoq nammineerluni naleqquttumik aalisariuteqarnerisut ukiumoortumillu pisassiissutigineqartut tamaasa aalisarneqarnissaannut naleqquttunik aalisaateqarnerisut,
4. pisinnaatitaaffeqartoq ukiumoortumik pisassiissutigineqartut tamaasa aalisassallugit soqutiginnissuseqarnerisut,
5. pisinnaatitaaffeqartoq suli tamakkerlugit aalisarneqarsimanngitsunik allanik ukiumoortunik pisassaqaqarnerisut.

Ukiumoortumik pisassiissutigineqartut utertinneqarsimasut agguaqqinnerini ingerlataqartut isumagineqassapput, assingusunik ukiumoortumik pisassinneqarsimappata, ukiumoortumillu pisassiissutaasut tamaasa aalisarneqarnissaannut soqutiginnippata.

Aalajangersagaq PNNP-mik aalisarfiunngitsuni ukiumut pisassiissutitut taamaallaat sammitinneqarpoq aamma PNNP-mik aalisarnerni pisassiissutitut pigisat imaluunniit ukiumoortumik pisassiissutitut utertinnissaannut tunngavissamik pilersitsinani. Aalisarneq taanna eqqarsaatigalugu kapitali 7-imut innersuussisoqarpoq.

§ 20-mut

TAC-ip ilaa akuersissutitut ilaannginnera pisassiissutitut pigisat utertinnerini sunniuteqarsinnaavoq. Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaannut TAC tamakkerlugu iluatigineqartariaqarpoq, eqqaaneqartutullu iluaquteqarnissamut pisussaaffiup eqqunneqarneranik tamanna kinguneqarsimalluni. Taamaattumik pisassiissutitut pigisat atorneqanngitsut aalisarnermut agguaanneqarnissaat pingaaruteqarluinnarpoq.

§ 20-mi allanneqarpoq taamatut agguaassineq qanoq pissasoq.

Nr. 1

Agguaasseqqinnerup pisassiissutininik pigisanik tunisinikkut pippat naleqqunnerpaassaaq, tassa allat pillugit ingerlatsisunik oqartussat isumaginnissinnaanngimmata, taamaattumik pisassiissutininik niuerutigineqarsinnaasunut pigisanik aaqqissuussinermi sapinngisamik annikinnerpaamik akuliuttoqartariaqarmat. Pisassiissutit ilai pisassiissutitut pigisatut tunineqarnerisigut agguaasseqqinnermik aqutsineq sapinngisamik annikinnerpaassaaq. Taamaattorli PNNP-mik aalisarneq pineqarpat pisassiissutinit pigisatut taamaallaat tunisisoqarsinnaalluni.

Aallaaviatigulli allatut aamma tunniussisoqarsinnaavoq.

Neqeroortitsinikkut § 31 malillugu tunisisoqassaaq.

Nr. 2-mut

Pisassiissutit ilai ukiumut pisassiissutitut Naalakkersuisunit tunineqarsinnaapput. Tamatuma sunniutigaa ukiumut pisassiissutit Naalakkersuisunit tuneqqinneqartariaqarnerannik, tamannalu nr. 1-imut naleqqiullugu annertunerusumik allaffissornermik kinguneqassalluni.

Tunisinermi akigitinneqartussap aalajangersaaffiginerani pissutsit nr. 1-imi taaneqartut tunngavigineqarsinnaapputtaaq.

Pisassiissutilli ilai taamaattoq allatut tunniunneqarsinnaapput, tassa imaappoq aningaasanik akiliuteqarnani. Aamma pisuni taakkunani pisassiissutit ilaannik tigusinermut piumasqaateqartoqarsinnaalluni.

Periarfissat taakku marluk amerlanertigut PNNP-mik aalisarnermut atassuteqartarput.

Aalisarnerit ilaanni PNNP-mik aaqqissuussiffiunngitsuni tunniussisoqartinnagu pisassiissutit ilaannik Naalakkersuisut agguaassisinnaapput, tassa tigusisoq pisassiissutit ilaannut piginnittuulernani.

Nr. 3

Misileraalluni aalisarneq aningaasarsiornikkut nalorninarpoq. Taamaattumik tulluassalluni pisassiissutit ilai misileraalluni aalisarnermut taarsiissutitut Naalakkersuisunit tunniunneqarsinnaappata.

Nr. 4

TAC-ip ilaani iluaqutigineqanngitsunik nunanut isumaqatigiissuteqarfigisanut Naalakkersuisunit tunniunneqarpata tulluassaaq.

Imm. 2-mut.

Imm. 1, nr. 1 aamma 2 naapertorlugu tunisinermi iluanaarutit nunatta karsianut tutsinneqassapput.

§ 21-mut

Nr. 1) nr. 2) aamma nr. 3)

Aalisagaqatigiinnut TAC imaluunniit pisassiissutit tamakkerlugit aalisarneqarsimappata aalisagaqatigiinni taakkunani aalisarnej unitsinneqassaaq. Tamanna aamma pisassiissutininik pigisanik, pisassiissutinit pigisat annertussusaat imaluunniit ukiumut pisassiissutit piginnittunit ataasiakkaanit pigineqartut pisassiissutit pigineqartut, pisassiissutinit pigisat annertussusaat imaluunniit ukiumut pisassiissutit tamakkerlugit aalisarneqarsimannikkaluarpataluunniit atuuppoq. Taamatut pisoqarsinnaavoq ingerlataqartoq ataaseq pisassiissutit pigineqartut, pisassiissutinit pigisat annertussusaat imaluunniit ukiumut pisassiissutit sinnerlugit aalisarsimatillugit. Ingerlataqartoq ataaseq pisassarisaminik qaangiiguni aalisarnerup iluani tassani ingerlataqartunut allanut tamanut kinguneqarnissaa ilimantarluinnarpoq. Taamatut pisumi inunnik eqqartuussuserinikkut taarsiisoqarnissaanut eqqartuussiviup akerleriissinnaaneq aaqqiiffigissavaa.

Aalisarnej, § 38-mi nuussisinnaaneq pillugu malittarisassat malillugit ukiumut tulliuuttumut ukiumoortumik pisassiissutininik ingerlatsiviusut ukiumi pineqartumi ukiumoortumik pisassiissutininik aalisarnertut isigineqanngillat, taamaalillunilu pisinnaalluni.

Naatsorsuutigineqarporli tamatumunnga piumasaqaatit naammassineqarsimassasut, tassunga ilanngullugu piffissami "nuussiffiusinnaasumi" ingerlatsisoqarluni.

Ukiumi, "siumoortumik nuussiffiusumi" (PNNP-mik malittarisassaqaarluni aalisarnermi) ukiumi pineqartumi TAC tamarmiuseq, tamanna pissutigalugu aalisarnej unitsinneqarnani, qaangerneqarsinnaavoq. Qaangiinerli annertunerpaamik ukiumi tulliuuttumi akuersissummi pisassiissutinilu aalisarnejartut annertussuseqassallutik.

Angallatinut, akuersissuteqaarlutik aalisartunut, nuna alla imaluunniit nunami allami ingerlataqartumut nalunaarutigineqarsimasunut atuuppoq nr. 1)-imut taakku ilaammata.

Aalisarnerup pinngitsoorani unitsinneqarnera aalajangersakkami allanneqarpoq. Tamatuma saniatigut tamanna pisariaqartutut isigineqarpat aalisarnermik Naalakkersuisut unitsitsisinnaapput. Tamanna § 15, nr. 3)-mi aalajangersagaq malillugu pissaaq.

Kapitali 6

Aalisarsinnaanermut akuersissuteqartarneq

Kapitali 2-mi, § 8-mi aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut akuersissut piumasarineqarpoq, kapitali 5-imilu akuersissutit taakkulu atulersinneri immikkut pineqarlutik. Aammattaaq akuersissutinik atulersitsinermut il.il. atatillugu akiliummik akiliisitsinissamut kapitali tunngaviliilluni.

Akuersissutit

Akuersissut, § 8, imm. 1 aamma § 14, imm. 2 naapertorlugit ingerlatsisup Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaaneranut aamma Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani kalaallit angallataannit aalisarnermut piunasaqaataasoq tassaavoq aningaasarsiutigalugu inuussutissarsiorluni aalisarnissamut periarfissiisumik taamatut aalisarnissamut akuersissutitut takussutissaq (misileraalluni aalisarnermut aalisarnissamut akuersissut alla nalunaarutigineqarsinnaavoq).

Aalajangersagaq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarnernut tamanut kiisalu Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaasa avataanni kalaallit inuussutissarsiutigalugu aalisarnerannut atuuppoq.

§ 22-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq akuersissut ukiumut ataasiarluni atulersinneqartartoq, kisianni PNNP-mik aalisarnerni, aalisarsinnaanermut pisinnaatitaaffiit piffissamut sivisunerusumut atulersinneqarsimasuni tamatuma kinguneraa piffissamut tassunga sunniuteqarnera (tamanna pillugu kapitali 7 erseqqinnerusumik takuuk). Akuersissulli aamma ukiumut pineqartumut tunngasunik paasissutissanik imaqarpoq, tassunga ilanngullugit amerlassutsit tonsinngorlugit, ukiumi pisassiissutinit pigisatut piviusunnigortinneqartussat.

Aalisarnerni arlalinni akuersissummut pisarineqarsinnaasutut qaffasinnerpaamik akuerisat atassuteqartarput. Tamanna § 17 naapertorlugu TAC-mik aalajangersaaffigineqarsimasunut aalisarnernut tamanut aamma "pisassanik ataatsimoorussamik aalisarfiunngitsunut" atuuppoq.

Pissusissamisuusaaq akuersissutip atulersinnera piffissap ingerlanerani assersuutigalugu Sullissivik aqutigalugu pisalissappat.

Imm. 2-mut.

Naatsorsuutigineqarpoq ingerlatsisut akuersissummik tunineqartut §§ 8-mut aamma 9-mut ilaatinneqartut.

§ 23-mut

Pisassat amerlassusaat § 18 malillugu angallatinut immikkoortunut Naalackersuisut agguassavaat, soorlu aamma imm. 1 naapertorlugu akuersissutit atulersinnissaat pigiinnarnissaalu pillugit malittarisassanik Naalackersuisut aalajangersaassasut.

Aalajangersagaq tassaavoq aalisarnermut akuersissutinik atulersitsineq attatiinnarnissaalu pillugit malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissamut Naalackersuisunut tamanut tunngasumik pisinnaatitsissut. Aalajangersakkamut akuersissummik piumasaqarfiusut aalisarnerit tamarmik, tassa PNNP - aamma PNNP atornagu aalisarnerit ilaapput. Akuersissutinut piumasaqaatinut nalinginnaasumik sinaakkusiussat § 23 naapertorlugu atulersinneqartumi nalunaarummi aalajangersarneqarput, kisianni PNNP-mik aalisarnernut killiliussat kapitali 7-imi immikkut malittarisassaqaartinneqarput tamannalu naapertorlugu atulersinneqartuni nalunaarutini.

Sinneqartumik piginnaasaqarnerup kingunerisinnaavaa aalisagaqatigiinnit sippuisumik iluaquteqarsinnaaneq, taamaattumillu piginnaatitsinermut atatillugu erseqqissarneqarluni malittarisassiornikkut pingaarnertigut anguniagaq tassaasoq aalisariutini piginnaasat aamma aalisarneqarsinnaasut qanoq amerlatiginerisa akornanni ataqatigiittoqassasoq.

Ingerlatsisut iluanaaruteqarnissaannik millisitsisunik piumasaqaatinik eqqussinermut atatillugu pingaartumik PNNP-mik malittarisassaqaartilluni aalisarnermi, sakkortuumik akuliuttoqartillugu, inatsisitigut taarsiisussaannermut akisussaaffeqalersinnaaneq Naalackersuisunit arajutsinaveersarneqassammat.

§ 24-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap Naalackersuisut pisinnaatippai Kalaallit Nunaannut nunamut tulaassuisinnaatitaanermut tamatumunnga inatsisit naapertorlugit akuersissutinik tunisisinnaatitaasut. Naalackersuisut aalajangersinnaapput Kalaallit Nunaanni tunisassiorffinnut tunisinermut pisat aalajangersimasumik amerlassuseqarnissaat, aalisakkat suussusiinik aalajangersinnaallutik tunisinermilu pitsaassutsit assiginngitsut tunngavigalugit tunisisoqarsinnaasoq.

Tassunga atatillugu nunami suliffinni sulisoqarnissaq pillugu pingaarnertigut kissaateqarnermik eqqarsaatiginnittoqassammat soorlu aamma allannguinerit ingerlatsisunut atukkanik ajornerulersitsisut (assersuutigalugu tunisinerup annertusinissaanik

piumasaqarnikkut) Naalakkersuisut taarsiinissamut akisussaalersinnaanerat isiginiarneqassammat.

Aalajangersagaq uumasunut aalisagaqatigiinnillu tamanut atuuppoq, taamaalilluni tunisinermut kiisalu angallammi pisanik piareersaanermut atuuttussanik malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaallutik. Tamanna aamma raajarniarnermut atuuppoq, aalisarnermilu, avammut niuernerup ilusaani, suliffissuarni sulisinnaasunilu pissutsini allanngortoqarpat imaluunniit tamatumunnga pissutissaqartitsisumik allatigut allanngortoqarpat tulaassisussaataanerup aamma raajanik pisanik tulaassisussaataanginnerup akornanni pissutsinik allannguinissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput.

Pisat tulaanneqartussaasut amerlassusiannik Naalakkersuisut amerliliissappata, tamatumalu kingunerisaanik ingerlatsisut aningaasaqarnerat ajorseriarluni, allanngunerup pilersinnissaanut piffissaliinissamut pisariaqartitsineq isumaliutigineqartussaassaaq.

Aalajangersakkamut tunngatillugu § 45 ilanngullugu isiginiarneqassaaq, taamaattumillu angallammi tunisassiussaguni Naalakkersuisunit akuersissummik pissarseqqaarsimasariaqarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq taanna raajarniarnermi sinerissamut qanittumi aamma avataasiorluni aalisariutinut agguarnerisa atorunnaarsinneri ilanngullugu inatsisiliornikkut takussutissaavoq Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarnermi ingerlatsisut tamarmik tunngaviusumik malittarisassiornikkut killiussanik assigiinnik atugassaqartinneqartut. Naalakkersuisut taamaalillutik tunisinermi piumasaqaatitigut aalisariutinut assigiinngitsunut assigiinngisitsissangillat. Tassungali atatillugu piujuartitsinikkut aaqqiinerit pillugit kapitali 10-mut innersuussisoqarpoq, assersuutigalugu angallatit aalajangersimasumik angissuseqartut sumiiffinnut aalajangersimasunut periarfissaqarnerisa killeqartinnissaanut Naalakkersuisut periarfissinneqarput.

Aalisarnermi aningaasaqarneq naammassisaqarsinnaassuserlu eqqarsaatigalugit kiisalu angallammi suliarinninnissamut pisinnaatitaaffik appartinneqassappat maannakkut avataasiortunut annaasaqarsinnaaneq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarnermi tunisissaataanerup qaffasissusaa aallaaviatigut 25 %-iussaaq, taamaalilluni angallammi suliarinnissinnaaneq 75 %-iulluni. Aalajangersarneqartoq annertussuseq taanna sinnerlugu ingerlataqartut tunisisinnaanerannut aporfissaqanngilaq.

Massakkut pissutsit aallaavigalugit piumasaqaatit ukiumi ataatsimi atuuttussaapput taamaasillunilu ingerlatsisup tulaassuisinnaanissani pissusissamisoornerpaamik pilersaarusiorsinnaalissallugu.

Tulaassisussaataaneq ingerlataqartumut nalunaarutigineqassaaq, tassa raajarniarnermi umiarsuaatileqatigiiffimmut, angallatinut ataasiakkaanuunngitsoq. Umiarsuaatileqatigiiffik arlalinnik raajarniutilik taamaalilluni angallat ataaseq atorlugu pisat 75 %-iinit annertunerusunik tunisassiorsinnaavoq, annertunerusumik tunisassiorneq umiarsuaatileqatigiiffiup angallataanit allamiit annertunerusumik tunisineramik illuatungilerneqarpat.

Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarnerunngitsumi aalisarnerni allani aalisariutit assigiinngitsut tunisisarnerinut naleqqiullugu assigiinngitsunik piunasaqaateqarfiusunik malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

§ 25-mut

Aalisarnermut piunasaqaatit ilaatigut inatsimmit (inatsit manna tassungalu atasut nalunaarutit), ilaatigullu akuersissummit namminermit takuneqarsinnaapput. Akuersissut taamaalilluni inatsisinit pinngitsooratik takuneqarsinnaanngitsunik piunasaqaatinik aalajangersaanermut naleqqiullugu pingaaruteqartuuvoq, taamaalilluni aalisarnermut atatillugu pissutsinik erseqqissunik ingerlatsisoq ilisimaarinnilluni, taamatullu nakkutilliisutut oqartussaasut aamma aalisarnermik nakkutilliinermut atatillugu ingerlatsisup pisinnaatitaaffiinik pisussaaffiinillu erseqqissumik ilisimaarinnilluni.

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami tassani akuersissutip imarisaanut minnerpaamik piunasaqaatit allanneqarput. Akuersissut taamaalilluni paasissutissanik suli allanik imaqarsinnaasarpoq, taamaalilluni siunnersuutigineqartutut imm. 2-mi periarfissiisoqarluni.

Nr. 1

Ingerlatsisoq atiatigut aamma CVR-normuatigut akuersissutikkut kinaassusersineqarsinnaassaaq. Ingerlatsisoq inuussutissarsiuteqartutut allatulli CVR-normoqassaaq, normulu taanna akuersissummi allassimassalluni.

Nr. 2-mut

Akuersissummut ataatsimut angallatit arlallit ilaasinnaapput, ingerlatsisorli ataasiinnaalluni. Angallatit tamarmik akuersissummut ilaasut allaqqaneqassapput, taamaalilluni kinaassusersineqarsinnaallutik. Tamanna isumaqarpoq angallatit umiarsualivimmut ilisarnaammik normoqassasut normulu taanna erseqqissumik allanneqarluni angallammut ikkunneqassalluni, akuersissummut ilaassalluni angallatip aqqa.

Angallatit tamarmik 20 BT-mik angissuseqartut anginerusulluunniit Umiarsuit nalunaarsimaffianni ilanngunneqartarput. Inuussutissarsiutugalugu angallatit, 5 BT-p aamma

20 BT-ip akornanniittut Umiarsuit nalunaarsorsimaffianni imaluunniit Angallatit nalunaarsorsimaffianni ilaapput. Inuusutissarsiuutigalugu angallatit 5 BT-mit mikinerusut, tassa imaappoq umiatsiaaqqat, Angallatit nalunaarsorsimaffianni ilanngunneqassapput. Oqaatigineqassaaq taaguummumt "angallatinut" tassunga ilanngullugu umiatsiaaqqat aamma ilaammata.

Angallatit nalunaarsorsimaffiannut ilanngunneq digitalikkut pisarpoq, tamannalu pisimappat ingerlatsisup umiarsualivimmumt ilisarnaat normu qinnutigissallugu.

Nr. 3

Tunnngaviatigut aalisarnermut akuersissut aalisagaqatigiinnut aalajangersimasunut nalunaarutigineqartarpoq, piviusorli pissutigalugu aalisakkat aalisarneqartut allannerisigut pisarluni, aalisarnermik ingerlatsiviusussaq sumiiffiup allanneqarnera ilanngullugu (takuuk nr. 6).

Nr. 4

Angallammik imaluunniit angallatinit pineqartunit amerlassutsit ingerlatsisumit aalisarneqarsinnaasut ukiumoortumik pisassiissutitut nalunaarsorneqassapput. Akuersissutinut, PNNP-imut ilaasunut atuuppoq aamma akuersissummi periarfissiissutaasut pisassiissutini pigisat allanneqartarneri, tak. imm. 3.

Nr. 5

Piffissamut sumut akuersissut atuunnersoq allanneqassaaq. Aalisarnerni aalajangersimasuni tassa ullorsiutit malillugit ukioq. Tunup eqqaani ammassanniarnermut piffissamut 15. oktobarimiit 15. aprilimut akuersissut atuuppoq, sulilu allani, tassa PNNP-mut ilaasuni, akuersissut ukiunut arlalinnut atuulluni. Qanorluunniit pisoqaraluarpat akuersissut ukiut tamaasa nutarterneqassaaq.

Akuersissutinut PNNP-mik aalisarnernut tunngasuni piffissami ukiumoortumik pissassiissutit aalisarneqarnissaat piffissaq ilaatigut allanneqarsimassaaq, ilaatigut pisassiissutinit pigisat ingerlatsisumut atasut piffissaq allanneqassalluni.

Nr. 6

Nr. 3-mi qulaani eqqaaneqartutut aalisarnermut aalisakkat nunamilu sumiiffiup allanneqarnerisa akuttunnngitsumik kingunerisarpaa aalisagaqatigiinnut aalajangersimasumut aalisarsinnaanerup killeqartinneqarnera. Taamatulli nunakkut killiliineq allanik peqquteqartoqarsinnaavoq, tassunga ilanngullugu imaani avatangiisinik mianerinninnissaq, tassunga ilanngullugu immap naqqani pissutsit il.il., soorlu aamma ingerlatsisut allani imaluunniit aalisariutit allat eqqarsaatigineqarsinnaasut. Kingulleq assersuutigalugu raajarniarnermi atuuppoq, angallatit anginerit sumiiffinnut angallatit mikinerusut aalisarfiginissaanut killeqartumik periarfissaqarlutik.

Nr. 7

§ 24-mi allanneqartut Naalakkersuisut piareersaanermut tunngasunik piunasaqaatinik aalajangersaanissamut imaluunniit pisanik piareersarneqanngitsunik tunisinissaq pillugu piunasaqaatinik aalajangersaanissamut piginnaatinneqarput. Piunasaqaatit taakku akuersissummi allassimassapput, tamannalu tunitsivinnut aamma KANUAANA-mut annertuumik pingaaruteqarluni.

Imm. 2-mut.

Imm. 1 naapertorlugu akuersissummi allanneqarsimasussat paasissutissat saniatigut taanna paasissutissanik allanik imaqarsinnaavoq. Tassani pineqarsinnaapput inatsisini allassimasut piunasaqaatit, kisiannili erseqqissarneqarnissaat kissaatigineqartut, soorlu aamma aalisarnermut pineqartumut immikkut atuuttut piunasaqaatit pineqarsinnaallutik.

Imm. 3-mut

Imm. 2, nr. 4-mi qulaani eqqaaneqartut PNNP-mi aalisarnermi akuersissummi periarfissiisut pisarineqarsinnaasut amerlassusiat assigiinngitsuni marlunni allanneqarsinnaapput, tassa ukiup pineqartup ingerlanerani ingerlatsisup aalisarsinnaasai kisitsisit atorlugit tonsit amerlaqataattut (ukiumoortumik pisassiissutit) aamma TAC-ip ilaatut ingerlatsisup pigisaanut annertussuseqartillugit (pisassiissutinit pigisat).

Akuersissummi marluullutik ilisimatitsissutigineqartarput.

§ 26-mut

Pineqaatissiisarnermut aalajangersakkat pingaarnert kapitali 15-imi takuneqarsinnaapput. § 26-imi allaffissornikkut sunniutaasussat akuersissutip unioqqutinneqarneratigut kingunerisinnaasai takutinneqarput.

Imm. 1-imut.

Akuersissutip atornissaani tunngavissat arlallit piunasaqaatillu arlallit takutinneqarput, soorlu ingerlatalik aalisarnermut inatsisini aalajangersakkanik eqqortitsisussaasoq, § 26, imm. 1-imilu sunniutaasusaaq tassaalluni ingerlatalik akuersissummik atuinissaminut pisinnaatitaaffeqassasoq, pineqartoq tunngavissat taaneqartut iluani pissusilersorsimappat aalajangersakkanillu aalajangersarneqartunik eqqortitsisimappat.

Aalajangersakkatigut oqartussat, tassalu tassunga atatillugu Naalakkersuisut, ingerlatalinnut aalajangersakkanik eqqortitsinngitsunut qisuariaateqarnissaminut piginnaatinneqarput. Tamanna akuersissummik atuinissamut pisinnaatitaaffimmi killilersuinikkut pisinnaavoq, soorlu sumiiffitsigut killilersuinikkut, pisanik angallammi suliaqarsinnaanermut

pisinnaatitaaffiusinnaasumi killilersuinikkut imaluunniit atuisinnaanermut pisinnaatitaaffinni allani killeqartitsinikkut.

Unioqutitsineq naammattumik sakkortuppat aamma/imaluunniit arlaleriarluni pisarsimappat Naalakkersuisut akuersissut tamakkiisumik arsaarinnissutigisinnaavaat.

Oqartussat taamaasillutik qisuariaateqarnissaminnut periarfissarpassuaqarput.

PNNP atorlugu aalisarnermi pisussat immikkut ittut atuutsinneqarput, tassami ingerlatalik tassani pisassiissutinit pigisanut atuinissaminut pisinnaatitaaffeqarmat. Akuersissummik arsaarinninneq pisassiissutinit pigisanut taakkununga toqqaannartumik sunniuteqanngilaq, kisiannili akuersissut arsaarinnissutigineqarsimappat ingerlatalik akuersissummik atuisinnaassanngimmat aammalu pisassiissutinit pigisanik pigisaqarnermi atuisussaatitaaneq atuutsinneqarmat, ingerlatalik ataavartumik arsaarinninnermi allatut ajornartumik pisassiissutinit pigisanik tunisisariaqartussaassaaq. Tassunga atatillugu § 40 tassungalu nassuiaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 2-mut.

Qisuariaateqarnissamut periarfissat imm. 1-imi nassuiarneqartut § 27 naapertorlugu akuersissutip tunniunnissaanut akiliutaasinnaasut akilerneqarsimannginnerannut tunngapput.

Akiliutigineqartartut

§ 27-mut

Imm. 1-imut.

”Akiliutit” aamma ”akitsuutit” immikkoortillugit atorneqartussaapput. Akitsuutit Nunatta Karsianut isertitatut aningaasanut inatsimmi ilaatinneqarput, akitsuutillu annertussusissaat Naalakkersuinikkut aalajangerneqartarlutik akiliutillu tassaasarlutik pisortat innuttaasunik sullissinerminni akigitittagaat. Aallaaviatigut akiliutit suliap suliarineqarnerani aningaasartuutaasimasunit annertunerussanngilaq.

Naalakkersuisut sinerissap qanittuani avataasiorlunilu aalisarnermut aalisarsinnaanermut akuersissutit akuersissutillu tunniunnissaannut akiliutinik akiliisitsiniaasinnaanerat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Tassani piumasarineqarpoq taamatut akiliisitsiniarnissami malittarisassanik sukumiinerusunik suliaqartoqarnissaa, aalajangersakkatigullu Naalakkersuisut tamatumunnga piginnaatinneqarput. Ilaatigut aalisarnermut assigiinngitsunut akiliutit akiliisitsisarnerillu akuttussusaat pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Aalajangersakktigut aamma § 40, imm. 2 naapertorlugu pisassiissutinit pigisat ingerlatallip tunisinnaangisai allamut tunineqarnerannut atatillugu imaluunniit § 41, imm. 2 naapertorlugu aalisarsinnaanermut akuersissut Naalakkersuisunit arsaarinnissutigineqarsimatillugu, sulinermut atatillugu akiliutissat akilersinniartarnerannut malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput.

Imm. 2-mut.

§ 26, imm. 2 nangillugu, tamatuma kingorna akiliutinut akiitsulik akuersissummik arsaarinniffigineqarsinnaassalluni, aalajangersakktigut malittarisassanik akiliutinut akiitsullip akiliinissaani atorunnaarsitsisunik, tassalu ingerlatalik inatsit manna naapertorlugu aningaasat akiligassat erniat akiliinngitsoornermi pillaatigineqartut ilanngullugit akilernissaat tikillugu akuersissutinik imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunineqaqqinnissaat tikillugu, malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissaminnut aalajangersakktigut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput.

Imm. 3-mut

Aalisarnek pillugu inatsit naapertorlugu akitsuutinik akilinngisat aningaasat akiitsorineqartut pillugit akiliisitsiniarnermut nukippassuarnik Naalakkersuisut atuisimapput. Taamaammat siunnersuut aqutigalugu piffissaq eqqorlugu akiliutinut akilerneqanngitsunut ernianut akiliinngitsoornermi pillaatigineqartunut akiliisitsiniarnissamut periarfissiisoqarnissaanik Naalakkersuisut kissaateqarput.

Kapitali 7-imut

Pisassiissutit nammineq pigisat nioqutigineqarsinnaasullu

Pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat aalisarnermut inatsit 1991-imeersoq aqutigalugu eqqunneqarput, tassalu taamanikkut aqqissuussinermi taamaallaat avataasiorluni raajarniarneq kisimi pineqarpoq. Tamatuma kingorna sinerissap qanittuani raajarniarneq aamma sinerissap qanittuani qaleralinniarneq angallatinut meterit arfinillit qaangerlugit angissusilinnut atuutsinneqalerpoq.

Aqqissuussineq aalisarnerup aqutsiffiginissaanut aallaaviussasoq Aalisarnermut Ataatsimiititaliarsuup innersuussutigaa, tassami pisuussutinit iluanaarutit tamakkiisunngortinnissaannut tamanna tunngavigineqarmat.

Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaani taaneqarpoq:

”Aalisarnerup aningaasaqarnikkut pingaaruteqassusaa inuiaqatigiit pinngortitakkut aningaasaqarnerisa pingaarnerup sunniuteqarluartumik atornissaanut mikinngitsumik attuumassuteqarpoq. Aalisarnermi aqutsineq sunniuteqarluarnissamik qulakkeerinniffiusoq

pinngortitakkut aningaasaqarnek inuiaqatigiit massakkut siunissamilu atugarissaarnissaannut pingaaruteqarluni tunngaviusarnissaa immikkut pingaaruteqarpoq.

PNNP atorlugu aalisarnerup iluani misissueqqissaarnerit suliarineqartut misilittagarilikkallu Aalisarnermut Ataatsimiititaliarsuup tunngavigiligai tassaapput killeqanngitsumik malittarisassaqaanngitsumillu aalisarnerit ataatsimut pisassiissuteqarluni aalisarnerit uumassusilerinikkut illersorneqarsinnaannginnerat aalisarnissamullu periarfissat atornissaannut aningaasaqarnikkut ajortumik kinguneqarsinnaanerat. Aalisarnek uumassusilerinikkut nammaneqarsinnaasutut aammalu aningaasaqarnikkut nammaneqarsinnaasutut tunngavigineqartut malillugit malittarisassiorneqarsimangitsoq siunissamut ungasinnerusumut pilersarusiortarnissamik killeqartitsivoq. Tamatuma inernerisarpaa namminersortut inuiaqatigiillu aningaasaqarnikkut pitsaanngitsumik angusaqarnerat.

Piviusumik aalisarnerup tamanut ammasup killilersugaanngitsullu kingunerissavaa, inuussutissarsiortut inuiaqatigiillu siunissami isertitaqarnissamut suliffissaqartitsinissamullu periarfissaannik siumoortumik annertuumik atuineq. Tamanna ajornerulersinnaavoq, aalisagaqatigiillu kinguaassiorsinnaanerannut iluarsineqarsinnaanngitsumik ajoquusiinnaavoq, taamaasillunilu massakkut kinguaariinnullu tullinnguuttunut aalisarnermi aningaasaqarnikkut pissarsiaqarnissamut aseruisinnaalluni.

Aalisarnek mianersortumik killilersuiffiusoq aalisartumit suliffeqarfimmillu ataatsimit maannakkut siunissamilu ukiorpassuarni atugassanik maleruagassanik ilisimasaqartumik tunngaveqartariaqarpoq. Tamatuma nalornissuteqarnek annikillisissavaa siunissamullu ungasinnerusumut pilersarusiorsinnaaneq ajornannginnerulersissallugu, naak matumani aalisagaqatigiinni allanngortoqartuartaussaanera, taamaasillunilu pisassiissutinut akinullu nalornissuteqartarnera pinngitsoorneqarsinnaanngikkaluartoq. Mianersortumik aalisarnek nerisassanut malittarisassiornermik tunngaveqartariaqaanngilaq. Pisassiissutit uumassusilerinikkut nammaneqarsinnaasumik aalajangersaaffigisariaqarput, aamma siunissami annertunerpaamik pissarsinissamut tunngaviussapput kiisalu aalisarsinnaaneremut periarfissat siunissaq ungasinnerusoq tunngavigalugu tunniunneqartariaqarlutik.

...

Aalisarnermut politikerineqartoq sisamanik pisinnaasaqarpoq, amerlanertigut diamantip pisinnaasaannik sisamanik taaneqartunik, "amma" ukuninnga imalinnik:

- *Pisinnaatitaaneq eqqarsaatigalugu immikkuullarissuuneq, tassalu aalisartoq pisassiissutit ilaat aqutigalugit atuinissaminut pisinnaatitaaffeqarpoq.*
- *Pisinnaatitaaffik pillugu qularnaarinninneq, tassa imaappoq aalisartup pisassaasa ilai aallanut agguanneqarsinnaanngillat.*
- *Pisinnaatitaaffiup siviussusia, tassa imaappoq aalisartup pisassani qanoq siviutigisumik pigissanerlugit ilisimassavaa.*

- *Pisinnaatitaaffimmik nuussisinnaaneq, tassa imaappoq pisinnaatitaaffimmik tunniussisinnaanermut tunisisinnaanermulluunniit pisinnaatitaaffiup annertussusia, tassami imaappoq pisassiissutit imaluunniit pisassat ilaannik pisisinnaanermi tunisisinnaanermilu killiliussat qanoq annertutiginerat.*

Piginnaasat sisamat taakku pillugit ataatsimoortumik oqartoqarsinnaavoq, tassalu taakku arlaanni qaffasinnerusumik angusaqaraanni taava aningaasaqarnikkut sinneqartooneq qaffasinnerusaaq, soorlu aalisarnermi pisuussutinut ernialiunneqartoq sivisuumik atorineqarsinnaassasoq, tamannalu aqqutigalugu aningaasaliinerit nutaat allannortiterinerillu aningaasalersornissaat akikinnerulissalluni. "

Pisassiissutinit pigisat

§ 28-mut

Ilumoortuuppat aalisarnerit tamarmik PNNP-imi aaqqissuussinermut ilaasussaagaluarp, tamannalu tunngavigalugu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut tamakkiisumik tapeeqataassagaluarlutik. Tassanili aalisarnerup pineqartup iluamik aalajaatsuunissaa pisariaqarpoq, soorlu aalisagaqatigiinnut aalisarneqartunut TAC-i ukiut ingerlaneranni aalajaatsuusariaqarluni. Aalisarnerit ilaat taamatut pisariaqartitsinermut malinninneq ajorput, tassami pisarineqartartut ukiumiit ukiumut allannorartarput, aalisarnerlu tamarmiulluni nalorninartoqarsinnaasarpog. Tassani PNNP-imi aaqqissuussineq atussallugu tulluartsuussanngilaq, tassanimi isumannaatsuutitsinissaq ingerlatallip ukiuni arlalinni arlaatigut aalisarnerup piginnarnissaanut iluaqutissaq pingaarneq piginnartussaammagu, tamakkulu tunngavigalugit suliassani piareersarsinnaassammagit, soorlu aningaasaliisarnissat.

Imm. 1-imut.

Aalisarnermut inatsit atuuttoq naapertorlugu PNNP tunngavigalugu aalisarnerup eqqunnissaani eqqussinerup inatsimmi saqquminissaa piumasarineqanngilaq - Naalakkersuisut aalisagaqatigiinnut soqutiginaatilittut isigisanut aaqqissuussinerup eqqunnissaanut piginnaatinneqarput.

Taamaakkaluartoq inatsisip atuutilerneratigut aalisagaqatigiit PNNP-imi aaqqissuussinermut ilaasussat inatsimmi immikkut taaneqarsimapput, takuuk § 28, imm. 1.

Sinerissamut qanittumi qaleralinniarneq eqqarsaatigalugu PNNP-mik aaqqissuussineq Kalaallit Nunaata Kitaanut aamma 68°30N-p avannaanut aamma 75°00N-p kujataanut (sumiiffik 47) killeqartinneqarpoq. Upernaviup avannaaniittuni Qeqertarsuullu Tunuata kujataani aalisarneq taamaalilluni allatigut malittarisassaqartinneqassaaq, § 18-imi piginnaatitsisinnaanermut aalajangersagaq tak.

Manna tikillugu angallatit 6 meterinik angissusillit anginerilluunniit PNNP-mik aaqqissuussinermut kisimik ilaasimapput, inatsimmili umiatsiaararsortut aaqqissuussinermut ilaalersinnaanerinit periarfissinneqarput. Ingerlataqartunut PNNP-mik aaqqissuussinermut ilaasunut, 6 meteri inorlugu sinnerluguluunniit takissuseqarneri apeqqutaatinnagu atuuppoq ilaatigut pisassiissutitut qummut killiliussanut (§ 32) aamma piffissamut pisassiissutinit pigisaqarfiusumut (§ 33) naleqqiullugu piumasarineqartunut taakkununga ilaassapput.

Sumiiffik 47 aqutsiveqarfinnut pingasunut agguarneqarsimavoq, tassalu Qeqertarsuup Tunua, Uummannaq Upernavillu. Taamatut agguataarisoqartarnerup aqutsinissamik pilersaarutinnagortussani aalajangiusimaannarneqarnissaa naatsorsuutaavoq, taamaaliornikkut aqutsiveqarfinnut pingasuusunut pisassiissutitut immikkut aalajangersaasoqassammat, tamakku aalisarfinni immikkut pisassiissutinit pigisanut tunngatillugu ingerlatallit iserfigisinnaassammatigik. Inatsisitigut tunngavissat § 18, imm. 2-mi takuneqarsinnaapput.

Imm. 2-mut.

Naalakkersuisut siusinnerusukkut aalajangersarneqartarsimasut aallaavigalugit aalisakkanut imm.1-imi taaneqarsimasut saniatigut PNNP-inik atuilersitsinissaminnut piginnaatinneqarput. Piginnaatitsissut taanna § 28, imm. 2 aqqutigalugu atuutsinneqaannarpoq. Aalajangersakkattaaq aqutsiveqarfiup killeqarfissaanik aqutsiveqarfissamilluunniit nutaamik pilersitsinermi atorneqarsinnaapput. Naalakkersuisut maluginiassavaat aqutsiveqarfinnik PNNP-imik atuiiffiusuni tamani aalisarfinnik annikilliliinerit pinngitsaaliissummik arsaarinninnertut suliassangortinneqarsinnaammata.

Aalajangersagaq taanna malillugu aalajangertoqarnissaanut piumasaqaataavoq § 1 imm. 3, nr. 8 naapertorlugu soqutigisaqartut akuutinneqassasut. Immikkoortoq 3 naapertorlugu nammineq kajumissuseq aallaavigalugu peqataasartussanngorlugit aaqqissuussisoqarsinnaavoq.

Piffinnut PNNP-imik aaqqissuussiffigineqartussanut tunngatillugu pisassat ingerlatsisup pigisai aqutsiveqarfinni tamani atorneqarsinnaassaapput. Aqutsiveqarfik 47 eqqarsaatigalugu immikkoortoq 1-imut oqaaseqaatit takukkit.

Imm. 3-mut

Umiatsiaararsortut ataasiakkaat nammineq aalajangissavaat PNNP-mik aaqqissuussinermut ilaarusunnerluni.

PNNP-mik aaqqissuussinermut ikaarsaarnermut taamaalilluni tunngaviuvoq Naalakkersuisuniit akuersissutip (nalunaarutiginera). Qinnuteqartoqarneratigut akuersissut nalunaarutigineqassaaq.

Ileqqorissaarnej eqqarsaatigalugu oqaatigineqassaaq umiatsiaararsortoq PNNP-imik aalisarnermut ikaarsaariartoq angallatini pigiinnarlugu umiatsiaararsortutut ingerlaannarsinnaammat.

Imm. 4-mut.

Pisassiissutinit pigisat annertussusaat, imm. 3 malillugu ingerlataqartunut tunniunneqartut, § 29 naapertorlugu naatsorsuineramik tunngaveqassaaq.

Aalisarnermi tassani ingerlataqartoq PNNP-mik aaqqissuussinermit nuuppa ataatsimut pisassiissuteqarluni aalisarluni aaqqissuussineq malillugu aalisartunut immikkoortitatut nalunaarutigineqarsimasuni pisassiissutinit tamarmiusunit pisarisimasai ilanngaatigineqassapput.

Pisassiissutit aalisariutitut ataatsimut pisassiissuteqarluni aalisarnermut atassuteqartut taamaalillutik PNNP-mik aalisarnermut ingerlataqartup nuunna naapertorlugu ikilineqassapput. PNNP-mik aaqqissuussinermit ilaasut pisassiissutit annertussusaat pisassiissutillu sinneruttut tunngaviatigut umiatsiaararsortup PNNP-mik aaqqissuussinermit ikaarsaarerini tamani naatsorsorneqartassaaq. Piviusumik tamanna ukiup nikinnerani pisarpoq, tassa ikaarsaarnej piffissami tassani pisarmat, takuuk imm. 5.

Tassunga atatillugu aamma § 18, imm. 1-imut nassuiaatit takukkit.

Imm. 5-imut

PNNP-imik aaqqissuussinermit ilaasussat qinnuteqaatiminnik Naalakkersuisunut nassiussereersimatillugit ukiup qaammatisiutai malillugit ukiup aallartinnerini ilaalersinneqassapput, nalunaarummik suliaqartoqareerneratigut qinnuteqarfissat kingusinnerusukkut aalajangersarneqarumaarmata.

Imm. 6-imut

Ingerlataqartoq, PNNP-mik aaqqissuussinermit ilaasoq, kingusinnerusukkut ataatsimut pisassiissuteqarluni aalisarnermit ilaalersinnaangilaq - aamma ingerlataqartup pisassiissutinit pigisani tunisimappagit. Ingerlataqartup pisassiissutinit pigisaminik tunisinermit aningaasatigut iluanaaruteqareerluni kingorna "ataatsimut pisassiissuteqarluni" allanut unammilleqatigiittunut ilaalinnginnissaa pinngitsoortinniarlugu aalajangersagaq taanna ikkunneqarpoq. Ingerlataqartoq PNNP-mik aaqqissuussinermit ilaannakuusumik ataatsimut pisassiissuteqarluni aalisarnermit ilaannakuusumik ilaasinnaangilaq, taamaalillunilu PNNP-mik aalisarnissamut allamullu ataatsimut pisassiissuteqarluni aalisarnermit akuersissuteqarsinnaangilaq. Taakkua arlaat qinertariaqarpoq.

Aalajangersakkamut ilaapput ingerlataqartut pisassiissutinit pigisanut toqqaannartumik piginnittut kiisalu ingerlataqartut piginneqataassuteqartut assigisaaluunniit (toqqaannangitsumik piginnittut).

§ 29-mut

Inatsisip atuutsinneqalerneranut atatillugu aalisarsinnaanermut akuersissutinit nalunaarutigineqartunut piumasarineqartut ingerlatalinnit ataasiakkaanit ilisimaneqassapput. § 29-mi aalisarsinnaanermut akuersissutit immikkut nassuiarneqarput, tassalu ukiumut pisassiissutigineqartut attuumassutillit qanoq isillugit aalajangersarneqartarnersut.

Imm. 1-imut.

Imm. 1-imi ingerlatallit PNNP-imi aaqqissuussinermut ilaareersut pineqarput. Taakkununga tunngatillugu atuuttoq tassaavoq taakkua ukiumoortumik pisarisassaasat periuuserineqareersoq naapertorlugu kalaallit TAC-imi pisassaasa pisassiissutit ilaanniittunik amerlillugit naatsorsuiffigineqartarnissaat.

Imm. 2-mut.

Ingerlatallit aalisagaqatigiinnut aalisartut inatsisip atuutilernerani PNNP-mut ilaanngitsut, kisiannili inatsisip eqqunnerani ilaalersussat, pisarisartakkatik "nalinginnaasut" tunngavigalugit pisassiissutinit pigisanik tunineqassapput. Tassunga atatillugu qaleralinniarnermi umiatsiaararsortunut kajumissuseq tunngavigalugu aaqqissuussineq maluginiaqquneqarpoq, tak. § 28.

Pisassiissutinit pigisat matematik tunngavigalugu eqqortumik naatsorsuiffigisarnerat pillugu aalajangersakkat imm. 3-mi aalajangersagaapput.

Imm. 3-mut

Matematikip tungaatigut isigalugu pisassiissutinit pigisat imm. 2 naapertorlugu naatsorsuiffigineqartarput, taamaaliornikkut ukiuni tallimani kingullerni pisarineqartut misissuiffigineqassammata, ukiut marluk pisaqannginnerpaaffigisat peerneqassammata, ukiunilu kingullerni pingasuni pisarineqartut sinneruttut agguaqatigiissinnerat naatsorsuiffigalugu. Taamaasilluni pisarisatut nassaarineqartut (ingerlatallip pisarisarsimasai) ingerlatallit tamarmiusut pisaasaasa nassaarineqartut inernerannik agguarneqassapput.

Umiatsiaaqqamik aalisartuq Uummannap aqutsiveqarfiani qaleralinniartuq aamma PNNP-mik aaqqissuussinermut ilaarusettoq taamaalilluni ukiuni 2019-imiit 2023-mut 12, 23, 17, 21 aamma 11 tonsinik aalisarsimappat 23, 17 aamma 21 tonsit agguaqatigiissinnerat nassaarineqassaaq, tassalu 20,33 tonsit. Ingerlatallit tamarmik pisarisarsimasasa inernerat katillugit 9.000 tonsinik inerneqarsimappat (tamanna pisuusaartitsilluni naatsorsuinnermut

assersuutissaavoq) ingerlatallip pineqartup Uummannap aqutsiveqarfiani pisassiissutinit pigisai 0,226 %-iussapput.

Uummannap aqutsiveqarfiani sinerissap qanittuani qaleralinniarnermut TAC-i 2024-mi assersuutugalugu 8.500 tonsinut aalajangersaaffigineqarpat ingerlatallip pineqartup 2024-mi ukiumut pisassai 19,20 tonsiussapput ($0,226 \cdot 8.500$).

Ingerlatalik ukiut tallimat inorlugit aalisarsimappat naatsorsuineq ukiunut pingasunut pisaqarfiunerpaasunut naatsorsorlugu naatsorsuiffigineqassaaq. Ingerlatalik ukiuni pingasuni ikinnerusuniluunniit aalisarsimappat ukiuni taakkunani aalisarneq pisaqarfiittut atorineqassaaq.

PNNP-imik aqqissuussilernikkut Naalakkersuisut TAC-it/pisassat ilaannik siunertanut aalajangersimasunut illikartitsisalersinnaassapput soorlu aalisartunut inuusuttunut aalisartunngorlaanulluunniit atorineqarsinnaasussanik. Aalisartulli ataatsiakkaat nammineq pisassaasa annertussusaat apeqquataasassallutik. Soorlu TAC tamarmiusoq (assersuutitut) 10.000 tonsiuppat, aalisartullu A'p ukiut pingasut aalisarluarsimaffigineqarfaani pisat agguaqatigiissillugu 1.000 tonsiuppata 10%-illu inuusuttunut aalisartunut illikartinneqarpat A-p pisassai 9%-iussapput aalisartup A-p pisassai $1.000/10.000$ -iussammata = pisassat sinneruttut $1/10$ -iat soorlu 9.000 tonsiusut. Nammineq pisassat ima naatsorsorneqarsinnaalissapput: $900/10.000 \cdot 100$

"Ukioq" pineqartillugu ukioq taanna ukiutut pisassiiffittut ataqatigiissutut paasineqassaaq, taannalu ammassanik aalisarneq eqqaassanngikkaanni ukiumut qaammatisiuteqarfiusumut ataqatigiittussaassaaq, ukiorlu pisassiiffiusoq 15. oktobarimiit 15. april tikillugu ingerlasarpoq.

Imm. 4-mut.

Aalisagaqatigiinnut kingusinnerusukkut PNNP-imi aqqissuussinermut ilaalersussanut tunngatillugu PNNP-p eqquneratigut suna tunngavigalugu pisassiissutinit pigisanut naatsorsuisarnissamut tunniussisarnissamullu malittarisassanik Naalakkersuisut suliaqassapput. Aallaaviatigut periuseq siuliani taaneqartoq tunngavigineqartartussaavoq, kisianni aalisagaqatigiinnut pineqartunut tunngatillugu piunasaqaatit inatsimmi siunertanut aalajangersakkamut aamma aqutsinissamik pilersaarummut ilaasut saniatigut tunngavinnik allanik ilanngussinissaq avaqqunneqarsinnaassanngilaq.

Pisassiissutit pisassiissutinit pigisat kaaviiartitaqarfiunerat

Soorlu siuliani taaneqareersoq pisassiissutini niuerutigineqarsinnaasuni nammineq pigisani siunertaavoq pisassiissutinit pigisanik piginnittuusoq pisassiissutinit pigisat tunineqarnissaat tikillugu nalimik pigisaqaannarnissaminut qularnaariffigineqarsimassasoq, taamaammallu

ingerlatalik pisassiissutinit pigisat inummut tassunga kingullertut naleqartussanut ilisimasaqarneq aallaavigalugu aalisarnissaminik aningaasaliinissaminillu piareersaasinnaassammat.

§ 30-mut

Imm. 1-imut.

Pisassiissutinit pigisanut naleqartitsinermut tunngatillugu periarfissaq pingaarnepaaq tassaavoq tamatuma tunineqarsinnaanera, soorluttaaq tamanna qularnaveeqqutitut atorneqarsinnaasoq kingornunneqarsinnaallunilu. Taamaattoqarsimappat ingerlatalik pisassiissutinit pigisat tunngavigalugit aningaasaliisinnalissaaq, pisassiissutinillu pigisat nalini pigiinnassappagu piginnittoq inuussutissarsiumminik tamakkiisumik ingerlatsisinnaassaaq siunissamilu aalisarnissani piareersaaffigisinnaassallugu, apeqqutaanani pineqartoq piffissap sivikitsuinnaap ingerlanerani aalisarnerminik unitsitsisimassappat. Maluginiarneqassaaq ”piginnittoq” pisassat eqqarsaatigalugit uani tassaatinneqarmat aalisarnermik ingerlatsisoq pisassanik atuinissaminik piginnaatitaasoq.

Nammineq pisassat § 30 naapertorlugu tunniunneqartillugit tassunga atugassarititat malinneqassapput, tassunga ilanngullugit pisassanik piginnittuunerup sivisussusaa sinneruttoq, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit utertinneqarnissaa eqqarsaatigalugu.

Pisassiissutinit pigisanik piginnittoq § 9-mi piumasagaatinik malinnittussaammat akiitsoqarfinnut qularnaveeqqusiinermik pisassiissutinit pigisanut tunngasunik piviusunngortitsinissamik kissaateqartunut tunngatillugu tamaviaarnartortaqsarsinnaapput. Taamatulli tamaviaarutissaqartarneq § 11-mi immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissiisoq suujunnaarsingajanneqarpoq, taamaaliornikkummi akiligassaqarfik pisassiissutit ilaannik pigisaqalersoq, imaaliallaannarlu pisassiissutinit pigisanik allamut tunisaqarsinnaanngitsoq, piffissap ilaani ukiumik ataatsimik sivistigisumik § 9-mi piumasarineqartunut malinnittariaqassanngilaq.

Kaaviiartitaqarneq pisassiissutinit pigisanit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pisinnaavoq.

Imm. 2-mut.

Ingerlataqartut maannakkut avataasiorluni aalisarnermi pisassiissutinit pigisaqartut inatsisip atuutilernissaata tungaanut sinerissap qanittuani ingerlataqartut pigisaat pilliutigalugit pisassiissutinit eqiteruttumik pigisaqalernissaasa akiorniarnissaannik kissaateqarneq § 30, imm. 2-mi tunuliaqutaavoq. Tamanna pingaartumik Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarnermi atuuppoq. Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarnermi nutaamik aqqissuussinermi siullertut maannakkut sinerissap qanittuani ingerlataqartunut atugassarititaasut pitsanngorsarnissaat isumalluutiniillu iluanaarutit tamarmiusut qaffannissaat siunertaammata

taamaaliortoqassappallu aalisarnermi tassani pisassiissutinit pigisat agguateqqinneqarnissaat annertuutigut piumasaqaataammat, pisassiissutinit pigisanik sinerissap qanittuani maannakkut aalisarnermiit avataasiarluni maannakkut aalisarnermut nuussisoqannginnissaanik qulakkeerinnittumik aalajangersakkamik atuutilersitsisoqartariaqarpoq.

Pisassiissutinit qummut killiliunneqarsimasut apeqqutaatinnagit ingerlataqartumut aalajangersagaq atuutissaaq, tak. § 32, taamaalillutik sipporneqannginniassammata.

Imm. 3-mut

Naalackersuisut pisassiissutinit pigisat niuerutiginnissaannut saniatigut tunngavissanik aalajangersaasinnaapput.

Pisassiissutinit pigisanik ukiumoortumillu pisassiissutinit tunisisarneq pillugu malittarisassat sukumiinerusut pisariaqartinneqarput.

Tunisineq ilaannakortumik pisinnaammat pisassiissutinit pigisat amerlassusiannut nuunneqarsinnaasunut killissanik minnerpaaffiliisunik aalajangersaanissaaq tulluuartuussaaq. Soorlu § 31, imm. 1-imi atuarneqarsinnaasoq kaaviiartitaqarneq qarasaasiami neqeroortarfikkut pisussaavoq, qarasaasiamilu isertarfiup sananerani killissanut minnerpaaffiliinerup ilanngunneqarnissaa naatsorsuutigineqassaaq.

§ 31-mut

Aalajangersagaq manna pisassiissutinit pigisat ukiumoortumillu pisassiissutit tunniunnissaannut tunngavissanik pilersitsiviusoq.

Imm. 1-imut.

Soorlu nassuiaatini nalinginnaasuni siulianiittuni taaneqareersoq aqutsinermi paasiuminartoqarnissaanik Naalackersuisut pingaartitsipput. Tamanna tunngavigalugu aammalu tamanna allaffissornermi oqilisaanermik kinguneqartussaammat Naalackersuisut nittartagaanni iserfissamik pilersitsisoqassaaq, tassanilu ilaatigut ingerlatallit pisassiissutinit pigisanik ukiumoortumillu pisassiissutinit pisisinnaallutillu tunisaqarsinnaassapput.

Pisassiissutinit pigisanik ukiumoortumillu pisassiissutinit nuussisarneq pillugu nalunaarsuisarneq niuertoqarnissaanut piumasarineqarpoq, pisassiissutinillu pigisanit nutaatut pissarsianut aalisarnermi nuussinerup nalunaarsorsimanissaa piumasarineqarpoq.

Imm. 2-mut.

Ingerlatallit akornanni niueqatigiinneq tunngaviatigut qarasaasiakkut isertarfimmi nalunaarsuineq aqutigalugu isumaqatigiissutigineqaannarlunilu aallartinneqarsinnaagaluartoq, takuuk imm. 1, pisassiissutinit pigisat ukiumoortumillu

pisassiissutit arlaatigut pissuteqarluni Naalakkersuisunut tunniunneqarsimasut, ingerlateqqinneqartussaapput. Imm. 2-mi tamanna suliariumannittussarsiuussinikkut pissasoq aalajangigaavoq.

Tamanna isumaqarpoq Naalakkersuisut aallaaviatigut ammasumik suliarinnittussarsiuissapput, peqataanissamullu imm. 3 naapertorlugu piumasagaatinik aalajangersaasinnaallutik. Tamanna isumaqarpoq suliarinnittussarsiuussinermi ajugaasoq tassaasimassasoq aalisartoq ingerlatsisussa q piumasagaatit aallaaviusussat aallaavigalugit pitsaanerpaamik neqeroorsimasoq, tassalu akit kisiisa isiginiarnagit.

Imm. 3-mut

Isiginiarneqarsinnaanermut piumasagaatit suut atorneqarnissaannut, suliariumannittussarsiuussinermi piumasagaatit suut tunngaviunissaannut aammalu neqeroorutaasuni piumasagaatit suut naammassineqarsimanissaannut Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaassapput.

Piumasagaatit soorunami suliamut tunngassuteqassapput attuumassuteqarlutillu. Malittarisassani nutaani sinerissap qanittuani massakkut ingerlatalinnut imaluunniit aalisartunut inuusunnerusunut periarfissat pitsaanerulernissaat pingaarnertut anguniagaammat pisassiissutinit pigisat neqeroorutiginnissaanni ingerlatallit taakkua immikkut isiginiartarnissaat assersuutitut isiginiarneqarsinnaavoq. Taamaasilluni ingerlatallip angallammik aalajangersimasumik angissusilimmik qaangiisumik pigisaqaqqusaannginnera imaluunniit ingerlatalik pisassiissutinit pigisat tamarmiusut ilaannik minnerusunik pigisaqaqqusaanera pillugit piumasagaammik ilanngussisoqarsinnaassaaq.

Piumasagaat taamaattoq aallartinneqassagalarpat suliariumannittussarsiuussinermut ajugaasup pisassiissutinit pigisanik ukiuni arlalinni tuniniaaqqusaannginnissaa pillugu piumasagaatinik peqatigitillugu piumasagaartoqartarnissaa pissusissamisuuginnassaaq. Tunisinerlu aalisariutit assigiit iluanni pisariaqartussaassaaq.

Taamaattoqanngippat - tassalu piumasagaat taamaattoq atorneqanngippat - aalisariutaatillit allat suliariumannittussarsiuussinermi peqataasinnaasimannnginnerat pissutaalluni pisassiissutinit pigisani piumasagaatit pitsaasut atorlugit pissarsiarineqarsimasunik ingerlatalik tunisinnaasussaavoq, tassani aamma suliariumannittussarsiuussinermut piumasagaatit immikkut ittut siunertaapput, soorlu sinerissap qanittuani massakkut aalisariutaasut pitsaanerusunik atugassaqartinnissaat atorneqartussaassanani.

Pisassiissutinit annerpaamik pigisat pillugit malittarisassat

§ 32-mut

Aalajangersakkatigut TAC-ip ilaanik qanoq amerlatigisunik ingerlatalik inulluunniit pigisaqarsinnaanersoq pillugu qummut killissaq aalajangersaaffigineqarpoq. Taamaalluni ingerlatseqatigiiffinnut, soqutigisaqatigiinnut, peqatigiiffinnut (tassa imaappoq inatsisitigut pisinnaatitaasumut pisussaataasumullu kimulluunniit) pisassiissutitut qummut killiliussat atuupput, takuuk imm. 1, aamma inunnut ataasiakkaanut pisassiissutitut qummut killiliussat atuullutik, takuuk imm. 2. Qummut killiliussaq toqqaannartumik toqqaannangitsumillu piginnittuunermut atuuppoq.

Toqqaannangitsumik piginnittuunermi ingerlatseqatigiiffimmi piginnittuusoq ingerlatseqatigiiffimmi pigisalik imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataasoq pisassiissutitut pigisanik pigisaqartoq paasineqassaaq. Tunngavigineqartoq atuutissaaq, apeqputaanani piginnittup ingerlatseqatigiiffiullu pisassiissutitut pigisanik piginnittuusup akornanni aqquasaagassat qassiunersut.

Assersuutaasinnaavorlu inuk ingerlatseqatigiiffiup 10%-ianik piginnittuusoq, ingerlatseqatigiiffiullu pisassiissutitut pigisat 12%-iannik piginnittuusoq. Taamaalisoqarnerani inuk TAC-ip 0,1*0,12-ianik piginnittuusaaq, tassalu 1,2%-imik. Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarnermi inuk ingerlatseqatigiiffiup A-p 40%-ianik pigisaqarsimappat, ingerlatseqatigiiffiullu B-p 50%-ianik pigisaqarluni, taannalu pisassiissutitut pigisanik 20%-iusunik pigisaqarluni, taava inuk pisassiissutitut pigisanik 0,4*0,5*0,2-inik pigisaqartussaaq, tassalu 0,04 imaluunniit TAC-ip 4%-ia. Taamaattoqarsimappat ingerlatseqatigiiffik B pisassiissutitut pigisanik pigisaminik annertusaasinnaassanngilaq, tamannami TAC-ip 20%-erimmagu, kisiannili inuk umiarsuaatileqatigiiffinni allani piginneqataasutitut aningaasaliinissamut periarfissaqassaaq, taannami angut arnarluunniit 4%-imik taamaallaat piginneqataavoq, taamaasillunilu pisassiissutitut qummut killissaannik malunnartumik annikinnerulluni.

"Toqqaannangitsumik" piginnittuuneq pineqartillugu pineqartup iluamik piginneqataannikkaluarluni pisassiissutitut pigisanut aalajangiisnaassuseqarluni sunniuteqarsinnaanera aamma pineqarpoq. Aktiat allaasinnaapput ingerlatseqatigiiffimmi aktiaatigineqartunut sunniuteqartussaanngitsut (A-, aammalu B-aktiat), imalluunniit taarsigassarsimasoqarsinnaavoq ingerlatseqatigiiffiup aalajangigassaanut sunniuteqarsinnaasunik, allanik aamma assersuuteqartoqarsinnaavoq.

§ 9-mi taaneqartuni "soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfinni" ilaasortaasut ingerlatseqatigiiffinni aningaasaliisutut piginnittut assigalugit piginnittuulernissamut killeqartinneqarput. Taamaasilluni ingerlatseqatigiiffimmut pisassiissutitut pigisanik tunniussinissamut, tassani kattuffik taamaattoq ilaalluni, kattuffimmi ilaasortat tassanilu allanngornerit Naalakkersuisunut paasissutissiissutigisarnissaat piumasaqaataassaaq.

Aalajangersakkami pisassiissutininut qummut killiliussat taaneqartut aallaaviatigut aalisagaqatigiinnut atuutissapput. Sinerissap qanittuani qaleralinniarnermi sumiiffimmi 47-mi sumiiffiit immikkoortui tamarmik inatsisissatut siunnersuummi PNNP-mik aaqqissuinermut ilaatinneqartut aalisagaqatigiittut isigineqarput. Pisassiissutininut qummut killiliussat taaneqartut taamaalillutik sumiiffiup immikkoortuinut taakkununga tamanut atuupput, tassa imaappoq ingerlatsisoq Qeqertarsuup Tunuani, Ummannap eqqaani Upernaviullu eqqaani pisassiissutinit annerpaamik 2,5%-inik pigisaqarsinnaavoq.

Assigisaanik pisassiissutininut qummut killiliussat taaneqartut taamaalillutik sumiiffiup immikkoortuinut PNNP-inut ilaalersussanut tamanut atuupput, Inatsisitigut tunngavissat § 18, imm. 2-mi takuneqarsinnaapput.

Aalisarnernut ataasiakkaanut PNNP-mut ilaasut ilaannut pisassiissutininut qummut killiussat aalajangersakkami aalajangersarneqarput, kisianni tamanuunngitsoq (taanna raajarniarnermut, sinerissap qanittuani qaleralinniarnermut saattuarniarnermullu atuuppoq, kisianni avataasiorluni qaleralinniarnermuunngitsoq).

Imm. 1-imut.

PNNP aqutigalugu aalisarnerni tamani pisassat amerlanerpaaffissaat aalajangersakkani nr. 1 – 5 takuneqarsinnaapput. Tunumi raajartassat amerlanerpaaffilerneqarneq ajorput aamma Kitaani qalerallit, taamaattoq normu 5-imut tunngatillugu oqaaseqaatit takukkit.

Nr. 1

Kalaallit Nunaata Kitaani inatsisitigut pisinnaatitaasunut pisussaaffeqartunullu raajarniarnermut pisassiissutininut qummut killissaq 20%-inut aalajangerneqarsimavoq. Massakkut inatsimmi atuuttumi qummut killissaq avataasiortunut 33 %-imut sinerissallu qanittuaniittunut 15%-imut inissitaavoq. Qummut killissat taakku ataatsimoortikkaanni TAC-ip 25,4%-ianut piginneqataanissaq periarfissinneqassaaq. Piginnittuunerilli siammarnernissaannut tunngatillugu pisassiissutininut qummut 20%-imik killiliisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Tamanna aalajangersakkamut nutaamut ataqatigiissutut isigineqassaaq, tassanilu aalajangersarneqarpoq toqqaannanngitsumik piginneqataaneq piginnittup pisassiissutinit pigisaasa naatsorsuiffigineranni ilanngullugu naatsorsorneqassasoq. Taamaasilluni inatsit nutaaq aqutigalugu raajarniarnermi pisassiissutit qummut killissaannut malittarisassanik malunnartumik sukaterisoqarsimavoq.

Nr. 2-mut

Tunumi raajarniarnermi pisassiissutininut killiliussat Kalaallit Nunaata TAC-iata 33,333%-eriinnassavaat.

Nr. 3

Manna tikillugu 6 meterimik anginerusut angallatit kisimik PNNP-mik aaqqissuussinermut ilaasimapput, inatsisilli atulersinnerani sinerissamut qanittumi qaleralinniarneq tamarmi ilaalissaaq, taamaattorli 6 meterinik naannerusunik angallatinik piginnittut nammineq aalajangissallugu aaqqissuussinermut ilaassanerlutik imaluunniit ataatsimut pisassiissuteqarluni aalisarnermut sulii ilaassanerlutik. Sinerissamut qanittumi angallatit PNNP-mut ilaasut tamarmik tamatuma kingorna sinerissamut qanittumi pisassiissutit 2,5 %-imik pisassiissutit qummut killilerlugit aalajangersakkamut ilaalissapput.

Nr. 4

Saattuarnermi qummut killissaq 17 %-inut aalajangerneqarpoq, tamannalu angallammi 2019-imi aalisarluarsimanerpaamut naapertuuppoq. Kalaallit Nunaata Kitaani saattuarniarneq tamarmi sinerissamut qanittumi ingerlanneqarpoq taamaalillunilu ataqatigiissitsilluni pisassiissutit qummut kililernerinut ilaanatik, tak. nr. 6.

Nr. 5

Aalisarnernut ataasiakkaanut pisassiissutinut qummut killiliussat apeqqutaatinnagu ingerlataqartoq ataaseq, aalisarnerni arlalinni peqataasoq, avataasiorluni aalisarnernit tamanit qaffasinnerpaamik 20 %-inik peqarsinnaavoq. Ingerlataqartoq taamaalilluni raajarniarnermi 20 %-inik pisassiissutinut pigisanik peqarsinnaavoq aamma avataasiorluni qaleralinniarnermi 20 %-inik pisassiissutinut pigisaqarsinnaalluni ($40\%/2=20\%$) imaluunniit raajarniarnermi 14 %-inik avataasiorlunilu qaleralinniarnermi 24 %-inik ($38\%/2=19\%$), kisianni assersuutigalugu raajarniarnermi 15 %-ini avataasiorlunilu qaleralinniarnermi 30 %-inik peqarsinnaanani ($45\%/2=22,5\%$). Ukiumoortumik annertussutsit imaluunniit taakku nalingi naatsorsuinermi tassani ilaanngillat.

Imm. 2-mut.

Imm. 1-imut nassuiaatit taamaaqataanik imm. 2-mut atorneqarput, tassa pisassiissutinut pigisanut qummut killiliussat annertussusaat assigiinngimmata. Aamma paragraffimi tassunga aallarniutaasumik nassuiaatinut innersuussisoqarpoq.

Matumunnga atatillugu taaguut ”qanigisat” ima paasineqassaaq, ilaquttat siuaat kinguaalluunniit, qatanngutit, katissimasaq/najugaqatigisaaq, kiisalu "najugaqatigisaaq" matumunnga atatillugu ima paasineqassaaq, inuk avitseqatigisaaq ukiunilu marlunni inissiamik avitseqatigisaaq.

Imm. 3-mut

Imm. 1-imut nassuiaatit taamaaqataanik imm. 3-mut atorneqarput, tassa pisassiissutinut pigisanut qummut killiliussat annertussusaat assigiinngimmata. Aamma paragraffimi tassunga aallarniutaasumik nassuiaatinut innersuussisoqarpoq. Ingerlatseqatigiiffiit (imaluunniit peqatigiiffiit) Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut imm. 1-imi pisassiissutinut killiliussanut ilaanngillat ingerlatseqatigiiffinnullu taakkununnga pisassiissutinut killiliussat

ingerlatseqatigiiffinnut namminersortunut atuutsinneqartunit allaanerupput. Siunnersuummilli suliaqarnermi ingerlatseqatigiiffiit pisortanit pigineqartut pisassaasa annertussusissanut tunngatillugu aalajangersakkanit allaassuteqannginnissat tunngavigineqarsimavoq. Pisortat ingerlatseqatigiiffinnik arlalinnik pigisaqaraluarpataluunniit.

Ingerlatseqatigiiffinnut pisortanit pigineqartunut toqqaannangitsumik piginnittuunermut piginnittuunertullu naleqqiunneqartutut taasisinnaatitaanikkut sunniuteqarsinnaanermut aalajangersakkat atuupput.

Imm. 4-mut.

Naalackersuisut aalisarsinnaanermut akuersissummut tunngatillugu ingerlatallip pisassiissutinit qummut killissamik eqqortitsineranut uppersaammik piunarsaqarsinnaanera qaquumulluunniit piunarsaqataasinnaapput. Aalajangersakkap atornerqarnissaa ilimanangilaq, tassami ingerlatallip pisassiissutinit pigisai qarasaasiakkut isertarfimmi aqutsisoqarfiup pilersitaani aqutaanilu imaaliiallaannaq takuneqarsinnaassanngimmata, tamannali ikkunneqarsimavoq paasisutissat kissaataasut piunanerannut periarfissanik qulakkeerinninnissaq siunertaralugu, tassalu qarasaasiakkut iserfissaq arlaatigut pissuteqarluni kukkusuussagaluarpat.

Imm. 5-imut

Ukiumi pineqartumi ukiumoortumik pisassiissutit tamarmiusut aalisarnerlu tamarmiusoq TAC-imik ukiumi pineqartumi aalajangersaaffigineqartumik qaangeeqqusaanngillat. Taamaasisoqarnerani ingerlatallimmut pineqartumut ukiumoortumik pisassiissutit aallaaviatigut pisassanik ingerlatallimmut qummut killissanut naapertuuttunik qaangeeqqusaanngillat, kisianni ukiumoortumik pisassiissutit pisiarineqartut pisisumiit aalisarneqarsinnaassapput, tunisisullu ukiumoortumik pisasaanit ilanngaatilgalugit.

Pisassiissutinit "nuunneqarsimasunut" tunngatillugu atuuttoq tassaavoq ukiumoortumik pisassiissutinit ilaaffigisimasaminnut ilaalernissaasa atuutsinneqarnerat. Ingerlatallik taamaasilluni pisassiissutinit pigisat sinnerlugit aalisarsinnaassaaq, soorluttaarlu ukiumi aalajangersimasumi TAC-i sinnerlugit amerlanernik aalisartoqarsinnaassasoq, tassami pisiarineqartut pineqartut ukiup siuliani imaluunniit ukiumi tulluuttumi ilanngaatigineqarsinnaassammata, apeqqaalluni qanoq "nuussisoqarsimanersoq".

Imm. 6-imut

§ 28, imm. 2 naapertorlugu aalisagaqatigiinnut allanut, § 28, imm. 1-imi taaneqartut saniatigut, PNNP-imik aqqissuussineq Naalackersuisut aallartissinnaavaat. Taakkununnga tunngatillugu aalisagaqatigiinnut pineqartunut pisassiissutinit qummut killissamik Naalackersuisut aalajangersaasinnaanerat atuuppoq.

Pisassiissutinit pigisat siviussusilernerat

§ 33-mut

Imm. 1-imut.

Ingerlatallip aalisarnissaminut aningaasaliinissaminullu piareersaasinnaamissaminut periarfissaqarnissaa eqqarsaatigalugu pisassiissutinit pigisanik tunineqassaaq, taakkulu ukiuni arlalinni siumut qularnaarneqartussaapput. Tunngavigineqartumi malinneqartussaq tassaavoq pisuussutit inuiaqatigiinnit pigineqartut, tunniussineq piffissatigut killeqartinneqassasoq, peqatigitilluguli aalisarsinnaanermut periarfissaqartitsineq ima sivisutigisumik qularnaarneqarsimassasoq ingerlatalik aningaasaliinernut aalisarnerullu piareersarnissaanut tunngatillugu killilersuiffigineqassanani.

Aalisarsinnaanermut akuersissut piffissaliunneqartumut taaneqartumut siumut ukiut tamaasa nalunaarutigineqartarpoq, taamaasilluni aalisarsinnaanermut akuersissut "ingerlaannartuulluni". Piffissaliunneqartup taaneqartup kingornagut ukiumi pineqartumi aatsaat pisassiissutinit pigisani allannguissanut kissaataasut aallartinneqarsinnaassapput. Naalakkersuisullu ingerlatallip raajarniarnermi pisassiissutinit pigisaanik appaanissamik kissaateqarsimappata aalisarsinnaanermut akuersissut § 33-imi piffissaliussap taaneqartup iluani atuutissaaq, ingerlatallillu "ukiumi immikkut ittumi" pisassiissutinit pigisani qanoq annertutigisumik pigisaqarsinnaanera nalunaarutigalugu.

Imm. 2-mut.

§ 28, imm. 2 naapertorlugu aalisagaqatigiinnut § 28, imm. 1-imi taaneqartut saniatigut PNNP-imi aaqqissuussinermik Naalakkersuisut aallartitsinnaapput, tamannalu isumaqarpoq aalisagaqatigiit inatsisip atuutilernerani PNNP-imi malittarisassiornermut ilaasussaangitsut ilaasussanngortulluunniit. Taakkununga tunngatillugu atuuttoq tassaavoq tassunga atatillugu Naalakkersuisut aalisagaqatigiinnut pineqartunut aalisarnissamut pisassiissutinit pigisanut piffissaliinermik aalajangersaasinnaanerat.

Pisassiissutininik immikkut niuerutigineqarsinnaasunik atorunnaarsitsineq

§ 34-mut

Pisassiissutininut qummut killiliinerit aalajangersarneqartut piginnittuunerup siammarternissaanut periarfissiipput. Pisassiissutininut qummut killiliinernut sakkortusaanerit, minnerunngitsumik toqqaannangitsumik piginnittuunerit ingerlatalinni pisassiissutinit pigisanik naatsorsuinerne ilaasussaanagerat pillugu malittarisassaarneq, siammarterinissamik kinguneqartussaapput, ilimantarluinnarporli tamanna umiarsuaatileqatigiiffinni aningaasanik siammarterinermik imaqaassasoq, tassalu pisassiissutinit pigisanik angallatinut ingerlatalinnullu arlalinnut siammarterinissaq pineqartussaanani.

Taamaammat *pisassiissutinit pigisanik* siammarterinermi pisassiissutinit pigisanik Naalackersuisut atorunnaarsitsinissaat ilimanarluinnarpoq, taamaasillunilu periuseq anguniagassanik Naalackersuisut anguniagassaannik qulakkeerinnittoq atorlugu agguaaqqittoqarnissaa anguneqarsinnaassammat.

§ 34-kkut pisassiissutinit pigisat agguateqqinnissaannut Naalackersuisut periarfissinneqarput. Tassungalu atatillugu maligeqquneqarpoq Naalackersuisut suliniummi suugaluartumi aalisarnermi sunniuteqarluarnerup minnerulernissaanik kinguneqartussani isumalluutinit iluanaarutigineqartussat annaaneqarnissaat periaannaassammat tassunga atatillugu isiginiartariaqarpat.

Pisassanik nammineq pigisanik utertitsineq siunertanik naalackersuinikkut aalajangerneqarsimasunik naammassinninniarnermik peqquteqarsinnaavoq. Tamatuma inuusuttunik aalisartunik salliutitsiniarnermik, tunitsivinnut najukkani assigisaanillu tunngassuteqartunik salliutitsiniarnermik aallaaveqarsinnaavoq. Piumasaqaatit tamarmik suliamut tunngassuteqassapput attuumassuteqarlutillu tamatumalu saniatigut allaffissornikkut inatsisigitigullu piumasaqaataasunik naammassinnissimassallutik.

Imm. 1-imut.

Pisassiissutinit pigisanik atorunnaarsitsinermi/arsaarinninnermi soorunami sulianik ingerlatsinermi inatsisitigut tunngavigineqartut nalinginnaasut malinneqartussaassapput, ingerlatalillu piumasaqaatinut nutaanut taakkununga piareeqqanissaasa periarfissinneqarnissaat eqqarsaatigalugu atorunnaarsitsinerup aallartinnissaa aatsaat piffissaq aalajangersimasoq qaangiuppat pisinnaassaaq. Atorunnaarsitsineq piffissap aalajangiunneqarsimasup ukiuani tullermi aatsaat atuutsilersinneqarsinnaavoq takuguk § 33, imm. 1, taakkunungalu nassuiaatit.

Aalajangersakkat naapertorlugit pisassanik nammineq pisassaviit 1/5-ii ukiumut utertinneqarsinnaassapput taamaasilluni utertinneqartussat ukiut tamaasa annertoqatigiinnik ilanngarneqartalersillugit. Taamaasilluni 20%-it pineqartut pisassanik nammineq pigisanik sinneruttunit ilanngaatigineqaratik pisassavinnit ilanngaatigineqartussanngortillugit.

Aalajangersagaq taanna apeqqutaanani pisoq immikkut nalilersuiffigisariaqarpoq, tassalu arsaarinninnissaq kissaataasoq pinngitsaaliissummik pigisanik taarsiissutitalimmik pigisanik piginnikkunnaarsitsinermik ingerlatalinnullu annaasaqarnermik kinguneqassanersoq, tamannalu Naalackersuisut taarsiissuteqarfigisussaassavaat.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkatigut pisassiissutinit pigisat atorunnaarsinneqartut ingerlatalinnut allanut tunniunneqarsinnaannginnerat aalajangiunneqaannarpoq, kisiannili § 31-imi malittarisassat malillugit Naalackersuisut aqutugalugit agguaaqqittoqartussaasoq.

Pisassiissutininik nammineq pigisanik nioqqutigineqarsinnaasunik pisassiissutininik atuineq

§§ 35-miit 39-mut aalajangersakkani ilaatigut malitassaq pingaarneq atortussanngortinneqarpoq, tassalu inuiaqatigiit pisuussutaannik atuinissamut pisinnaatitaaffeqarnermi atuinissap pisussaaffiunissaa malinneqartussaasoq. Pisuussutit ima naleqartigaat tamakku inuiaqatigiinnut arlaatigut tuttussanngortussaallutik, taamaammallu tamakku atorluarnissaat pingaarluinnartuuvoq. Taamatut eqqarsarnermi ingerlatalik kinaagaluartoq ukiut tamaasa ukiumoortumik pisassiissutit tamakkerlugit atuisarnissaminut pisussaaffeqartoq pineqarpoq.

Peqatigitillugu atuinissamut killiliussat eqaatsuunissaat tulluartsuussaaq, tassalu atuinissaq pisinnaassasoq - aammalu tamanna sunniuteqarluartumik pisinnaassasoq - tassanilu anguniarneqartussaavoq ingerlatallip ukiumoortumik pisasaanik nuussisinaanissaq, matumani pineqartoq ukiumi aalajangersimasumi tamatuminnga tamakkiisumik atuisinnaassanngippat - ingerlatalimmut allamut pinngikkuni (ukiumoortumik pisassiissutininik tunisinikkut) imaluunniit ukiup tullianut nuussinikkut (pisassiissutininik nuussineq).

Killeqanngitsumik ukiumoortumik pisassiissutininik tuniniaasinnaanermut periarfissaqartitsineq "ilatsiinnarluni aalisarnermik" kinguneqariaannaavoq, taamaaliornikkut ingerlatalik ukiumoortumik imminut pisassiissutigineqartunik tamanik ilaannaanilluunniit tuniniaasinnaalissammat, taamaasillunilu iluoorpat attartortitsisussaalluni. Naalakkersuisut isumaqarput taamatut pisinnaatitaaffimminik ilatsiinnarluni atuisarneq tulluartsuunngitsoq, ukiumoortumillu pisassiissutininik tunniussisinaanermut periarfissaqartitsineq killeqartariaqartoq.

Ukiup tullianut pisassiissutininik nuussisinaanermut killeqanngitsumik periarfissaqartitsineq ukiut akornanni atuinissami assigiinngisitsinerujussuarmik kinguneqarsinnaavoq, tamannalu aamma aalisagaqatigiinnut ajortumik sunniuteqarsinnaavoq. Tamanna tunngavigalugu pisassiissutininik nuussisarnermut periarfissaqartitsineq killeqartissallugu tulluartsuussasoq Naalakkersuisut isumaqarput.

§ 35-mut

Aalajangersagaq malitassamik tunngaviulluinnartumik takutitsiffiuvoq, tassalu ingerlatalik pisinnaatitaaffimminik atuisasoq, aalajangerneqarporlu ukiumoortumik pisassiissutit ikinnerpaamik 85%-ii ukiumi aalajangersimasumi aalisarneqartartussaasut.

Aalajangersakkamik unioqqutitsineq pineqaatissiisarnermut aalajangersakkat malillugit akiliisitsinermik kinguneqarsinnaavoq, kisiannili aamma piffissami aalajangersimasumi aalisarsinaanermut akuersissutip atornissaanut pisinnaatitaaffiup tamakkiisumik

ilaannakortumilluunniit arsaarinnissutigineqarneranik imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissutip arsaarinnissutigineqarneranik kinguneqarsinnaavoq, takuuk § 26.

§ 36-mut

Imm. 1-imut.

Pisassiissutinit pigisat ingerlatalinnit ingerlatsisuniinnaq taamaallaat pigineqartassasut, ingerlatalillu pisassiissutinit pigisanik piginnittuulluni pisassiissutinit pigisanik aalisarnissamik misiliinani ingerlatsisimanissaata pinngitsoortinnissaa aalajangersakkami siunertaavoq. Taamaammat pisassiissutinit pigisat aallaaviatigut tamatigut aalisarsinnaanermut akuersissummut attuumassuteqartartussaapput.

Aalajangersakkap inatsimmi atuuttumi § 16 assigaa.

Imm. 2-mut.

§ 10 naapertorlugu aalisarsinnaanermut akuersissummut angallammik attuumassuteqartoqassaaq, kisiannili assersuutigalugu umiarsuaatileqatigiiffimmik pilersitsinermut atatillugu pisassiissutinit pigisanik pineqartup pigisaanik angallammik pisassiissutinit pigisanik atuinissamut atorneqartussamik pissarsisoqarnissaa tikillugu ukiumoortumik pisassiissutinit nuussisinnaassaaq. Angallammik taamatut pissarsiniartarneq misilittakkat malillugit sivisuumik ingerlasinnaavoq, ingerlatalimmullu periarfissaasariaqarpoq taamatut pigisaqalersimanermut piffissami angallammik pigisaqalersimanani pisassiissutinit pigisanik peqalereersimanissaa periarfissinneqartariaqarpoq. Ukiumoortumik pisassiissutinit tunisineq imm. 1-imi killiliunneqarluni taaneqartup kingornagut amerlanerpaamik qaammatit 18-it ingerlasussaasariaqarput, taamaattoq takuuk imm. 3 aamma § 37.

Imm. 3-mut

Ingerlatalik angallammik pissarsinermut atatillugu annertuumik aningaasartuuteqalertussaavoq, tamannalu naammaginangilluinnartumik kinguneqartussaavoq angallammik pissarsineq arlaatigut pissuteqarluni ingerlatalik pisuunani kinguartinneqarsimappat imaluunniit tassunga atatillugu pineqartoq aalisarsinnaanermut akuersissumminik arsaarneqarsimappat. Taamaammat aalisarnermi angallammik atuilernissamut siumut takuneqarsinnaanngitsunik akornutissaqalersimappat imm. 1-imi aalajangersakkaniit immikkut akuersissuteqarnerup nalunaarutiginnissaanut Naalakkersuisut periarfissaqassapput.

Aalisarnek pillugu Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi maannakkut periusiusoq tassaavoq ingerlataqartup qaammatinik pingasunik immikkut akuerineqarneranik nalunaarfigineqartarnera. Imm. 1-imik qaammatit pingasut ingerlaneranni ingerlataqartoq naammassineqarsinnaanngippat sivitsuinermik nalunaaruteqartoqarsinnaavoq. Immikkut

akuersinerup sivitsorneqarnerata nalunaarutiginnissaa sioqqullugu pissutsit qaqugu aaqqinneqarnissaannik ilimagineqarneri pillugit ingerlataqartoq nassuiaasiussaaq. Periaatsip taassuma atorneqarnerata ingerlaqqinnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Piffissami killeqartumi immikkut akuersinerup iluani imm. 1 suli ingerlataqartumit naammassineqarsinnaangippat imm. 2 aamma imm. 3 atorneqalissapput.

§ 37-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq nutaajuvoq. Aalajangersakkami ingerlatallit nutaat pisassiissutinit pigisaminnik tamanik ilaannaanilluunniit tunisinissamat sivirusunerusumik piffissaqarnissaat siunertaavoq, taamaasilluni qaammatinik 48-nik sivirususeqassalluni, taamaaliornikkullu ingerlatallit nutaat aalisarnermut peqataalernissaannut ajornannginnerulersitsinikkut periarfissanut aporfissat atorunnaarsinniarlugit. Aamma aalisarnermi piginnittuunerup siammarteriffiginissaa pillugit kissaateqartoqarpoq, nalilerneqarporlu ingerlatallit nutaat ajornannginnerusumik periarfissaasa oqinnerulernerat tamatumunnga iluaqutaajumaartoq.

Ingerlataqartup aalajangersakkami qaqugu atuilersinnaaneranut aalajangersakkami piunasaqaatit 3-t saqqummiunneqarput.

Siulliit marluk ingerlatsisut nutaat aalisarnermut isersinnaanerisa ajornannginnerulernissaa pillugu siunertanut innersuussipput. Ingerlatsisutut nutaatut ingerlataqalersuunissamat piunasaqaatit aalajangersakkami aalajangersarneqarput.

Piunasaqaammi kingullermi ingerlataqartup nutaap pisassiissutinit pigisanik pisisinnaaneranut qummut killiliippat peqatigisaanillu suli aalajangersagaq atorsinnaallugu. Killissat allat amerlanerpaanik pisassiissutinit pigisat 1/4-iannut aalajangerneqarpoq (pisassiissutinut qummut killiliineq), matumani pisassiissutinit pigisanut niuerfinnut annerusumik nalornisoqartarnissaa akornusersuisoqarnissaalu pinngitsoortinniarlugit.

Aalajangersagaq atorneqarsinnaassappat piunasaqaatit pingasuusut tamarmik naammassineqarsimassapput.

Pissarsiarinninnerup nalaani ukiumoortumik pisassiissutit tunineqartarnerat pillugu § 36, imm. 2, ingerlatalinnut taakkununnga aamma atorneqarpoq.

Ingerlatalik §§ 36 aamma 37-mi killiliussanik eqqortitsisimangippat sunniutaasussat pillugit § 40-mut innersuussisoqarpoq.

§ 38-mut

Imm. 1-imut.

Ingerlatalik kinaagaluaruni ukiumoortumik pisassiissutit imminut tunngasut 15%-iannik nuussinissaminut periarfissaqarpoq. Tamanna "aqutissanut marluusunut tamanut" atuuppoq: ukiup tullianut ukiumoortumik pisassiissutinik nuussisoqarsinnaavoq imaluunniit ukiumi siullermi "siumoortumik aalisartoqarsinnaavoq", tassalu aalisarneqartut ukiup aappaanut ukiumoortumik pisassiissutinut ilanngaatineqarpata.

Nuussisinaanermut periarfissaqartitsineq ukiumoortumik TAC-ip tamarmiusup qaangiilluni aalisarfiusinaaneranik kinguneqariaannaavoq, tassalu tamanna tunngavigalugu aalisarneq unitsinneqanngippat, soorluttaarlu TAC-i ukiuni allani annikinnerusumik aalisarfiusimatillugu.

Imm. 2-mut.

Naalackersuisut nuussisarnernut piumasaqaatinik aalajangersaanissaminnut piginnaatinneqarput. Tassungalu atatillugu pisassiissutinit pigisat atornissaannut piumasaqaatinik ajorseriarnerit suugaluartut ingerlatallip malunnartumik annasaqarneranik kinguneqartut tunngaviatigut Naalackersuisunut akisussaasunnortitsisinaanerat maluginiarneqaannartussaavoq. Tassungu atatillugu pissusissamisoortumik piumasaqaatit assersuutaasinnaasoq tassaavoq aalisarneqartussatut nuussat ukiumi pineqartumi piffissap aalajangersimasup iluani aalisarneqartarnissaat pillugu piumasaqaammik atuisoqarnissaa. Piviusut malillugit ukiumoortumik pisassiissutit ukiup tullianut nuunneqartut 30. april tikitsinnagu aalisarneqartussaanagerat (raajat) aamma ukiup tulliani 30. juni tikitsinnagu (qalerallit) aalisarneqartussaanagerat aallaavigineqassaaq.

§ 39-mut

Imm. 1-imut.

Ingerlatallip ukiumoortumik pisassiissutinik tuniniakkanik qanoq amerlatigisunik nuussisinaaneranut killissaq 8%-imut inissinneqarpoq. Tamanna pisuussutit tunniunneqartut piginnittumiit nammineq aalisarneqarnissaat pillugu eqaatsumik ingerlanneqarnissaata aammalu kissaatigineqarnissaata uuttuiffiginissaasa kingorna pivoq.

Imm. 2-mut.

Ingerlatalik ukiumoortumik pisassiissutit ilaannik tunisaqassagaluarpat pineqartoq taakkununga nammineerluni aalisarsinnaassanngilaq, taamaammallu tamanna ingerlatallimmut ukiumoortumik pisassiissutinik tamarmiusunit ilanngaaffigineqartussaassalluni. Tamanna imm. 1 aamma imm. 4 naapertorlugu ukiumoortumik pisassiissutinik tunisinermi atuuppoq.

Imm. 3-mut

Ingerlatalik ukiumoortumik pisassiissutit minnerpaamik 85%-iannik ukiumilu pisassiiffiusumi pineqartumi nammineerluni aalisartussaammat, ingerlatalik 15%-imik nuussiutigaluni ukiumoortumik pisassiissutit 8%-iannik tuniniaaqqusaanngilaq. Taamaammat tunineqarsimasut ukiumoortumik pisassiissutit ilaannik ingerlatallip nuussinnaasaanik ilanngaatigineqassapput.

Imm. 4-mut.

Ukiumoortumik pisassiissutit 85%-iannik atuisarnissaq pillugu imm. 1-imi piumasaqaammut ingerlatallip malinnissinnaanissaa arlalippassuartigut tunngaveqarluni periarfissaanaviannngilaq, taamatullu pisoqarnerani ukiumoortumik pisassiissutit 8%-ii imm. 2-mi taaneqartarlutik periarfissiisut qaangerlugit annerusumik tuniniaanissamut immikkut akuersissuteqarnissaq qinnutigineqarsinnaassaaq, taamaasilluni ingerlatalik ukiumoortumik pisassiissutit 85%-ii qaangernagit atuisussaassammat. Taamaakkaluartoq immikkut akuersissuteqarnissap anguniarnissaanut piumasaqaateqartussaavoq, tassalu pisoq malillugu immikkut akuersissuteqartoqarnissaanut qinnuteqarnissami ingerlatalik 85%-it angussallugit periarfissaqassanngimmat.

Ingerlataqartup 85 %-imik iluaquteqarnera pillugu aalajangersakkamiit immikkut akuerineqarnermik nalunaarut, taamaalilluni ingerlataqartoq ukiumut pisassiissutimi ilaanik annertunerusunik ingerlataqartumut allamut tunniussinnaalluni, pisassiissutinik nuussisinnaanermut periarfissami ilanngaassinnginnissamik imaqarsinnaavoq. Taamatut ilaannginnissamut nalunaaruteqartoqarpit ingerlataqartup taamaalilluni assersuutigalugu 20 %-it ingerlataqartumut allamut tunniussinnaavai taamaattorlu 15 %-it tikillugit pisassiissutinik nuussisinnaalluni. Taamaattorli 15 %-inik annertunerusunik nuussinissamut akuersisoqarsinnaanngilaq.

"Teknikikkut pissutaasunut" assersuutitut taaneqarsinnaapput umiartoqarnera, siumut naatsorsuutiginngisani iluarsaanerit imaluunniit allannguinerit siumut naatsorsorneqarsinnaanngitsut annertuut imaluunniit angallammi atortunik taarsersuinerit.

"Aningaasaqarnikkut pissutaasunut" assersuutitut taaneqarsinnaapput aningaasaliinissanut eqqarsarnerit, taakkunani assersuutaasinnaalluni ukiut arlallit atorlugit pisassiinissamut tunngavissanik pilersitsiniarneq.

"Niuerfitsigut pissutaasunut" assersuutitut taaneqarsinnaapput niuerfinni siumut naatsorsorneqarsinnaanngitsunik annertuunik allanngornerit, soorlu atuisut pissusiini allanngornerit nappaalanersuaqarneranik peqquteqartut.

"Immikkut pissutaasuni allani" assersuutitut taaneqarsinnaapput umiarsualivinnik matooraanerit, sorsunnerit, suliffeqarfinnullu inunnit ataasiakkaanit pigineqartunut

tunngatillugu napparsimanerit, qinikkatut suliaqarnejq imaluunniit naalakkersuinikkut inissisimanerup isumaginissaa. Naatsorsuutigineqarpoq kalaallit nunaata kitaani aalisarnermut naleqqiullugu Tunumi raajarniarnermi immikkut akuersinerit annertunerusumik nalunaarutigineqartarumaartut. Tamatumunnga pissutaavoq Tunumi TAC-p kalaallit nunaata kitaanut naleqqiullugu annikitsuaraanera, tamannalu amerlanertigut tamaani aalisartuni angallatini TAC-ip ilaani annertunerusoq katersorneqarpat aningaasaqarnikkut isumaqarnerulluni.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkatigut ukiumoortumik pisassiissutit tuniniartarnerannut tunngatillugu pingaarnertut tunngavigineqartussa qqaatigineqarpoq, tassalu inuk pisinnaatitaaffeqartoq atuisussaasoq, taassuminngalu attartortitsinikkut pisinnaatitaaffimmik iluanaaruteqassanngitsoq. Aalajangersagaq taamaasilluni apeqqutitut nalornissutaasunut paragrafimi pisunut tunngatillugu pileriaannaasunut malittarisassanik katersuiffittut atorineqarsinnaassaaq.

Pisassiissutit pinngitsaaliinikkut nuunneqartarnerat

§ 40-mut

Imm. 1-imut.

Nr. 1

Ingerlatallip ukiumoortumik pisassiissutigineqartut imminut tunngasut 85%-iannik aalisarsimasinnaasimassanngippat, tamannalu umiarnermik imaluunniit allatut akornutaagallartunik pissuteqarsimanngippat ingerlatallip pisassiissutinit pigisaminik nammineq aalisarsinnaasaminut naleqqussaanissani isumagissavaa. Tamanna pisassiissutinit pigisat ilaannik ingerlatallip aalisarsimasinnaasimanngisaanik tunisaqarnikkut pissaaq.

Piffissaq ukiunut pingasunut (malittunut) aalajangersarneqarpoq ukiullu kingullit pingasut naanerat sioqqullugu pisassiissutinit pigisat tunineqarsimassallutik.

Nr. 2 aamma 3

§§ 36 aamma 37-mi pisuni eqqaaneqartuni piffissaliussatut aalajangersarneqartut iluanni aalisariummik pisinissamik ingerlataqartoq iluatsitsisimanngippat aamma tunisisoqassaaq. Pisassiissutinit pigisat tuniniarlugit aallartinneqassapput, tamannalu piffissaliunneqartup iluani pissaaq. Piginnittuusullu pisassiissutinit pigisanik tuniniaanissaa sioqqullugu piginnittoq pigisagalernerup kingorna qaammatit 18-it qaangiunnissaannik utaqeqqaassanngilaq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami tunisinermut piffissaliussaq allanneqarpoq. § 35 naammassineqanngippat pisassiissutinit pigisat ilai tassani pineqarput ingerlataqartup aalisarsinnaasimanngisai, §§ 36-ip aamma 37-ip naammassineqannginnerini pisassiissutinit pigisanik tamakkerlugit ingerlataqartup tunisussaallugit. § 32-mi pisassanik atorunnaartitsinissamut piffissaliussat taaneqartut aalajangersakkami maani pineqartumi pisunut atuutinngillat.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami pisumut ingerlatallip imm. 1-imi piunasaqaammut naammassinnissinnaannginneranut aaqqiissutissaq takutinneqarpoq. Taamatut pisoqarsimatillugu Naalakkersuisut pisassiissutinit pigisat suliariumannittussarsiuussisarneq pillugu malittarisassat malillugit neqeroortigissavaat, takuuk § 31.

Pisassiissutinit pigisat tunngaviatigut suli ingerlatalimmit pigineqarput, tuniniaanermilu inerniliunneqartoq tassunga tunniunneqassaaq, tassami tassunga atatillugu akiliutigineqartussat Naalakkersuisut pisussaavaat, matumunnga malittarisassanik aalajangersaasoqarsimappat, takuuk § 27.

Imm. 4-mut.

Pisassiissutinit pigisat tunineqarnissaanut piunasaqaatit aamma tunisinermut atatillugu suleriaatsit erseqqinnerusumik allaaserineqarnissaat pisariaqarsinnaavoq imaluunniit tulluarsinnaavoq.

§ 41-mut

Imm. 1-imut.

Ingerlatalik aalisarsinnaanermut akuersissummut piunasaqaatinik unioqqutitsisimappat, tamannalu tunngavigalugu aalisarsinnaanermut akuersissumminik annasaqavissimappat, takuuk § 26, imm. 1, pisassiissutinit pigisat tunngaviatigut suli pineqartumit pigineqartussaapput, ingerlatalilli aalajangersagaq manna malillugu arsaarinninnissaq pillugu aalajangiinerup ingerlatalimmit paasineqareernerata kingorna qaammatinik arfinilinnik piffissaqarluni tuniniaanissamik pisussaaffeqartussaavoq. Tamanna tamanut tuniniaanikkut pisinnaavoq, tuniniaanermilu inerniliunneqartoq ingerlatalimmut tunniunneqassaaq. Tassunga atatillugu aalisarnermut inatsisaasunik unioqqutitsinerit kapitali 15 malillugu pineqaatissiissutininik allanik kinguneqarsinnaammat malugeqquneqarpoq.

Pisassiissutinit pigisat ukiumoortumik pisassiissutit ilai malippai, ukiumi pineqartumi suli aalisarneqarsimanngisut. Ukiumoortumik pisassiissutit taakku piffissaagallartillugu tunniunneqassapput ingerlataqartoq tiguisoq ukiup pisassiiffiusup pineqartup iluani aalisarnissai angumerisinnaallugit. Pisuni tamanna ajornarluni, assersuutigalugu akuersissutip arsaarinnissutiginera ukiumi ima kingusitsigaluni ukiumoortumik pisassiissutit taakku ilai

taamaallaat ingerlataqartumit tiguisumit pisassiissutini nuussinissamut imaluunniit ukiumoortumik pisassiissutimi tuninissaannik taamaallaat periarfissaqalerluni.

Imm. 2-mut.

Pisassiissutini pigisanik tuniniaaneq pisimangippat pisassiissutini pigisat suliariumannittussarsiuussisarneq pillugu malittarisassat malillugit Naalackersuisunit neqeroortigineqassapput, takuuk § 31.

Pisassiissutini pigisat tunngaviatigut suli ingerlatalimmit pigineqarput, tuniniaanermilu inernilunneqartoq tassunga tunniunneqassaaq, tassami tassunga atatillugu akiliutigineqartussat Naalackersuisut pisussaavaat, matumunnga malittarisassanik aalajangersaasoqarsimappat, takuuk § 27.

Imm. 3-mut

Pisassiissutini pigisat tunineqarnissaanut piunasaqaatit aamma tunisinermut atatillugu suleriaatsit erseqqinnerusumik allaaserineqarnissaat pisariaqarsinnaavoq imaluunniit tulluarsinnaavoq.

Kapitali 8-mut
Aalisariutini inuttat

§ 42-mut

Maani aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalackersuisut umiarsuarmi inuttaasut attuumassuteqarneri pillugit piunasaqaatit pillugit nalunaarut aqutigalugu aalajangersaasinnaasut, soorlu sulisut atorfinitsinneqarniartut kalaallinut attuumassuteqarnissaanut minnerpaaffik, sulisorisat kalaallit amerlanerpaaffianiinnissaat siunertaralugu.

Isumannaallisaanermut, ilinniarsimanermut il. il. piunasaqaatit pillugit inatsiseqartitsineq suli danskit oqartussaaffianiippat.

Aalisarnermik inuussutissarsiummi sulisussanik Kalaallit Nunaanut aalajangersimasumik attuumassutilinnik immikkut isiginniffiusumi malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaasoqarsinnaanera aalajangersakkami siunertarineqarpoq, taakku § 9, imm. 2, nr. 1-imut nassuiaatinut assersuullugit. Aalajangersakkakuttaaq kalaallit inuiaqatigiit ilinniarnissanut periarfissanik aalisarnermik inuussutissarsiutiniittuni iluaqusernissaat qulakkeerneqassaaq.

Kapitali 9-mut
Usilersoqqinneq, tunisineq suliareqqiinerlu

Usinik nuussineq

§ 43-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap Naalackersuisut pisinnaatippai Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani avataanilu tulaassinermut aamma usinik nuussinermut ersarinnerusunik aalajangersaasinnaatillugit, sumi usinik nuussisoqarsinnaanersoq tulaassisoqarsinnaanersorlu aalajangiisinnaallutik, umiarsualivinnik fabrikinillu ilaannillu innersuussisinnaallutik.

Aalajangersakkami pineqarput kalaallit nunallu allamiut angallataanni Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aamma Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani usilersoqqinnerit tulaassisarnerilu, takuuk § 2 tamaat.

Usilersoqqittarnerni tulaassinernillu malittarisassaliornermi siunertaq tassaavoq nunani tamalaani isumaqatigiissutit naapertorlugit Kalaallit Nunaata pisussaaffiinik naammassinninnissaq. Pingaartumik unioqqutitsisumik, nalunaarutigineqanngitsumik malittarisassaqartinneqanngitsumillu aalisarnermut naleqqiullugu pingaarpoq usilersoqqinnernik tulaassinernillu nakkutilliisoqarnissaa. FOA-mit “*Unioqqutitsilluni, nalunaarutiginnittarani killilersugaanngitsumillu aalisarnerit pinaveersaartinniarlugit, pinngitsoortinniarlugit unitsinniarlugillu nunat umiarsualivillit iliuusissat pillugit isumaqatigiissutaat*” malitsigitinneqarpoq.

Usilersoqqittarnerit tulaassinerillu nunanit tamalaanit annertuumik isiginiarneqartup ilussuupput. NEAFC assersuutigalugu ilaatigut tulaassinerit usilersoqqinnerillu pillugit malittarisassanik akuersisimavoq, Kalaallit Nunaanni inatsisini atulersinneqarsimasut.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami akuersissuteqarnerup tunisinissamut tulaassinissamullu piumasaqaatit tunngaviusarnissaanut tunngavissarpiaq takutinneqarpoq.

Usilersoqqinnissamut akuersinermi angallatini suliareqqineq pillugu malittarisassat sillimaaffigineqassapput, tak. § 45.

Immikkoortoq B - Tunisarneq-mi kingullertut taaneqartuni pisut immikkut tigussaasut pineqarput, tassani usilersoqqittarnerit angallatillu tulaassiviusartut akuersissummik nalunaarfigineqartariaqarlutik.

Tunisinerit

§ 44-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq malillugu tunitsivik tunisassiorfillu nutaaq kommunimi tunitsiviup pilersinneqarfiani kommunalbestyrelsimiit akuersissuteqarnani pilersinneqaqqusaanngillat. Suliffissuit pioreersut aalisagaqatigiinnut allanut tunitsivittut tunisassiorfittulluunniit allanngortinnissaat kissaataasimappat aamma kommunalbestyrelsip akuersisimanissaa piumasarineqarpoq.

Tunitsivinnik tunisassiorfinillu nutaanik pilersitsinermut taakkulu allanngortinnissaannut akuersinermi ilaatigut aningaasaqarnikkut pisinnaasanut akilersinnaassutsimullu kiisalu inuussutissalerinikkut sunniutaasussanut uuttuinissaq ilaasussaavoq.

Tunitsiviit tunisassiorfiillu kommunimit aamma inuussutissalerinermut oqartussanit akuerineqartarnissaannik tamanna kinguneqassaaq.

Aalajangersakkatigut siunertarineqarpoq qulakkeerneqassasoq aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnermi, aalisakkeriveqarnermi inuussutissarsiutinilu allani taakkununga attuumassuteqartuni aningaasaqarnermut suliffissaqartitsinermullu tunngatillugu sianiginiagassat pisariaqartinneqartut qulakkeerneqarnissaat.

Eqqarsaatigisassat taakku, tunitsiviit tunisassiorfiillu eqqarsaatigalugit, aningaasaatigut tunngavinnik pisariaqartunik peqarneranut, sumiiffimmi innaallagissamik imermillu pilersuinissamut naammattumik periarfissaqarneranut, inuussutissarsiutigalugu aalisartut pisaminnik tunisinissamut naammattumik periarfissaqareernerannut kiisalu sumiiffimmi pineqartumik sulisoqarnikkut isumalluuteqarneranut atassuteqarput. Qinnuteqartup taamaalilluni piumasaqaatit arlallit naammassineqarsimani uppernarsassavai.

Taakku saniatigut tunitsivinnik tunisassiorfinillu pilersitsinissamut kiisalu taakku allanngortinnissaannut tunngalluinnartumik piumasaqaataavoq, Kalaallit Nunaanni Umasunut Nakorsaqaqarnermut Inuussutissalerinermullu Oqartussanit imaluunniit avammut tuniniaanermi tunisassiorfiit pineqarpata Danmarkimi Fødevarestyrelsimi inuussutissat pillugit inatsisini tamanna pillugu malittarisassat naapertorlugit akuerineqarsimanissaat.

Ataatsimut isigalugit inuussutissarsiornikkut, niuernikkut kiisalu inuussutissat isumannaatsuunissannut tunngaviit nalinginnaasut isiginiarneqarput. Taassuma saniatigut pisuussutinik nalinginnaasunik aamma pisuussutinik nalinginnaasunik suliffeqarfiit tunngavigisaannik piffissamut sivisuumut nungusaataanngitsumik atuinissamik qulakkeerinninnissaq isiginiarneqartariaqarput.

Isumaliutigisassat kommunalbestyrelsimit ilanngullugit peqqussutigineqartussat akornanniippoq tunitsivitsigut piginnaasap tamarmiusup eqqarsaatiginissaa. Piginnaasap taassuma isumalluutitigut tunngavigisaq qaangerneruppagu pisassatigut periarfissat qaffanneqarnissaannut kajumissuseq taava annertunerussaaq, aamma uumassuseqarnikkut piujuartitsinermut siunissami eqqarsaatigisassat annaaneqarsinnaallutik.

Aalisagaqatigiit allat (ulloq manna tikillugu tunineqartartut suliareqqinneqartartullu saniatigut) tunisarnissaannut suliarisarnissaannulluunniit suliffissuarnut pioeersunut tunngatillugu kommunimiit akuersisoqarsimanissaa aamma piumasarineqarpoq. Aalajangersagaq taanna siusinnerusukkut atuuttumut sanilliullugu allanngortinneqarpoq, tassani assersuutigalugu imermik innaallagissamilluunniit pilersuisinnaassutsip annertusineqarneranut imaluunniit attaveqaatitigut allatigut soorlu aqquserniornernut, talittarfiliornernut assigisaannullu pisortat aningaasaliisoqarnissaannik allanngortitsinermut pisariaqartitsiviuppat akuersissummik pissarsiniarnissaaq taamaallaat pisariaqartinneqarpoq. Tamannali siunertamut naapertuutinngilaq, tassa suliffeqarfimmik inuusutissalerisumik allannguinerit tamarmik inuusutissalerinermut oqartussaniit akuersissummik pisariaqartitsiviummata. Akuersissut Kalaallit Nunaanni Uumasunut Nakorsaqaqarnermut Inuusutissalerinermullu Oqartussanit pissarsiarineqassaaq, matumani nunatsinni niuerfinnut tunisassiorneq kisimi pineqarsimappat imaluunniit avammut tuniniaanissaaq siunertaralugu tunisassiorneq Danmarkimi Fødevarestyrelsen aqputigalugu pisimappat.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq pingaarnersamigut aalisarneq pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersumut naleqqiullugu allanngunngilaq, aamma tunitsivinnik aamma tunisassiorfinnik nutaanik pilersitsineq kiisalu tunisassiorfinnik pioeersunik allanngortitsineq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik atulersitsinissamut Naalakkersuisunut piginnaatitsilluni.

Umiarsuarnik tunitsiviliiisarneq pillugu Naalakkersuisut aamma malittarisassiorsinnaanerannik ilanngussisoqarpoq. Aalajangersakkat taamaattut ilaatigut makkununnga tunngasinnaapput:

- 1) sumiiffik pisiortorfissaq,
- 2) nunami suliffimmik pilersitsinissaaq pillugu piumasaqaat,
- 3) pisanik tunisinissamut periarfissat,
- 4) angallammut teknikikkut piumasaqaatit,
- 5) aalisakkat suuneri amerlassusiallu,
- 6) piffissamik killiliineq, aamma
- 7) tunisisinnaanermut tamanut periarfissaqartitsineq

1) Sumiiffimmi killilikkami taamaallaat tunitsiviup ingerlataqarnissaanut Naalakkersuisut killiliisinnaapput. Pingaartumik umiarsuarmik tunitsiviliisoqartillugu taakku nunami suliffissuarnik ingiaannginnissaat pingaaruteqarluni.

2) Suliffissaqartitsineq eqqarsaatigalugu pisanik tunisisarnerup nunami tunisassiorfinnut pinissaa kissaatigineqarmat nunami tunisassiorfimmik pilersitsinerup aningaasalersornissaa eqqarsaatigalugu tunitsiviliinissamut akuersissuteqartoqarsinnaassaaq.

3)) Sumiiffinnit pisanik tunisinissamut periarfissanik amigaateqarfiusuni sumiiffinni angallatinik tunitsiviliisoqarsinnaassaaq. Aamma sumiiffimmi killeqartumi unammilleqatigiittoqanngippat angallatinik tunitsivinnik inissiisoqarnissaanut akuersineq tulluarsinnaavoq.

4) Pisiortornissamut teknikimut piumasaqaatinik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Assersuutigalugu taamatut pisoqarsinnaavoq suliareqqiinermi imaluunniit pisanik tulaassanik qerititerinermi.

5) Pisiortornissamik akuersissummi Naalakkersuisut piumasaqaatinik aalajangersaasinnaapput, aalisagaqatigiit amerlassutsillu aalajangersimasut kisimik pineqarput.

6) Sumiiffinni sikusimasuni taamaammallu nunami tunitsiviit tikinneqarsinnaanngitsuni Umiarsuarnik tunitsiviliinerup piffissap killilerneranik aalajangiisinnaaneq tulluarpoq.

7) Umiarsuarnik tunitsiviliinissamik akuersissuteqarnermi umiarsuarmik tunitsivimmik piginnittoq aalisarnermi ingerlataqartunik tunisiniartunik itigartitsisinnaanngilaq. Umiarsuarmik tunitsiviliigajuttoqartarpoq sumiiffimmi aalajangersimasumi pisanik tunisinissamut periarfissat killeqarneri tunngavilersuutigalugu, aammalu umiarsuit tunitsiviit arlallit sumiiffimmi ataatsimi tunitsiviusinnaasaratik, killilersorneqanngitsumik unammillernissaq eqqarsaatigalugu kikkut tamarmik umiarsuarnut tunitsivinnut tunisisinnaasariaqarlutik.

Imatut pisoqarsimagaangat angallatinut tunitsivinnut usilersoqqittartunullu akuersissummik tunngaviatigut tunniussisoqarsinnaassasoq Naalakkersuisut isumaqarput:

- Suliffissuup annertunerusumik aserfallatsaaliorneqarnerani piffissami aalajangersimasumi tunisineq ingerlatiinnarniarlugu.
- Illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit siusinnerusukkut tunitsiveqarsimanngitsunut imaluunniit killilimmik tunisassiorsinnaasunut suliffissuarmik sanasoqarnissaa aalajangiiffigineqareersimappat tamatumalu pilersaarusiornera aningaasalersornissaalu

aallartereersimappat uppersarsarneqarlunilu, tunisassiornerlu annertusarneqarsinnaasoq uppersarsarneqarsinnaappat aammalu tunitsivimmut qaninnerpaamat ungasissimappat

- Siornatigulli tunisassiorfeqanngitsut imaluunniit killilimmik tunisassiornikkut piginnaasaqartoq uppersarsarsinnaallugulu, tunisassiornikkut piginnaasat annertusineqassasut, aamma
- tunitsivimmut qaninnermut ungasippat.
- Aalisakkanik illoqarfimmiit illoqarfimmut allamut assartuisarnermut atatillugu illoqarfiit ilaanni suliareqqiisarnermut tunngatillugu tamaviaarutissanik pilersoqarsimatillugu.
- Ungasippallaanngitsumi nunami sulisussaqsarsimatinnagu, akuersissullu taamaasilluni nunami suliffissuarnut pioreersunut tunisisarnermut attuisussaasimangippat.

Taamaaqataanik akuersissutit nalunaarutigineqarsimasut utertinneqarnissaat pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Taamatut utertitsinissamut pingaarnertut pissutaasoq tassaasinnaavoq akuersissut pillugu piumasagaatit naammassineqannginneri.

Imm. 3-mut.

Assigiiartumik eqqortumillu nalunaaruteqartarnerit qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu pingaaruteqarluinnarpoq assigiiartunik niuerfinni malitassaqaarnissaq, tassa imaappoq angissutsikkut pitsaassutsikkullu immikkoortiterinermut malitassaqaarneq. Taamatut aalajangersakkami siunertaq tassaavoq assigiiartumik nalunaarusiortarnermut tunngavissap qulakkeerneqarnissaa, tamannalu unammillersinnaassutsip pitsaanerulerneranik tunngavissiissalluni, soorlu aamma tunisinermi akinut il.il. naleqqiullugu aalisartunut annertunerusumik ammasumik pissuseqarnermik kinguneqassalluni.

EU taamaaqataanik aaqqissuussinernik atuutsitsilersimavoq, assersuutigalugu Europa-Kommissionip aamma Siunnersuisoqatigiit peqqussutaat nr. 1379/2013-inikkut.

Suliareqqiineq

§ 45-mut

Aalajangersagaq piffissap ingerlanerani Kalaallit Nunaanni aalisarnikkut, agguaassinikkut suliffeqarnikkullu politikimi sakkuunikuvuq annertoq. Aalajangersakkakkut aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut akuersissuteqarsimatinnagit kalaallit angallataanni tunisassiortoqassanngitsoq.

Angallammi tunisassiornissamut akuersissummik tunniussinermi pingaartumik aalisagaqassuseq niuernerlu eqqarsaatigalugit piujuartitsineq tunngavigalugu aalisarneq

inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut annertunerpaamik pissarsiffiususaaq inatsimmi siunertarineqartoq Naalakkersuisut aallaavigissavaat. Pissutsillu aalisarnermik ingerlatsilluarnerusinnaasut aamma pingartinneqassapput.

Naalakkersuisut akuersissummik nalunaaruteqassapput, kisianni Kalaallit Nunaanni inuussutissat pillugit oqartussaaffiup ilaannaa akisussaaffigineqarpoq, taamaammallu tamanna pillugu oqartussaaneq Danmarkimi oqartussanut avitseqatigiissutigineqarluni. Taamaalilluni akuersissutip nalunaarutiginnissaa sioqqullugu inuussutissalerinermi oqartussaniit akuersissutip pisariaqartup pigineqarnissaa Naalakkersuisut qulakkiissavaat. Taamaattorli suliffeqarfik nammineerluni akuersissuteqartoqarnissaa pillugu danskit kalaallilluunniit inuussutissalerinermut oqartussaasuinut qinnuteqartussaavoq.

Angallammi suliareqqiineq inuussutissalerinermi eqqiluisaarneq aamma inuussutissat isumannaatsuunissaat pillugit malittarisassat qaqugukkulluunniit atuuttut malillugit inuussutissalerinermut oqartussat akuersereernerisigut pisinnaavoq. Danmarkimi fødevarestyrelsi inuussutissanik avammut tuniniaasarneq pillugu malittarisassaliortarnerup Danmarkimit tiguneqarnissaata tungaanut angallatit avammut tuniniaasinnaanermut akuersissuteqartut angallatini suliareqqiinnissamik akuersissapput nakkutiginnillutillu.

Aalajangersagaq taanna peqassutsimik nungusaataannngitsumik aalisarnissaata siuarsarnissaa siunertaralugu piffissat eqqissimatitsiviit sumiiffiillu matuneqartut pillugit malittarisassiortoqarsinnaavoq. Suliareqqiinnermi tarajorterineq, uutiterineq, saliineq, agguineq, qerititerineq, poortuineq, akuutissanik atuineq il.il. ilaapput. Angallammi inuussutissanik suliarinnittoqarpat inuussutissanik tunisassiornermut, inuussutissatigit eqqiluisaarnermut inuussutissallu isumannaatsuunissaannut piumasaaqatit pillugit Uumasut nakorsaanni inuussutissalerinermilu oqartussanit angallat akuerineqassaaq. Tamatuma ilaatigit kingunerisaanik erngup, angallammi suliareqqiinnermut atatillugu atorneqartup imissatut pitsaassuseqarnissaa pillugu piumasaaqateqarpoq. Immamit tarajoq imaluunniit imeq tarajornilaartoq atorneqaqqusaanngillat. Aammattaaq angallatini taakkunani nakkutilliinissamut misissuinissamullu Uumasut nakorsaat inuussutissalerinermullu oqartussat periarfissaqassapput, kiisalu inuussutissalerinermi inatsimmi piumasaaqatit allat eqqortinneqarneri qulakkiissallugit.

Kapitali 10-imut

Eqqissimatitsineq, piujuartitsinissaq siunertaralugu teknikikkut iliuusissat il.il.

§ 46-mut

Kapitali 3-mi "Inuussutissarsiutigalugu aalisarnerup malittarisassiornera"-mi aalisarnermut killiliussat malittarisassiornerat erseqqissaavigineqartillugu kapitali 10-mi pineqartussat

immikkut ittut iluanni isumalluutit illersornissaat siunertaralugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami nr. 1-6-imi immikkoortut isumalluutit illersorneqarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut malittarisassiorfigisinnaasaanni arlallit allaqqapput. Aalajangersagaq tamakkiisumik eqqartuinngilaq, taamaattumik siunertaq tassaappat aalisakkatigut isumalluutinik illersuineruppat sumiiffinnut allanut malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaallutik, soorlu aamma malittarisassaliorneq suliniutit arlallit ataqatigiissinnerisigut pisinnaasoq. Siunnersuummi imm. 1, nr. 4-mi "aalisagaqatigiit allat" allanneqarput, tassami aalisakkaniit allaniit allaanerusunik aalisarneq ingerlanneqarmat.

Nr. 1

Aalajangersagaq taanna malillugu aalisarnerup uumassusilerinikkut illersorneqarsinnaasup siuarsaaffiginissaa siunertaralugu piffissanut eqqissimatitsiffiusussanut sumiiffinnillu matusisarnermut tunngatillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Piffissat eqqissimatitsiffiusartut sumiiffinnilu matooraasarnerit pillugit malittarisassaqtitsineq assersuutigalugu aalisagaqatigiit suffisarneranni illersuisarnissaq imaluunniit piffissani aalisagaqatigiit immikkut appassisumik qaffasissumilluunniit naleqartillugit illersuisarnissaq aalajangersaaffigineqarsinnaapput.

Sumiiffinnik aalisarfigeqqusaanngitsunik imaluunniit angallatit teknikikkut aalajangersimasumik piumasagaatinut ilaasut aalisarfigisinnaanngisaannik imaluunniit killilimmik aalisarfigisinnaasaannik pilersitsisoqassaaq. "Karsit" aqutsinissamik pilersaarutitut ilaassapput, nalunaarutiliornermullu atatillugu pilersinneqassallutik. Ingerlatsinermi inatsisitigut tunngaviit pingaarutillit malitsigisaannik, naligiit naligiimmik pineqarnissaat, naatsorsuutigineqartariaqarpoq angallatit, inatsisip atulersinnissaa sioqqullugu angissusertik taamaakkaluartoq angallatinut mikinerusunut naatsorsuutigineqartunut sumiiffinnut periarfissaqarsimasut, taamatut malittarisassanut ilaasinnaajunnaassapput.

Nr. 2-mut

Atortut, atortut assigiinngitsut aamma aalisariaatsit pisaqartarnissamut pingaaruteqartorujussuupput - aamma aalisakkanut saniatigut pizarisatut aalisarsarneqarsinnaasutut akuerineqarsimasunut. Pissutsinut taamaattunut malittarisassaqtitsineq aalisakkap aalisarsinnaanermut akuersissummik tunniussiffiusimasup avisaartinneratigut aalisakkat kissaataanngitsut saniatigut pizarisoornissaat annikillisarneqarsinnaavoq. Taamaaliornikkut uumassusilerinermut aningaasaqarnermullu tunngatillugu piujuartitsinerulluni aalisarneq anguneqarsinnaassaaq.

Angallatit aaqqissuunneri atorineqarnerilu pillugit malittarisassanik aalajangersaaneq assersuutigalugu igitsisarnernut atortunut, igitsineq inerteqqutaatillugu, inerteqqussummut

tunnjavissisinnavaoq. Aalajangersagaq taanna malillugu assersuutigalugu suleriaatsit erseqqinnerusumik nassuiarneqarsimasut malillugit usilersornissamut pilersaarusiortoqarnissaa pillugu piumasaqaateqartoqarsinnaavoq. Aalajangersagaq taamatuttaaq atortunik, atortunik assigiinngitsunik aamma aalisariaatsinik aalajangersimasunik atuisoqarnissaanik inerteqquteqarnermut, tassunga ilanngullugu assersuutigalugu nipi atorlugu ungoorutinik "pingerinik", qassutinik imaani uumasunik pisaqarnissamik annikillisaaqataasunik atuinissamik piumasaqaateqarnermut atorneqarsinnaavoq.

Nr. 3

Malittarisassat tassaapput aalisarnerup ingerlanneqarneranut malittarisassaqtitsinermut malittarisassanut ataatsimut taaguutaasut.

Aalajangersagaq taanna tunnavigalugu aalisarnermi atortut qanoq nalunaaqutsersorneqassanersut, kalerrisaarutit qanoq ittut atorneqassanersut, angallatit qanoq iliuseqassanersut, atortut allat atortuinut ilarussimappata qanoq iliortoqassanersaq imaluunniit angallatit arlallit aalisarfimmi ataatsimi aalisarusuppata killilimmilli inissaqarlutik angallatit qanoq pissuseqassanersut il.il. pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Nr. 4

Aalisarnermi uumassuseqarnikkut piujuartitsinermik tunnaveqartumik ineriartornerup qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu aalisakkat uumassusillillu allat angissusiisa minnerpaaffissaat aalisakkallu allat pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Kalaallit Nunaanni aalisarnermik aqutsinermut aallaavusooq tassaavoq aalisagaqatigiinni ataasiakkaani aalisarnerit ataasiakkaat, sulinermullu peqquteqartumik "allat" aamma aalajangersakkamut ilanngunneqarput. Malittarisassani taakkunani ilaatigut qulakkeerneqassaaq taakkunannga aalisarnerup aallartinnginnerani aalisakkat taakku aalisagaqatigiilluunniit suffinissamut pisoqaassusissartik angissusissartillu angusimassagaat. Malittarisassani taakkunani aningaasarsiornermi pilerinartunnagortinnagit tamakkerlugit aalisarneqarnissaasa pinngitsoortinnissaa qulakkeerneqassaaq.

Aalajangersagaq taanna malillugu aalisagaqatigiinnik ataatsinik imaluunniit aalisagaqatigiinnik allanik aalisarnermi aalisakkat mikivallaartut qassit pisarineqarsinnaaneritut malittarisassanik aamma aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Nr. 5

Aalisakkat pisarineqartut qanoq angitigineritut aamma aalisakkat suut pisarineqarneritut nigartat angissusii pingaaruteqarluinnarput. Taamaattumik naatsorsuutigineqarpoq aalajangersakkamik taassuminnga tunnaveqartumik malittarisassanik aalajangersaaneq aalisarnerup ineriartorneranut annertuumik pingaaruteqassasoq.

Nigartat qanoq uuttornissaannut nunat tamat akornanni malittarisassaqqarpoq, aalajangersakkamilu malinneqartussat tamakku atorineqassasut piumasarineqarpoq.

Nr. 6

Saniatigut pisarisuukkat pisassiissutitallit ingerlatallillu aalisassallugit akuersissummik peqarfiginngisai aalisagaqatigiinnut saniatigut pisarisoorfigineqartunut anginermik akileraaruserneqarnerannik kinguneqariaannaapput. Taamaammatt aalisagaqatigiit tamakku illersorsinnaaniarlugit saniatigut pisarisuukkat annertussusaat pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Taamaammatt inuussutissarsiutigalugu aalisarnerup aalisagaqatigiinnut aalisartut ataasiakkaat aalisassallugit akuersissummik peqarfigisaannut ingerlannissaata qulakkeernissaa aalajangersakkami siunertarineqarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq manna sumiiffinnut imm. 1, nr. 1-3-mi taaneqartunut kommunit malittarisassanik atortussanngortitsisarnissaasa piginnaatitsissutaanissaanut Naalakkersuisut tunngavissaqalerput. Piginnaatitsissut amerlanertigut nalunaarutinngortoq aqutugalugu pisinnaasarpoq, kisiannili aamma allakkatigut piginnaatitsissut alla pineqarsinnaalluni. Aalajangersagaq piffissani killeqartuni aalisagaqatigiinnik assigiinngitsunik aalisartarnissamut kommunit ileqqoreqqusaasa atortussanngortittarnissaannut atorineqartarpoq.

Aalajangersagaq kommunip killeqarfiata iluani malittarisassat suut illersuisoqarnissaanut tunngassutillit ingerlattariaqarnerannut nalilersuinissamut kommunit amerlanertigut periarfissagissaartarnerannik tunngavilersugaavoq. Ileqqoreqqusaq Naalakkersuisunit akuerineqassaaq.

Kapitali 11-mut

Aalisarnermi uumassuilinnik misissuinerit misileraallunilu inuussutissarsiutigalugu aalisarnerit.

Aalisarnermi uumassuilinnik misissuinerit ilinniagaqarnermullu atatillugu aalisarnerit

§ 47-mut

Imm. 1-imut.

Kalaallit angallataataannut tunngatillugu aalisarnermi uumassuilinnik misissuinerit Naalakkersuisut akuerseqqaarsimanissaat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Aalajangersagarli Pinngortitaleriffik aalisarnerup uumassuilerinikkut misissuiffiginissaanik kissaateqarsimappat atorineqassanngilaq, takuuk aalajangersakkami imm. 3.

Ingerlatallit nunanit allaneersut Kalaallit Nunaanni aalisarnermi uumassusilinnik misissuinissamik kissaateqartut danskit oqartussaasuinit attuumassutilinnit (maanna Nunanut Allanut Ministereqarfik) akuersissummik peqassapput. Nunanut Allanut Ministereqarfik). Akuersissummik tunniussisoqartinnagu Naalakkersuisut tusarniarneqassapput.

Imm. 2-mut.

Aalisarnerup aalisarnermut immikkoortumut nukittorsaanissaa, taamaalillunilu inuiaqatigiinnut iluaqutaalernissaa, amerlanertigut tunngavigineqarpoq. Aalisagaqatigiinnut aalisakkamulluunniit immikkut ittunat aalisarnerup uumassusilerinikkut misissuiffiginissaa ilumut piviusorsiortuunersoq aamma aalisarnerup allatut uumassusilerinikkut misissuiffigeqqinnissaa ilumut pisariaqartinneqarnersoq naliliiffiginiarlugit Naalakkersuisut Pinngortitaleriffimmiit oqaaseqaammik piniartussaapput. Oqaaseqaatigineqartoq naliliinermut tamarmut ilanngunneqassaaq.

Imm. 3-mut

Naalakkersuisut akuersissuteqartinngikkaluarlugit Naalakkersuisullu ilanngutinngikkaluarlugit Pinngortitaleriffiup aalisarnermi uumassusilerinikkut misissuinernik nammineerluni aallartitsisinnaanera ingerlatsisinnaaneralu aalajangersagaq manna aqqutigalugu aalajangersarneqarpoq.

Imm. 4-mut.

Aalisarneq ilinniartitsinissaq siunertaralugu ingerlanneqartoq Naalakkersuisut akuersissuteqarnerisigut ingerlanneqarsinnaavoq. Aalajangersakkatigut aamma aalajangersarneqarpoq aalisarnerit ilinniartitsinissamik siunertallit naak aalisarnermut killilersuinissanut aalajangersaasoqarsimagaluartoq pisinnaassasut. Tamannalu isumaqarpoq Naalakkersuisut akuersissummi piumasaqaatinik aalisarnermi nalinginnaasumik atuutsinneqartartunit sakkukinnerusunik nalunaaruteqarsinnaassasut. Pisat, aalajangersagaq taanna naapertorlugu akuersissuteqarnikkut aalisarneqarsimasut, aallaaviatigut tunineqarsinnaanngillat, kisianni akuersissut tassunga periarfissaqarnermik imaqarsinnaavoq, pisat qaqinneqartut annertussusaat pisuussutinut niuerfimmulluunniit sunniuteqannginnera naatsorsuutigalugu.

Aalisarnermik inuussutissarsiteqarnerup iluani inunnik ilinniartitsinermut angallammik 312 BRT-imik taamanikkut Namminersorerullutik Oqartussani Ilinniartitaanermut Pisorta qarfiup pisisimaneranut atatillugu 1988-imi aalajangersagaq ilanngunneqarpoq.

Namminersorerullutik Oqartussat Ilinniartitaanermut Pisorta qarfiat aalisarnermik inuussutissarsiteqartut ilinniartinniarlugit angallammik 312 BRT-mik pisinikuusimavoq. Taamaalilluni siunissami suliniutit assingusut aalajangersakkap taassuma iluaniissinnaallutik.

Aalisarnerup “ilinniartitaanermik siunertaqarnermut” ilaanissaanut pissutsit makku pingaartinneqassapput:

- a) ilinniartitaanerup pisortaniit akuerineqarsimanissaa, aamma
- b) ilinniartitaanermi peqataaneq naammassinninnerlu inuussutissarsiornikkut tamassuma kingorna Kalaallit Nunaanni suliffinni toqqaannartumik atorneqarsinnaasunik aalajangersimasunik piginnaasaqalerfiuppat.

Aalajangersakkap taassuma atorneqarnerani pisat qaqqinneqartut TAC-mit / pisassiissutinit ilanngaatigineqassanersut Naalakkersuisut aalajangersimasumik isummissapput.

Imm. 5-imut

Aalisarnermi uumassusilerinikkut misissuinerit aallaavimmikkut aalisarnerup ingerlannissaanut malittarisassanut ilaanngillat. Aalajangersakkatigulli aalisarnermi uumassusilerinikkut misissuinissanut akuersissutit aamma aalisarnernut ilinniartitsinernik siunertalinnut akuersissutit Naalakkersuisunut nalunaarutigineqarsimasut piumasagaatinut arlalinnut erseqqinnerusumik aalajangersaaffigineqarsinnaasut aalajangersarneqarpoq. Matumani assersuutigalugu sumiiffimmi erseqqinnerusumik nassuiarneqartumi misissuinerit, misissuinerit atortunik immikkut ittunik atortoqarluni imaluunniit tekniki immikkut ittoq atorlugu misissuinerit pineqarput.

Imm. 6-imut

Naalakkersuisut aalisarnermi uumassusilerinikkut misissuinissat aamma aalisarneq ilinniarnissamik siunertalik pillugit sulianik suliaqartarput, Naalakkersuisullu taakkuupput tassunga atatillugu akuersissutinik tunniussisartussat.

Naalakkersuisut suliassaqarfimmut aalajangersakkanik aalajangersaanermikkut suliat sularisarnissaannut tunngavissanik pilersitsisinnaapput, akuersissutillu tunniunnissaannut piumasagaatinik nalinginnaasunik atortitsisinnaallutik. Tassunga atatillugu nalunaarusiortarnissaq pingaartinneqartussaavoq.

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarneq

§ 48-mut

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnermi ilisimasanik nutaanik aalisarnermi naleqarnerulersitsinissamut iluaqutaasinnaasunik pissarsiniartarnissaq imaluunniit nerisaqatigiinnerup kissaataangitsumik annikillisitsilluni sunnerneqannginnissaa siunertaavoq. Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnerup aalisarnermut immikkoortup ineriartortitsiffiunissaanut, taamaalillunilu inuiaqatigiit ineriartornissaannut iluaqutaanissaa aallaaviuvoq. Tassani assersuutaasinnaapput aalisagaqatigiinnut ilisimasanik nutaanik pissarsiniarnerit, teknikikkut atortut nutaat atorneqarnerat imaluunniit aalisarfiit nutaat misissuiffigineri.

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarneq aalisariutaatileqatigiinnut ataasiakkaanut aningaasartornarlunilu navianartortaqaarsinnaavoq, angusarineqartussallu annertuumik nalornissutigineqarsinnaassallutik. Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnissamut kajumissuseqalernissaq siuarsaaffiginiarlugu Kalaallit Nunaanni aalisarnermi pisarineqartut pisuussutinik atuinnermut akitsuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 46, 23. november 2017-imeersoq kingusinnerusukkullu allannngortinneqartoq naapertorlugu aalisariutaatileqatigiit akitsuutitut akiliuteqannginnissaat pilersinneqarsimavoq aamma Aalisarnermut aningaasaliissutitut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq naapertorlugu aalisariutaatileqatigiit tapiissutinik tunineqarsinnaanerit periarfissinneqarluni.

Imm. 1-imut.

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisartoqassappat misileraalluni aalisarnissamut Naalakkersuisunit akuersissummik nalunaaruteqartoqaarsimanissaa piumasarineqarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnissaq pillugu qinnuteqaammut piunasaqaatinik imaqarpoq, takuuk nr. 1-4.

Misileraalluni aalisarneq avataasiortunit kiisalu sinerissami qanittumi ingerlataqartunit ingerlanneqassaaq, aamma ingerlataqartut ataasiakkaat piunasaqaatinik naammassinninnissamut periarfissaanni annertuumik assigiinngitsoqarluni. Tamanna tunuliaqutaralugu pissusissamisuuksaaq inunnut ataasiakkaanut killeqartumik isumalluuteqartunut naleqqiullutik avataasiortunit angallateqartunut umiarsuaatileqatigiinnut annertunerusumik piunasaqaateqartoqarpat. Kingullertut taaneqartumut naleqqiullugu assersuutigalugu ajornanngitsumik immersorneqarsinnaasunik aamma qinnuteqarnermik oqilisaassisumik najoqqutassaliortoqarpat.

Nr. 1-imut

Misileraalluni aalisarnermi siunertaq aalajangersakkami imm. 1-imik naammassinnissimassasoq, qinnuteqaatillu taamatut pisoqarneranut nassuiaammik imaqassasut, piumasarineqarpoq.

Nr. 2-mut

Misileraalluni aalisarneq naatsorsuutigisatut isumalluutitsinnut ilisimasanik tapeeqataasinnaassappat tamanna ilisimasalinnit suliarisariaqarpoq, paasissutissallu atorsinnaalersinniarlugit paasissutissat pitsaalluinnartut tunniullugit. Taamaammat qanoq aalisarnerup ingerlanniarneqarneranut qinnuteqaatit arlaatigut uppersaaffigalugit

nassuiaaffigineqassapput. "Naatsorsuutigisatut angusassat"-ni paasineqassaaq misileraalluni aalisarnermi suliniuteqarnerup pitsaassusaa nalunaarusiortarnerillu il.il. naatsorsuutigisanut naapertuuttarnissaat.

Nr. 3-mut

Nassuiaatini siulianiittuni soorlu atuarneqarsinnaasoq nalunaarusiortarneq misileraalluni aalisarnernut suliniutit ilaannut pingaaruteqarluni ilaasuvoq, tassungalugu suliniutit siunissami aalisarnissap piareersaaffiginerani atorneqartussaanut pissutaavoq. Taamaammat qinnuteqaatini angusarineqartut tamanut saqqummiuttarnerisa qanoq nalunaarusiorfigisarnissaat arlaatigut uppernartumik nassuiaaffigisariaqarpoq.

Nr. 4-mut

Pisut ilaanni Naalakkersuisunit tapiissutisinissamut periarfissaqassaaq tamannalu pillugu qinnuteqaat misileraalluni aalisarneq pillugu qinnuteqaammik imaqassalluni.

§ 49-mut

Imm. 1-imut.

Naalakkersuisut misileraalluni aalisarnissanut ataasiakkaanut piumasagaatinik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut aalajangersakkatigut taaneqarpoq. Tamatuma kingunerissavaa misileraalluni aalisarneq nalinginnaasumik aalisarnissamik periarfissiissappat aalisarnissamut, nalunaarusiortarnerissamut kiisalu kikkut aalisarsinnaanerannut Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaasinnaannissaat. Aalajangersagaq aqqutigalugu Naalakkersuisut assersuutigalugu amerlassutsinut killiliinerit, immikkuullarissuunerit, ingerlaavartumik nalunaarusiortarnerit pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

§ 50-imut

Imm. 1-imut.

Aalisartut § 48, imm. 2 naapertorlugi inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnissamut akuersissummik angusaqarsimasut akuersissummi tunniunneqartumi piumasarineqartut aalajangersarneqartut naapertorlugit aalisarnermik ingerlatsinissamik pisussaaffeqarnerat aalajangersagaq manna aqqutigalugu aalajangersarneqarpoq. Aalajangersagaq eqqunneqarpoq misileraalluni aalisarnermi angusarineqartut nalunaarsortarnissaat, pisariaqarpallu aalisarnermut iluaqutaasussamik tamanut saqqummiuttarnissaat qularnaarniarlugu.

Imm. 2-mut.

Qinnuteqaatigineqartut saniatigut misileraalluni aalisarnermi malunnartumik allannguinerit Naalakkersuisunit akuerineqarnissaat piumasagaataammat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq, takuuk § 48, imm. 2, nr. 1-4.

Imm. 3-mut

Akuersissummi piumasaqaatinik amigartumik eqqortitsinerit inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnissamut akuersissutit arsaarinnissutaanerannik kinguneqarsinnaammat aalajangersakkatigut erseqqissarneqarpoq. Tassungalu atatillugu pissutsinut naapertuuttumik periaaseqarnissaq isiginiarneqassaaq, tamatumalu kingunerissavaa unioqquitsinerit suunnigitsut akuersissummik arsaarinninnermik aallaaviatigut kinguneqartassanngimmata, matumani aalisartoq suunnigitsumik akerliusumik iliuuseqarsimassappat. Akerlianilli piumasaqaatinik sakkortuumik, utertuartunik piaaralunilu unioqquitsisoqarsimappat Naalakkersuisut akuersissummik arsaarinninnissamik periarfissaqarput.

Kapitali 12-imut

Paasissutissat

Aalisarnermiit paasissutissat pissarsiarineqarnissaannut tunngavimmik siunnersuut qulakkeerinnippoq. Aalajangiinernut pilersunut tunngavigineqartup qaffasinnerpaamiinnissaa sapinngisamik pitsaanerpaamik aqutsisoqarnissaanut piumasarineqarpoq. Tamannalu assigalugu aalisarneq pillugu paasissutissat eqqortuunissaat pitsaasumik tatigineqarsinnaasumillu nakkutilliisarnissamut aamma ilisimatusarnermut atorneqarsinnaasumut piumasarineqarput. Tamanna tunuliaqutaralugu paasissutissanik katersineq aalisarnerup siunissaanik qulakkeerinninnissamut inuiaqatigiillu sapinngisamik taassuminnga annertunerpaamik iluaqusernissaanut naleqqiullugu pingaaruteqarluinnarlutik.

Kalaallit Nunaanni aalisakkatigut isumalluutit inuiaqatigiinnit kalaallinit pigineqarneri, inuiaqatigiit matumani eqqartorneqartunik paasissutissanut inatsisit naapertorlugit piumasaqarsinnaaneri pillugit tunngavimmut tamanna naapertuulluinnarpoq.

Aammattaq paasissutissat ingerlatsivimmit taamaallaat atorneqannginnissaat, kisianni sapinngisamik tamanit aamma pissarsiarineqarsinnaaneri ingerlatsineri paasiuminartuuneq pillugu tunngavik kissaateqarnerlu malillugu. Siunnersuut taanna aqutugalugu paasiuminartuuneq pillugu piumasaqaat taamaattumik eqqunneqarpoq. Paasissutissanut naleqquttunut kikkut tamarmik periarfissaqarnerat qulakkeerniarlugu tamanna pillugu ajornanngitsumik takussutissiamik Naalakkersuisut piareersaassapput, tassa takussutissiamut paasissutissat isertuussassat ilaassanngimmata, tassunga ilanngullugit immikkut paasissutissat unammilleqatigiinneq pissutigalugu illersugaasariaqartut.

Tassungalu atatillugu inatsimmik aqutsinerimut pisariaqartunik paasissutissanik tunniusseqqusinissamut aqutsinerimik ingerlatsivik tunngavissaqarnerulissaaq.

Paasissutissanik katersineq suliaqarnerlu

§ 51-imut

Imm. 1-imut.

Manna aalajangersagaq aqutugalugu Naalackersuisut (Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik aqutugalugu) Kalaallit Nunaanni aalisarnek pillugu paasissutissanik tamanik inatsisip aqunneqarnissaanut naleqquttunik pissarsinnaapput. Tamanna inatsimmi anguniakkat naapertorlugit aalisarnermut suliaasaqarfiup illersorneqarsinnaasumik aqunneqarnissaanut paasissutissanik naammattunik peqarnissaq qulakkeerniarlugu pissaaq. Kalaallit Nunaanni aalisarnermut attuumassuteqartunik paasissutissanik katersinermut, suliarinninnermut ingerlatitseqqinnermullu Naalackersuisut akisussaanut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Aalajangersakkami matumani qulakkeerniarneqartoq tassaavoq inatsimmi matuminnga aqutsineq pillugu paasissutissanut tunngaviusunik naammaginartunik pilersitsisumik kinguneqarluartumik paasissutissanik katersisarnerup pilersinneqarnerata qulakkeerneqarnera tassunga ilanngullugu kisitsisitigut paasissutissat misissueqqissaarnermullu siunertat, kiisalu ineriartortitsineq aamma inatsisissat siunnersuutit nalunaarutillu allangortinneqarneri. Kisitsisitigut paasissutissat nakkutilliinernut, ilisimatusarnernut aammalu aalisarnermik inuussutissarsiutip ingerlanerata nalilerneqartarnissaanut atatillugu aamma atorneqartussapput. Ilangullugu siunertarneqarpoq paasissutissanik tamanik aalisarnermik aqutsinermut attuumassuteqartumik misissueqqissaarnissamut pisariaqartunik katersinissamut Naalackersuisut tunngavissaqarnissaat. Tassani inatsisitigut suliaqarnermik, nalitusaavinnik misissueqqissaarnernik, kisitsisitigut paasissutissanik kiisalu nakkutilliinissaq siunertaralugu paasissutissanik misissueqqissaarnerit ilaatinneqarput.

Naalackersuisut qinnuteqarnissaq sioqqullugu ingerlatsisumut ataatsimut ingerlatsisinnaanissaq pillugu ilisimatitsisariaqarput.

Aalajangersagaq aalisarnermut tunngatillugu sulianik nalinginnaasumik suliarinnittarnermi atorneqarsinnaavortaaq. Taamaasillutik Naalackersuisut soorlu aalisarsinnaanissamut akuersissutinik suliaqarnerminni qinnuteqartup akileraartarnikkut inissisimanagera pillugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut paasiniaasinnaalissapput.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami tassani inatsimmut ilaasunik paasissutissanik katersinermut suliarinninnermullu kiap isumaginnittuunissaata qaqugukkulluunniit uppersarneqarsinnaanera qulakkeerneqarpoq, ilaatigut marloqiusamik nalunaarusiortarnerup pinngitsoortinnissaa siunertaralugu.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq tassaavoq inatsimmi 1996-imeersumi § 25-mi tunngavinnik ingerlatitseqqinneq, taakkualu annikitsumik iluarsineqarput. Inuussutissarsiutigalugu

aalisarnermut soqutigisaqartunut paasissutissanik aalisarnermik aqutsinermi pisariaqartunik tunniusseqqusinissamut aalajangersagaq manna aqutugalugu Naalackersuisut tunngavissaqalerput, tassunga ilanngullugit nakkutilliinermut, misissueqqissaarnermut ilisimatusarnermullu siunertat. Maani aalajangersakkami siunertarineqarpoq, Naalackersuisut Kalaallit Nunaanni inunnut suliffeqarfimnullu aalisarnermi suliffeqarfimmik ingerlataqartunut, akuersissummik pigisaqartunut, angallatinik Kalaallit Nunaanneersunik nunanit allaneersunillu piginnittunut atuisunullu, tunisiasiorfinnut allanullu paasissutissanik aalisarnermik aqutsinermi pisariaqartunik piumasaqarsinnaanissaat. Aalisarnermi peqataasut tamaasa eqqarsaatigalugit paasissutissanik katersinissamut erseqqissumik inatsisitigut tunngaveqarnissaq qulakkeerniarlugu aalajangersagaq ilanngunneqarpoq.

Aalajangersagattaq malillugu paasissutissat katersorneqartut inatsimmik akisussaassuseqartumik naammattumillu aqutsinermik ingerlatsiviup isumaginnissinnaaneranut pisariaqassapput. Taaguummik "pisariaqartuuneranik" naliliinermi naleqqiussuineramik tunngavik atorineqarpoq, tassa imaappoq paasissutissat pineqartut katersornerisa pisariaqartuunerat taakkulu atorineqarnerinut atasunut aningaasartuutinut naapertuunnissaat qulakkeerneqassasoq.

Paasissutissat assersuutigalugu tassaasinnaapput kisitsisitigut paasissutissanik, nakkutilliinermut aamma ingerlatitseqqinnermi suliassanik isumaginninnermut pisariaqartut imaluunniit ilisimatuussutsikkut siunnersuusiordernermut imaluunniit inatsimmik aqutsinermi atugassanik misissueqqissaarnermut.

Malugineqassaaq paasissutissat Naatsorsueqqissaartarfimmit toqqortarineqartut aalisarnermik nakkutilliineq siunertaralugu atorineqarsinnaanngimmata.

Aalajangersagaq paasissutissanik eqqarsaatigineqarsinnaasunik tamanik katersinissamut siamasissumik periarfissiinngilaq, kisianni taakku pisariaqarpata paasissutissanik pissarsiniarnissamut Naalackersuisunut erseqqissumik tunngavissiilluni. Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq assersuutigalugu pisassiissutit aalajangersarnissaannut atugassanik ilisimatuussutsikkut misissuinerit aalisarnermik akisussaassuseqartumik aqutsinermut pisariaqarluinnarmata. Naatsorsuutigineqarpoq tassaanerussasoq Pinngortitaleriffimmi ilisimatusarnermik ingerlatat aalajangersakkamut tassunga ilaatinneqassasut imaluunniit siunertap taamaaqataanut suliffeqarfiit allat.

Suliffeqarfinni oqartussanilu pisariaqanngitsumik isumalluutininik atuneq annikillisarniarlugu inatsit naapertorlugu nalunaaruteqartarnerit ingerlaannartumik pisarnissaat sapinngisamik qulakkeerniarneqassaaq. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq internet aqutugalugu immersuiffissat digitaliusut iluaqutigalugit paasissutissanik tunniussineq, qarasaasiami toqqorsivimmut toqqaannartumik paasissutissat toqqorneqarlutik taannalu aqutugalugu allaffissornikkut pisariillisaasoqarluni.

Sammisamut aalajangersimasumut naleqqiullugu aalajangersakkami ilaatigut eqqaaneqarpoq suliffeqarnikkut aningaasaqarnikkullu pissutsit, tassungalu atatillugu oqaatigineqarluni assersuutigalugu akissarsiat, bonusimik aaqqissuussisinnerit ilanngullugit pillugit paasissutissat, kiisalu avammut niuernerq pillugu paasissutissat annertuumik pingaaruteqarumaartut.

Imm. 4-mut.

Sapinngisamik paasissutissanik katersinermut pilersuinemullu erseqqissunik tunngavinnik periutsinillu piareersaasoqartariaqarpoq, soorlu aamma suleriaatsit sapinngisamik annertunerpaamik ingerlaannartumik pisinnaanissaat qulakkeerneqassasoq. Aalajangersakkap taassuma atorneqarnerani qulakkeerneqartariaqarpoq ilaatigut pissusissamisoortumik tusarniaanikkut paasissutissanik pilersuisut pillugit aningaasartuutunik Naalakkersuisut naliliissasut, aamma paasissutissanik pilersuineq pillugu piumasaqaatinut nutaanut naleqqiullugu naleqqiussinermik oqimaaqatigiissitsineq qulakkeerneqarluni.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katersinermut, suliarinninnermut oqartusanullu allanut ingerlatitseqqinnermut tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit Naalakkersuisut piginnaatitsisinnerasut, takuuk imm. 1. Aalajangersagaq taanna atorlugu imm. 1 malillugu suliassap oqartussanut suliffeqarfinnuunniit namminersortunut allanut suliassanngortinnissaanut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Taanna assersuutigalugu tassaasinneravoq nakkutilliinnermi oqartussat attuumassuteqartut, kommunit suliffeqarfiilluunniit namminersortut.

Maluginiarneqassaaq inuit pisortanut suliassanik suliarinnittut sulinermut atatillugu nipangiussisussaataammata, takuuk pinnerluttulerineq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi § 51.

Imm. 6-imut

Aalajangersakkami ilisimatuussutsikkut atugassanik paasissutissanik katersinissaq siunertaralugu ilisimatuussutsikkut alaatsinaattunik ilaasoqarnissamut angallatit pisussaaffeqarnerat pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput. Aalajangersakkami ilisimatuussutsikkut alaatsinaattut suliassanik sunik suliqaarsinnerinik Naalakkersuisut killilersuinissamut periarfissinneqanngillat. Taamaallaat angallammi naalakkap ilaatitsinissamut pisussaaffianut tunngavissat aamma angallammiinneranni ilisimatuussutsikkut alaatsinaattumut atukkat pillugit piumasaqaatit erseqqinnerusut, tassunga ilanngullugit nerisaqarneq unnuiffissarlu pillugit malittarisassat.

Paasissutissanik pissarsisinneraneq ingerlatitseqqittarnerlu

§ 52-imut

Aalisarnermi aqutsinermilu ammasumik pissuseqarnissaq siuarsarniarlugu aalajangersakkami tassani siunertaavoq aalisarneq aamma aalisariutit pisaasa katitigaanerat pillugit paasissutissanik attuumassuteqartunik imaqartumik tamakkiisumik takussutissiamik Naalackersuisut suliaqarlutillu tamanut saqqummiussisassasut. Tassunga ilaapput paasissutissat uumassuseqarnermut, aningaasaqarnermut, teknikimut avatangiisitigullu pissutsinut tunngasut kiisalu aalisarnermik ingerlataqarfimmi ingerlataqartunik suliffeqarfinnik aamma aalisakkanit nioqqutissaliornermi kiisalu inuussutissarsiummi sulisuni pissutsinik aningaasaqarnikkut tamakkiisumik takussutissiisussat.

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq ammasuunissaq pisariaqartoq qulakkeerniarlugu, aamma kalaallit inuiaqatigiinni innuttaasut tamarmik paasissutissanik Kalaallit Nunaanni aalisarnermut tunngasunik pissarsisinnaanissaat qulakkeerniarlugu.

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq aqutigalugu Naalackersuisut paasissutissanik imm. 1 naapertorlugu katersorneqarsimasunik suliffeqarfinnut ilisimatusarnikkut aqutsinikkulluunniit paasissutissanik misissueqqissaarnissamut soqutigisaqartunut tunniussisussangortinneqarput.

Imm. 2-mut.

Imm. 1-imi paasissutissat katersorneqartut suliffeqarfinnut attuumassutilinnut tunniunneqarsinnaanerat aalajangersaaffigineqartoq, takuuk siuliani taaneqartut, imm. 2 aqutigalugu aqutsisoqarfik aalisarnermi takunninnissamut tamat periarfissaqarnissaat pillugu peqquneqarpoq, aamma nr. 1-imiit 8-mut paasissutissat sorliit minnerpaamik tamanit pissarsiarineqarsinnaanerak takutinneqarlutik.

Nr. 1

Nalunaarsukkamiissapput akuersissutit tunniunneqarsimasut tassungalu atatillugu piunasaqaatit. Akuersissutit tamanit takusassangortittalernerisigut tamanna pisinnaavoq. Matuma saniatigut takussutissiaq aalisarsinnaanerak akuersissutinik piginnittut amerlassusaannut, tassungalu inuussutissarsiuutit atasut piginnittuunikkut ilusaata misissorneqarnerannik aammalu pisassiissutinit pigisaariaannaasunut takussutissiamut naatsorsuinernik imaqassaaq.

Nr. 2-mut

Aalajangersagaq malillugu tamakkiisumik takussutissiaq ukiunut ataasiakkaanut aalisakkanullu TAC pisassiissutillu pillugit paasissutissanik imaqassaaq. TAC-ip pisassiissutillu pillugit paasissutissat saniatigut ilisimatuussutsikkut siunnersuisarneq aalisarnerillu akornanni, assersuutigalugu sinerissap qanittuani avataanilu aalisarnermi, pisassiissutit agguataarneqarnerat pillugit paasissutissanik takussutissiaq imaqassaaq.

Nr. 3

Aalajangersagaq manna naapertorlugu, pisassiissutit amerlassusiannik agguaanerit akuersissutinillu pigisaqartunut aalisakkanut ataasiakkaanut agguarlugit pisassiissutit pillugit paasissutissat tamakkiisumik takussutissiap imarissavai. Matumani ilaapput pisassiissutit amerlassusaat aamma pisassiissutinit pigisat suliffeqarfiit inunnit ataasiakkaanit pigineqartut aqputigalugit inunnut ataasiakkaanut agguanneqarsinnaasut.

Nr. 4

Aalajangersagaq taanna malillugu takussutissiaq aalisariutit pillugit paasissutissanik imaqaassaaq, tassunga ilanngullugit teknikikkut pissutsit, piginnaasaq atornerarnerilu, tunisat amerlassusiat tunisallu nalingi. Angallatip piginnaasai tassaasinnaapput usitussusaa, angissusaa maskinnaatalu sakkortussusaa. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq angallatit ataasiakkaat pisaat tamakkiisumik malinnaavigisinnaajumallugit ammalluinnartumillu ingerlatsisoqarnissaa qulakkeerniarlugu. Angallatinut meterinik arfinilinnik naannerusunut atatillugu paasissutissanut piunasaqarsinnaaneq killeqartinneqarsinnaasariaqarpoq.

Nr. 5

Aalajangersakkami tassani siunertaq tassaavoq tunisat amerlassusaannut paasissutissat aamma tunisat nalingi suliffissuarnut tunngassutillit tamanit pissarsiarineqarsinnaanissaat. Aalisarnermi suliffissuaqarneq inuiaqatigiinnut aalajangiisuulluni pingaaruteqarpoq, sulisinnaasullu ilarpassuinik suliffissaqartitsilluni. Taamaammat soqutigisaqartut tamarmik tulaassinermut kisitsisinut ajornaatsumik tamakkiisumillu takunnissinnaanissaat pingaaruteqarpoq.

Nr. 6

Takussutissiaq pisassiissutinik niuerneq pillugu paasissutissanik imaqaassaaq. Tamatuma kingunerissavaa, pisassiissutit annertussusiisa amerlassusaat, illuatungeriit kikkut niueqatigiissimanerat, niueqatigiissutit annertussusaat aamma pisassiissutinik niueqatigiissutit nalingat pillugit paasissutissanik Naalackersuisut tamanut saqqummiisinnaasut.

Nr. 7

Ammalluinnartumik ingerlatsinissaaq qulakkeerniarlugu matumani aalajangersakkami Naalackersuisut pisassiissutinit pisat ukiunut pisassiiffiusunut aalisakkanullu agguakkat pillugit ilisimatitsinissamut pisussaaffilerneqarput.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami uani Naalackersuisut tamakkiisumik takussutissiamik nutarterisarnissaat siunertaavoq, takuuk imm. 2.

§ 53-imut

§ 51, imm. 1 malillugu paasissutissat katersorneqartut tunngavigalugit aalisarnej, tassanilu aqutsisoqarnera pillugit Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni Naalakkersuisut saqqummiussisassasut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Tassani pineqarpoq ukiumoortumik nalunaarut ilaatigut kalaallit nunaanni aalisarnermi ineriartormik allaaserinnillunilu misissueqqissaartoq. Nalunaarut tassunga ilanngullugu aqutsinermi pilersaarutit atuuttut pillugit takussutissiamik imaqassaaq Kalaallit Nunaanni aalisarnermut inatsisitigut malittarisassat atuuttut aamma allaassutaasinnaasut pillugit nassuiaat ilanngullugu.

Siunertaavoq aalajangersagaq Kalaallit Nunaanni aalisarnej pillugu paasissutissat annertusinerinut iluaqutaassasoq, aamma kalaallit nunaanni aalisakkatigut isumalluutit inuiaqatigiinnit kalaallit pigineqarneri pillugit tunngavimmik tunngaveqarluni. Nalunaarut annertuumik siunnerfeqarpoq aamma Kalaallit Nunaanni aalisarnej pillugu pitsaassuseqartumik oqallinnerup tunngaveqarnissaata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu. Taamaattumik pingaarpoq nalunaarutip kalaallit nunaanni aalisarnermi ajornartorsiutaasunik ineriartornissamullu periarfissat immikkut suliarippagit. Nassuiaammit aamma piginnaatitsinermi aalajangersakkat suut atorneqarsimanersut takuneqarsinnaassaaq kiisalu allaassutaasinnaasut aamma aqutsinermi pilersaarutit nutarterneqarsimasut pillugit nassuiaateqarluni. Siunertaavoq aalajangersakkap aalisarnermi taassuminnga aqutsinerup paasiuminartuunissaanik iluaqutaanissaa.

Ukiumoortumik nalunaarutip TAC pillugu nassuiaat siusinnerusukku atuuttoq taarserlugulu annertusissavaa. Paasiuminartuuneq annertusiniarlugu aamma naalakkersuinikkut ingerlataqartut akuliuttannginnissaannik tunngaviup eqqortinneqarnissaa qulakkeerniarlugu aalajangersagaq eqqunneqarpoq.

Kapitali 13-imut

Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit

§ 54-imut

Imm. 1-imut.

Siunnersuisoqatigiit katitigaanerat pillugu piumasaqaatit naapertorlugit Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiinnik Naalakkersuisut pilersitsipput, tak. imm. 4. Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit suliassat tassaassaaq imm. 2-mi allattorneqartunut tunngatillugu Naalakkersuisunut oqaaseqaateqarnissaaq. Imm. 2-mi taaneqartunut tunngasunik nalinginnaasumik iluseqartuni suliani tamani Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit ilanngunneqartarnissaaq Naalakkersuisut qulakkiissavaat.

Imm. 2-mut.

Naalakkersuisut Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaammik qaqugu qinnuigisinnaaneraat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Suliani nalinginnaasuni taamaallaat Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniarneqarsinnaapput, taamaalillutillu sulianik suliarinninnerni aalajangersimasuni peqataasinnaanatik. Malittarisassanik attuumassuteqartunik tamanik Naalakkersuisut piareersarnerinut atatillugu Siunnersuisoqatigiit ilanngutitineqassapput, soorlu aamma nalunaarummik kinguneqanngitsunik suliniutinut nalinginnaasunut atatillugu siunnersuisoqatigiit aamma tusarniarneqartassasut. Imm. 2-mi sammisat piumasqaataasut allattorsimaffiat tamakkiisuvoq, kisianni Naalakkersuisut Siunnersuisoqatigiit sammisat allat pillugit oqaaseqaqusinnaavaat.

Assersuutigalugu sammisat siunnersuisoqatigiinni suliarineqarsinnaasut tassaapput

- TAC,
- nunani tamalaani isumaqatigiissutit,
- Kalaallit Nunaata oqartussaaffiata avataani aalisarneq,
- aalisarnerup nalinginnaasumik malittarisassatigut aqunneqarnera,
- angallatinut nutaanut/allanngortinneqartunut periarfissat pillugit malittarisassat,
- utertitsisussaataaneq,
- pisassiissutinit pigisanik oqartussat tunisinerat,
- aalisarnermut piumasqaatit tunitsiviit pillugit piumasqaatit, aamma
- piujuartitsinissaq siunertaralugu teknikkkut iliuusissat

Imm. 2, nr. 1-imut

Inuussutissarsiutigalugu aalisarnerup ingerlanneqarneranut killilersuiffigineqarneranullu malittarisassaliornissamik pilersarusiornermut suliaqarnermullu atatillugu Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqaqqullugit Naalakkersuisut qinnuigisinnaavaat.

Imm. 2, nr. 2-imut

Aalisarnermi aalajangersimasumi pisassat amerlassusissaannik aalajangersaanermi Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqaqqullugit Naalakkersuisut qinnuigisinnaavaat. Aammattaaq pisassiissutit, aalisarnermi atortunik atuineq, umiarsuarnik tunitsivilineq kiisalu aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tuniniaaneq pillugu apeqqutit pillugit siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqarnissaannik Naalakkersuisut noqqaasinnaapput. Tassani immikkut tuniniaasarnermut suliniutissat nutaat pineqarput.

Imm. 2, nr. 3-mut

Kalaallit Nunaanni aalisarnermi piujuartitsinermik siuarsaasunik suliniutinut tunngasunik Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqaqqullugit Naalakkersuisut qinnuigisinnaavaat. Tamanna tassaasinnaavoq suliniutit aalajangersimasut pillugit siunnersuisoqatigiit tusarniarnissaat, soorlu aamma piujuartitsinermik siuarsaanermi suliniutit nutaat pillugit siunnersuisoqatigiinniit siunnersuutininik pissarsiniartoqarsinnaasoq.

Imm. 3-mut

Apeqqutini kinguartinneqarsinnaanngitsuni siunnersuisoqatigiit ataatsimoorlutik isummersinnaannginneranni Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit allakkatigut Naalackersuisunit tusarniarneqarsinnaapput.

Imm. 4-mut.

Kalaallit Nunaanni aalisarnermi kattuffiit attuumassutillit katitigaanerat allanngorartuarmat kattuffiit peqataasut ataasiakkaarlugit inatsimmi taakkartorneqarsinnaanngillat, taamaattumik soqutigisaqatigiit ingerlatseqatigiiffiussasut attuumassuteqassasullu taamaallaat oqaatigineqarpoq. Tassani aamma kattuffiit inuiaqatigiinni, najukkamiunersoq, nunap immikkoortuaniunersoq nuna tamakkerluguluunniit pingaaruteqarnissaat pineqarpoq. Naalackersuisut kattuffiit qassit sorliillu siunnersuisoqatigiinni ilaasortaassanersut isummerfigisariaqartassavaat.

Siunnersuisoqatigiit katitigaanerat Naalackersuisunut siunnersuisartutut siunnersuisoqatigiit sulinerannut naapertuutissaaq. Siunnersuisoqatigiit taamaalillutik kattuffinnit soqutigisaqatigiinneersuussapput, aamma Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik, Pinngortitaleriffik imaluunniit Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik siunnersuisoqatigiinni ilaasortaasussaanatik. Naalackersuisoqarfik taamaallaat allattoqarnikkut suliaqassaaq, tak. imm. 6, aalisarnermillu akuersissutinik nakkutilliisoqarfik aamma pinngortitaleriffik siunnersuisoqatigiinni aggersitatut akuttunngitsumik peqataasarnissaat naatsorsuutigineqarluni.

Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinermi ilaasortat nipangiussisussaatitaaneq pillugit atsiussapput, tamannalu siunnersuisoqatigiinni sulinissamut piumasaqaataavoq. Sulinermut atatillugu nipangiussisussaatitaanermik unioqquitsineq Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermit Inatsimmi § 50 malillugu pineqaatissiisutaasinnaavoq.

Imm. 5-imut

Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit inatsimmi matumani aalajangersakkani tunngaviliussat iluanni suleriaaseq aqquqigalugu suleriaasissamik aalajangersaanissartik namminneq toqqarsinnaavaat. Tassunga atatillugu siulittaasumik toqqaanissamut, pisariaqarsimappallu allatut inuttalersuinissamut malittarisassat aamma aalajangersaaffigineqassapput. Siulittaasussamik qinersisoqarnerani assersuutigalugu pineqartup sivilisuumik inuussutissarsiornikkut misilittagai, siusinnerusukkat Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaasimanera imaluunniit aalisarnermut inatsisinik taakkualu aqutsiffiginerannik immikkut ilisimasaqarnissaa immikkut pingaartinneqassapput. Siunnersuisoqatigiilli aamma aalajangiisinnapput - inatsisip pilersinneqarnera sioqqullugu soorlu taamaassimasoq - siulittaasoqarfiup taarsaannikkut ingerlanneqarsinnaasoq.

Imm. 6-imut

Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiinnut tunngatillugu allattoqarfiup isumaginissaa Naalakkersuisoqarfiup suliassarissavaa. Siunnersuisoqatigiit annertunertigut isummernissamut tunngavissianik suliniutissanillu Naalakkersuisuneersunik suliaqartassaaq, taakkunungalugu tunngatillugu atorfilittat saqqummiussinermik suliaqartarnissaat tulluartsuussaaq.

Naalakkersuisut siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerannut atatillugu aningaasartuutit akilertassavaat, tassanimi aningaasartuutit attuumassutillit naleqquttullu pineqarnissaat naatsorsuutaasussaammat.

Kapitali 14-imut
Nakkutilliineq

Ataatsimut isigissagaanni nakkutilliineq ingerlanneqartoq akornutissanut ingerlatalimmut nakkutilliisoqarnissaanut attuumassuteqartunut mianerinissaanut nakkutilliinermut tunngavilersuutaasunut naapertuutissasoq atuutsinneqarpoq.

§ 55-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq taanna malillugu inatsimmi aalajangersakkanik eqqortitsisoqarneranik nakkutilliinermut malittarisassanik sukumiinerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Tassunga ilanngullugu Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani kalaallit angallataasa tulaassuinerat usingiartarnerallu pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Aalajangersakkatigut aamma Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani kalaallit angallataasa tulaassineri usilersoqqinnerilu pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Aalajangersakkamut ilaapput Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aamma avataani pisarineqartut.

Ileqqorissaarnissaaq eqqarsaatigalugu eqqaasitsissutigineqassaaq § 3, nr. 27-mi nassuiaat, tassani Nakkutilliinissamut oqartussaaq Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfiussanersoq aamma illersornissaqarfiup aalisarnermut nakkutilliisoqarfianit ingerlanneqassanersoq allassimammat.

Pissusissamisussaaq inerteqqutit peqqussutillu pillugit sinaakkutissat nalunaarutikkut allanneqarpata. Tassunga atatillugu assersuutigalugu danskit aalisarneq pillugu inatsisaani § 120, imm. 1-imiit isumassarsisoqarsinnaavoq, ima allassimasoq:

"Nakkutilliinermi oqartussat, tamanna pisariaqartinneqarpat, peqqussummi inerteqqummillu nalunaaruteqarsinnaapput

*1) nakkutilliinerup ingerlanneqarnera pillugu, tassunga ilanngullugit tulaassiviit, piffissat tulaassivissat aamma nakkutilliinermi oqartussani tulaassinermi najuunnissaat imaluunniit
2) aalisariutip, aalisakkanik assartuutip angallatip, biilit, aalisakkanik assartuisut, aamma aalisarnermi atortut kiisalu pisat politiit takkunnissaannut sulii sumiiffimmiinneri qulakkeerniarlugit eqqartuussisarnermilu inatsimmi pillaasarneq pillugu malittarisassat malillugit pinngitsaaliinikkut pisariaqartumik akuliuttoqarluni."*

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq taanna tunngavigalugu nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit naapertorlugit nakkutilliinermi pisussaaffiit qaqugukkulluunniit atuuttut Naalakkersuisut ilanngussinnaavaat. Taamaalilluni aalajangersagaq NAFO-miit aamma NEAFC-imiit nakkutilliinermi aalajangersakkat ilanngunneqarnissaannut aalajangersagaq tunngavissivoq. Tamanna assersuutigalugu isumaqarpoq Naalakkersuisut Umiarsualivimminnermi nakkutilliinermut tunngatillugu sukumiinerusunik malittarisassiorsinnaasut.

Imm. 3-mut

Inerteqqutaasumik, nalunaarutigineqanngitsumik malittarisassaqartinneqanngitsumillu aalisarnerup pinngitsoortinnissaa siunertaralugu aalisakkat ilaatigut qanoq pisarineqarnerinut tunineqarnerinullu malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut periarfissaqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Aalajangersakkami matumani nunani tamalaani kattuffiit Kalaallit Nunaata ilaasortaaffigilersimasai imartani tamani piujuartitsinermik tunngaveqarluni aalisarnissap qulakkeernissaanut tunngatillugu aalisarnerit unioqqutitsiffiusut, nalunaarutigineqarneq ajortut malittarisassaqartinneqanngitsullu killeqartinnissaannik immikkut qitiutitsisarnissaat anguniarneqarpoq. Tulaassinertit usingiarnerillu qanoq ingerlanneqarnissaat pillugit kiisalu nunat ataasiakkaat inerteqqutaasumik, nalunaarutigineqanngitsumik killilersugaanngitsumillu aalisarnerup killilersimaarnissaanut qanoq iliuseqarnerusinnaanerannut tunngatillugu suleqatigiiffiit taakku piumasaqaateqarsinnaapput.

Nr. 1

Unioqqutitsisumik aalisarnerup killilersimaarnissaa siunertaralugu pisat tiguneqartut pillugit paasissutissanik inuit aamma inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasut tunniussinissaannik pisussaaffiliisunik malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Tamakku assersuutigalugu tassaasinnaapput tigooqqaaviit, suliffissuit, illut niuerfiit taamatut pisussaaffilerneqarsinnaasut.

Siunertaq tassaavoq inerteqqutaasumik, nalunaarutigineqanngitsumik killilersugaanngitsumillu aalisarneq ingerlanneqarnersoq nakkutiginiarlugu aamma angallatit allattaavinnut malittarisassat malillugit allattuinersut nakkutiginiarlugit sapinngisamik pitsaanerpaanik nakkutilliisutut oqartussat sakkusaqartinneqassat.

Nr. 2-mut

Unioqqutitsisumik aalisarnerup killeqartinnissaa siunertaralugu aamma pisanik tunisisartut inuit aamma inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaaffeqartullu aalisarnermut kalaallit imaluunniit nunat allamiut akuersissutaannik atuuttumik peqarnersut nakkutigineqarnissaannut tigooraaviit, suliffissuit, illut niuerfiit il.il. peqqunneqarnissaat pillugu malittarisassanik aamma aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Inuk imaluunniit inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasoq akuersissummik atuuttumik peqarnani pisaminik tigooraavimmut tunisisimasoq paasineqarpat tigooraaviup, suliffissuup imaluunniit illup niuerfiusup il.il., taamatut pisanik pisisimasup pineqaatissinneqarsinnaanera pillugu malittarisassiortoqarsinnaavoq.

Nr. 3

Pisassiissutit tamakkerlugit aalisarneqarsimatillugit, tamanna tusagassiorfiit, aalisarnermi kattuffiit il.il. aqqutigalugit tamanut saqqummiunneqarsimalluni, tak. assersuutigalugu § 21, nr. 2) tigooraaviit, suliffissuit, illut niuerfiit il.il. pisassiissutinik taakkuninnga pisanik tigusinissaannut inerteqquteqartunik malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Pisat unioqqutitsinikkut pisarineqarsimasut tigusisup ilisimasimappagu ilisimasariaqarsimagaluarpaguluunniit siuliani allassimasut nanginneratut unioqqutitsisumik pisanik pineqartumut pineqaatissiisummik malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Imm. 4-mut.

Aalisakkanik tulaassineq, aaqqissuussineq aamma aalisariutinik aamma aalisarnermi assartuutinik ingerlatsineq pillugu malittarisassanik ilanngussiniarluni aalisarnermik nakkutilliisoqarfiup sulinerata oqinnerulernissaa siunertaralugu Naalakkersuisut annertuumik aalajangersakkakut piginnaatinneqarput, taamaalilluni assersuutigalugu takkulluni nakkutilliinissaq sapinngisamik annikinnerpaamik akornusersorneqartillugu. Maleruagassamik atuutilersitsinermi nakkutilliinerup suliarineranut killeqartinnera aallaaviusaaq.

§ 56-imut

Imm. 1-imut.

Nakkutilliinermi oqartussat pisussaaffiinik aalajangersakkami aalajangersaasoqarpoq.

Nakkutilliinermi oqartussat akuersissutini piumasaqaatit eqqortinneqarnerinik nakkutilliinermut atatillugu angallatini aalisarnermi atortunik pisanillu misissuisinnaapput.

Umiarsuit tunitsiviit angallatillu allat usinik nuussinissamut akuersissuteqartut aalajangersakkamut ilaapput.

Aalajangersakkami ilaapput angallatit tamarmik, Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisartut kiisalu kalaallit angallataat nunat tamat imartaanni aalisartut. Angallatit tamaasa Kalaallit Nunaanni aalisarnermut aamma Kalaallit Nunaanni pisassiissutitut attuumassuteqartut aalajangersakkami pineqarput.

Piginnaatitsinermi pisarineqartunik suliarineqarsimasunik poortoriikkanillu nakkutiginnittarnissaq ilaavoq.

Imm. 2-mut.

Akuersissutini piumasaqaatit eqqortinneqarnerisut misissornissaat siunertaralugu nakkutilliinermi oqartussat piumasarinnaavaat angallatip pappiliaanik uppernarsaatinillu takunnikkumallutik. Tamanna nalinginnaasumik isumaqarpoq inuit imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaaffeqartullu, akuersissummik piginnittutut allassimasut, inuk imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaasoq pisussaaffeqartorlu aalisartuunersoq qulakkeerniarlugu akuersissummik misissuineq.

Imm. 3-mut

Nakkutilliinermi oqartussat eqqartuussivik aalajangiiteqqaarnagu aalajangersakkami eqqaaneqartut ingerlassinnaavaat. Sulisulli uppernarsaammik tulluurtumik takutitsisassapput.

Pisortat ingerlatsineranni malittarisassanut tunngatillugu isumaliutissiisut 1039/1985 eqqartuussisoqarnerup avataatigut pinngitsaaliissutitalimmik akuliuttarneq pillugu martsimi 1985-imi ataatsimiititaliaq apeqquteqarpoq, tassani ilaatigut apeqqutit eqqartuussivik avaqqullugu misissuinissamut arsaarinninnissamut tunngasut suliarineqarput.

Isumaliutissiisut 1039/1985 eqqartuussisoqarnerup avataatigut pinngitsaaliissutitalimmik akuliuttarnermi, qupp. 137-imi imm. 6.3.2.2.2-mi erserpoq:

”Akuliunnerit amerlanerpaat nakkutilliinermik tunngaveqartarput, arlaqartumik taamungaannaq tigooqqaalluni misiliilluni nakkutilliinermik... [Taanna]-rpiaq taamungaannaq tigooqqaalluni misiliineq - siumut oqaatigineq ajornartua – aaqqiisut naleqalersikkaa. Tamanna tunngavigalugu inatsisitigut piviusutut allaatiginninneq (retsfaktumbeskrivelsen) pissutsini taamaattuni eqqorteqqissaartikkuminaattarpoq. Pinngitsaaliissutitalimmik akuliunneq paasissutissanik aallerneramik tunuliaqutaqarpat, taava inatsisitigut aalajangiinerit piuminartuuserput paasiuminartuuserlutillu. Inatsisitigut

aalajangiinissamik piumasaqaateqartoqassappat, ataatsimiititaliap isumaa malillugu, pisariaqanngitsumik allamut saasaaneruvoq, eqqartuussivinnik pisariaqanngitsumik suliakkersuisoq, saniatigullu ingerlatsinermut oqartussaasut nakkutilliinissaannik sanngiillisitsisoq, inatsisitigut isumannaatsuunermik iluaquteqanngitsumik. Inatsisip atuutsinneqarnissaanut eqqartuussiviit imaluunniit ingerlatsinermi oqartussaasut qaffasinnerusumik akisussaaffeqassanerannut tunngatillugu naggaterpiaani kikkut akisussaasuussanerannut tunngatillugu ajornartorsiuteqarnera siusinnerusukkut taaneqarpoq. Taamaammat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, pinngitsaaliissutitalimmik akuliunneq nakkutilliineq imaluunniit paasissutissanik ujarlerneq anguniarneqartillugu, taava inatsisitigut aalajangiinissamik piumasaqarnissaq pinngitsoortinneqartariaqartoq.

Imm. 4-mut.

Nakkutilliinermi oqartussanut isumagisassanngortinneqartut pisinnaatitaaffiit suliassallu pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanernannik aalajangersakkami aalajangersaasoqarpoq.

Imm. 4 naapertorlugu malittarisassanik sukumiinerusumik aalajangersaanermut atatillugu erseqqissarneqassaaq Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfup ataani sulineq piniarnermik aalisarnermillu nakkutilliisunit ingerlanneqartoq taamaallaat allaffissornikkut nakkutiginninnermik nakkutilliinertullu iluseqartussaammat, aamma piniarnermik aalisarnermillu nakkutilliisut peqqussutit il.il. pinngitsaaliissutigissallugit imaaliallaannarlutik pissaanermik atuisinnaanatik. Taamaalilluni pinerluttulerineq pillugu inatsit naapertorlugu sulianik suliarinnittut suli tassaapput politiit.

§ 57-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq taanna malillugu nakkutilliinermi oqartussat tamanna pisariaqartutut nalilersimappassuk angallatit suulluunniit unitsissinnaavaat, ikiffigisinnaavaat misissuiffigalugillu. Aamma pisanik sakkunillu misissuinissaq imaluunniit nakkutilliinissaq siunertaralugit angallatit timmukarnissaannik peqquneqarsinnaapput.

Aalajangersagaq naapertorlugu maannakkut ”nakkutilliinermi oqartussat” angallammik unitsitsisinnaallutillu angallammut ikisinnaapput, taamaattumik § 5-imi akisussaaffiit agguarneri naapertorlugit maannakkut aallaaviatigut suliassamik taassuminnga Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik aamma/imaluunniit sakkutuut aalisarnermik nakkutilliisuannit isumaginnissaq. Tamanna atuutissaq § 5 naapertorlugu naalagaaffimmi oqartussanik allanik immikkut ittumik isumaqatigiissusiortoqarsimangippat.

§ 55-imi nakkutilliinermi suliassat ingerlanneqarsinnaapput kalaallit imaluunniit nunat allamiut angallataat pineqarnerseq apeqqutaatinnagu.

Aallaaviatigut nakkutilliinermi oqartussat umiarsuup unitsinneqarfiani imaluunniit ikiffigineqarfigisaani misissuissapput. Tamanna ajornarpat, imaluunniit sapernartoq paasineqarpat, umiarsuaq Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmuut toqqarneqartumut ingerlaqqullugu peqquneqassaaq.

Pisanik sukumiinerusumik kisitsisoqarnissaa siunertaralugu uppersaatinik qulakkeerinninniarluni umiarsuup timmukarnissaanik nakkutilliinermi oqartussat peqqusisinnaapput.

§ 3, imm. 1, nr. 18-imi tulaassisarnerup nassuiaaffiginera atortunut atuuttussanngortillugu aamma annertusineqarpoq.

Imm. 2-mut.

Imm. 1 naapertorlugu pisinnaatitaaffik eqqartuussivik aalajangiiteqqaarnagu kisiannili kinaassutsimik uppersaammik pissusissamisoortumik takutitsinikkut nakkutilliinermi oqartussat ingerlassinnaagaat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Tamanna immikkoortumi periutsimut maannamut atuuttumut akuerisaasumullu naapertuuppoq.

Imm. 3-mut

Aalisariummi angallatinik nakkutilliinermut atortulersuutini (FOE) ikkussuisoqareersimangippat aalajangersagaq naapertorlugu nakkutilliinermi oqartussat aalisariutini piginnittunik ikkussueqqusinissamut pisinnaatinneqarput. Ilaatigut angallatip sumiiffia, sammivia sukkassusaalu atortulersuutip nassiuttarpai.

Nakkutilliinermi aaqquissuussinerit assigiinngitsorpassuit atonerisigut nakkutilliinissaq ajornassanngilaq, tassunga ilanngullugu assersuutigalugu dronit.

Aalajangersagaq tamakkiisuunngilaq, taamaattorli paasissutissat sulianut allanut tunngassuteqartut aamma matumani ilaasinnaallutik.

Imm. 4-mut.

Angallatit malinnaaviginissaannut atortulersuutit atornissaannut, matumani ilanngullugit atortulersuummik ingerlatsineq, teknikkimut nassuiaatinik aamma sulianut allanut tunngassuteqartut paasissutissat il.il. pillugit ersarinnerusunik maleruagassanik saqqummiussinissamut aalajangersakkap uuma Naalakkersuisut pisinnaatippai.

§ 58-imut

Imm. 1-imut.

Kalaallit nunallu allamiut angallataat, Kalaallit Nunaanni akuersissuteqarlutik aalisartut angallatip aalisarnermut attuumassuteqartunik ingerlataanik nakkutilliinissaq siunertaralugu nakkutilliinermi oqartussat sinniisuinik angallammiittoqarnissaanik nakkutilliinermi oqartussat peqqusisinnaapput.

Erseqqissarneqarpoq aalajangersagaq angallatinut aalisarnermik ingerlataqartunut taamaallaat atuutinnngitsoq, kisianni aamma aalisarnermut attuumassuteqartunik ingerlataqartunut angallatinut tamanut, tassunga ilanngullugu assersuutigalugu angallatit usilersoqqinneqartut, angallatit aalisakkanik assartuisut, umiarsuit tunitsiviit, umiarsuit tunisassiorfiit, umiarsuit qerititsiviit il.il.

Kiisalu aalajangersagaq imatut annertusineqarpoq, maannakkut umiarsuaatileqatigiiffiit Naalackersuisunit akuersissuteqarlutik angallatit aalisartut, usinik nuussisut nuussisuni imaluunniit aalisarnermut attuumassuteqartunik allatigut ingerlataqartut nakkutilliinermi oqartussaniit sinniisunik ilaasoqaqqullugit peqquneqarsinnaallutik, angallat taamaattoq Kalaallit Nunaata nunami aalisarnikkullu oqartussaaffigisaata avataani ingerlataminik ingerlataqarpat.

Nakkutilliineq nalinginnaasumik imatut aaqqissuunneqassaaq nakkutilliinermi oqartussat sinniisui nalunaaquttap akunnerini arlalinni angallammiillutik aamma atortunik, umiarsuup allagaataanik, usianik il.il. misissuillutik.

Nakkutilliineq aamma imatut ingerlanneqarsinnaavoq nakkutilliinermi oqartussat sinniisui piffissani sivisunerusuni angallammiillutik, aamma angallatip ingerlataanik alapernaarsuillutik aamma unioqquutitsisinnaanernik nakkutilliineq siunertaralugu takusaallutillu misissuillutik. Pisumi kingullermi ingerlataqartup isumannaallisaanermut tunngavissat maluginiassavai. Tamanna susassaqarfik sulii danskit oqartussaaffigisaaniippoq.

Nakkutilliinermi oqartussat najuunneri aalisarnerup malittarisassat atuuttut malillugit ingerlanneqarneranik qulakkeerinneqataavoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq taanna malillugu nakkutilliinermi oqartussat kalaallit aamma nunat allamiut aalisariutaat, aalisarnermi assartuutaat aamma umiarsuit tunitsiviit peqqusinnaavaat Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani avataanilu angallatit taakku tulaassaannik usilersoqqinnerinillu nakkutilleeqqullugit. Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani kalaallit angallataasa usilersuisarnerannillu Nakkutilliinermi Oqartussat nakkutilliisinnaapput.

Aalajangersagaq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani taassumalu avataani aalisarnermut atuuppoq. Aalajangersakkap pingaaruteqarnera pisanik nuussineq imaluunniit

pisanik tulaassineq umiarsuit uppersaataanni il.il. allattorneqarsimasut naapertorlugit ingerlanneqarnersut ilaatigut nakkutilliinermi oqartussat nakkutilliinissamut periarfissaqarnerannut atatillugu isigineqassaaq.

Imm. 3-mut

Nakkutilliinermi oqartussat najugaqarnerannut nerisaqarnerannullu umiarsuaatileqatigiiffiit aningaasartuutunik akiliinerat periuseq atuuttoq malillugu annikitsuararsuuvoq. Taamaattorli aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaat malillugu nakkutilliinermi aningaasartuutit ilaannik annertunerusunik imaluunniit tamarmiusunik angallammik piginnittup akileeqqunissaannut periarfissaqarpoq. Kisiannili umiarsuaatileqatigiit aningaasartuutaasunut akileeqqusarnissaat tulluurtuunersoq nalilertariaqarpoq. Naliliinermi ilanngunneqassaaq akiliutissap angissusia anguniakkamut sanilliullugu naammaginarersoq, assersuutigalugu nakkutilliinermi oqartussat sinniisuisa angalanerannut, najugaqarnerannut, nerisaqarnerannullu aningaasartuutit.

Aalajangersagaq taanna naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqartut tamakkiisumik akiliinissamut peqqusinnaanermut kinaassusersiunngitsumik piunasaqaatinik imaqtartariaqarput, taamaalilluni erseqqissumik takuneqarsinnaalluni umiarsuaatileqatigiiffiit allanik imaluunniit tamakkiisumik akileeqquneqarsinnaassanngitsut, immikkoortumi aalajangersimasumi imaluunniit piffissami aalajangersimasumi kilisaatinut tamanut akiliinissamut piunasaqaat eqqunneqanngippat.

Nakkutilliineq pillugu akiliinerup annertussusaata allanngorarnernik tunngavilersuisinnaasunik pissutsinik tamakkiisumik taaguisoqarsinnaanngilaq, kisianni assersuutitut eqqaaneqarsinnaallutik:

- 1) Kilisaammiit nalunaaruteqanngitsoornerit uteqattaartut.
- 2) Unioqqutitsinerit uteqattaartut siusinnerusukkut paasineqarsimasut aamma umiarsuup naalagaanut assuarliutigineqarsimasut.
- 3) Aalisarnermi nakkutilliisup pisarnertut pulaarnerata nalaani ingasattumik unioqqutitsinerit paasineqartut.
- 4) unioqqutitsisumik igitsinernut pasitsaassinerit sakkortuut pisat annertussusiisa katitigaanerisigut, immikkoortumi angallatit allat pisaannik malunnaatilimmik allaanerunerisigut imaluunniit Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutininik Nakkutilliisoqarfianiit immikkoortumi angissutsit nalinginnaasumik angissusiisa agguarnerinik paasisaqarsimanermiit takutinneqartut.
- 5) Pisarnertut pulaarnermi angallatit ataatsimoortut sunniuteqarluartumik misissuititsinngippata aalisarnermik nakkutilliisut ataavartumik angallammiitinneqarnissaat pisariaqalersimappat.

Imm. 4-mut.

Pingaaruteqarpoq nakkutilliinermi oqartussat sinnisui angallatini taakkunaniittut Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmik, Issittumi Sakkutuunik aamma politiinik atassuteqarnissamat periarfissaqarnissaat. Inuk nakkutilliisoq taamaaliornikkut unioqutitsinertut ilimagineqartoq erseqqinnerusumik misissorneqassanersoq imaluunniit erseqqinnerusumik misissuineq ingerlanniarlugu Issittumi Sakkutuuniit umiarsuaq alapernaarsuut aggersarneqassanersoq pillugu qullersani nalilersuitissinnaavai.

Angallatip radiuanik, nalunaarasuartaataanik qarasaasiaanillu atortuinik nakkutilliinermi sulinermit atasunik atuinermit aningaasartuutit umiarsuaatileqatigiiffiup akilissavai. Angallatip radiuanik, nalunaarasuartaataanik qarasaasiaanillu atortuinik nakkutilliinermi sulinermit atanngitsunik atuneq pillugu aningaasartuutit aalisarnermik nakkutilliisup nammineq akilissavai.

Imm. 5-imut

Imm. 1 aamma 2 naapertorlugit pisinnaatitaaffik eqqartuussivik aalajangiiteqqaarnagu kisiannili kinaassutsimik uppersaammik pissusissamisoortumik takutitsinikkut nakkutilliinermi oqartussat pisinnaatitaaffii periuseq atuuttoq naapertorlugu ingerlanneqarsinnaapput.

Imm. 6-imut

Aalajangersagaq taanna malillugu nakkutilliinermi oqartussat, taakku aalisarnermi nakkutilliisui, aamma sulisut allat nakkutilliinermi suliassanik suliaqartussat toqqarneqarsimasut pillugit malittarisassanik pisinnaatitaaffinnillu Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Aalisarnermi malittarisassanik eqqortitsisoqarneranik nakkutilliinerit annertuut Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaatitaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmit Issittumilu Sakkutuunit ingerlanneqartarput. Suliassat taakku pillugit malittarisassanik aalajangersaaneq Naalagaaffimmi oqartussat peqatigalugit isumaqatigiissutigineqassapput.

§ 59-imut

Aalajangersagaq pissutigalugu ”misissuiffimmik” aaqqissuussinermik taaneqartumik pilersitsisoqarsinnaavoq. Aalajangersagaq malillugu angallat sumiiffimmut aalajangersimasumut ingerlaqquneqarsinnaavoq, tamaani alapernaarsuineq ingerlanneqarsinnaalluni. Taamatut aaqqissuussinikkut akulikinnerusumik kinguneqarluarnerusumillu aalisarnermik nakkutilliisut misissuisinnaapput.

Nunat allamiut angallatai eqqarsaatigalugit tamanna amerlanertigut Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaanut pulanerup siorna anillakaateqqinnginneranilu pisinnaavoq.

Misissuiffimmik aqqissuussineq angallat aalisakkanik ataatsinik immikkoortuni malittarisassaqaarfiusuni assigiinngitsuni aalisarpat, immikkoortuni taakkunani aalisarsinnaanerup avissaarnerani tulluassaaq. Aaqquissuussineq nunani allani atorneqarsimavoq, nunanilu taakkunani misilittagaalersut iluaqutsiullugit ilanngunneqarsinnaapput.

Aaqquissuussinerup taamaallaat pisariaqarfiaq atorneqartarnissaa pingaaruteqarpoq. Aaqquissuussineq aalisarnermut akornutaassanngilaq. Tassunga atasumik siunertamut iluaqutaassaaq piffissaq sumiiffillu sapinngisamik umiarsuup naalagaalu isumaqatigiissutigineqarpata. Tassunga ilanngullugu nakkutilliinerit ingerlanneqartassapput piviusorsiorumik ammasumillu, aamma angallat pisariaqanngitsumik kinguarsarneqassanngilaq.

§ 60-imut

Aalajangersagaq kalaallit aamma nunat allamiut angallataannut atuuppoq.

Aalajangersagaq malillugu angallat aalisarnissamut akuersissuteqarfiunngitsumiitillugu aalisarnermi atortut illuartinneqarsimassapput. Aalajangersakkami siunertaavoq angallatip akuersissutigisaata saniatigut aalisarnermik ingerlatsisoqannginnissaata qulakkeerneqarnissaa. Angallatit taamaalillutik aalisarnermi atortunik saqqumititsiinnarnermikkut pillaatissinneqarsinnaapput.

Aalajangersagaq nakkutilliineri aalajangersagaanngikkaluarpoq, kisiannili angallat kalaallit nunaata imartaani angalaartillugu qanoq pissusilersornissaanut malittarisassaliornissamik aalajangersagaq siunertaqarluni. Taamaattorli aalajangersagaq nakkutilliinerimut aalajangersakkat pillugit immikkoortumi ilanngunneqarpoq, tassanimi aalajangersagaq piunasaqaatinik aalajangersaaffiusoq unioqqutitsilluni aalisarnermi nakkutilliinissaq eqqarsaatigalugu angallatit malitassaat pineqarpoq.

§ 61-imut

Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq nakkutilliinerimut periarfissap qulakkeerneqarnissaa.

Assersuutigalugu nakkutilliineri oqartussat pisanik misissuereertinnagit imaluunniit nakkutilliineri oqartussat takkuteertinnagit angallatip pisanik usingiaannginnissaat pillugu peqqussummik nalunaaruteqarsinnaapput. Aammattaaq aalajangersagaq angallatinut suliffeqarfinnillu aalajangersimasumut atorneqarsinnaassaaq, tassani piffissami aalisakkanik aalajangersimasunik tunisineq pillugu tulaassinernik kinguneqarluarnerusumik nakkutilliisoqarnissaanik pisariaqartitsisoqarsimatillugu, soorlu aalisakkap aalajangersimasup tunineqarnerata nakkutiginnissaa. Taamaalilluni tulaassinerni, usilersoqqinnermi imaluunniit

aalisakkanik immikkoortiterisoqarnerani ingerlaannartumik oqimaalutaaneq suliffeqarfiit nakkutilliinermut oqartussanut siumoortumik nalunaarutigissagaat pillugu angallatinut peqqusisoqarsinnaavoq. Tassunga ilanngullugu oqimaalutaaneq oqimaalutaasartumit akuerineqartumit ingerlanneqarsinnaavoq.

Peqqussutit inerteqqussutillu taamaalillutik aalisarnerni aalajangersimasuni imaluunniit immikkoortuni tamatumunnga pisariaqartitsisoqalersillugu nalunaaruteqarnissaq naatsorsuusiortoqarnissaalu pillugit piumasaqaatinut nalinginnaasunut ilassutitut pingaaruteqartut atorneqarlutik.

§ 62-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami nakkutigineqartut nakkutilliinermi oqartussanut ikiuunnissaannut pisussaaffimmik aalajangiipput.

Aalajangersakkatigut nakkutilliiffiusussat nakkutilliinermut oqartussanik taakkualu sinniisaannik suleqateqartut nakkutilliinermi suliassanut akornusersuinnginnissaat qulakkeerneqassaaq. Taaguummi “pisariaqartumik ikiuunneq”-mi ilaapput nakkutilliinerup ingerlanneqarnissaa eqqarsaatigalugu pisariaqartutut isigineqartut pisariaqartunillu atuinissaat qulakkeerniarlugu inuit taaneqartut inuttanik immikkullu ilisimasalinnik ikiuisussanik atugassiissapput. Aammattaaq nakkutilliinermi oqartussat sulinerminnut atatillugu pisariaqartitaannik atortunik, uppernarsaatinik, atortussianik, logboginik, atortunik elektroniskiusunik radiunillu ujjartorneqartunik pisariaqartunillu atuinissaat qulakkeerneqassaaq.

Imm. 2-mut.

Imm. 2-mi aalajangersakkami nakkutilliinermi oqartussat immikkut pisoqarsimatillugu suliffeqarfiup akiligaanik kukkunersiuusumik atortunik nakkutigineqarsinnaasunik misissuisussamik toqqaassasut aalajangersarneqarpoq. Aalajangersakkamut ilaapput angallatit suliffeqarfiillu, nakkutilliinermik ingerlatsineq tamatuminnga pisariaqartitsippat.

§ 63-imut

Imm. 1-imut.

Siunnersuusiomermet atatillugu nakkutilliinermi pisinnaatitaaffiit atuuttut pisariillisarneqarnissaasa pisariaqarnerat Naalakkersuisunit nalilersoqqissaarneqarnikuupput. Tassunga atatillugu sunniuteqarluartumik aalisarnermik sunniuteqarluartumik nakkutilliineq aalisariutinut suliffeqarfinnullu aalisarnermik ingerlatalinnut kalerreeqqaarani aalisarnermik nakkutilliiartorsinnaanermut tunngavissamik eqqussinissaq pisariaqartutut isigineqarsimavoq. Suliffeqarfinnut angallatinullu isersinnaanermut piumasaqaat tassaaginnarpoq tamanna

nakkutilliinermik oqartussat suliassaannik suliaqarnermi inatsisinik eqqortitsinissap imaluunniit tassunga atatillugu malittarisassat atortussangortinneqartut malillugit pisassasoq. Taamaalilluni inatsisitigut pituttukkanik suliassanik isumaginnissinnaajumalluni nakkutilliinermik oqartussaasup nalinginnaasumik isersinnaanera matumani pineqarpoq.

Siunnersuummi taamaalilluni pissusissamisoortumik kinaassutsimik uppersaammik takutitsinikkut aamma eqqartuussivikkut aalajangiinertaqanngitsumik siunnersuummi taaneqartuni angallatini suliffeqarfinnilu aalisarnermi nakkutilliinissamat nakkutilliinermi oqartussat periarfissaqarnerat attatiinnarneqarpoq.

§ 64-imut

Imm. 1-imut.

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq qaqinneqartut tunineqartut aalisarneq pillugu inatsit naapertorlugu pisarinqarsimangippata, tunineqarsimangippata imaluunniit nalunaarutigineqarsimangippata il.il. aalisakkat tunineqarnissaannut il.il. nalinginnaasumik inerteqqussummik imaqarpoq. Oqaaseq »imai« imatut pisanut tunngasuupput, kisianni aamma aalisakkat qaqinneqartut ilai pineqarsinnaallutik taakkua kingusinnerusukkut tunniussisumi uninngatinneqarpat.

Imm. 2-mut.

Piginnaatitsinermut tunitsiviit tamarmik ilaapput. Aalajangersagaq malillugu aalisakkat il.il. tiguneqartut pisassiissuteqartarnerup avataani unioqqutitsisumik pisarinqarsimanginnerisa imaluunniit tiguneqarsimanginnerisa qulakkeerinissamat tunisisoq il.il. uppersaasarnissaa pillugu najoqqutassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq aalisakkat aalajangersakkamat attuumassuteqartut sapinngisamik uumatillugit ingerlaannaq avalatseqqinneqarnissaannut attuumassuteqarpoq. ”Ingerlaannaq” allaqqaneratut paasineqassaaq taamaattumik aalisagaq uninngatinneqaaqqaarani avalatseqqinneqassalluni.

§ 65-imut

Imm. 1-imut.

Pisisoq il.il., aalisakkanik unioqqutitsisumik qaqinneqartunik tiguisoq unioqqutitsisumik qaqinneqartut ingerlaannartumik nakkutilliinermi oqartussanut nalunaarutiginerisigut akisussaajunnaassaaq. Qaqinneqartut tamatuma kingorna oqartussat inassutigisaat naapertorlugu toqqorneqassapput aamma oqartussat tamatumunnga akuersiteqqaarnagit tuniniaqqusaanatik.

Ilassutitut U 2005 1899 V-mut innersuussisoqarsinnaavoq, Unnerluutigineqartoq immami itisoormiunik peqqussuarnik qaqqinneqartunik immikkoortunik marlunni tiguisimasoq toqqorsimasorlu, taakkunanga 273,6 kiilut - amerlanersaat millimeterimik naappallaarlutik, minnerpaaffissap ataaniillutik Unnerluutigineqartoq immikkoortuni marlunni peqqussuarnik tigusermini misissugassanik tiguisimavoq tassanilu mikisunik nassaartoqarani. Taassumap kingorna aalisarnermik nakkutilliisup misissugassanik tigusermini mikisunik nassaarpoq. Unnerluutigineqartoq immikkoortuni qerisunit tiguneqarsimasunit misissugassanik tiguisimanngilaq. Tunisassiornermi aatsaat, unnerluutigineqartup angissutsit inaarutaasumik misissornerarpai, tamannalu tiguneraniit 24 tiimit qaangiutereerneranni pivoq.

Nunap eqqartuussivianit aalajangerneqarpoq akisussaajunnaarsinnaaneq aatsaat pisinnaasoq ingerlaannaq, imak paasillugu, tiguneraniit tiimialuit qaangiuppata misissugassanik tiguserneq pineqarsimatillugu aalisarnermullu nakkutilliisumut nalunaarutiginnissimatilluni. aalisakkat ullup unnuallu ataatsip iluani tunisassiornermut ilaanerat, tassungalu atatillugu mikivallaartut immikkoortinneqarnerat, akisussaasuujunnaarsinnaanissamut naammanngilaq, soorlu aamma akiligassiissutip annikillisinnaanut patsisissatut naammanngitsoq.

Tamatuma kingorna unnerluutigineqartoq pisuutinneqarpoq.

Aalajangersakkani iliuutsit toqqaannartumik kaaviiartitaanngitsut taamaattorli § 64-imi imm. 1-imi taaguutinut "il.il." ilaasut ilaapput.

Imm. 2-mut.

Nakkutilliinermi oqartussat nakkutilliinerup ingerlannissaanut periarfissamik qulakkeerneqassapput, aalajangersakkamilu tamanna tunngavigalugu toqqorsimanissaannut piunasaqaateqarluni, soorlu aamma oqartussaniit akuersisoqarnani tunisineq inatsisunik unioqquitsinerulluni.

Imm. 3-mut

Pisat akuerisaasunut aamma akuerisaanngitsunut agguarneri pisuni amerlanerni ajornakusoorarpoq, nakkutilliinermilu oqartussat taamaattumik immikkoortiterinermik nakkutiginnittariaqarlutik, pisat tamarmik unioqquitsisumik pisatut nalunaarutigineqassanngippata. Oqartussat immikkoortiterinermik nakkutiginnissimannngippata taamaattoq immikkoortiterineq aamma pisinnaavoq nakkutilliinermi oqartussat misiligutissanik tiguserisigut, tassani aalajangerneqarluni pisat qanoq immikkoortinneqassanersut.

§ 66-imut

Pisat atortussaajunnaarsinneri aallaaviatigut pinngitsoortinniarneqassaaq pisarineqarsimasullu atorneqarlutik, kisianni taamatut atuneq ingerlataqartumut, malittarisassanik unioqquitsisimasumut, iluaqutaassanngippat imatut pisoqarsinnaavoq peerneqarneri tulluarluni pisariaqarlunilu. Aalajangersagaq tamatumunnga tunngavissiivoq.

Arlalitsigulli arsaarinnineq § 69 naapertorlugu pisinnaavoq taamaalilluni atortussaajunnaarsitsineq pinngitsoortinneqarsinnaalluni.

§ 67-imut

Aalisarnermi atortut pillugit aalajangersakkat allanneqarsimasut unioqputinneqarsimappata, aalisarnermi ilaatigut nakkutilliinermi oqartussat akuliunnissaannut aalajangersagaq tunngavissiivoq.

Kapitali 15-mut Pineqaatissiissutit

Aalisarnermut piumasaqaatinik unioqputitsinerit, tassalu aalisarsinnaanermut akuersissutinik, aalisarsinnaanermut akuersissummik atuinissamut pisinnaatitaaffimmuut tunngatillugu qisuariarfigineqarsinnaapput. Taamatut piumasaqaatinik unioqputitsineq taamaalinerani ingerlatallip inatsisinik unioqputitsinera pisinnaavoq, tassami inatsisini aalajangersakkanik eqqortitsinissaq aalisarsinnaanermut akuersissummik tunniussinissamut ilaavoq.

Taamaattorli inatsisinik unioqputitsinerit kapitali 15 naapertorlugu pineqaatissiinernik kinguneqarsinnaapput.

§ 68-imut

Imm. 1-imut.

Akiliisitsissummik aalajangersaaniarnermi pinerluttulerinermi inatsimmi periaatsit atornerqarnissaat piumasaqaataavoq, tak. tassani inatsimmi §§-it 121 aamma 127. Taassuma nassataraa akiliisinnaassutsip iliuutsillu qanoq ittuunera eqqarsaatigalugit aamma inuiaqatigiit soqutigisaat pingaartinneqassammata uumasunik pineqartunik iliuuserineqartunik akiuiniarneq eqqarsaatigalugu. Matumani unioqputitsilluni pisap nalinga aallaaviusaaq. Angallatip angissusia, piginnaasaa aqqissugaaneralu kiisalu inatsisinik unioqputitsinerimut tunngasut pissutsit eqqarsaatigineqarsinnaapput. Taamaattorli akiliisitsinerup qaffasissusia pitsaaliuinerit erseqqissumik sunniuteqartutut annertussusilerlugu aalajangersarneqartariaqarluni.

Aalisarnermi suliani aallaaviusoq tassaavoq angallammi naalagaasoq unioqputitsisinnaanernut inuttut unnerluunneqassammat. Taamaattorli imm. 4-mut innersuussisoqarluni, piginnittoq angallammik ingerlatsisuunngippat.

Nr. 1

Inatsimmi aalajangersakkanik allanneqartunik unioqputitsinerni akiliisitsisoqarsinnaavoq.

Nr. 2-mut

Inuit inatsisitigullu pisinnaatitaasut pisussaataasullu inatsimmi peqqussutinik nalunaarutinillu allaqqasunik malinninngitsut akiliisinneqarsinnaapput.

Nr. 3

Inatsit malillugit akuersissutini atulersinneqartuni piunasaqaatinik unioqutitsinernut akiliisitsisoqarsinnaavoq.

Piunasaqaatit taamaattut akuersissummi aalajangersarneqassapput, taakkuli aallartinnissamut akuersissutinik taaneqartartuni aamma aalajangersarneqarsimasinnaapput. Piunasaqaatinut assersuutitut taaneqarsinnaapput akuersissutit pisanik tunisisussaataaneq amerlanertigut aalisarsinnaanermut akuersissummi piunasaqaatitut allaqqakkajuttartut.

Nr. 4

Paasissutissanik eqqortunik nalunaarsuineq piujuartitsinermik tunngaveqartumik inuussutissarsiuugalugu aalisarnerup aalajangersarnissaanut tunngaviuvoq. Taamaammat paasissutissanik eqqunngitsunik salloqittaataasunilluunniit tunniussisoq akiliisinneqarluni pillarneqassaaq. Taamatutaaq paasissutissanik tunniusseqquneqaraluarluni tunniussinngitsoq akiliisinneqarluni pillarneqassaaq.

Nr. 5

Aalajangersagaq una naapertorlugu nakkutilliinermut oqartussat isitsaaliorneqarneranut inuit suliffeqarfiilluunniit akiliisitsinermik pineqaatissinneqarsinnaapput.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq taanna malillugu malittarisassanik nalunaarutikkut atulersinneqartunik unioqutitsinerit aamma akiliisitsinernik kinguneqarsinnaanerini aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut piginnaatitsivoq. Taamaalilluni nalunaarutinik kommunitimilu ileqqoreqqusanik atortussanngortinneqarsimasunik unioqutitsisoqartillugu akiliisitsinermik pineqaatissiiinissamut inatsit tunngavissivoq.

Imm. 3-mut

Kalaallit Nunaannut pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 5, § 18-imi erserpoq aalajangersakkani pinerluttulerinermi inatsisitigut akisussaannermi ingerlatseqatigiiffiit il.il. akisussaasuunerannut tunngasumi allanik aalajangersaasoqarsimanngippat, kinaluunniit inatsisitigut akisussaasoq, matumani aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit, piginneqataassuteqarluni ingerlatseqatigiiffiit, piginneqatigiiffiit, soqutigisaqaqatigiiffiit, peqatigiiffiit, aningaasaateqarfiit, pigisat, kommunit, namminersorlutik oqartussani oqartussaasut kiisalu naalagaaffimmi oqartussat pineqartut.

Imm. 4-mut.

Imm. 4-imi aalajangersakkami pineqarput angallammik piginnittup imaluunniit oqartussaasup inuttut akisussaanera. Nalinginnaasumik tamanna amerlanertigut tassaassaaq piginnittoq. Taamaattorli inuup angallammik attartortup, taamaasillunilu angallammik atuisinnaasup, akisussaasunngorsinnaanera aalajangersakkap kingunerissavaa.

§ 69-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami pineqarpoq akiliisitsinissamik arsaarinninnissamillu allaffissornikkut aalajangiinerup atuutilersinneqarnera, tassunga ilanngullugu nalilinnik arsaarinninneq. Siunnersuut aqputigalugu aalajangersakkami taaneqartumi § 68, imm. 1-imi tamanut akiliisitsisarnissap arsaarinnittarnissallu eqqartuussiviit avaqqullugit akuersissutigineqarsinnaanerat eqqunneqassaaq, taamaasilluni inatsimmi malittarisassanik unioqutitsinerit imaluunniit tassunga atasumik malittarisassat atortussanngortinneqartut tunngavigalugit akiliisitsisarnerit arsaarinninnerillu allaffissornikkut akuerineqarsinnaanerat atorneqarsinnaassammat.

Pineqartup unioqutitsinermut pisuunini nassuerutigissagaa, piffissaliussap erseqqinnerusumik aalajangerneqartup iluani akiliisitsissummik akiliumalluni nassuerutigissagaa aammalu eqqartuussiviit avaqqullugit arsaarinninnissaq akuerissagaa piumasarineqarpoq. Akiligassiinermik arsaarinninnermilluunnit allaffissornikkut aalajangiinermut atatillugu qinnuteqartoqarneratigut akiliinissamut piffissarititap sivitsorneqarnissaanik periarfissaq aalajangersakkami atuutilersinneqarpoq.

Akiligassiisoqarnissaani suleriaaseq aaqqissuinerlu erseqqissoq nakkutilliinermi oqartussanut, aalisarnermik nakkutilliisunut angallatinullu nakkutilliisunut ilitsersuutini aalajangersarneqassaaq.

Akiligassiisarneq EU-mi pisinnaatitsineq pillugu inatsimmi pisinnaatitsineq atorlugu logbogit kingusinaartumik nassiunneqarnerat pillugu suliani ullumikkut atorneqartarpoq.

Taamatuttaaq arsaarinninnissamik periarfissaq siunnersuutip kinguneraa, tassunga ilanngullugu nalilinnik arsaarinninnissamik allaffissornikkut aalajangiineq.

Unioqutitsilluni sakkoq pineqartup pisuunerminik atsiornissaata kiisalu eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinninnermik suliamik aalajangiinissamik isumaqataanerminik nalunaaruteqarnissaata tungaanut nakkutilliinermi oqartussanit tiggummeqassaaq. Piomasaaqatini taakkunani marlunni ataaseq eqqortinneqanngippat eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinnittoqarsinnaanngilaq.

Taamatuttaaq nalilinnik eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinnittoqarsinnaavoq.

Eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinninnerit eqqartuussivillu avaqqullugu akileeqqusinerit pisariinnerupput, amerlanertigullu unnerluussisussaataasut eqqartuussiviillu aqputigalugit aalajangiinnerit oqinnerusumik aalajangeeriaatsitut isigineqarsinnaalluni, taamaammallu - aamma eqqartuussiviit oqilisaaffiginissaat eqqarsaatigalugu - innuttaasup suliani oqinnerusuni suliap allaffissornikkut aalajangiiffiginissaanik toqqaasinnaanissaa tulluurtut isigineqarpoq.

Eqqartuussivik avaqqullugu arsarinninneq akiligassiinerlu piumasaqaataasut periarfissaanngippata suliaasaq pinerluttulerinermik eqqartuussisarneq pillugu inatsit malillugu suliarineqartussanngorlugu politiinut tunniunneqassaaq.

§ 70-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, suliani § 72 naapertorlugu allaffissornikkut suliarineqartuni, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermi inatsimmi § 347, imm. 1-imi malittarisassat taamaaqataanik atorineqassapput. § 347, imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq unnerluutigineqartup killisiorneqarneq sioqqullugu unnerluutigisamik ilisimatinneqassasoq aamma pineqartoq oqaaseqarnissamut pisussaaffeqanngitsoq. Malittarisassat taakkua isiginiarneqartarmata nalunaarusiami takuneqarsinnaassaaq. Aalajangersakkanit aamma takuneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 437, imm. 2 nr. 2-3 aamma imm. 3, unnerluussissutinut piumasaqaatit atorineqassapput.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq "pisariaqartinneqarmat" ilanngunneqarpoq. Tassani eqqartuussiviit avaqqullugit akiliisitsinerit allatut pineqaatissiinertut inatsisitigut malersorneqarsinnaanermut tunngatillugu assinganik isigineqarnissaat aalajangerneqarpoq. Ingerlatalik taamaasilluni malersoqqinneqarsinnaassanngilaq, tassalu pineqaatissiineq ingerlanneqareersimappat, matumani akiliisitsinerup akilerneqarnera aqputigalugu.

§ 71-imut

Imm. 1-imut.

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineq pillugu inatsit atorineqassaaq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami imm. 2-imi aalajangersarneqarpoq angallammi unioqputitsilluni aalisartumi pisanik arsaarinninnermi ilaasut pisat taakkualu nalingini angallammiittut angallatillu avataaniittut ilaasut, tassani pineqaratik pisat unioqputitsinani aalisarnermeersutut uppersarneqartut.

Aalajangersagaq taanna pinerluttulerinermi inatsimmi tunngavinnik saneqqussineruvoq. Saneqqutssineq pisat ilaat unioqqutitsilluni aalisarnermeersut immikkoortinnissaata ajornakusoornera tunngavigalugu isigineqassaaq.

Pisat sorliit unioqqutitsilluni aalisarnermeersut paasinialugit nalilersuineri angallammut tunngatillugu pissutsit aalajangersimasut atuuttut pingaartinneqassapput. Logbogimik, usilersornermut allattuivimmik, angallammi aalisarnermi atortunik, atortut suut atorneqarsimanerannik logbogi malillugu allassimasunik il.il. nalilersuisoqarsinnaavoq. Aammattaaq pisat nalunaarutigineqartunut naapertuunnersut nalilersuineri pingaartinneqarsinnaapput.

Taamaammat pisat sorliit unioqqutitsilluni aalisarneqarsimanersut nalilerniarnerani matumani suut uppersaatissaqarnersut apeqqutaassapput.

Unioqqutitsilluni aalisarnermi pisanik nalinginnaasumik arsaarinninnermik kinguneqarsinnaasumi assersuutaasinnaavoq angallat sumiiffimmi matoqqatitaasumi aalisarsimasoq imaluunniit angallat pineqartoq aalisarsinnaanermut akuersissummik pigisaqanngitsaq. Aalisarnerup unitsinnissaata atuutilernerata kingorna aalisarneq imaluunniit angallatip pisassiissumminik atuisimanerata kingorna aalisarneq assersuutaasinnaapput. Tamanna aamma pisinnaavoq, angallat aalisarnermi atortut akuerisaanngitsut atorlugit aalisarpat, tassunga ilanngullugit nigartat mikivallaartut il.il.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu angallatip pisaanik annertuumik uteqattaartumillu nalunaaruteqannginnerani angallammik angallatilluunniit nalinganik arsaarinnittoqarsinnaavoq.

Pisut annertunerit imatut paasineqassapput, pisut pillugit piaaraluni annertuumilluunniit mianersuaalliorluni nalunaaruteqannginneq kukkusunilluunniit nalunaaruteqarpat. Matumani pisunut assersuutaasinnaasutut ilaapput angallat pisassiissutini sinnerlugit aalisarsimasoq, sumiiffimmi matoqqatitaasumi aalisarsimasoq atortullu, nigartat mikivallaartut inerteqqutaasut atorlugit aalisarsimasoq imaluunniit aalisagaqatigiinnik inerteqqutaasunik assigisaannilluunniit aalisarsimasoq.

Imm. 4-mut.

Aalajangersakkami arsaarinnittarneq pillugu nalunaarutikkut sukumiinerusunik malittarisassiornissamut Naalackersuisut pisinnaatinneqarput. Malittarisassanik taakkuninnga suliaqarnermi imm. 2 aamma 3-mi uuttuutit atorneqartut assigalugit malinnittoqassaaq. Tassa malittarisassat taakku suliarineranni tamanna pillugu Pinerluttulerinermik inatsimmi § 166 isiginiarneqassaaq, tamanna malillugu atortut pinerluuteqartup unioqqutitsinani

ingerlatsineranut annertuumik pingaaruteqartut pissutsit immikkut ittut tamassumunnga pissutissaqartitsinngippata, arsaarinnissutigineqassanngitsut. Taamaakkaluartoq minitaanerit §-imi imm. 2 aamma 3-mi erseqqissaatigineqartut imm. 4 naapertorlugu malittarisassanik aalajangersaanermi atorneqarsinnaassapput.

Imm. 5-imut

Arsaarinninnermut atatillugu pisap ajornanngippat atorneqarnissaa sapinngisamik qulakkeerneqassaaq. Taamaaliortoqarsinnaavoq pisap nalinganik arsaarinninnikkut imaluunniit pisap oqartussaasunit tiguneqarnerisigut taamaalillunilu taassuma tunineratigut iluanaarutit nunatta karsianut tuttusanngortillugit.

Periuseq ajornannginnerpaaq tassaassaaq pisap nunami tunitsiviliaannissaa tassani suliarineqarumaarmat. Tunineqarnerani nalinga Nunatta Karsianut tussaaq, tunineqarnerani nalingata ilaa pisap arsaarinnissutaasup assartorneranut akiliutitut ingerlatsisumut tunniunneqassanersoq pillugu nalilersuisoqaqqissaartariaqarmat.

§ 72-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami tassani pisanik arsaarinninnermut atatillugu immikkoortitsineq. Imm. 1 malillugu pisanik immikkoortitsineq assersuutigalugu pisat angallammi illuartiternerisigut pisinnaavoq.

Immikkoortitsineq aamma pisinnaavoq pisanik nalunaaqutsiinikkut imaluunniit lastip inilluunniit paarnaarneqarnerannik nalunaaqutsiinikkut. Tamanna piumasarineqartutut isigineqarpat periarfissat taakku marluutillugit ataatsikkut atorneqarsinnaapput.

Immikkoortitsinermi nalunaaqutsersuinermiluunniit akulerutsitsinissaaq pinngitsoorneqarsinnaanngippat, angallat oqaaseqatigiit aappaat malillugu pisanik arsaarinnissutinik imaluunniit nalinganik arsaarinnissutigineqartunik tulaassinissaanik peqquneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq taanna malillugu pisat arsaarinnissutaasut angallat Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffianiitillugu immikkoortinneqassapput.

Aalajangersagaq pisat arsaarinnissutaasut angallammiiginnarneranni atorneqassaaq.

§ 73-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap nakkutilliinermi oqartussat, unioqqutitsilluni aalisarsimasunik tigumminnikkallarsinnaanerannik, eqqartuussinissamillu siunertaqartumik angallatip umiarsualivimmut tulakkiartoqqunissaanik pisinnaatinneqarput. Taamatut tigummigallagaqarnermi sulinermt atattillugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 37-mi aalajangersakkat atuutissapput. Pigisanik arsaarinninneq qaqugukkut pisinnaanerata aalajangerneqartarnera Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsimmi kapitali 37-ip nassuiarpaa. Aalajangersagaq taanna malillugu angallatinik tigummigallagassanngortitsinermi inatsisit taakku atorneqassapput.

Malugineqarpoq tigummigallagaaneq umiartornermi inatsisitigut taaguutaasoq, inuup tigummigallarneqarneranut paarlaanneqassanngitsoq (paarnaarussatut paarisaneq).

Tigummigallagaaneq kalaallit aalisarnermut oqartussaaffigisaata avataani iluanilu pisinnaavoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami angallatinik eqqartuussisarneq pillugu (hot pursuit) FN-imi imarpiit pillugit isumaqatigiisummi 1982-imeersumi artikili 111 malinneqarpoq. November 2003-imi Inatsisartut aalajangerneqarpoq FN-ip imarmi pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiisutaa atortussanngortinneqassasoq, tak. 5. decembari 2003-mi inatsisartut aalajangiussaat.

“hot pursuit”-imik aallartitsinissami pingaaruteqartoq tassaavoq, unioqqutitsinerup Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani pisimanissaa angallatillu malersorneqartup suli Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffianiinnissaa. Tassani malersuineq unitsinneqarani ingerlanneqassaaq.

Imm. 3-mut

Akuliuffigineqartup piumasarippagu politiit erngerlutik kingusinnerpaamillu nal. akunnerit 24-t ingerlaneranni pingasoriarlutik suliassamik eqqartuussivimmut saqqummiussissapput, eqqartuussiviullu aalajangerumaarpaa akuliunneq akuerineqarsinnaanersoq. Aalajangersagaq taanna malillugu tigummigallagaqarnermut naammagittaalliortoqarpat eqqartuussisoqarnermi sulineq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi kapitali 37 atorneqassaaq. Naligitinneqartoq suliame matumani pineqartoq eqqarsaatigalugu tamakku siullertut Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut suliassanngortinneqassapput.

§ 74-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq manna malillugu imm. 1-imi aningaasat piumanearlutik taaneqartut akilersinniarnissaasa qulakkeernissaat imaluunniit tamakku akilernissaannut qularnaveeqqusiiisoqarnissaa tikillugu angallammik unitsitsineq pisinnaavoq. Taamatut

angallammik unitsitsineq § 71 malillugu pineqaatissiinerit ingerlannissaat tikillugu ingerlaannarsinnaavoq. Aalajangersakkamut ilaapput kalaallit aamma nunat allamiut angallataat.

Aalajangersagaq malillugu imm. 1-imi piumasagaatit suliami aalajangiinerup kingorna qaammatit marluk iluanni naammassineqarsimangippata angallammi taassumalu atortuini naammassiniaasoqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq taanna malillugu imm. 1-imi malittarisassaq atorpeqarsinnaangilaq, matumani angallammut oqartussaasoq akuerisaanani angallammik piginnittuulersimappat. Matumani eqqarsaataasoq tassaavoq arsaarinninneq piginnittumut annertuumik akulerunnerussanngimmat, matumani inuk alla akuerineqarani angallammik piginnittuulersimappat.

§ 75-imut

Imm. 1-imut.

Aalisarnermut tunngatillugu suliat nalinginnaasumik ajornakusoortutut isigisariaqarput, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivittulli inatsisitigut paasisimasaqarnissaq annertuumik piumasagaataassalluni.

Imm. 2-mut.

Pillaammik akiliutit aalajangersagaq taanna malillugu Nunatta Karsianut akilerneqartassapput. Aalajangersagaq pinerluttulerinermik inatsimmi § 127, imm. 4-mik tunngaveqarpoq.

Kapitali 16-mut

Atortuulersitsineq ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat

Inatsit aalajangersakkanik arlalinnik imaqarpoq, tamakkulu peqqusinernik inerteqqutinilluunniit imaqarput, taakkunanilu ingerlatallit tamakkununga naleqqussassasut piumasarineqarpoq. Assersuutigalugu tamanna aalisarnermi PNNP-imi malittarisassaqartitsinermut ilaasunut qummut killissanut tunngatillugu atuutsinneqarpoq, soorluttaarlu tamanna umiatsiaaqanunat nalunaarsuisarnissamut piumasagaammut ulloq manna tikillugu ilaasimangitsunut atuuttoq.

Ingerlatallit aalajangersakkat nutaat malillugit malinninnissaminnut isersinnaanissaat periarfissaqarnissaallu qulakkeerniarlugit inatsimmi ikaarsaariarnissamut aaqqissuussineq ilanngunneqarpoq.

§ 76-imut

Imm. 1-imut.

Inatsit 1. januar 2025-imi atulissaaq. Peqatigitillugu nalunaarutit arlallit atuutilissapput, tamakkuninngalu atuutilersitsinissamut inatsisip piginnaatitsineratigut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput.

Imm. 2-mut.

Inatsit massakkut atuuttoq 1996-imeersuuvoq, tamatumali kingorna inatsimmi arlalinnik allanngortitsisoqartarsimavoq. Inatsit 1996-imeersoq allannguutillu tamarmik inatsisip nutaap atuutilerneratigut atorunnaassapput.

Imm. 3-mut

Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq naapertorlugu atulersinneqartut taarserneqarnissaasa imaluunniit malittarisassanik allanik atorunnaarsinneqarnissaasa tungaannut atuutiinnassapput.

Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq naapertorlugu malittarisassat suli atuuttut tamakku inatsit taanna inatsisilluunniit allat tunngavigalugit malittarisassatigut aalajangersaaffigineqartut malillugit taarserneqarnissaat atorunnaarsinneqarnissaalluunniit tikillugu atuutiinnassapput.

§ 77-imut

Ikaarsaarnissamut aaqqissuussinerit imak isikkoqarput:

Aalisarnej kalaallinit tamakkiisumik pigineqartoq (§ 9) Ukiut 10

Ingerlatseqatigiiffinnut, inunnut ataasiakkaanut pisortallu ingerlatseqatigiiffutaannut pisassiissutit qummut killiliussat aalisagaqatigiillu suulluunniit (§ 32): Ukiut 10

Angallammik nalunaarsuineq, angallatinik 6 meteri ataallugu takissusilinnik nalunaarsuineq l.o.a. (§ 10): Ukioq siulleg

Imm. 1-imut.

Kalaallit Nunaata eqqaani aalisarnermi tamakkiisumik piginnittuusup kalaaliunissaa pillugu piumasagaat aalajangersagaq taanna malillugu inatsisip atuutilerneraniit kingusinnerpaamik ukiut qulit qaangiunnerini naammassineqarsimassaaq.

Imm. 2-mut.

§ 32 naapertorlugu aalisagaqatigiinnut PNNP-imi malittarisassiornermut ilaasunut tunngatillugu pisassiissutit qummut killiliiffigineqarput. Raajarniarnermi pisassiissutinik qummut killiliiffigineqareersumi massakkut avataasiorluni ingerlatalinnut

killeqartitsisoqassaaq. Tassungalu ilaavoq pisassiissutinit pigisanik ingerlatallip pigisaanik naatsorsuinermi pisassiissutinit pigisat pineqartup umiarsuaatileqatigiiffinni assigiinngitsuni piginneqataassutit aqputigalugit pigisaasa ilaasarnissaat. § 32-mut nassuiaatigineqartut tamakkerlugit takukkit.

Ingerlatalik aalajangersakkat nutaat kingunerisaannik pisassiisutit tamarmiusut ilaannik taakkuninnga ikinnerusunik pissarsisimappat tamanna piffissaq sivisuup ingerlanerani aningaasaqarnikkut isertitaqarnissakkullu ajornerusunik kinguneqariaannaavoq.

Illumut allannguneq arsaarinninnerup tungaatigut arlaatigut kinguneqassanersoq pisussat arlallit apequtaasussaassapput, soorlu akulerunneq suliatigut immikkut tunngavilersugaanersoq aammalu ingerlatallip inuussutissarsiumminik ingerlatsiniarluni ingerlatalimmut piumasaqaatit ingerlanneqartut piffissarlu ingerlatallip pisut nutaat malillugit sulilernissaanut allannguinerit eqqarsaatigalugit.

Oqaaseqaatinut nalinginnaasunut innersuussutigineqarput uani aamma ilanngunneqassaaq Naalakkersuisut isumaqarmata pisuussutit pinngortitameersut ima isikkoqartut tamakku killeqanngitsumik namminersortunut tunniunneqarsinnaanngitsut. Pisinnaatitaaffiup ataatsimut pisuussutinit innuttaasumut nalunaarutigineqartup atorunnaarsinnissaa qaqumulluunniit periarfissaassaaq. Naalakkersuisut isumaqarput ataatsimut pisuussutinit piginnittuunerup allatut agguanneqarsinnaanera suliatigut illersorneqarsinnaasoq, tassungalu atatillugu illumut siunissamut aqutsinissamik pilersaarummut ilaalernissamut sunniuteqassanersoq.

Naalakkersuisuttaaq isumarput innuttaasoq pisuussummut piginnittuunissamut pisinnaatitaaffimmik tigusaqarsimasooq, pisuussummillu taamaattumik atuinissaminut piareersarimasooq - immaqalu pisinnaatitaaffimmut tassunga akiliuteqarsimasooq - piumasaqarsinnaassasoq, tassalu naatsorsuutigisassanut pineqartup pisuussummut isersinnaanerminut pigisaanut isiginninniartoqassasoq.

Naalakkersuisut piumasaqaammut tassunga naammassinnippata, tassalu allannguinerit piffikkaartumik pisimappata aamma/imaluunniit naleqquttumik kalerriuteqarneq aqputigalugu pisimappata, piumasaqaatini allannguinerit pisinnaassapput, aamma pisassiissutinit pigisat annertussusaannut tunngatillugu.

Tassunga atatillugu maligeqquneqarpoq avataasiarluni aalisarnermi PNNP-ip 1991-imi eqqunneranut atatillugu pingaartinneqalereersimammat pisinnaatitaaffiit ingerlatalimmut pineqartumut nuunneqartut qaqugumulluunniit tunniunneqarsinnaassasut, kisiannili naleqquttumik kalerriinikkut utertinneqarsinnaassasut, taamanilu tamanna ukiunik tallimanik sivilissuseqartussatut isigineqarsimavoq.

Aalajangersagaq aamma inatsimmi “qanigisat” ilautilernerinut atatillugu atorneqassaaq. Ilaqtariit killilersuineranut aaqqissuutissapput, tamannalu aalajangersakkami piffissap taaneqartup iluani pissalluni.

Imm. 3-mut

§ 10, imm. 3-imi allassimasoq inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi atorneqartut umiatsiaaqqat 6 meterinik tassanngaluunniit takinerusut nakkutilliisut nammineq nalunaarsuiffianni nalunaarsugaalerneq inatsisip atuutilerneraniit kingusinnerpaamik ukiup ataatsip qaangiutinnginnerani naammassineqarsimassaaq.